

แผนการจัดการเรียนการสอน รายวิชาสังคมศึกษา

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

นางขวัญหทัย นิลแก้ว
ตำแหน่งครูผู้ช่วย

โรงเรียนชุมชนบ้านสันจำปา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

คำอธิบายรายวิชา

รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษาฯ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
เวลา 40 ชั่วโมง/ปี

สาระ : ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม ศึกษาและเป็นแนวทางปฏิบัติในเรื่อง อธิบายความสำคัญของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือในฐานะเป็นศูนย์รวมจิตใจของศาสนิกชน สรรพพุทธประวัติตั้งแต่บรรลุนิพพานจนถึงประกาศธรรมหรือประวัติศาสดาที่ตนนับถือตามที่กำหนด เห็นคุณค่าและปฏิบัติตนตามแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติศาสดา ขาดก เรื่องเล่า และศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด แสดงความเคารพพระรัตนตรัย ปฏิบัติตามไตรสิกขาและหลักธรรมโอวาท 3 ในพระพุทธศาสนาหรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด ชื่นชมการทำความดีของตนเองบุคคลในครอบครัว โรงเรียนและชุมชนตามหลักศาสนา พร้อมทั้งบอกแนวปฏิบัติในการดำเนินชีวิต เห็นคุณค่าของการสวดมนต์ แผ่เมตตา มีสติที่เป็นพื้นฐานของสมาธิในพระพุทธศาสนา หรือการพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ เพื่อการอยู่ร่วมกันเป็นชาติได้อย่างสมานฉันท์ อธิบายประวัติศาสตร์ของศาสนาอื่น ๆ โดยสังเขป อภิปรายความสำคัญและมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาศาสนสถานของศาสนาที่ตนนับถือ มีรพยาของความเป็นศาสนิกชนที่ดีตามที่กำหนด ปฏิบัติตนในศาสนพิธี พิธีกรรม และวันสำคัญทางศาสนาตามที่กำหนดได้ถูกต้อง

สาระ : หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ศึกษาและเป็นแนวทางปฏิบัติในเรื่อง ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยในฐานะสมาชิกที่ดีของชุมชน ปฏิบัติตนในการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี วิเคราะห์สิทธิพื้นฐานที่เด็กทุกคนพึงได้รับตามกฎหมาย อธิบายความแตกต่างทางวัฒนธรรมของกลุ่มคนในท้องถิ่น เสนอวิธีการที่จะอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขในชีวิตประจำวัน อธิบายอำนาจอธิปไตยและความสำคัญของระบอบประชาธิปไตย อธิบายบทบาทหน้าที่ของพลเมืองในกระบวนการเลือกตั้ง อธิบายความสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์ตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

สาระ : เศรษฐศาสตร์ ศึกษาในเรื่อง ระบุปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกซื้อสินค้า และบริการ บอกสิทธิพื้นฐานและรักษาผลประโยชน์ของตนเองในฐานะผู้บริโภค อธิบายหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงและนำไปใช้ในชีวิตประจำวันของตนเอง อธิบายความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจของคนในชุมชน อธิบายหน้าที่เบื้องต้นของเงิน

สาระ : ภูมิศาสตร์ ศึกษาในเรื่อง การใช้แผนที่ ภาพถ่าย ระบุลักษณะสำคัญทางกายภาพของจังหวัดตนเอง ระบุแหล่งทรัพยากรและสิ่งต่าง ๆ ในจังหวัดของตนเองด้วยแผนที่ ใช้แผนที่อธิบายความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ ที่มีอยู่ในจังหวัด อธิบายสภาพแวดล้อมทางกายภาพของชุมชนที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของคนในจังหวัด อธิบายการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมในจังหวัดและผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงนั้น มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในจังหวัด

โดยการใช้ประสบการณ์ตรงที่สอดคล้องกับชีวิตจริงหรือเป็นเหตุการณ์ใกล้ตัวในท้องถิ่น ชุมชน และสังคม

การบอกเล่าเหตุการณ์สมมุติที่อาจพบได้ในชีวิตประจำวัน และเสนอแนวทางแก้ไขที่มีความน่าเชื่อถือตามอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมสู่การสร้างประสบการณ์ใหม่ การใช้ภาพ ข่าว หรือสถานการณ์ต่าง ๆ ให้ผู้เรียนฝึกการสังเกต ตอบคำถามเชิงวิเคราะห์ และสรุปความรู้ที่ได้เป็นแผนผังความคิด กระตุ้นให้แสดงความคิดเห็นอย่างหลากหลายเพื่อร่วมกันหาแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้อง เหมาะสม ส่งเสริมการทำงานกลุ่ม เพื่อพัฒนาทักษะทางสังคม นำไปสู่การยอมรับและเห็นคุณค่าของตนเองและผู้อื่น

เพื่อให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญในการเรียนรู้และเข้าใจหลักสำคัญทางศาสนา ปฏิบัติตนในฐานะพลเมืองดี เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขในสังคม มีแนวคิดที่เหมาะสมในการดำเนินชีวิตอย่างพอเพียง และมีความเข้าใจสภาพภูมิศาสตร์ในท้องถิ่น เลือกใช้และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

รวมทั้งหมด 30 ตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
ส 1.1	ป.4/1, ป.4/2, ป.4/3, ป.4/6, ป.4/7, ป.4/8	ป.4/4, ป.4/5
ส 1.2	ป.4/1, ป.4/2	ป.4/3
ส 2.1	ป.4/1, ป.4/2, ป.4/3, ป.4/4	ป.4/5
ส 2.2	ป.4/2	ป.4/1, ป.4/3
ส 3.1	ป.4/1, ป.4/2	ป.4/3
ส 3.2	ป.4/2	ป.4/1
ส 5.1	ป.4/1, ป.4/2, ป.4/3	-
ส 5.2	ป.4/2	ป.4/1 , ป.4/3
รวม	20 ตัวชี้วัด	10 ตัวชี้วัด

โครงสร้างรายวิชา

รายวิชา สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ภาคเรียนที่ 2

รหัสวิชา ส 14101

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

เวลาเรียน 40 ชั่วโมง/ปี

เศรษฐศาสตร์

ลำดับ ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด		สาระการเรียนรู้	เวลา เรียน (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
		ตัวชี้วัด ระหว่าง ทาง	ตัวชี้วัด ปลายทาง			
12	การเลือกซื้อสินค้าและบริการ	ส 3.1 ป. 4/1 ส 3.1 ป. 4/2	ส 3.1 ป. 4/3	1. การเลือกซื้อสินค้าและบริการ 2. สิทธิของผู้บริโภค 3. สินค้าและบริการที่มีเครื่องหมาย รับรอง คุณภาพ	7	12
13	เศรษฐกิจพอเพียงและ ความสัมพันธ์ ทางเศรษฐกิจ	ส 3.2 ป. 4/2	ส 3.2 ป. 4/1	1. เศรษฐกิจพอเพียง 2. การประยุกต์ใช้ปรัชญาของ เศรษฐกิจ- พอเพียงในการดำรงชีวิต 3. ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจในชุมชน	7	12
14	หน้าที่เบื้องต้นของเงิน	ส 3.2 ป. 4/2	ส 3.2 ป. 4/1	1. ความหมายและประเภทของเงิน 2. หน้าที่เบื้องต้นของเงินในระบบ เศรษฐกิจ 3. สกุลเงินสำคัญที่ใช้ในการซื้อขาย แลกเปลี่ยนระหว่างประเทศ	4	6

ภูมิศาสตร์

ลำดับที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด		สาระการเรียนรู้	เวลาเรียน (ชั่วโมง)	
		ตัวชี้วัด ระหว่าง ทาง	ตัวชี้วัด ปลายทาง			
15	ลักษณะทางกายภาพของจังหวัด	ส 5.1 ป.4/1 ส 5.1 ป. 4/2 ส 5.1 ป. 4/3	ส 5.2 ป.4/1	1. การเข้าใจถิ่นที่จังหวัด 2. ลักษณะทางกายภาพของจังหวัด 3. ถิ่นที่ภูมิคุ้มกันสัตว์เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ และการดำเนิน ชีวิต 4. การใช้แผนที่และรูปถ่ายเพื่อการ เรียนรู้ ที่ในจังหวัด	13	28
16	การเปลี่ยนแปลงและการอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ ในจังหวัด	ส 5.2 ป. 4/2	ส 5.2 ป.4/3	1. สิ่งแวดล้อมในจังหวัด 2. การเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อม 3. การตั้งถิ่นฐานและการย้ายถิ่นฐาน 4. การจัดการสิ่งแวดล้อมในจังหวัด	9	12
สอบปลายภาคเรียนที่ 2						30
รวม					40	100
รวมภาคเรียนที่ 1 และ 2					80	200

โครงสร้างแผน

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 เวลาเรียน 40 ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้/แผนการจัดการเรียนรู้	เวลาเรียน (ชั่วโมง)
สาระ : เศรษฐศาสตร์ หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 การเลือกซื้อสินค้าและบริการ • แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง การเลือกซื้อสินค้าและบริการ 1 • แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกซื้อสินค้าและบริการ 1 • แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง สิทธิพื้นฐานของผู้บริโภค : 1 1 • แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง สิทธิพื้นฐานของผู้บริโภค : 2 1 • แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง สินค้าและบริการที่มีเครื่องหมายรับรองคุณภาพ : 1 1 • แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 เรื่อง สินค้าและบริการที่มีเครื่องหมายรับรองคุณภาพ : 2 1 • แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 เรื่อง กิจกรรมเสริมความรู้ท้ายหน่วยการเรียนรู้ 1	
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เศรษฐกิจพอเพียงและความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ • แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง 1 • แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำรงชีวิต : 1 1 • แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำรงชีวิต : 2 1 • แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง อาชีพ สินค้าและบริการต่าง ๆ ที่ผลิตในชุมชน 1 • แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง การพึ่งพาอาศัยกันทางเศรษฐกิจของคนในชุมชน 1 • แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 เรื่อง การสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนด้วยการใช้สิ่งของที่ผลิตในชุมชน • แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 เรื่อง กิจกรรมเสริมทักษะความรู้ท้ายหน่วยการเรียนรู้	
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 หน้าที่เบื้องต้นของเงิน • แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง ความหมายและประเภทของเงิน 1 • แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง หน้าที่เบื้องต้นของเงินในระบบเศรษฐกิจ 1 • แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง สกุลเงินสำคัญที่ใช้ในการซื้อขายแลกเปลี่ยนระหว่างประเทศ 1 • แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง กิจกรรมเสริมทักษะความรู้ท้ายหน่วยการเรียนรู้ 1	

โครงสร้างการจัดเวลาเรียน

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 เวลาเรียน 40 ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้/แผนการจัดการเรียนรู้	เวลาเรียน (ชั่วโมง)
สาระ : ภูมิศาสตร์	
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ลักษณะทางกายภาพของจังหวัด	
• แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง การเข้าใจพื้นที่จังหวัด	1
• แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง การดำเนินชีวิตของคนในจังหวัดภูมิประเทศภูเขา	1
• แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง การดำเนินชีวิตของคนในจังหวัดภูมิประเทศที่ลาดเชิงเขาและที่ดอนและภูมิประเทศที่ราบลุ่ม	1
• แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง การดำเนินชีวิตของคนในภูมิประเทศชายฝั่งทะเล	1
• แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง การประกอบอาชีพของคนในจังหวัด	1
• แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 เรื่อง การสร้างบ้านเรือนของประชากรในจังหวัด	1
• แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 เรื่อง การใช้แผนที่และรูปถ่าย	1
• แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 เรื่อง พื้นที่ภูมิสัมพันธ์สร้างสรรค์สิ่งแวดล้อม	
ทรัพยากรธรรมชาติและการดำเนินชีวิต : 1	1
• แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9 เรื่อง พื้นที่ภูมิสัมพันธ์สร้างสรรค์สิ่งแวดล้อม	
ทรัพยากรธรรมชาติและการดำเนินชีวิต : 2	1
• แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10 เรื่อง การใช้แผนที่และรูปถ่ายเพื่อการเรียนรู้พื้นที่จังหวัด :	1
1	1
• แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 11 เรื่อง การใช้แผนที่และรูปถ่ายเพื่อการเรียนรู้พื้นที่จังหวัด :	
2	1
• แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 12 เรื่อง การใช้แผนที่และรูปถ่ายอธิบายความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ ที่มีในจังหวัด	1
• แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 13 เรื่อง กิจกรรมเสริมทักษะความรู้ท้ายหน่วยการเรียนรู้	

โครงสร้างแผน

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 เวลาเรียน 40 ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้/แผนการจัดการเรียนรู้	เวลาเรียน (ชั่วโมง)
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 การเปลี่ยนแปลงและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและ ทรัพยากรธรรมชาติในจังหวัด	1
• แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง สิ่งแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมใน จังหวัด	1
• แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง การเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากธรรมชาติ	1
• แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง การเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการกระทำ ของมนุษย์	1
• แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อม	1
• แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง การเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อม	
• แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 เรื่อง การตั้งถิ่นฐานและการย้ายถิ่นฐาน : 1	1
• แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 เรื่อง การตั้งถิ่นฐานและการย้ายถิ่นฐาน : 2	1
• แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 เรื่อง การจัดการสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และทรัพยากรธรรมชาติ	
• แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9 เรื่อง กิจกรรมเสริมทักษะความรู้เกี่ยวกับหน่วยการเรียนรู้	
รวมเวลาเรียน	40

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 41

สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รายวิชาสังคมศึกษา ฯ

รหัสวิชา ส 14101

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ปีการศึกษา 2567

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องที่ 1 การเลือกซื้อสินค้าและบริการ

เวลาเรียน 1 ชั่วโมง

ครูผู้สอน นางขวัญพัทธ นิลแก้ว

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค
การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจ
หลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ

ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดระหว่างทาง

ส 3.1 ป.4/1 ระบุปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกซื้อสินค้าและบริการ

ตัวชี้วัดปลายทาง

ส 3.1 ป.4/3 อธิบายหลักการของ เศรษฐกิจพอเพียงและนำไปใช้ ในชีวิตประจำวันของตนเอง

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายการเลือกซื้อสินค้าและบริการ (K)
2. วิเคราะห์ความแตกต่างของสินค้าและบริการ (P)
3. เห็นความสำคัญของการศึกษาเกี่ยวกับสินค้าและบริการ (A)

สาระสำคัญ

การเลือกซื้อสินค้าและบริการมีความสำคัญและมีความจำเป็นในการดำเนินชีวิตของมนุษย์
เนื่องจากมนุษย์ต้องซื้อสินค้าอุปโภคบริโภคทุกวัน ฉะนั้น การวางแผนที่ดีทำให้ได้มาซึ่งสินค้า
และบริการที่มีคุณภาพ และปลอดภัย ช่วยให้ประหยัดทั้งเงิน เวลา และแรงงาน

สาระการเรียนรู้

การเลือกซื้อสินค้าและบริการ

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ไม่เรียนรู้อย่างพอเพียง
2. อยู่อย่างพอเพียง

คำถามสำคัญ

นักเรียนคิดว่าการเลือกซื้อสินค้าและบริการต้องคำนึงสิ่งใดเป็นสำคัญ เพราะเหตุใด

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1.ขั้นสังเกต รวบรวมข้อมูล (Gathering)

1. นักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับการเลือกซื้อสินค้าและบริการ แล้วตอบคำถาม ดังนี้

- ในแต่ละวันนักเรียนซื้อสินค้าอะไรบ้าง

(ตัวอย่างคำตอบ อาหาร เครื่องดื่ม ขนม ดินสอ ปากกา)

- การซื้อสินค้าแต่ละครั้งนักเรียนได้รับการบริการอย่างไร

(ตัวอย่างคำตอบ ได้รับการบริการที่ดีจากพนักงานขายสินค้า)

- เพราะเหตุใดนักเรียนจึงต้องซื้อสินค้าและบริการต่าง ๆ เหล่านั้น

(ตัวอย่างคำตอบ เพราะมีความจำเป็นในการดำรงชีวิตประจำวัน)

- นักเรียนเข้าใจความหมายของสินค้าและบริการว่าอย่างไร

(ตัวอย่างคำตอบ สินค้าเป็นสิ่งที่สามารถแลกเปลี่ยนหรือซื้อขายกันได้ และสามารถถ่ายโอน

จากอีกคนไปยังอีกคนหนึ่งได้ ส่วนบริการเป็นการอำนวยความสะดวกที่ไม่มีตัววัตถุสิ่งของแลกเปลี่ยน เช่น การโดยสารรถ-เรือ การตัดผม การรับการรักษาพยาบาล)

2. นักเรียนศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการเลือกซื้อสินค้าและบริการ จากหนังสือเรียน

และแหล่งการเรียนรู้อื่นเพิ่มเติม

2.ขั้นคิดวิเคราะห์และสรุปความรู้ (Processing)

3. นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ตัวอย่างสถานการณ์เกี่ยวกับการเลือกซื้อสินค้าและบริการ จากนั้นร่วมกันแสดงความคิดเห็น โดยการตอบคำถาม ดังนี้

เมื่อถึงเวลาพักเที่ยง ต.ญ. กฤตพร ได้ไปซื้ออาหารที่โรงอาหารของโรงเรียนโดยบอกแม่ค้าว่า เอาผักผักกับไข่ดาว แต่ ต.ญ. กฤตพร เห็นว่าผักผักของแม่ค้ามีแมลงวันตกใส่จึงขอเปลี่ยนเป็นอย่างอื่นแทน แม่ค้าทำสีหน้าโกรธและทำน้ำเสียงไม่พอใจใส่ ต.ญ. กฤตพร

- จากสถานการณ์ นักเรียนคิดว่า ต.ญ. กฤตพรได้รับสินค้าและบริการดีหรือไม่ เพราะอะไร

(ตัวอย่างคำตอบ ไม่ เพราะสินค้าที่แม่ค้าขายไม่สะอาด และแม่ค้าทำสีหน้าโกรธและทำน้ำเสียง

ไม่พอใจใส่ ต.ญ. กฤตพรอีก ถือเป็นการบริการที่ไม่พึงปฏิบัติต่อลูกค้า)

- ถ้านักเรียนเป็นแม่ค้า นักเรียนจะปฏิบัติตนอย่างไร

(ตัวอย่างคำตอบ พูดยาสุขภาพ ไม่แสดงกิริยาไม่สุขภาพใส่ลูกค้า และต้องคำนึงเสมอว่า ถ้าไม่มีลูกค้า สินค้าเราก็จะขายไม่ได้)

4. นักเรียนแบ่งกลุ่ม 2 กลุ่ม ตามแถวที่นั่ง โดยแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนกลุ่ม กลุ่มละ 6 คนออกมาเล่นเกมติดบัตรคำหรรษา โดยแบ่งกระดานออกเป็น 2 ช่อง คือ ช่องสินค้า 1 ช่อง ช่องบริการ 1 ช่อง กลุ่มไหนทำได้เร็วและถูกต้องเป็นฝ่ายชนะ

ตัวอย่างบัตรคำ

ช่องสินค้า	ช่องบริการ
อาหาร เครื่องดื่ม เสื้อผ้า โทรศัพท์เคลื่อนที่ หนังสือเรียน สมุด ดินสอ	ไฟฟ้า รถโดยสาร น้ำประปา ร้านตัดผม เรือโดยสาร ร้านอินเทอร์เน็ต

5. นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ความเหมือนและความแตกต่างของสินค้าและบริการ เป็นแผนภาพความคิด

6. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น แล้วสรุปเป็นความคิดรวบยอด โดยใช้คำถาม ดังนี้

- นักเรียนจะเลือกซื้อสินค้าและบริการอย่างไรให้คุ้มค่าที่สุด
- นักเรียนได้ประโยชน์จากการเลือกซื้อสินค้าและบริการอย่างไร

บันทึกคำตอบของนักเรียนเป็นแผนภาพความคิดบนกระดาน

- การเลือกซื้อสินค้าและบริการให้คุ้มค่า
- ประโยชน์จากการเลือกซื้อสินค้าและบริการ

7. นักเรียนคิดประเด็นเพื่อเพิ่มคุณค่า แล้วสรุปเป็นความคิดรวบยอด โดยใช้คำถาม ดังนี้

- นักเรียนคิดว่าการเลือกซื้อสินค้าและบริการต้องคำนึงถึงสิ่งใดเป็นสำคัญ เพราะเหตุใด (ตัวอย่างคำตอบ เงิน เพราะเงินเป็นปัจจัยสำคัญในการซื้อสินค้าและบริการ)

3.ขั้นปฏิบัติและสรุปความรู้หลังการปฏิบัติ (Applying and Constructing the Knowledge)

8. นักเรียนวาดภาพหรือติดภาพการเลือกซื้อสินค้าและบริการในชีวิตประจำวันมา 1 ตัวอย่าง พร้อมนำเสนอวิธีการวางแผนในการเลือกซื้อสินค้าและบริการลงในแบบบันทึกดังตัวอย่าง

แบบบันทึกการซื้อสินค้าและบริการ

• สินค้าและบริการในภาพคืออะไร (อาหาร) • นักเรียนมีการวางแผนในการเลือกสินค้าและบริการอย่างไร (ตัวอย่างคำตอบ: ราคามะพร้าวและปริมาณอาหารที่คิดว่าคุ้มค่าหรือไม่ คุณภาพของแม่ค้าว่า พูดจา สุภาพหรือไม่ และที่สำคัญดูว่าอาหารที่ซื้อสะอาดหรือไม่) • นักเรียนคิดว่าการวางแผนก่อนการเลือกซื้อสินค้าและบริการมีประโยชน์หรือไม่ อย่างไร

ให้ถูกต้อง

10. นักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่เข้าใจเป็นความรู้ร่วมกัน ดังนี้

การเลือกซื้อสินค้าและบริการมีความสำคัญและมีความจำเป็นในการดำเนินชีวิตของมนุษย์ เนื่องจากมนุษย์ต้องซื้อสินค้าอุปโภคบริโภคทุกวัน ฉะนั้น การวางแผนที่ดีทำให้ได้มาซึ่งสินค้าและบริการที่มีคุณภาพและปลอดภัย ช่วยให้งบประมาณการเงิน เวลา และแรงงาน

4.ขั้นสื่อสารและนำเสนอ (Applying the Communication Skill)

11. นักเรียนนำผลงานของตนเองหน้าชั้นเรียน

12. นักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปเกี่ยวกับวิธีการทำงานให้เห็นการคิดเชิงระบบและวิธีการทำงานที่มีแบบแผน

5.ขั้นประเมินเพื่อเพิ่มคุณค่าบริการสังคมและจิตสาธารณะ (Self-Regulating)

13. นักเรียนนำผลงานของตนเองไปจัดป้ายนิเทศหน้าชั้นเรียนเพื่อเผยแพร่ความรู้ต่อไป

14. นักเรียนประเมินตนเอง โดยเขียนแสดงความรู้สึกล้างการเรียน ในประเด็นต่อไปนี้

- สิ่งที่นักเรียนได้เรียนรู้ในวันนี้คืออะไร
- นักเรียนมีส่วนร่วมกิจกรรมในกลุ่มมากน้อยเพียงใด
- เพื่อนนักเรียนในกลุ่มมีส่วนร่วมกิจกรรมในกลุ่มมากน้อยเพียงใด
- นักเรียนพึงพอใจกับการเรียนรู้ในวันนี้หรือไม่ เพียงใด
- นักเรียนจะนำความรู้ที่ได้มีไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเอง ครอบครัว และสังคมทั่วไปได้อย่างไร

จากนั้นแลกเปลี่ยนตรวจสอบขั้นตอนการทำงานทุกขั้นตอนว่าจะเพิ่มคุณค่าไปสู่สังคม
เกิดประโยชน์ต่อสังคมให้มากขึ้นกว่าเดิมในขั้นตอนใดบ้าง สำหรับการทำงานในครั้งต่อไป

สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

1. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
2. แล็บข้อความ
3. ตัวอย่างสถานการณ์ การเลือกซื้อสินค้าและบริการ
4. แหล่งการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

การประเมินการเรียนรู้

1. ประเมินความรู้ เรื่อง การเลือกซื้อสินค้าและบริการ (K) ด้วยแบบทดสอบ
2. ประเมินกระบวนการทำงานกลุ่ม (P) ด้วยแบบประเมิน
3. ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง (A) ด้วยแบบประเมิน

แบบประเมินตามสภาพจริง (Rubrics)
แบบประเมินกระบวนการทำงานกลุ่ม

รายการการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	4	3	2	1
กระบวนการทำงานกลุ่ม	มีการกำหนดบทบาทสมาชิกชัดเจน และมีการชี้แจงเป้าหมายการทำงาน มีการปฏิบัติงานร่วมกันอย่างร่วมมือร่วมใจ พร้อมกับการประเมินเป็นระยะ ๆ	มีการกำหนดบทบาทสมาชิกชัดเจน มีการชี้แจงเป้าหมายอย่างชัดเจนและปฏิบัติงานร่วมกัน แต่ไม่มีการประเมินเป็นระยะ ๆ	มีการกำหนดบทบาทเฉพาะหัวหน้า ไม่มีการชี้แจงเป้าหมาย อย่างชัดเจน ปฏิบัติงานร่วมกัน ไม่ครบทุกคน	ไม่มีการกำหนดบทบาทสมาชิก และไม่มี การชี้แจงเป้าหมาย สมาชิกต่างคนต่างทำงาน

แบบบันทึกหลังแผนการสอน

ปัญหา/อุปสรรค

แนวทางการแก้ไข

ลงชื่อ _____ ผู้สอน

(_____)

ตำแหน่ง _____

_____/_____/_____

ความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา

ลงชื่อ _____

(_____)

ตำแหน่ง _____

_____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 42

สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รายวิชาสังคมศึกษา ฯ

รหัสวิชา ส 14101

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ปีการศึกษา 2567

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องที่ 2 ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกซื้อสินค้าและบริการ

เวลาเรียน 1 ชั่วโมง

ครูผู้สอน นางขวัญพัทธ นิลแก้ว

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค
การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจ
หลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ

ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดระหว่างทาง

ส 3.1 ป.4/1 ระบุปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกซื้อสินค้าและบริการ

ตัวชี้วัดปลายทาง

ส 3.1 ป.4/3 อธิบายหลักการของ เศรษฐกิจพอเพียงและนำไปใช้ ในชีวิตประจำวันของตนเอง

จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.อธิบายปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกซื้อสินค้าและบริการ (K)
- 2.วิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกซื้อสินค้าและบริการ (P)
- 3.เห็นความสำคัญของการศึกษาเรียนรู้ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกซื้อสินค้าและบริการ (A)

สาระสำคัญ

การเลือกซื้อสินค้าและบริการเป็นการดำเนินชีวิตประจำวันของมนุษย์ ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกซื้อสินค้า
และบริการ ประกอบด้วยรายได้ ความพึงพอใจ ราคาเป็นธรรม การโฆษณา คุณภาพของสินค้าและบริการ

สาระการเรียนรู้

ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกซื้อสินค้าและบริการ

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ไม่เรียนรู้อย่างพอเพียง
2. อยู่อย่างพอเพียง

คำถามสำคัญ

นักเรียนจะนำหลักความพอเพียงมาเป็นหลักในการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าและบริการอย่างไร

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1.ขั้นสังเกต รวบรวมข้อมูล (Gathering)

1. นักเรียนสังเกตภาพเกี่ยวกับสินค้าและบริการในชีวิตประจำวัน จากนั้นร่วมกันสนทนา แล้วตอบคำถาม ดังนี้

- ภาพดังกล่าวเป็นภาพเกี่ยวกับอะไร (สินค้าและบริการ)
- สินค้าและบริการในภาพมีความสำคัญกับนักเรียนหรือไม่ อย่างไร
(ตัวอย่างคำตอบ มี เพราะเป็นสินค้าและบริการที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน)
- นักเรียนคิดว่าการเลือกซื้อสินค้าและบริการของผู้บริโภคขึ้นอยู่กับปัจจัยใดเป็นสำคัญ
(ตัวอย่างคำตอบ ความพึงพอใจของผู้บริโภค โดยการที่จะซื้อสินค้าและบริการชนิดใดก็ตาม

ควรพิจารณาว่าคุ้มค่ากับเงินที่จ่ายไปหรือไม่)

- ถ้านักเรียนจะซื้อสินค้าและบริการ นักเรียนจะใช้อะไรเป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจ
(ตัวอย่างคำตอบ ความคุ้มค่ากับเงินที่จ่ายไป)

2. นักเรียนศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกซื้อสินค้าและบริการ จากหนังสือเรียนและแหล่งการเรียนรู้อื่นเพิ่มเติม

2.ขั้นคิดวิเคราะห์และสรุปความรู้ (Processing)

3. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกซื้อสินค้าและบริการ แล้วสรุปเป็นความคิดรวบยอด โดยใช้คำถาม ดังนี้

- ปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดในการเลือกซื้อสินค้าและบริการมีอะไรบ้าง
 - นักเรียนมีหลักการสำคัญในการพิจารณาเลือกซื้อสินค้าและบริการอย่างไร
- บันทึกคำตอบของนักเรียนเป็นแผนภาพความคิด
- ปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดในการเลือกซื้อสินค้าบริการ
 - หลักการสำคัญในการพิจารณาเลือกซื้อสินค้าและบริการ
4. นักเรียนแบ่งกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์หลักการในการเลือกซื้อสินค้าและบริการ แลบบอกผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติและไม่ปฏิบัติเป็นแผนภาพความคิด
5. นักเรียนคิดประเด็นเพื่อเพิ่มคุณค่า แล้วสรุปเป็นความคิดรวบยอด โดยใช้คำถาม ดังนี้
- นักเรียนจะนำหลักความพอเพียงมาเป็นหลักในการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าและบริการอย่างไร (ตัวอย่างคำตอบ คำนึงถึงความจำเป็น ความเหมาะสม ความคุ้มค่า ประโยชน์ที่จะได้

ต่อการดำเนินชีวิต)

3.ขั้นปฏิบัติและสรุปความรู้หลังการปฏิบัติ (Applying and Constructing the Knowledge)

6. นักเรียนวาดภาพหรือติดภาพสินค้าและบริการที่ใช้ในชีวิตประจำวันประเภทละ 1 อย่าง บันทึกข้อมูลลงในแบบบันทึก แล้วออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน ในชิ้นงานที่ 1 เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกซื้อสินค้าและบริการที่ใช้ในชีวิตประจำวัน

7. นักเรียนตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยของผลงาน หากพบข้อผิดพลาดควรปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง

8. นักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่เข้าใจเป็นความรู้ร่วมกัน ดังนี้
การเลือกซื้อสินค้าและบริการเป็นการดำเนินชีวิตประจำวันของมนุษย์ ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกซื้อสินค้าและบริการ ประกอบด้วยรายได้ ความพึงพอใจ ราคาเป็นธรรม การโฆษณา คุณภาพของสินค้าและบริการ

4.ขั้นสื่อสารและนำเสนอ (Applying the Communication Skill)

9. นักเรียนนำเสนอชิ้นงาน เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกซื้อสินค้าและบริการที่ใช้ในชีวิตประจำวัน หน้าชั้นเรียน

10. นักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปเกี่ยวกับวิธีการทำงานให้เห็นการคิดเชิงระบบและวิธีการทำงานที่มีแบบแผน

5.ขั้นประเมินเพื่อเพิ่มคุณค่าบริการสังคมและจิตสาธารณะ (Self-Regulating)

11. นักเรียนร่วมกันจัดป้ายนิเทศณรงค์หลักการเลือกซื้อสินค้าและบริการตามหลักความพอเพียง และนำความรู้ เรื่อง หลักการเลือกซื้อสินค้าและบริการไปแนะนำบุคคลในครอบครัวและชุมชน

12. นักเรียนประเมินตนเอง โดยเขียนแสดงความรู้สึกละหลังการเรียนรู้ ในประเด็นต่อไปนี้

- สิ่งที่นักเรียนได้เรียนรู้ในวันนี้คืออะไร
- นักเรียนมีส่วนร่วมกิจกรรมในกลุ่มมากน้อยเพียงใด

- เพื่อนนักเรียนในกลุ่มมีส่วนร่วมกิจกรรมในกลุ่มมากขึ้นเพียงใด
- นักเรียนพอใจกับการเรียนในวันนี้หรือไม่ เพียงใด
- นักเรียนจะนำความรู้ที่ได้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเอง ครอบครัว และสังคมทั่วไปได้อย่างไร

จากนั้นแลกเปลี่ยนตรวจสอบขั้นตอนการทำงานทุกขั้นตอนว่าจะเพิ่มคุณค่าไปสู่สังคม
เกิดประโยชน์ต่อสังคมให้มากขึ้นกว่าเดิมในขั้นตอนใดบ้าง สำหรับการทำงานในครั้งต่อไป

สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

1. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
2. ภาพเกี่ยวกับสินค้าและบริการในชีวิตประจำวัน
3. แหล่งการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

การประเมินการเรียนรู้

1. ประเมินความรู้ เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกซื้อสินค้าและบริการ (K) ด้วยแบบทดสอบ
2. ประเมินกระบวนการทำงานกลุ่ม (P) ด้วยแบบประเมิน
3. ประเมินชิ้นงาน เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกซื้อสินค้าและบริการในชีวิตประจำวัน (P) ด้วยแบบประเมิน
4. ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง (A) ด้วยแบบประเมิน

แบบประเมินตามสภาพจริง (Rubrics)

แบบประเมินกระบวนการทำงานกลุ่ม

รายการการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	4	3	2	1
กระบวนการทำงานกลุ่ม	มีการกำหนดบทบาทสมาชิกชัดเจน และมีการชี้แจงเป้าหมายการทำงาน มีการปฏิบัติงานร่วมกันอย่างร่วมมือร่วมใจ พร้อมกับการประเมินเป็นระยะ ๆ	มีการกำหนดบทบาทสมาชิกชัดเจน มีการชี้แจงเป้าหมายอย่างชัดเจนและปฏิบัติงานร่วมกัน แต่ไม่มีการประเมินเป็นระยะ ๆ	มีการกำหนดบทบาทเฉพาะหัวหน้า ไม่มีการชี้แจงเป้าหมายอย่างชัดเจน ปฏิบัติงานร่วมกันไม่ครบทุกคน	ไม่มีการกำหนดบทบาทสมาชิก และไม่มีการชี้แจงเป้าหมาย สมาชิกต่างคนต่างทำงาน

แบบประเมินชิ้นงาน เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกซื้อสินค้าและบริการในชีวิตประจำวัน

รายการการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	4	3	2	1
การวาดภาพหรือตีภาพแล้วเขียนอธิบายหรือสรุปตัวอย่างสินค้าและบริการที่ใช้ในชีวิตประจำวัน บอกถึงประโยชน์และปัจจัยที่เลือกซื้อสินค้าและบริการ	วาดภาพหรือตีภาพแล้วเขียนอธิบายหรือสรุปตัวอย่างสินค้าและบริการที่ใช้ในชีวิตประจำวัน บอกถึงประโยชน์และปัจจัยที่เลือกซื้อสินค้าและบริการได้สัมพันธ์กัน มีการเชื่อมโยงให้เห็นเป็นภาพรวม แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์กับตนเองและบุคคลอื่น	วาดภาพหรือตีภาพแล้วเขียนอธิบายหรือสรุปตัวอย่างสินค้าและบริการที่ใช้ในชีวิตประจำวัน บอกถึงประโยชน์และปัจจัยที่เลือกซื้อสินค้าและบริการได้ มีการจำแนกข้อมูล เขียนอธิบายให้เห็นถึงความสัมพันธ์กับตนเอง อย่างเป็นเหตุเป็นผล	วาดภาพหรือตีภาพแล้วเขียนอธิบายหรือสรุปตัวอย่างสินค้าและบริการที่ใช้ในชีวิตประจำวัน บอกถึงประโยชน์และปัจจัยที่เลือกซื้อสินค้าและบริการได้ มีการเขียนขยายความและยกตัวอย่างเพิ่มเติม ให้เข้าใจง่าย	วาดภาพหรือตีภาพแล้วเขียนอธิบายหรือสรุปตัวอย่างสินค้าและบริการที่ใช้ในชีวิตประจำวัน บอกถึงประโยชน์และปัจจัยที่เลือกซื้อสินค้าและบริการได้ แต่ยังไม่สอดคล้องกับข้อมูล เขียนตามข้อมูลที่อ่าน ไม่มีการเขียนอธิบายเพิ่มเติม

แบบบันทึกหลังแผนการสอน

ปัญหา/อุปสรรค

แนวทางการแก้ไข

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

ตำแหน่ง.....

...../...../.....

ความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา

ลงชื่อ.....

(.....)

ตำแหน่ง.....

...../...../.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 43

สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รายวิชาสังคมศึกษา ฯ

รหัสวิชา ส 14101

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ปีการศึกษา 2567

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องที่ 3 ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกซื้อสินค้าและบริการ

เวลาเรียน 1 ชั่วโมง

ครูผู้สอน นางขวัญพัทธ นิลแก้ว

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ

ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดระหว่างทาง

ส 3.1 ป.4/2 บอกสิทธิพื้นฐานและรักษาผลประโยชน์ของตนเองในฐานะผู้บริโภค

ตัวชี้วัดปลายทาง

ส 3.1 ป.4/3 อธิบายหลักการของ เศรษฐกิจพอเพียงและนำไปใช้ ในชีวิตประจำวันของตนเอง

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายสิทธิพื้นฐานของผู้บริโภค (K)
2. วิเคราะห์ความสำคัญของสิทธิพื้นฐานของผู้บริโภคตามกฎหมายกำหนด (P)
3. ตระหนักในความสำคัญของสิทธิพื้นฐานของผู้บริโภคตามกฎหมายกำหนด (A)

สาระสำคัญ

การได้รับความคุ้มครองหรือความยุติธรรมในการเลือกซื้อสินค้าและบริการ เป็นสิทธิที่ผู้บริโภค ได้รับตามกฎหมาย

สาระการเรียนรู้

สิทธิพื้นฐานของผู้บริโภค

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ซื่อสัตย์สุจริต
2. ใฝ่เรียนรู้

คำถามสำคัญ

ถ้านักเรียนถูกเอาเปรียบจากการได้รับการบริการที่ไม่มีคุณภาพแล้วเกิดอันตรายแก่ตนเอง
จะใช้สิทธิของผู้บริโภคตามกฎหมายอย่างไร

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1.ขั้นสังเกต รวบรวมข้อมูล (Gathering)

1. นักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับสิทธิพื้นฐานของผู้บริโภค แล้วตอบคำถาม ดังนี้

- ผู้บริโภคหมายถึงบุคคลใด (ตัวอย่างคำตอบ ผู้เลือกซื้อสินค้าและบริการ)
- สิทธิของผู้บริโภคหมายถึงอะไร (ตัวอย่างคำตอบ สิทธิหรืออำนาจตามที่กฎหมายกำหนด

เกี่ยวกับการซื้อสินค้าและบริการ โดยกฎหมายให้การคุ้มครอง และดูแลความเสียหายอันเกิดจากการ
ใช้สินค้าหรือบริการที่ส่งผลเสียหายต่อผู้บริโภค)

- นักเรียนคิดว่าหน่วยงานใดของรัฐที่มีหน้าที่ให้การดูแลและคุ้มครองผู้บริโภคสินค้าและบริการ
ตามกฎหมาย (สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค (สคบ.))

- สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค (สคบ.) ทำหน้าที่อะไรบ้าง

(ตัวอย่างคำตอบ ดูแลคุ้มครองผู้บริโภคที่ถูกลงเมิดสิทธิ ดำเนินคดี เรียกร้องค่าเสียหายแทน
ผู้บริโภค เผยแพร่ความรู้ แนะนำการเลือกซื้อสินค้าและบริการให้แก่ผู้บริโภค)

2. นักเรียนศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิพื้นฐานของผู้บริโภค จากหนังสือเรียน

และแหล่งการเรียนรู้อื่นเพิ่มเติม

2.ขั้นคิดวิเคราะห์และสรุปความรู้ (Processing)

3. นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ข่าวเกี่ยวกับสินค้าที่ไม่มีคุณภาพ และเป็นอันตรายต่อผู้บริโภค
จากนั้นร่วมกันแสดงความคิดเห็น โดยการตอบคำถาม ดังนี้

อย. ออกประกาศ อาหารเสริมลดความอ้วนเต็มสารอันตราย

เมื่อวันที่ 27 เมษายน 2561 สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) ออกประกาศเรื่องประกาศผลการพิสูจน์อาหาร โดยการระบุว่า สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดชลบุรีคุ้มครองผู้บริโภคอย่างผลิตภัณฑ์อาหารจากสถานที่จำหน่ายและบรรจุอาหาร ที่ 109/8-9 หมู่ 3 ถนนพระยาสุริยง ตำบลบ้านสวน อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี โดยส่งตรวจวิเคราะห์ทางวิชาการ ณ ศูนย์การแพทย์ที่ 6 ชลบุรี โดยมีการเก็บผลิตภัณฑ์ฉลากระบุสินค้าเอส.พี. หรือ Lyns F3-Three ชนิดกล่องละ 10 แคปซูล ปรากฏว่าตรวจพบยาแผนปัจจุบันปิซาโคติล โดยสารดังกล่าวเป็นยาขยายที่ห้ามใช้ในอาหาร เพราะจะทำให้ร่างกายเสียน้ำ ทำให้ลำไส้บีบตัว บางรายมีเลือดออกทางทวาร อาจทำให้ช็อกได้ โดยถือเป็นยาที่ต้องอยู่ในความดูแลของแพทย์ และอีกผลิตภัณฑ์ คือ สีน บล็อก เบิร์น เบรต บิวท์ ผลตรวจพบไซบูทรามิน มีฤทธิ์กดประสาททำให้ไม่อยากอาหาร ทำให้เกิดผลข้างเคียง เช่น เกิดภาวะผิดปกติของหลอดเลือดที่เลี้ยงบริเวณหัวใจ หัวบวม คลื่นไส้ รู้สึกไม่สบายในท้อง

- ข่าวสื่อให้เห็นถึงปัญหาอะไรที่มีผลกระทบต่อผู้บริโภค

(ตัวอย่างคำตอบ ผลิตภัณฑ์ที่มีสารปนเปื้อนที่เป็นอันตรายต่อผู้บริโภค)

- จากเนื้อข่าว ผู้บริโภคควรได้รับการคุ้มครองและดูแลตามกฎหมายกำหนดอย่างไร

(ตัวอย่างคำตอบ รัฐต้องให้ความคุ้มครอง คอยตรวจสอบผลิตภัณฑ์ให้ได้มาตรฐานตามที่กฎหมายกำหนด เพื่อความปลอดภัยต่อผู้บริโภค)

4. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น แล้วสรุปเป็นความคิดรวบยอด โดยใช้คำถาม ดังนี้

- สิทธิพื้นฐานของผู้บริโภคที่ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายมีอะไรบ้าง

บันทึกคำตอบของนักเรียนเป็นแผนภาพความคิด

5. นักเรียนคิดประเมินเพื่อเพิ่มคุณค่า แล้วสรุปเป็นความคิดรวบยอด โดยใช้คำถาม ดังนี้

- ถ้านักเรียนถูกเอารัดเอาเปรียบจากการได้รับหรือการบริการที่ไม่มีคุณภาพ และเกิดอันตราย

แก่ตนเอง จะใช้สิทธิของผู้บริโภคตามกฎหมายอย่างไร

(ตัวอย่างคำตอบ ไปร้องเรียนที่ สคบ. ให้เอาผิดกับผู้ประกอบการและผู้ประกอบการต้องชดเชยค่าเสียหาย)

3.ขั้นปฏิบัติและสรุปความรู้หลังการปฏิบัติ (Applying and Constructing the Knowledge)

6. นักเรียนแบ่งกลุ่ม แต่ละกลุ่มร่วมกันยกตัวอย่างการปฏิบัติตามสิทธิของผู้บริโภคและผลที่เกิดขึ้น โดยใช้แผนภาพความคิด

7. นักเรียนตรวจสอบความถูกต้องเรียบเรียงของผลงาน หากพบข้อผิดพลาดควรปรับปรุงแก้ไข

ให้อีกด้วย

8. นักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่เข้าใจเป็นความรู้ร่วมกัน ดังนี้
การได้รับความคุ้มครองหรือความยุติธรรมในการเลือกซื้อสินค้าและบริการ เป็นสิทธิที่ผู้บริโภค

ได้รับตามกฎหมาย

4.ขั้นสื่อสารและนำเสนอ (Applying the Communication Skill)

9. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน
10. นักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปเกี่ยวกับวิธีการทำงานให้เห็นการคิดเชิงระบบและวิธีการทำงาน

ที่มีแบบแผน

5.ขั้นประเมินเพื่อเพิ่มคุณค่าบริการสังคมและจิตสาธารณะ (Self-Regulating)

11. นักเรียนร่วมกันเสนอแนวทางการจัดกิจกรรมเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับสิทธิของผู้บริโภค
12. นักเรียนประเมินตนเอง โดยเขียนแสดงความรู้สึกล้างการเรียน ในประเด็นต่อไปนี้
 - สิ่ง queนักเรียนได้เรียนรู้ในวันนี้คืออะไร
 - นักเรียนมีส่วนร่วมกิจกรรมในกลุ่มมากน้อยเพียงใด
 - เพื่อนนักเรียนในกลุ่มมีส่วนร่วมกิจกรรมในกลุ่มมากน้อยเพียงใด
 - นักเรียนพอใจกับการเรียนในวันนี้หรือไม่ เพียงใด
 - นักเรียนจะนำความรู้ที่ได้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเอง ครอบครัว และสังคมทั่วไปได้อย่างไร

จากนั้นแลกเปลี่ยนตรวจสอบขั้นตอนการทำงานทุกขั้นตอนว่าจะเพิ่มคุณค่าไปสู่สังคม
เกิดประโยชน์ต่อสังคมให้มากขึ้นกว่าเดิมในขั้นตอนใดบ้าง สำหรับการทํางานในครั้งต่อไป

สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

1. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
2. ตัวอย่างข่าวเกี่ยวกับสินค้าที่ไม่มีคุณภาพและเป็นอันตรายต่อผู้บริโภค
3. แหล่งการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

การประเมินการเรียนรู้

1. ประเมินความรู้ เรื่อง สิทธิพื้นฐานของผู้บริโภค (K) ด้วยแบบทดสอบ
2. ประเมินกระบวนการทำงานกลุ่ม (P) ด้วยแบบประเมิน
3. ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านชื่อเสียงสุจริต ไม่เรียนรู้ (A) ด้วยแบบประเมิน

แบบประเมินตามสภาพจริง (Rubrics)
แบบประเมินกระบวนการทำงานกลุ่ม

รายการการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	4	3	2	1
กระบวนการทำงานกลุ่ม	มีการกำหนดบทบาทสมาชิกชัดเจน และมีการชี้แจงเป้าหมายการทำงาน มีการปฏิบัติงานร่วมกันอย่างร่วมมือร่วมใจ พร้อมกับการประเมินเป็นระยะ ๆ	มีการกำหนดบทบาทสมาชิกชัดเจน มีการชี้แจงเป้าหมายอย่างชัดเจนและปฏิบัติงานร่วมกัน แต่ไม่มีการประเมินเป็นระยะ ๆ	มีการกำหนดบทบาทเฉพาะหัวหน้า ไม่มีการชี้แจงเป้าหมาย อย่างชัดเจน ปฏิบัติงานร่วมกัน ไม่ครบทุกคน	ไม่มีการกำหนดบทบาทสมาชิก และไม่มี การชี้แจงเป้าหมาย สมาชิกต่างคนต่างทำงาน

แบบบันทึกหลังแผนการสอน

ปัญหา/อุปสรรค

แนวทางการแก้ไข

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

ตำแหน่ง.....

...../...../.....

ความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา

ลงชื่อ.....

(.....)

ตำแหน่ง.....

...../...../.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 44

สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รายวิชาสังคมศึกษา ฯ

รหัสวิชา ส 14101

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ปีการศึกษา 2567

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องที่ 4 สิทธิพื้นฐานของผู้บริโภค : 2

เวลาเรียน 1 ชั่วโมง

ครูผู้สอน นางขวัญพัทธ นิลแก้ว

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ

ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดระหว่างทาง

ส 3.1 ป.4/2 บอกสิทธิพื้นฐานและรักษาผลประโยชน์ของตนเองในฐานะผู้บริโภค

ตัวชี้วัดปลายทาง

ส 3.1 ป.4/3 อธิบายหลักการของ เศรษฐกิจพอเพียงและนำไปใช้ ในชีวิตประจำวันของตนเอง

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายสิทธิพื้นฐานของผู้บริโภคที่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย (K)
2. วิเคราะห์สิทธิพื้นฐานและประโยชน์ของการรู้จักใช้สิทธิของผู้บริโภค (P)
3. สนใจศึกษาเรียนรู้สิทธิพื้นฐานของผู้บริโภคตามกฎหมายกำหนด (A)

สาระสำคัญ

การรับการคุ้มครองหรือความยุติธรรมในการเลือกซื้อสินค้าและบริการ เป็นสิทธิที่ผู้บริโภคได้รับตามกฎหมาย

สาระการเรียนรู้

สิทธิพื้นฐานของผู้บริโภคที่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ซื่อสัตย์สุจริต
2. ใฝ่เรียนรู้

คำถามสำคัญ

นักเรียนจะปฏิบัติตนในฐานะผู้บริโภคที่ดีได้อย่างไร

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1.ขั้นสังเกต รวบรวมข้อมูล (Gathering)

1. นักเรียนร่วมกันสังเกตภาพ จากนั้นร่วมกันสนทนา แล้วตอบคำถาม ดังนี้

- ภาพดังกล่าวคือภาพเกี่ยวกับอะไร
(การโฆษณาเครื่องสำอาง การโฆษณาการขายอาหารและเครื่องดื่ม การโฆษณาาลลดความอ้วน)
 - นักเรียนคิดว่าการโฆษณาผลิตภัณฑ์ดังกล่าวมีประโยชน์และโทษต่อผู้บริโภคอย่างไร
(ตัวอย่างคำตอบ ประโยชน์ คือ ทำให้ผู้บริโภคได้รับข้อมูลข่าวสารจากการโฆษณา ชวนให้
ผู้บริโภคอยากซื้อสินค้าและบริการ โทษ คือ ผู้บริโภคอาจไม่รู้ว่าผลิตภัณฑ์ที่มีการโฆษณาเกินจริงมากนัก
เพียงใด)
 - ถ้านักเรียนต้องการซื้อผลิตภัณฑ์ในภาพ นักเรียนจะใช้เกณฑ์อะไรในการตัดสินใจว่าผลิตภัณฑ์
นั้นมีคุณภาพ หรือมีมาตรฐาน
(ตัวอย่างคำตอบ สิ่งเกิดจากเครื่องหมาย ออย. หรือคุณภาพของสินค้าหรือผลิตภัณฑ์แต่ละชนิด)
 - ถ้าผลิตภัณฑ์ในภาพมีการโฆษณาเกินจริง แสดงว่าผู้ประกอบการละเมิดสิทธิของผู้บริโภคด้านใด
(ตัวอย่างคำตอบ สิทธิที่จะได้รับความปลอดภัยจากการใช้สินค้าและบริการ)
2. นักเรียนศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิพื้นฐานของผู้บริโภคที่ได้รับความคุ้มครอง

ตามกฎหมาย จากหนังสือเรียนและแหล่งการเรียนรู้อื่นเพิ่มเติม

2.ขั้นคิดวิเคราะห์และสรุปความรู้ (Processing)

3. นักเรียนร่วมกันอ่านตัวอย่างบทสนทนา เรื่อง หนูมะเหมี่ยวไปซื้อของที่ตลาดกับคุณแม่ แล้วตอบคำถาม ดังนี้

- หนูมะเหมี่ยว : คุณแม่คะ ซื้อครีมทาผิวให้หนูด้วยนะคะ
คุณแม่ : ลูกจะใช้ครีมทาผิวยี่ห้ออะไรละ
หนูมะเหมี่ยว : เดี่ยวหนูขออ่านจลลนและสรรพคุณของครีมทาผิวยี่ห้อต่าง ๆ
ก่อนแล้วค่อยตัดสินใจค่ะ เพราะหนูอยากได้ครีมทาผิว
ที่ทำให้ผิวนุ่มนวล อมชมพู
คุณแม่ : ก็ดีเหมือนกัน ครีมทาผิวแต่ละประเภคนั้นมีสรรพคุณต่างกัน
หนูมะเหมี่ยว : เมื่อวานหนูดูข่าวที่มีคนไปร้องทุกข์กับตำรวจในการเอาผิด
ผู้ประกอบการบริษัทขายครีมและอาหารเสริมบางแห่งว่า
ผลิตภัณฑ์ของเขามีการใช้ส่วนผสมที่เป็นอันตราย
ถ้าหากใช้หรือทาครีมไปทำให้เกิดอันตรายต่อร่างกาย
หรือผิวหนังเราได้ค่ะ
คุณแม่ : เรื่องนี้ต้องไปแจ้งต่อหน่วยงานที่ทำหน้าที่คุ้มครองผู้บริโภค
คือ สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค (สคบ.)

• การกระทำใดแสดงถึงสิทธิในการรับข่าวสารและสิทธิดังกล่าวมีผลต่อผู้บริโภคอย่างไร
(ตัวอย่างคำตอบ การติดฉลากที่บรรยายสรรพคุณของครีมทาผิว ทำให้ผู้บริโภคสามารถเลือกซื้อสินค้า
ที่มีคุณภาพตามที่ต้องการได้)

- การกระทำใดที่แสดงถึงสิทธิของผู้บริโภคในการเลือกซื้อสินค้าและบริการ
(การเลือกซื้อครีมทาผิว)
- การกระทำใดที่แสดงว่าผู้บริโภคมีสิทธิที่จะได้รับความปลอดภัยจากการใช้สินค้า
(การตรวจสอบคุณภาพของสินค้าชนิดต่าง ๆ ของสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค

(สคบ.)

4. นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์สถานการณ์เกี่ยวกับการถูกละเมิดสิทธิของผู้บริโภคในการเลือกซื้อสินค้า
และบริการ แล้วตอบคำถาม

1. อิตารัตน์ซื้อขนมบรรจุห่อจากร้านค้าในชุมชน ปรากฏว่าขนมหมดอายุการบริโภคแล้วถึง 2 เดือน โดยแม่ค้ารู้แต่ไม่มาสินค้าไปถึง

- อิตารัตน์ถูกละเมิดสิทธิของผู้บริโภคด้านใด
(สิทธิที่จะได้รับการชดเชยความเสียหายเมื่อถูกละเมิด)
- ถ้านักเรียนเป็นอิตารัตน์นักเรียนจะทำอย่างไร
(ตัวอย่างคำตอบ ร้องเรียนไปยังสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค (สคบ.))

2. อานันท์ทำสัญญากับผู้รับเหมาก่อสร้างบ้าน โดยมีกำหนดระยะเวลาและอุปกรณ์ที่ใช้สร้างบ้านให้ออกต้องตามสัญญา แต่ปรากฏว่าเสร็จไม่ทันตามเวลา และอุปกรณ์ที่ใช้สร้างไม่ได้มาตรฐาน อานันท์จึงให้ผู้รับเหมาก่อสร้างรับผิดชอบความเสียหายตามสัญญา

- อานันท์ถูกละเมิดสิทธิของผู้บริโภคด้านใด
(สิทธิที่จะได้รับความเป็นธรรมในการทำสัญญา)
- ถ้าผู้รับเหมาก่อสร้างบ้านไม่รับผิดชอบค่าเสียหาย นักเรียนคิดว่าอานันท์ควรทำอย่างไร
(ตัวอย่างคำตอบ เข้าแจ้งความกับเจ้าหน้าที่ตำรวจและลงบันทึกประจำวัน)

3. กฤตพรเดินเข้าไปในตลาดนัดแห่งหนึ่ง มีพนักงานขายเครื่องสำอางโฆษณาชวนเชื่อว่าเป็นสินค้าจากบริษัทนำมาสตราลาสมนาคุณลูกค้า กฤตพรจึงซื้อสินค้านั้นมา แต่หลังจากนั้นกลับตรวจสอบพบว่าเป็นสินค้าลอกเลียนแบบ

- กฤตพรถูกละเมิดสิทธิของผู้บริโภคด้านใด
(สิทธิในการได้รับข้อมูลข่าวสารจากการโฆษณา หรือการแสดงคุณภาพของสินค้าและบริการอย่างถูกต้องและเพียงพอ)

- ถ้านักเรียนเป็นกฤตพร นักเรียนจะทำอย่างไร
(ตัวอย่างคำตอบ แจ้งตำรวจหรือร้องเรียนไปยังสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค (สคบ.))

5. นักเรียนร่วมกันบอกประโยชน์ของการรู้จักใช้สิทธิของผู้บริโภค

6. นักเรียนคิดประเด็นเพื่อเพิ่มคุณค่า แล้วสรุปเป็นความคิดรวบยอด โดยใช้คำถาม ดังนี้

- นักเรียนจะปฏิบัติตนในฐานะผู้บริโภคที่ดีได้อย่างไร
(ตัวอย่างคำตอบ รอบคอบในการซื้อหรือใช้บริการทุกครั้ง เพื่อป้องกันสิทธิของตนเอง)

3.ขั้นปฏิบัติและสรุปความรู้หลังการปฏิบัติ (Applying and Constructing the Knowledge)

7. นักเรียนแบ่งกลุ่ม แต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาโดยการยกตัวอย่างข่าวหรือเหตุการณ์การลงมติสิทธิผู้บริโภค แล้วร่วมกันวิเคราะห์แนวทางแก้ไขปัญหาลงและข้อคิดที่ได้จากเหตุการณ์ดังกล่าวเป็นแผนภาพความคิด

8. นักเรียนแต่ละกลุ่มตรวจสอบความถูกต้องและความเรียบร้อยของผลงานตนเอง หากพบข้อผิดพลาดควรปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง

9. นักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่เข้าใจเป็นความรู้ร่วมกัน ดังนี้

การรับการคุ้มครองหรือความยุติธรรมในการเลือกซื้อสินค้าและบริการ เป็นสิทธิที่ผู้บริโภคได้รับตามกฎหมาย

4.ขั้นสื่อสารและนำเสนอ (Applying the Communication Skill)

10. นักเรียนนำเสนอผลงานกลุ่มตนเองหน้าชั้นเรียน

11. นักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปเกี่ยวกับวิธีการทำงานให้เห็นการคิดเชิงระบบและวิธีการทำงานที่มีแบบแผน

5.ขั้นประเมินเพื่อเพิ่มคุณค่าบริการสังคมและจิตสาธารณะ (Self-Regulating)

12. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำผลงานของกลุ่มตนเองไปจัดป้ายนิเทศหน้าชั้นเรียนเพื่อเผยแพร่ความรู้ต่อไป

13. นักเรียนประเมินตนเอง โดยเขียนแสดงความรู้สึกละหลังการเรียนรู้ ในประเด็นต่อไปนี้

- สิ่งที่นักเรียนได้เรียนรู้ในวันนี้คืออะไร
- นักเรียนมีส่วนร่วมกิจกรรมในกลุ่มมากน้อยเพียงใด
- เพื่อนนักเรียนในกลุ่มมีส่วนร่วมกิจกรรมในกลุ่มมากน้อยเพียงใด
- นักเรียนพอใจกับการเรียนในวันนี้หรือไม่ เพียงใด
- นักเรียนจะนำความรู้ที่ได้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเอง ครอบครัว และสังคมทั่วไปได้อย่างไร

จากนั้นแลกเปลี่ยนตรวจสอบขั้นตอนการทำงานทุกขั้นตอนว่าจะเพิ่มคุณค่าไปสู่สังคม เกิดประโยชน์ต่อสังคมให้มากขึ้นกว่าเดิมในขั้นตอนใดบ้าง สำหรับการทำงานในครั้งต่อไป

สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

1. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
2. ภาพการโฆษณาของสินค้าต่าง ๆ
3. ตัวอย่างบทสนทนา เรื่อง หมูม่งเหมียวไปซื้อของที่ตลาดกับคุณแม่
4. สถานการณ์เกี่ยวกับการถูกละเมิดสิทธิของผู้บริโภคในการเลือกซื้อสินค้าและบริการ
5. แหล่งการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

การประเมินการเรียนรู้

1. ประเมินความรู้ เรื่อง สิทธิพื้นฐานของผู้บริโภคที่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย (K) ด้วยแบบทดสอบ

2. ประเมินกระบวนการทำงานกลุ่ม (P) ด้วยแบบประเมิน

3. ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านข้อสัตย์สุจริต ไม่เรียนรู้อื่น (A) ด้วยแบบประเมิน

แบบประเมินตามสภาพจริง (Rubrics)

แบบประเมินกระบวนการทำงานกลุ่ม

รายการการ ประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	4	3	2	1
กระบวนการ ทำงานกลุ่ม	มีการกำหนดบทบาท สมาชิกชัดเจน และ มีการชี้แจงเป้าหมาย การทำงาน มีการ ปฏิบัติงานร่วมกัน อย่างร่วมมือร่วมใจ พร้อมกับการประเมิน เป็นระยะ ๆ	มีการกำหนดบทบาท สมาชิกชัดเจน มีการชี้แจงเป้าหมาย อย่างชัดเจนและ ปฏิบัติงานร่วมกัน แต่ไม่มีการประเมิน เป็นระยะ ๆ	มีการกำหนดบทบาท เฉพาะหัวหน้า ไม่มีการชี้แจง เป้าหมาย อย่างชัดเจน ปฏิบัติงานร่วมกัน ไม่ครบทุกคน	ไม่มีการกำหนด บทบาทสมาชิก และไม่มีการชี้แจง เป้าหมาย สมาชิก ต่างคนต่างทำงาน

แบบบันทึกหลังแผนการสอน

ปัญหา/อุปสรรค

แนวทางการแก้ไข

ลงชื่อ _____ ผู้สอน

(_____)

ตำแหน่ง _____

_____/_____/_____

ความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา

ลงชื่อ _____

(_____)

ตำแหน่ง _____

_____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 45

สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รายวิชาสังคมศึกษา ฯ

รหัสวิชา ส 14101

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ปีการศึกษา 2567

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องที่ 5 สินค้าและบริการที่มีเครื่องหมายรับรองคุณภาพ : 1 เวลาเรียน 1 ชั่วโมง
ครูผู้สอน นางขวัญพัทธ นิลแก้ว

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค
การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจ
หลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ

ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดระหว่างทาง

ส 3.1 ป.4/2 บอกสิทธิพื้นฐานและรักษาผลประโยชน์ของตนเองในฐานะผู้บริโภค

ตัวชี้วัดปลายทาง

ส 3.1 ป.4/3 อธิบายหลักการของ เศรษฐกิจพอเพียงและนำไปใช้ ในชีวิตประจำวันของตนเอง

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายสินค้าและบริการที่มีเครื่องหมายรับรองคุณภาพ (K)
2. วิเคราะห์เครื่องหมายที่กำหนดขึ้นและให้การรับรองโดยสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม หรือ สมอ. (F)
3. สนใจศึกษาเรียนรู้สินค้าและบริการที่มีเครื่องหมายรับรองคุณภาพ (A)

สาระสำคัญ

สินค้าและบริการที่มีเครื่องหมายรับรองคุณภาพจากสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมและ
สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา เป็นเครื่องหมายรับรองมาตรฐานและความปลอดภัยในการให้
ผู้บริโภคพิจารณาเลือกซื้อสินค้าและบริการ

สาระการเรียนรู้

1. เครื่องหมายมาตรฐานทั่วไป
2. เครื่องหมายมาตรฐานบังคับ

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ซื่อสัตย์สุจริต
2. ไม่เรียนรู้อย่างจริงจัง

คำถามสำคัญ

เพราะเหตุใดหน่วยงานของรัฐจึงจัดให้มีเครื่องหมายรับรองคุณภาพในสินค้าและบริการ
การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1.ขั้นสังเกต รวบรวมข้อมูล (Gathering)

1. นักเรียนร่วมกันสังเกตภาพ จากนั้นร่วมกันสนทนา แล้วตอบคำถาม ดังนี้

ภาพที่ 1

ภาพที่ 2

- ภาพดังกล่าวคืออะไร (หมวกนิรภัย)
- นักเรียนคิดว่าภาพที่ 1 กับภาพที่ 2 แตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร
(ตัวอย่างคำตอบ แตกต่างกัน เพราะภาพที่ 1 มีเครื่องหมายรับรองคุณภาพ แต่ภาพที่ 2 ไม่มีเครื่องหมายรับรองคุณภาพ)
- ถ้านักเรียนเป็นผู้บริโภคจะเลือกซื้อสินค้าในภาพใด เพราะเหตุใด
(ตัวอย่างคำตอบ ภาพที่ 1 เพราะมีเครื่องหมายรับรองคุณภาพ ทำให้มั่นใจได้ว่าจะได้รับความปลอดภัยจากการใช้สินค้า)

2. นักเรียนศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าและบริการที่มีเครื่องหมายรับรองคุณภาพ
จากหนังสือเรียนและแหล่งการเรียนรู้อื่นเพิ่มเติม

2.ขั้นคิดวิเคราะห์และสรุปความรู้ (Processing)

3. นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์เปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างระหว่างเครื่องหมาย
มาตรฐานทั่วไปกับเครื่องหมายมาตรฐานบังคับ เป็นแผนภาพความคิด
4. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น แล้วสรุปเป็นความคิดรวบยอด โดยใช้คำถาม ดังนี้
 - เครื่องหมายมาตรฐานทั่วไปและเครื่องหมายมาตรฐานบังคับออกรับรองโดยหน่วยงานใด

(สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม หรือ สผอ. กระทรวงอุตสาหกรรม)

- สินค้าชนิดใดบ้างที่ต้องผ่านการรับรองเครื่องหมายมาตรฐานทั่วไป

(ตัวอย่างคำตอบ บงกชกึ่งสำเร็จรูป น้ำตาลทราย)

- สินค้าชนิดใดบ้างที่ต้องผ่านการรับรองเครื่องหมายมาตรฐานบังคับ

(ตัวอย่างคำตอบ สายไฟ ถังดับเพลิง เครื่องใช้ไฟฟ้า ผงซักฟอก)

5. นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์เกี่ยวกับการออกเครื่องหมาย มอก. มาตรฐานทั่วไป เพื่อรับรองคุณภาพสินค้าเป็นแผนภาพความคิด

6. นักเรียนคิดประเด็นเพื่อเพิ่มคุณค่า แล้วสรุปเป็นความคิดรวบยอด โดยใช้คำถาม ดังนี้

- เพราะเหตุใดหน่วยงานของรัฐจึงจัดให้มีเครื่องหมายรับรองคุณภาพในสินค้าและบริการ

(ตัวอย่างคำตอบ เพื่อแสดงว่าสินค้าและบริภณนั้นมีคุณภาพและมีความปลอดภัยในการอุปโภค

บริโภค)

3.ขั้นปฏิบัติและสรุปความรู้หลังการปฏิบัติ (Applying and Constructing the Knowledge)

7. นักเรียนแบ่งกลุ่มวาดภาพหรือติดภาพสินค้าที่มีเครื่องหมายมาตรฐานทั่วไปและสินค้าที่มีเครื่องหมายมาตรฐานบังคับ แล้วตอบคำถาม ดังตัวอย่าง

- เครื่องหมายที่เห็นเรียกว่าเครื่องหมายอะไร

(เครื่องหมายมาตรฐานทั่วไป)

- รับรองและออกให้โดยหน่วยงานใด

(สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (สมอ.))

- เครื่องหมายที่เห็นเรียกว่าเครื่องหมายอะไร

(เครื่องหมายมาตรฐานบังคับ)

- รับรองและออกให้โดยหน่วยงานใด

(สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (สมอ.))

- การเลือกซื้อสินค้าที่มีเครื่องหมายรับรองคุณภาพมีข้อดีหรือไม่ อย่างไร

(ตัวอย่างคำตอบ มี เพราะทำให้ผู้บริโภคมั่นใจและปลอดภัยจากการใช้สินค้า)

8. นักเรียนแต่ละกลุ่มตรวจสอบความถูกต้องและความเรียบร้อยของผลงาน หากพบข้อผิดพลาดควรปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง

9. นักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่เข้าใจเป็นความรู้ร่วมกัน ดังนี้

สินค้าและบริการที่มีเครื่องหมายรับรองคุณภาพจากสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม และสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา เป็นเครื่องหมายรับรองมาตรฐานและความปลอดภัยในการให้

ผู้บริโภคมพิจารณาเลือกซื้อสินค้าและบริการ

4.ขั้นสื่อสารและนำเสนอ (Applying the Communication Skill)

10. นักเรียนนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

11. นักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปเกี่ยวกับวิธีการทำงานให้เห็นการคิดเชิงระบบและวิธีการทำงาน

ที่มีแบบแผน

5.ขั้นประเมินเพื่อเพิ่มคุณค่าบริการสังคมและจิตสาธารณะ (Self-Regulating)

12. นักเรียนนำผลงานของกลุ่มตนเองไปจัดป้ายนิเทศเพื่อเผยแพร่ความรู้ต่อไป

13. นักเรียนประเมินตนเอง โดยเขียนแสดงความรู้สึกละหลังการเรียนรู้ ในประเด็นต่อไปนี้

- สิ่งที่นักเรียนได้เรียนรู้ในวันนี้คืออะไร
- นักเรียนมีส่วนร่วมกิจกรรมในกลุ่มมากน้อยเพียงใด
- เพื่อนนักเรียนในกลุ่มมีส่วนร่วมกิจกรรมในกลุ่มมากน้อยเพียงใด
- นักเรียนพอใจกับการเรียนรู้ในวันนี้หรือไม่ เพียงใด
- นักเรียนจะนำความรู้ที่ได้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเอง ครอบครัว และสังคมทั่วไปได้อย่างไร

จากนั้นแลกเปลี่ยนตรวจสอบขั้นตอนการทำงานทุกขั้นตอนว่าจะเพิ่มคุณค่าไปสู่สังคม
เกิดประโยชน์ต่อสังคมให้มากขึ้นกว่าเดิมในขั้นตอนใดบ้าง สำหรับการทำงานในครั้งต่อไป

สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

1. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
2. ภาพทิวทัศน์
3. แหล่งการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

การประเมินการเรียนรู้

1. ประเมินความรู้ เรื่อง เครื่องหมายมาตรฐานทั่วไป เครื่องหมายมาตรฐานบังคับ (K) ด้วยแบบทดสอบ
2. ประเมินกระบวนการทำงานกลุ่ม (P) ด้วยแบบประเมิน
3. ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านเชื้อสัจจจริต ไม่เรียนรู้ (A) ด้วยแบบประเมิน

แบบประเมินตามสภาพจริง (Rubrics)

แบบประเมินกระบวนการทำงานกลุ่ม

รายการการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	4	3	2	1
กระบวนการทำงานกลุ่ม	มีการกำหนดบทบาทสมาชิกชัดเจน และมีการชี้แจงเป้าหมายการทำงาน มีการปฏิบัติงานร่วมกันอย่างร่วมมือร่วมใจ พร้อมกับการประเมินเป็นระยะ ๆ	มีการกำหนดบทบาทสมาชิกชัดเจน มีการชี้แจงเป้าหมายอย่างชัดเจนและปฏิบัติงานร่วมกัน แต่ไม่มีการประเมินเป็นระยะ ๆ	มีการกำหนดบทบาทเฉพาะหัวหน้า ไม่มีการชี้แจงเป้าหมาย อย่างชัดเจน ปฏิบัติงานร่วมกัน ไม่ครบทุกคน	ไม่มีการกำหนดบทบาทสมาชิก และไม่มี การชี้แจงเป้าหมาย สมาชิกต่างคนต่างทำงาน

แบบบันทึกหลังแผนการสอน

ปัญหา/อุปสรรค

แนวทางการแก้ไข

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

ตำแหน่ง.....

...../...../.....

ความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา

ลงชื่อ.....

(.....)

ตำแหน่ง.....

...../...../.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 46

สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รายวิชาสังคมศึกษา ฯ

รหัสวิชา ส 14101

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ปีการศึกษา 2567

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องที่ 6 สินค้าและบริการที่มีเครื่องหมายรับรองคุณภาพ : 2 เวลาเรียน 1 ชั่วโมง

ครูผู้สอน นางขวัญพัทธย นิลแก้ว

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ

ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดระหว่างทาง

ส 3.1 ป.4/2 บอกสิทธิพื้นฐานและรักษาผลประโยชน์ของตนเองในฐานะผู้บริโภค

ตัวชี้วัดปลายทาง

ส 3.1 ป.4/3 อธิบายหลักการของ เศรษฐกิจพอเพียงและนำไปใช้ ในชีวิตประจำวันของตนเอง

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายสินค้าและบริการที่มีเครื่องหมายรับรองคุณภาพ (K)
2. วิเคราะห์เครื่องหมายที่กำหนดขึ้นและให้การรับรองโดยสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา หรือ อย. (P)
3. สนใจศึกษาเรียนรู้สินค้าและบริการที่มีเครื่องหมายรับรองคุณภาพ (A)

สาระสำคัญ

สินค้าและบริการที่มีเครื่องหมายรับรองคุณภาพจากสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมและสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา เป็นเครื่องหมายรับรองมาตรฐานและความปลอดภัยในการให้ผู้บริโภคพิจารณาเลือกซื้อสินค้าและบริการ

สาระการเรียนรู้

เครื่องหมาย อย.

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ชื่อสัตว์ลึกลับ

2. ไม่เรียนรู้

คำถามสำคัญ

การเรียนรู้เรื่องสิทธิของผู้บริโภคและเครื่องหมายรับรองคุณภาพมีประโยชน์ต่อนักเรียนอย่างไร
การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1.ขั้นสังเกต รวบรวมข้อมูล (Gathering)

1. นักเรียนสังเกตภาพ จากนั้นร่วมกันสนทนา แล้วตอบคำถาม

ภาพที่ 1

ภาพที่ 2

- ภาพทั้งสองคือภาพของอะไร (น้ำมันพืช)
- ภาพทั้งสองแตกต่างกันอย่างไร

(ตัวอย่างคำตอบ ภาพที่ 1 ไม่มีเครื่องหมาย อย. รับรองคุณภาพของสินค้า แต่ภาพที่ 2 มีเครื่องหมาย อย. รับรองคุณภาพ)

- ถ้านักเรียนเป็นผู้บริโภค นักเรียนจะเลือกซื้อสินค้าในภาพใด เพราะเหตุใด

(ตัวอย่างคำตอบ ภาพที่ 2 เพราะมีเครื่องหมาย อย. รับรองคุณภาพ ทำให้มั่นใจว่าจะได้รับความปลอดภัยจากการบริโภคสินค้า)

2. นักเรียนศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับเครื่องหมายที่กำหนดขึ้นและให้การรับรองโดยสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา หรือ อย. จากหนังสือเรียนและแหล่งการเรียนรู้อื่นเพิ่มเติม

2.ขั้นคิดวิเคราะห์และสรุปความรู้ (Processing)

3. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น แล้วสรุปเป็นความคิดรวบยอด โดยใช้คำถาม ดังนี้

- การออกเครื่องหมาย อย. รับรองสินค้าเป็นอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานใด

(สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กระทรวงสาธารณสุข)

- สินค้าประเภทใดบ้างที่ต้องมีเครื่องหมาย อย. รับรอง

(ตัวอย่างคำตอบ ส่วนใหญ่เป็นสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการใช้ รับประทาน ดื่ม และใช้บริเวณภายนอกของร่างกาย เช่น น้ำดื่มต่าง ๆ นมบรรจุกล่องหรือบรรจุกระป๋อง ขนมหีบบรรจุห่อ เครื่องสำอางชนิดต่าง ๆ ยาหรืออาหารเสริม)

4. นักเรียนแบ่งกลุ่ม แล้วยกตัวอย่างสินค้าที่มีเครื่องหมาย อย. รับรอง และนำเสนอวิธีการปฏิบัติตน

ตามสิทธิของผู้บริโภคและผลที่เกิดขึ้น

5. นักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับหลักในการเลือกแหล่งวิธีการเลือกบริโภคสินค้าอย่างไร เพื่อความปลอดภัย โดยบันทึกคำตอบของนักเรียนเป็นแผนภาพความคิด

- หลักในการเลือกบริโภคสินค้า
- วิธีการเลือกบริโภคสินค้า

6. นักเรียนคิดประเด็นเพื่อเพิ่มคุณค่า แล้วสรุปเป็นความคิดรวบยอด โดยใช้คำถาม ดังนี้

- การรู้เรื่องสิทธิของผู้บริโภคและเครื่องหมายรับรองคุณภาพมีประโยชน์ต่อนักเรียนอย่างไร

(ตัวอย่างคำตอบ ป้องกันการถูกเอาเปรียบจากการซื้อสินค้าและบริการ รู้วิธีการเรียกร้อง ความเสียหายจากการใช้สินค้าและบริการ รวมทั้งช่วยให้สามารถเลือกซื้อสินค้าและบริการที่มีคุณภาพ และมีความปลอดภัย)

7. นักเรียนสำรวจสินค้าในบ้านของตนเองที่มีเครื่องหมายรับรองคุณภาพตามที่กำหนดให้ อย่างน้อย 3 ชนิด บันทึกข้อมูลลงในตาราง แล้วตอบคำถามลงในชิ้นงานที่ 2 เรื่อง การสำรวจสินค้าในบ้าน ที่มีเครื่องหมายรับรองคุณภาพ

8. นักเรียนตรวจสอบความถูกต้องและความเรียบร้อยของชิ้นงาน หากพบข้อผิดพลาดควรปรับปรุง แก้ไขให้ถูกต้อง

9. นักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่เข้าใจเป็นความรู้ร่วมกัน ดังนี้

สินค้าและบริการที่มีเครื่องหมายรับรองคุณภาพจากสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม และสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา เป็นเครื่องหมายรับรองมาตรฐานและความปลอดภัยในการให้ ผู้บริโภคพิจารณาเลือกซื้อสินค้าและบริการ

4.ขั้นสื่อสารและนำเสนอ (Applying the Communication Skill)

10. นักเรียนนำเสนอชิ้นงาน เรื่อง การสำรวจสินค้าในบ้านที่มีเครื่องหมายรับรองคุณภาพ หน้าชั้นเรียน

11. นักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปเกี่ยวกับวิธีการทำงานให้เห็นการคิดเชิงระบบและวิธีการทำงาน ที่มีแบบแผน

5.ขั้นประเมินเพื่อเพิ่มคุณค่าบริการสังคมและจิตสาธารณะ (Self-Regulating)

12. นักเรียนร่วมกันจัดทำสื่อรณรงค์หรือป้ายนิเทศ เพื่อรณรงค์การเลือกซื้อสินค้าและบริการ ที่มีคุณภาพ และเผยแพร่ความรู้สิทธิของผู้บริโภคในการเลือกซื้อสินค้าและบริการ

13. นักเรียนประเมินตนเอง โดยเขียนแสดงความรู้สึกละหว่างการเรียนรู้ ในประเด็นต่อไปนี้

- สิ่งที่นักเรียนได้เรียนรู้ในวันนี้คืออะไร
- นักเรียนมีส่วนร่วมกิจกรรมในกลุ่มมานาน้อยเพียงใด
- เพื่อนนักเรียนในกลุ่มมีส่วนร่วมกิจกรรมในกลุ่มมานาน้อยเพียงใด
- นักเรียนพอใจกับการเรียนในวันนี้หรือไม่ เพียงใด
- นักเรียนจะนำความรู้ที่ได้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเอง ครอบครัว และสังคมทั่วไป

ได้อย่างไร

จากนั้นแลกเปลี่ยนตรวจสอบขั้นตอนการทำงานทุกขั้นตอนว่าจะเพิ่มคุณค่าไปสู่สังคม
เกิดประโยชน์ต่อสังคมให้มากขึ้นกว่าเดิมในขั้นตอนใดบ้าง สำหรับการทำงานในครั้งต่อไป

สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

1. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
2. ภาพน้ำมันพืช
3. แหล่งการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

การประเมินการเรียนรู้

1. ประเมินความรู้ เรื่อง เครื่องหมาย อย. (K) ด้วยแบบทดสอบ
2. ประเมินกระบวนการทำงานกลุ่ม (P) ด้วยแบบประเมิน
3. ประเมินชิ้นงาน เรื่อง การสำรวจสินค้าในบ้านที่มีเครื่องหมายรับรองคุณภาพ (P) ด้วยแบบประเมิน
4. ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านข้อสัตย์สุจริต ไม่เรียนรู้ (A) ด้วยแบบประเมิน

แบบประเมินตามสภาพจริง (Rubrics)

แบบประเมินกระบวนการทำงานกลุ่ม

รายการการ ประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	4	3	2	1
กระบวนการ ทำงานกลุ่ม	มีการกำหนดบทบาท สมาชิกชัดเจน และ มีการชี้แจงเป้าหมาย การทำงาน มีการ ปฏิบัติงานร่วมกัน อย่างร่วมมือร่วมใจ พร้อมกับการประเมิน เป็นระยะ ๆ	มีการกำหนดบทบาท สมาชิกชัดเจน มีการชี้แจงเป้าหมาย อย่างชัดเจนและ ปฏิบัติงานร่วมกัน แต่ไม่มีการประเมิน เป็นระยะ ๆ	มีการกำหนดบทบาท เฉพาะหัวหน้า ไม่มีการชี้แจง เป้าหมาย อย่างชัดเจน ปฏิบัติงานร่วมกัน ไม่ครบทุกคน	ไม่มีการกำหนด บทบาทสมาชิก และไม่มีการชี้แจง เป้าหมาย สมาชิก ต่างคนต่างทำงาน

แบบประเมินชิ้นงาน เรื่อง การสำรวจสินค้าในบ้านที่มีเครื่องหมายรับรองคุณภาพ

รายการการ ประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	4	3	2	1
การสำรวจสินค้า ในบ้านของตนเอง ที่มีเครื่องหมาย รับรองคุณภาพ	สำรวจสินค้าในบ้าน ของตนเองที่มี เครื่องหมายรับรอง คุณภาพ ได้สัมพันธ์กับข้อมูล มีการเชื่อมโยงให้เห็น เป็นภาพโดยรวม แสดงให้เห็นถึง ความสัมพันธ์ กับตนเองและผู้อื่น	สำรวจสินค้าในบ้าน ของตนเองที่มี เครื่องหมายรับรอง คุณภาพได้ มีการจำแนกตาม ข้อมูล ที่กำหนด อธิบายให้ เห็นถึงความแตกต่าง อย่างเป็นเหตุเป็นผล	สำรวจสินค้าในบ้าน ของตนเองที่มี เครื่องหมายรับรอง คุณภาพได้ ตามข้อมูลที่กำหนด มีการยกตัวอย่าง อธิบายให้เข้าใจง่าย	สำรวจสินค้าในบ้าน ของตนเองที่มี เครื่องหมายรับรอง คุณภาพได้ แต่ยังไม่ สอดคล้องกับข้อมูล เขียนตามข้อมูลที่อ่าน ไม่มีการอธิบาย เพิ่มเติม

แบบบันทึกหลังแผนการสอน

ปัญหา/อุปสรรค

แนวทางการแก้ไข

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

ตำแหน่ง.....

...../...../.....

ความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา

ลงชื่อ.....

(.....)

ตำแหน่ง.....

...../...../.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 47

สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รายวิชาสังคมศึกษา ฯ

รหัสวิชา ส 14101

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ปีการศึกษา 2567

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องที่ 7 กิจกรรมเสริมความรู้ท้ายหน่วยการเรียนรู้

เวลาเรียน 1 ชั่วโมง

ครูผู้สอน นางขวัญพัทธ นิลแก้ว

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ

ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดระหว่างทาง

ส 3.1 ป.4/1 ระบุปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกซื้อสินค้าและบริการ

ส 3.1 ป.4/2 บอกสิทธิพื้นฐานและรักษาผลประโยชน์ของตนเองในฐานะผู้บริโภค

ตัวชี้วัดปลายทาง

ส 3.1 ป.4/3 อธิบายหลักการของ เศรษฐกิจพอเพียงและนำไปใช้ ในชีวิตประจำวันของตนเอง

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายและสรุปความรู้ เรื่อง การเลือกซื้อสินค้าและบริการ และสิทธิของผู้บริโภค ลงในแบบกิจกรรม (K)
2. วิเคราะห์และสรุปความรู้ เรื่อง การเลือกซื้อสินค้าและบริการ และสิทธิของผู้บริโภค ลงในแบบกิจกรรม (P)
3. เห็นความสำคัญในการฝึกพัฒนาทักษะ และทำกิจกรรมระหว่างเรียน (A)

สาระสำคัญ

การเลือกซื้อสินค้าและบริการต้องคำนึงถึงคุณภาพ โดยมีเครื่องหมายรับรองทางการค้าจากทางราชการรับรอง

สาระการเรียนรู้

1. การเลือกซื้อสินค้าและบริการ
2. สิทธิของผู้บริโภค

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด

3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ซื่อสัตย์สุจริต
2. ไม่เรียนรู้อย่างไร

คำถามสำคัญ

นักเรียนจะนำความรู้จากการเลือกซื้อสินค้าและบริการไปแนะนำหรือเผยแพร่ให้กับผู้อื่นอย่างไร

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1.ขั้นสังเกต รวบรวมข้อมูล (Gathering)

1. นักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับการเลือกซื้อสินค้าและบริการ แล้วตอบคำถาม เพื่อเป็นการทบทวนความรู้เดิม โดยใช้คำถาม ดังนี้

- นักเรียนมีการเลือกซื้อสินค้าและบริการอย่างไร
(ตัวอย่างคำตอบ เลือกซื้อสินค้าเฉพาะที่มีความจำเป็นในการดำเนินชีวิต)
- นักเรียนจะรู้ได้อย่างไรว่าสินค้าและบริการนั้นมีคุณภาพ
(ตัวอย่างคำตอบ ดูจากเครื่องหมายรับรองคุณภาพของสินค้าและบริการ)

2.ขั้นคิดวิเคราะห์และสรุปความรู้ (Processing)

2. นักเรียนสำรวจและยกตัวอย่างสินค้าและบริการในชุมชนมาอย่างละ 5 ชนิด แล้วจำแนกลงในแผนภาพความคิด

3. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น แล้วสรุปเป็นความคิดรวบยอด โดยใช้คำถาม ดังนี้

• นักเรียนคิดว่าการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าและบริการโดยยึดความต้องการของตนเองเป็นหลักจะส่งผลอย่างไร โดยบันทึกคำตอบของนักเรียนเป็นแผนภาพความคิด

4. นักเรียนยกตัวอย่างการปฏิบัติของผู้บริโภค และเสนอแนวทางการรักษาผลประโยชน์ของตนเองในฐานะผู้บริโภค เป็นแผนภาพความคิด

5. นักเรียนคิดประเด็นเพื่อเพิ่มคุณค่า แล้วสรุปความรู้เป็นความคิดรวบยอด โดยใช้คำถาม ดังนี้

• นักเรียนจะนำความรู้จากการเลือกซื้อสินค้าและบริการไปแนะนำหรือเผยแพร่ให้กับผู้อื่นอย่างไร
(ตัวอย่างคำตอบ จัดทำป้ายนิเทศ ทำแผ่นพับ เกี่ยวกับการเลือกซื้อสินค้าและบริการที่มีคุณภาพให้กับผู้ที่สนใจได้ร่วมกันศึกษา)

3.ขั้นปฏิบัติและสรุปความรู้หลังการปฏิบัติ (Applying and Constructing the Knowledge)

6. นักเรียนแบ่งกลุ่มสำรวจสินค้าที่ใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียนที่มีเครื่องหมายรับรองคุณภาพตามที่กำหนดให้อย่างละ 2 ชนิด บันทึกข้อมูลลงในตาราง ดังตัวอย่าง

เครื่องหมายรับรองคุณภาพ	รายการสินค้า	ความสำคัญของเครื่องหมาย รับรองคุณภาพสินค้า
เครื่องหมายมาตรฐานทั่วไป	(ตัวอย่างคำตอบ น้ำตาล น้ำเปล่า)	(รับรองผลิตภัณฑ์อุปโภคบริโภค)
เครื่องหมายมาตรฐานบังคับ	(ตัวอย่างคำตอบ กระติกน้ำร้อน เตารีด)	(รับรองผลิตภัณฑ์ที่กฎหมาย กำหนดว่าต้องมีคุณภาพมาตรฐาน)
เครื่องหมาย ออ.	(ตัวอย่างคำตอบ น้ำดื่ม ขนม)	(รับรองผลิตภัณฑ์อาหารและยา)

7. นักเรียนตรวจสอบความถูกต้องและความเรียบร้อยของผลงาน หากพบข้อผิดพลาดควรปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง

8. นักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่เข้าใจเป็นความรู้ร่วมกัน ดังนี้

การเลือกซื้อสินค้าและบริการต้องคำนึงถึงคุณภาพ โดยมีเครื่องหมายรับรองทางการค้าจากทางราชการรับรอง

4.ขั้นสื่อสารและนำเสนอ (Applying the Communication Skill)

9. นักเรียนนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

10. นักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปเกี่ยวกับวิธีการทำงานให้เห็นการคิดเชิงระบบและวิธีการทำงานที่มีแบบแผน

5.ขั้นประเมินเพื่อเพิ่มคุณค่าบริการสังคมและจิตสาธารณะ (Self-Regulating)

11. นักเรียนประเมินตนเอง โดยเขียนแสดงความรู้สึกละหว่างการเรียนรู้ ในประเด็นต่อไปนี้

- สิ่ง que นักเรียนได้เรียนรู้ในวันนี้คืออะไร
- นักเรียนมีส่วนร่วมกิจกรรมในกลุ่มมากน้อยเพียงใด
- เพื่อนนักเรียนในกลุ่มมีส่วนร่วมกิจกรรมในกลุ่มมากน้อยเพียงใด
- นักเรียนพอใจกับการเรียนในวันนี้หรือไม่ เพียงใด
- นักเรียนจะนำความรู้ที่ได้นี้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเอง ครอบครัว และสังคมทั่วไปได้อย่างไร

จากนั้นแลกเปลี่ยนตรวจสอบขั้นตอนการทำงานทุกขั้นตอนว่าจะเพิ่มคุณค่าไปสู่สังคม
เกิดประโยชน์ต่อสังคมให้มากขึ้นกว่าเดิมในขั้นตอนใดบ้าง สำหรับการทำงานในครั้งต่อไป

สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

1. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
2. แหล่งการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

การประเมินการเรียนรู้

1. ประเมินความรู้ เรื่อง การเลือกซื้อสินค้าและบริการ สิทธิของผู้บริโภค (K) ด้วยแบบทดสอบ
2. ประเมินกระบวนการทำงานกลุ่ม (P) ด้วยแบบประเมิน
3. ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านชื่อเสียงสุจริต ไม่เรียนรู้ (A) ด้วยแบบประเมิน

แบบประเมินตามสภาพจริง (Rubrics)

แบบประเมินกระบวนการทำงานกลุ่ม

รายการการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	4	3	2	1
กระบวนการทำงานกลุ่ม	มีการกำหนดบทบาทสมาชิกชัดเจน และมีการชี้แจงเป้าหมายการทำงาน มีการปฏิบัติงานร่วมกันอย่างร่วมมือร่วมใจ พร้อมกับการประเมินเป็นระยะ ๆ	มีการกำหนดบทบาทสมาชิกชัดเจน มีการชี้แจงเป้าหมายอย่างชัดเจนและปฏิบัติงานร่วมกัน แต่ไม่มีการประเมินเป็นระยะ ๆ	มีการกำหนดบทบาทเฉพาะหัวหน้า ไม่มีการชี้แจงเป้าหมาย อย่างชัดเจน ปฏิบัติงานร่วมกัน ไม่ครบทุกคน	ไม่มีการกำหนดบทบาทสมาชิก และไม่มีการชี้แจงเป้าหมาย สมาชิกต่างคนต่างทำงาน

แบบบันทึกหลังแผนการสอน

ปัญหา/อุปสรรค

แนวทางการแก้ไข

ลงชื่อ _____ ผู้สอน

(_____)

ตำแหน่ง _____

_____/_____/_____

ความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา

ลงชื่อ _____

(_____)

ตำแหน่ง _____

_____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 48

สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รายวิชาสังคมศึกษา ฯ

รหัสวิชา ส 14101

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ปีการศึกษา 2567

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่องที่ 1 เศรษฐกิจพอเพียง

เวลาเรียน 1 ชั่วโมง

ครูผู้สอน นางขวัญพัทธ นิลแก้ว

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ

ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดระหว่างทาง

ส 3.1 ป.4/3 อธิบายหลักการของ เศรษฐกิจพอเพียงและนำไปใช้ ในชีวิตประจำวันของตนเอง

ตัวชี้วัดปลายทาง

ส 3.1 ป.4/3 อธิบายหลักการของ เศรษฐกิจพอเพียงและนำไปใช้ ในชีวิตประจำวันของตนเอง

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (K)
2. นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการปฏิบัติตนในการดำเนินชีวิตประจำวัน (P)
3. เห็นคุณค่าและประโยชน์ในการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (A)

สาระสำคัญ

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงแนะแนวความคิด การดำเนินชีวิตแก่ปวงชนชาวไทย โดยทรงให้พึ่งพาตนเอง รู้จักความพอประมาณ มีเหตุผลรอบคอบ ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด

สาระการเรียนรู้

เศรษฐกิจพอเพียง

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. อยู่อย่างพอเพียง

3. มุ่งมั่นในการทำงาน

คำถามสำคัญ

การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ส่งผลดีต่อสังคม ชุมชน ประเทศชาติอย่างไรบ้าง

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1.ขั้นสังเกต รวบรวมข้อมูล (Gathering)

1. นักเรียนสังเกตภาพเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จากนั้นร่วมกันสนทนา แล้วตอบคำถาม ดังนี้

- ภาพดังกล่าวคือภาพอะไร (ตัวอย่างคำตอบ การปลูกพืชผักสวนครัว)
- ครอบครัวของนักเรียนมีการดำเนินชีวิตเหมือนในภาพหรือไม่ อย่างไร (ตัวอย่างคำตอบ มี โดยการปลูกพืชผักไว้ที่บ้าน)
- นักเรียนคิดว่า การดำเนินชีวิตตามภาพเป็นการดำเนินชีวิตแบบใด (ตัวอย่างคำตอบ การดำเนินชีวิตแบบพอเพียง)

2. นักเรียนศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง จากหนังสือเรียน และแหล่งการเรียนรู้อื่นเพิ่มเติม

2.ขั้นคิดวิเคราะห์และสรุปความรู้ (Processing)

3. นักเรียนร่วมกันอ่านพระราชดำรัสเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช จากนั้นร่วมกันแสดงความคิดเห็น โดยการตอบคำถาม ดังนี้

“...คนอื่นจะว่าอย่างไรก็ช่างเขา จะว่าเมืองไทยล้าสมัย ว่าเมืองไทยเชย ว่าเมืองไทยไม่มีสิ่งใหม่ แต่เราอยู่อย่างพอมีพอกิน และขอให้ทุกคนมีความปรารถนาที่จะให้เมืองไทยพออยู่พอกิน มีความสงบ ช่วยกันรักษาส่วนรวมให้อยู่ที่พอสมควร ขออย่าพอควร พออยู่พอกิน มีความสงบ ไม่ให้คนอื่นมาแย่งคุณสมบัตินี้ไปจากเราได้...”

พระราชกระแสรับสั่งในเรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง แก่ผู้เข้าเฝ้าถวายพระพรชัยมงคล เนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษาดังแต่พุทธศักราช 2517

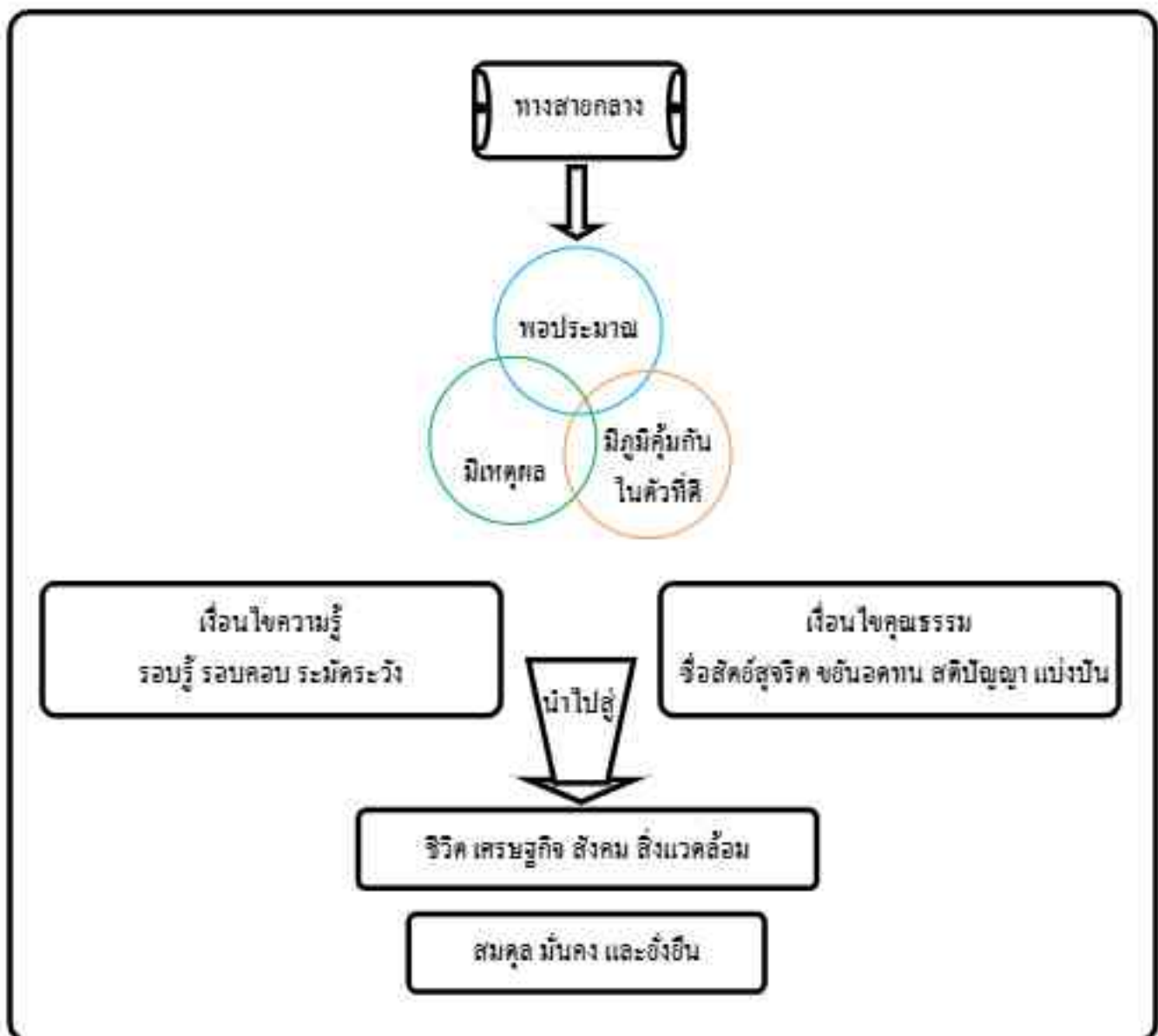
“การจะเป็นเช่นนั้นมันไม่สำคัญ สำคัญอยู่ที่เราพออยู่พอกิน และมีเศรษฐกิจการเป็นอยู่แบบพอมีพอกิน หมายความว่า อุ้มชูตัวเองได้ ให้มีพอเพียงกับตนเอง”

พระราชดำรัส “เศรษฐกิจแบบพอเพียง” พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช พระราชทานเมื่อวันที่ 4 ธันวาคม พ.ศ. 2540

• จากพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชที่ทรงประทานแก่พลศึกษาชาวไทย มีคุณค่าและความสำคัญอย่างไร

(ตัวอย่างคำตอบ พระองค์ทรงหวังให้คนไทยพึ่งพาตนเอง รู้จักนำทรัพยากรภายในประเทศมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยไม่ทำลายทรัพยากร และไม่หวังพึ่งพาเศรษฐกิจจากต่างประเทศมากนัก โดยทรงให้ประชาชนยึดหลักความพอดี พอประมาณ เพื่อให้ประชาชนชาวไทยรอดพ้นจากภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ)

4. นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยสรุปเป็นแผนภาพความคิดบนกระดาน แล้วตอบคำถาม ดังตัวอย่าง

- จากแผนภาพความคิด สรุปได้ว่อย่างไร

(ตัวอย่างคำตอบ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงประกอบด้วย 3 ท่วง 2 เงื่อนไข โดยเป็นการดำเนินชีวิตตามทางสายกลาง ซึ่งประกอบด้วยความ “พอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกัน” บนเงื่อนไข “ความรู้ และคุณธรรม” นำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน)

- นักเรียนเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตตามทางสายกลางว่อย่างไร

(ตัวอย่างคำตอบ การดำเนินชีวิตบนความพอดี มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตนเอง เช่น มีความรู้รอบคอบ มีคุณธรรม เสียสละ แบ่งปัน รักษาผลประโยชน์ของส่วนรวม)

• นักเรียนคิดว่า การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีประโยชน์ต่อเราอย่างไร โดยบันทึกคำตอบของนักเรียนเป็นแผนภาพความคิด

5. นักเรียนคิดประเมินเพื่อเพิ่มคุณค่า แล้วสรุปเป็นความคิดรวบยอด โดยใช้คำถาม ดังนี้

• การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ส่งผลต่อสังคม ชุมชน ประเทศชาติอย่างไรบ้าง

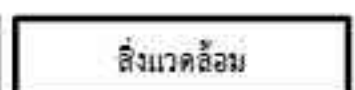
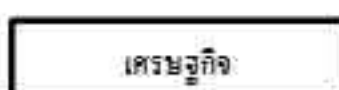
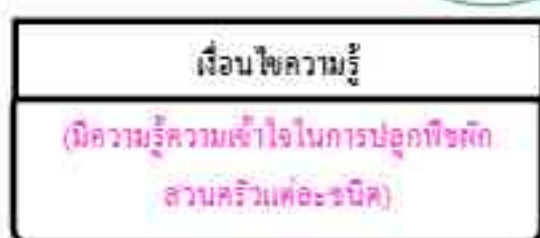
(ตัวอย่างคำตอบ ทำให้สังคม ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้ เกิดการแบ่งปันช่วยเหลือกัน ทำให้เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมของประเทศชาติเกิดความสมดุล มั่นคง และยั่งยืน)

3.ขั้นปฏิบัติและสรุปความรู้หลังการปฏิบัติ (Applying and Constructing the Knowledge)

6. นักเรียนแบ่งกลุ่ม แต่ละกลุ่มร่วมกันยกตัวอย่างการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแผนภาพความคิด ดังตัวอย่าง

- การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คือ

(ตัวอย่างคำตอบ การปลูกพืชผักสวนครัว)

7. นักเรียนร่วมกันตรวจสอบความถูกต้องและความเรียบร้อยของผลงาน หากพบข้อผิดพลาดให้ปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง

8. นักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่เข้าใจเป็นความรู้ร่วมกัน ดังนี้

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงแนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่ประชาชนชาวไทย โดยทรงให้พึ่งพาตนเอง รู้จักความพอประมาณ มีเหตุผลรอบคอบ ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด

4.ขั้นสื่อสารและนำเสนอ (Applying the Communication Skill)

9. นักเรียนนำเสนอผลงานของกลุ่มตนเองหน้าชั้นเรียน

10. นักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปเกี่ยวกับวิธีการทำงานให้เห็นการคิดเชิงระบบและวิธีการทำงานที่มีแบบแผน

5.ขั้นประเมินเพื่อเพิ่มคุณค่าบริการสังคมและจิตสาธารณะ (Self-Regulating)

11. นักเรียนนำผลงานของกลุ่มตนเองไปจัดป้ายนิเทศ เพื่อเผยแพร่ความรู้ต่อไป

12. นักเรียนประเมินตนเอง โดยเขียนแสดงความรู้สึกล้างการเรียน ในประเด็นต่อไปนี้

- สิ่งที่นักเรียนได้เรียนรู้ในวันนี้คืออะไร
- นักเรียนมีส่วนร่วมกิจกรรมในกลุ่มมากน้อยเพียงใด
- เพื่อนนักเรียนในกลุ่มมีส่วนร่วมกิจกรรมในกลุ่มมากน้อยเพียงใด
- นักเรียนพอใจกับการเรียนในวันนี้หรือไม่ เพียงใด
- นักเรียนจะนำความรู้ที่ได้มีไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเอง ครอบครัว และสังคมทั่วไปได้อย่างไร

จากนั้นแลกเปลี่ยนตรวจสอบขั้นตอนการทำงานทุกขั้นตอนว่าจะเพิ่มคุณค่าไปสู่สังคม เกิดประโยชน์ต่อสังคมให้มากขึ้นกว่าเดิมในขั้นตอนใดบ้าง สำหรับการทำงานในครั้งต่อไป

สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

1. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
2. ภาพการปลูกผักสวนครัว
3. พระราชดำรัส พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

4. แหล่งการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

การประเมินการเรียนรู้

1. ประเมินความรู้ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง (K) ด้วยแบบทดสอบ
2. ประเมินกระบวนการทำงานกลุ่ม (P) ด้วยแบบประเมิน
3. ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านมีวินัย อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน (A) ด้วยแบบประเมิน

แบบประเมินตามสภาพจริง (Rubrics)

แบบประเมินกระบวนการทำงานกลุ่ม

รายการการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	4	3	2	1
กระบวนการทำงานกลุ่ม	มีการกำหนดบทบาทสมาชิกชัดเจน และมีการชี้แจงเป้าหมายการทำงาน มีการปฏิบัติงานร่วมกันอย่างร่วมมือร่วมใจ พร้อมกับการประเมินเป็นระยะ ๆ	มีการกำหนดบทบาทสมาชิกชัดเจน มีการชี้แจงเป้าหมายอย่างชัดเจนและปฏิบัติงานร่วมกัน แต่ไม่มีการประเมินเป็นระยะ ๆ	มีการกำหนดบทบาทเฉพาะหัวหน้า ไม่มีการชี้แจงเป้าหมาย อย่างชัดเจน ปฏิบัติงานร่วมกัน ไม่ครบทุกคน	ไม่มีการกำหนดบทบาทสมาชิก และไม่มีการชี้แจงเป้าหมาย สมาชิกต่างคนต่างทำงาน

แบบบันทึกหลังแผนการสอน

ปัญหา/อุปสรรค

แนวทางการแก้ไข

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

ตำแหน่ง.....

...../...../.....

ความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา

ลงชื่อ.....

(.....)

ตำแหน่ง.....

...../...../.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 49

สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รายวิชาสังคมศึกษา ฯ

รหัสวิชา ส 14101

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ปีการศึกษา 2567

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่องที่ 2 การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำรงชีวิต : 1

เวลาเรียน 1 ชั่วโมง

ครูผู้สอน นางขวัญหทัย นิลแก้ว

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ

ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดระหว่างทาง

ส 3.1 ป.4/3 อธิบายหลักการของ เศรษฐกิจพอเพียงและนำไปใช้ ในชีวิตประจำวันของตนเอง

ตัวชี้วัดปลายทาง

ส 3.1 ป.4/3 อธิบายหลักการของ เศรษฐกิจพอเพียงและนำไปใช้ ในชีวิตประจำวันของตนเอง

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายหลักการนำเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน (K)
2. วิเคราะห์การนำทฤษฎีใหม่ไปใช้ในการพัฒนาพื้นที่ทางการเกษตร (P)
3. เห็นคุณค่าและประโยชน์ที่ได้จากการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน (A)

สาระสำคัญ

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงพระราชดำริสืบนโยบายแนวทางการดำเนินชีวิตแก่ประชาชนชาวไทย โดยเน้นความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี โดยมีเงื่อนไขความรู้ และเงื่อนไขคุณธรรม เป็นพื้นฐานให้เกิดความพอเพียง

สาระการเรียนรู้

การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำรงชีวิต

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. อยู่อย่างพอเพียง
3. มุ่งมั่นในการทำงาน

คำถามสำคัญ

นักเรียนคิดว่าการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นพื้นฐานในการดำเนินชีวิต จะส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของทุกคนอย่างไร

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1.ขั้นสังเกต รวบรวมข้อมูล (Gathering)

1. นักเรียนร่วมกันอ่านพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช จากนั้นร่วมกันสนทนา แล้วตอบคำถาม ดังนี้

ทฤษฎีใหม่กับเศรษฐกิจพอเพียง

“...การพัฒนาประเทศจำเป็นต้องทำตามลำดับ ต้องสร้างพื้นฐาน คือ ความพอมี พอกิน พอใช้ ของประชาชนส่วนใหญ่เป็นเบื้องต้นก่อน โดยใช้วิธีการและอุปกรณ์ที่ประหยัด แต่ต้องถูกต้องตามหลักวิชา เมื่อได้พื้นฐานมั่นคงพร้อมพอควรและปฏิบัติได้แล้ว จึงค่อยสร้างค่อยเสริมความเจริญและฐานะทางเศรษฐกิจขั้นที่สูงขึ้นลำดับต่อไป หากมุ่งแต่จะทุ่มเทสร้างความเจริญ ยกเศรษฐกิจให้รวดเร็วแต่ประการเดียว โดยไม่ให้แผนปฏิบัติการสัมพันธ์กับภาวะของประเทศและของประชาชนโดยสอดคล้องกันด้วย จะเกิดความไม่สมดุลในเรื่องต่าง ๆ ขึ้น ซึ่งอาจกลายเป็นความยุ่งยากล้มเหลวได้ในที่สุด...”

พระบรมราโชวาท ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วันที่ 18 กรกฎาคม พ.ศ. 2517

- นักเรียนได้อธิบายจากพระราชดำรัสดังกล่าวอย่างไร
(ตัวอย่างคำตอบ การดำเนินชีวิตต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานความพอมี พอกิน พอใช้ก่อน จึงค่อยยกฐานะทางเศรษฐกิจให้สูงขึ้น)
 - นักเรียนจะนำมาพระราชดำรัสดังกล่าวไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตอย่างไร
(ตัวอย่างคำตอบ ดำเนินชีวิตอย่างพอเพียง ไม่ฟุ้งเฟ้อ ไม่ทำให้ตนเองและผู้อื่นเดือดร้อน)
2. นักเรียนศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการนำทฤษฎีใหม่มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาพื้นที่ทางการเกษตร จากหนังสือเรียนและแหล่งการเรียนรู้อื่นเพิ่มเติม

2.ขั้นคิดวิเคราะห์และสรุปความรู้ (Processing)

3. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น แล้วสรุปเป็นความคิดรวบยอด โดยใช้คำถาม ดังนี้

- นักเรียนคิดว่าพื้นที่ทางการเกษตรโดยทั่วไป ชาวบ้านจะทำการเกษตรในลักษณะใด

(ตัวอย่างคำตอบ ส่วนใหญ่จะปลูกพืชเชิงเดี่ยว คือ ถ้าทำนา ก็จะมีการทำนาทั้งแปลง ไม่มีการจัดสรรพื้นที่เพาะปลูกอย่างอื่น)

- ผลที่ตามมาเป็นอย่างไรบ้าง

(ตัวอย่างคำตอบ เกษตรกรมักจะประสบกับภาวะหนี้สิน พึ่งพาตนเองไม่ได้ เพราะบางปีพืชผลทางการเกษตรตกต่ำ ภาวะแห้งแล้ง ทำให้ได้รับความเดือดร้อน)

- การจัดการพื้นที่ทางการเกษตรแบบใดที่สามารถแก้ปัญหาหรือช่วยลดภาวะหนี้สินของเกษตรกรได้

(ตัวอย่างคำตอบ การทำเกษตรทฤษฎีใหม่ โดยเป็นจุดเริ่มต้นของหลักเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งจะเน้นเรื่องการจัดการเรื่องดินและน้ำเพื่อการเกษตรในพื้นที่ขนาดเล็ก นำมาซึ่งประโยชน์สูงสุด)

- นักเรียนคิดว่าถ้าชาวนาหรือเกษตรกรหันมาทำเกษตรทฤษฎีใหม่ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง จะเกิดผลดีอย่างไรบ้าง

(ตัวอย่างคำตอบ มีอาหารหมุนเวียนไว้รับประทานตลอดทั้งปี เพราะทุกอย่างอยู่ในแปลงเกษตร โดยไม่ต้องเสียเงินซื้อหามา เป็นการพึ่งพาตนเองอย่างแท้จริง และผลผลิตก็สามารถนำออกมาจำหน่าย มีรายได้กลับเข้ามาสู่ครอบครัว เป็นการสร้างความมั่นคงให้กับตนเองและครอบครัว)

4. นักเรียนร่วมกันสรุปลักษณะสำคัญของหลักเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแผนภาพความคิด

5. นักเรียนคิดประเด็นเพื่อเพิ่มคุณค่า แล้วสรุปเป็นความคิดรวบยอด โดยใช้คำถาม ดังนี้

- นักเรียนคิดว่าการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นพื้นฐานในการดำเนินชีวิต จะส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของทุกคนอย่างไร

(ตัวอย่างคำตอบ ทุกคนก็จะสามารถพึ่งตนเองได้ มีความร่มมือหวังในการดำเนินชีวิต และมีความสุข)

3.ขั้นปฏิบัติและสรุปความรู้หลังการปฏิบัติ (Applying and Constructing the Knowledge)

6. นักเรียนแบ่งกลุ่ม แต่ละกลุ่มร่วมกันวาดภาพเกี่ยวกับการจัดสรรพื้นที่ตามแนวคิดเกษตรทฤษฎีใหม่ พร้อมกับระบายสีให้สวยงาม

7. นักเรียนแต่ละกลุ่มตรวจสอบความถูกต้องและความเรียบร้อยของผลงาน หากพบข้อผิดพลาด ควรปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง

8. นักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่เข้าใจเป็นความรู้ร่วมกัน ดังนี้

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงพระราชดำริชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่ปวงชนชาวไทย โดยเน้นความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี โดยมีเงื่อนไขความรู้ และเงื่อนไขคุณธรรม เป็นพื้นฐานให้เกิดความพอเพียง

4.ขั้นสื่อสารและนำเสนอ (Applying the Communication Skill)

9. นักเรียนนำผลงานของกลุ่มตนเองหน้าชั้นเรียน

10. นักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปเกี่ยวกับวิธีการทำงานให้เห็นการคิดเชิงระบบและวิธีการทำงานที่มีแบบแผน

5.ขั้นประเมินเพื่อเพิ่มคุณค่าบริการสังคมและจิตสาธารณะ (Self-Regulating)

11. นักเรียนนำผลงานของกลุ่มตนเองไปจัดป้ายนิเทศหน้าชั้นเรียน เพื่อเผยแพร่ความรู้ต่อไป

12. นักเรียนประเมินตนเอง โดยเขียนแสดงความรู้สึกล้างการเรียน ในประเด็นต่อไปนี้

- สิ่งที่นักเรียนได้เรียนรู้ในวันนี้คืออะไร
- นักเรียนมีส่วนร่วมกิจกรรมในกลุ่มมากน้อยเพียงใด
- เพื่อนนักเรียนในกลุ่มมีส่วนร่วมกิจกรรมในกลุ่มมากน้อยเพียงใด
- นักเรียนพึงพอใจกับการเรียนรู้ในวันนี้หรือไม่ เพียงใด
- นักเรียนจะนำความรู้ที่ได้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเอง ครอบครัว และสังคมทั่วไปได้อย่างไร

จากนั้นแลกเปลี่ยนตรวจสอบขั้นตอนการทำงานทุกขั้นตอนว่าจะเพิ่มคุณค่าไปสู่สังคม เกิดประโยชน์ต่อสังคมให้มากขึ้นกว่าเดิมในขั้นตอนใดบ้าง สำหรับการดำเนินงานในครั้งต่อไป

สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

1. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
2. พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช
3. แหล่งการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

การประเมินการเรียนรู้

1. ประเมินความรู้ เรื่อง การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิต (K) ด้วยแบบทดสอบ
2. ประเมินกระบวนการทำงานกลุ่ม (P) ด้วยแบบประเมิน
3. ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านวินัย อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน (A) ด้วยแบบประเมิน

แบบประเมินตามสภาพจริง (Rubrics)

แบบประเมินกระบวนการทำงานกลุ่ม

รายการการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	4	3	2	1
กระบวนการทำงานกลุ่ม	มีการกำหนดบทบาทสมาชิกชัดเจน และมีการชี้แจงเป้าหมายการทำงาน มีการปฏิบัติงานร่วมกันอย่างร่วมมือร่วมใจ พร้อมกับการประเมินเป็นระยะ ๆ	มีการกำหนดบทบาทสมาชิกชัดเจน มีการชี้แจงเป้าหมายอย่างชัดเจนและปฏิบัติงานร่วมกัน แต่ไม่มีการประเมินเป็นระยะ ๆ	มีการกำหนดบทบาทเฉพาะหัวหน้า ไม่มีการชี้แจงเป้าหมาย อย่างชัดเจน ปฏิบัติงานร่วมกัน ไม่ครบทุกคน	ไม่มีการกำหนดบทบาทสมาชิก และไม่มี การชี้แจงเป้าหมาย สมาชิกต่างคนต่างทำงาน

แบบบันทึกหลังแผนการสอน

ปัญหา/อุปสรรค

แนวทางการแก้ไข

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

ตำแหน่ง.....

...../...../.....

ความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา

ลงชื่อ.....

(.....)

ตำแหน่ง.....

...../...../.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 50

สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รายวิชาสังคมศึกษา ฯ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

รหัสวิชา ส 14101
ปีการศึกษา 2567

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่องที่ 3 การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำรงชีวิต : 2

เวลาเรียน 1 ชั่วโมง

ครูผู้สอน นางขวัญพัทธย นิลแก้ว

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค
การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจ
หลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ

ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดระหว่างทาง

ส 3.1 ป.4/3 อธิบายหลักการของ เศรษฐกิจพอเพียงและนำไปใช้ ในชีวิตประจำวันของตนเอง

ตัวชี้วัดปลายทาง

ส 3.1 ป.4/3 อธิบายหลักการของ เศรษฐกิจพอเพียงและนำไปใช้ ในชีวิตประจำวันของตนเอง

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายหลักการนำเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน (K)
2. นำแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต (P)
3. เห็นคุณค่าและประโยชน์ที่ได้จากการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน (A)

สาระสำคัญ

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวคิดที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงมุ่งเน้นให้คนไทย
รู้จักการพึ่งพาตนเอง โดยรู้จักการนำทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการ
ดำเนินชีวิต

สาระการเรียนรู้

การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำรงชีวิต

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. อยู่อย่างพอเพียง
3. มุ่งมั่นในการทำงาน

คำถามสำคัญ

การปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีประโยชน์ต่อนักเรียนอย่างไร
การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1.ขั้นสังเกต รวบรวมข้อมูล (Gathering)

1. นักเรียนสังเกตภาพ จากนั้นร่วมกันสนทนา แล้วตอบคำถาม ดังนี้

- ภาพใดเป็นการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพราะเหตุใด
(ภาพที่ 2 เพราะสมาชิกในครอบครัวช่วยกันปลูกพืชผักสวนครัว)
- ภาพใดไม่ปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพราะเหตุใด
(ภาพที่ 1 เพราะเปิดไฟและเครื่องใช้ไฟฟ้าทิ้งไว้โดยไม่จำเป็น)
- นักเรียนคิดว่าการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเกิดผลดีอย่างไร
(ตัวอย่างคำตอบ ทำให้สมาชิกในครอบครัวอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข และประหยัดค่าใช้จ่ายในส่วนที่ไม่จำเป็น)

2. นักเรียนศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิต จากหนังสือเรียนและแหล่งการเรียนรู้อื่นเพิ่มเติม

2.ขั้นคิดวิเคราะห์และสรุปความรู้ (Processing)

3. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น แล้วสรุปเป็นความคิดรวบยอด โดยใช้คำถาม ดังนี้

- นักเรียนจะนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตอย่างไรบ้าง
โดยบันทึกคำตอบของนักเรียนเป็นแผนภาพความคิด

4. นักเรียนร่วมกันยกตัวอย่างการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต พร้อมนำเสนอผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติและไม่ปฏิบัติเป็นแผนภาพความคิด

5. นักเรียนคิดประเมินเพื่อเพิ่มคุณค่า แล้วสรุปเป็นความคิดรวบยอด โดยใช้คำถาม ดังนี้

- การปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีประโยชน์ต่อนักเรียนอย่างไร (ตัวอย่างคำตอบ ทำให้สามารถพึ่งตนเองได้)

3.ขั้นปฏิบัติและสรุปความรู้หลังการปฏิบัติ (Applying and Constructing the Knowledge)

6. นักเรียนเสนอแนวทางการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน พร้อมทั้งบอกประโยชน์ที่ได้รับลงในช่องว่างที่กำหนดให้ ลงในชิ้นงานที่ 3 เรื่อง การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

7. นักเรียนตรวจสอบความถูกต้องและความเรียบร้อยของชิ้นงาน หากพบข้อผิดพลาด ควรปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง

8. นักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่เข้าใจเป็นความรู้ร่วมกัน ดังนี้

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวคิดที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงมุ่งเน้นให้คนไทยรู้จักการพึ่งพาตนเอง โดยรู้จักการนำทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ในการดำเนินชีวิต

4.ขั้นสื่อสารและนำเสนอ (Applying the Communication Skill)

9. นักเรียนนำเสนอชิ้นงานที่ 3 เรื่อง การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันหน้าชั้นเรียน

10. นักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปเกี่ยวกับวิธีการทำงานให้เห็นการคิดเชิงระบบและวิธีการทำงานที่มีแบบแผน

5.ขั้นประเมินเพื่อเพิ่มคุณค่าบริการสังคมและจิตสาธารณะ (Self-Regulating)

11. ครูจัดกิจกรรมสร้างความร่วมมือกับผู้นำชุมชนในการเผยแพร่ ให้คำแนะนำแก่ประชาชนเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยให้นักเรียนเข้าไปมีส่วนร่วมกิจกรรมดังกล่าวของชุมชน

12. นักเรียนประเมินตนเองหลังการเรียนรู้และหลังการทำกิจกรรม ในประเด็นต่อไปนี้

- สิ่งที่นักเรียนได้เรียนรู้ในวันนี้คืออะไร
- นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้มากน้อยเพียงใด
- นักเรียนพึงพอใจกับการเรียนรู้ในวันนี้หรือไม่ เพียงใด
- นักเรียนจะนำความรู้ที่ได้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเอง ครอบครัว และสังคมทั่วไปได้อย่างไร

จากนั้นแลกเปลี่ยนตรวจสอบขั้นตอนการทำงานทุกขั้นตอนว่าจะเพิ่มคุณค่าไปสู่สังคม เกิดประโยชน์ต่อสังคมให้มากขึ้นกว่าเดิมในขั้นตอนใดบ้าง สำหรับการทำงานในครั้งต่อไป

สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

1. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
2. ภาพเกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3. แหล่งการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

การประเมินการเรียนรู้

1. ประเมินความรู้ เรื่อง การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิต (K)
ด้วยแบบทดสอบ
2. ประเมินชิ้นงาน เรื่อง การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน (P)
ด้วยแบบประเมิน
3. ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านมีวินัย อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน (A)
ด้วยแบบประเมิน

แบบประเมินตามสภาพจริง (Rubrics)

แบบประเมินชิ้นงาน เรื่อง การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

รายการการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	4	3	2	1
การเขียนอธิบายหรือสรุปแนวทางการนำหลักเศรษฐกิจ-พอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน พร้อมทั้งบอกถึงประโยชน์ที่ได้รับตามหัวข้อที่กำหนด	เขียนอธิบายหรือสรุปแนวทางการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน พร้อมทั้งบอกถึงประโยชน์ที่ได้รับตามหัวข้อที่กำหนด ได้สัมพันธ์กัน มีการเชื่อมโยงให้เห็นเป็นภาพรวม แสดงถึงความสัมพันธ์กับตนเองและผู้อื่น	เขียนอธิบายหรือสรุปแนวทางการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน พร้อมทั้งบอกถึงประโยชน์ที่ได้รับตามหัวข้อที่กำหนดได้ มีการจำแนกข้อมูลอธิบายให้เห็นถึงความสัมพันธ์กับตนเองอย่าง สัมเทศุสผล	เขียนอธิบายหรือสรุปแนวทางการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน พร้อมทั้งบอกถึงประโยชน์ที่ได้รับตามหัวข้อที่กำหนด ได้สอดคล้องกับข้อมูล มีการเขียนขยายความและยกตัวอย่างเพิ่มเติมให้เข้าใจง่าย	เขียนอธิบายหรือสรุปแนวทางการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน พร้อมทั้งบอกถึงประโยชน์ที่ได้รับตามหัวข้อที่กำหนดได้ แต่ยังไม่สอดคล้องกับข้อมูล เขียนตามข้อมูลที่อ่าน ไม่มีการอธิบายเพิ่มเติม

แบบบันทึกหลังแผนการสอน

ปัญหา/อุปสรรค

แนวทางการแก้ไข

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

ตำแหน่ง.....

...../...../.....

ความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา

ลงชื่อ.....

(.....)

ตำแหน่ง.....

...../...../.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 51

สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รายวิชาสังคมศึกษา ฯ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

รหัสวิชา ส 14101

ปีการศึกษา 2567

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่องที่ 4 อาชีพ สินค้าและบริการต่าง ๆ ที่ผลิตในชุมชน
ครูผู้สอน นางขวัญพัทธย นิลแก้ว

เวลาเรียน 1 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 3.2 เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็น
ของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดระหว่างทาง

ส 3.2 ป.4/2 อธิบายหน้าที่เบื้องต้นของเงิน

ตัวชี้วัดปลายทาง

ส 3.2 ป.4/1 อธิบายความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจของคนในชุมชน

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายอาชีพ สินค้าและบริการที่ผลิตในชุมชน (K)
2. วิเคราะห์อาชีพ สินค้าและบริการที่ผลิตในชุมชน (P)
3. สนใจศึกษาเรียนรู้อาชีพ สินค้าและบริการที่ผลิตในชุมชนของตนเอง (A)

สาระสำคัญ

อาชีพ สินค้า และบริการที่ผลิตในชุมชนมีความแตกต่างกันออกไป ขึ้นอยู่กับลักษณะทางกายภาพ
ของชุมชน และความสามารถของแต่ละบุคคล

สาระการเรียนรู้

อาชีพ สินค้า และบริการต่าง ๆ ที่ผลิตในชุมชน

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. อยู่อย่างพอเพียง
3. มุ่งมั่นในการทำงาน

คำถามสำคัญ

นักเรียนจะสามารถส่งเสริมระบบเศรษฐกิจของชุมชนให้เกิดการหมุนเวียนได้อย่างไร
การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1.ขั้นสังเกต รวบรวมข้อมูล (Gathering)

1. นักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับการประกอบอาชีพของคนในชุมชน โดยใช้คำถาม ดังนี้

- ในชุมชนของนักเรียนมีการประกอบอาชีพอะไรบ้าง
(ตัวอย่างคำตอบ อาชีพทำนา อาชีพขายสวน อาชีพประมง)
- นักเรียนคิดว่า การประกอบอาชีพของคนในชุมชนมีความสำคัญอย่างไร
(ตัวอย่างคำตอบ ทำให้เกิดสินค้าและบริการที่ช่วยอำนวยความสะดวกให้กับคนในชุมชน

ทำให้ชุมชนมีความเข้มแข็งและเกิดการพัฒนา)

2. นักเรียนศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ สินค้า และบริการต่าง ๆ ที่ผลิตในชุมชน

จากหนังสือเรียนและแหล่งการเรียนรู้อื่นเพิ่มเติม

2.ขั้นคิดวิเคราะห์และสรุปความรู้ (Processing)

3. นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์บัตรคำเกี่ยวกับอาชีพ สินค้า และบริการ ดังนี้

จากนั้นจำแนกบัตรคำลงในตารางให้สัมพันธ์กัน ดังตัวอย่าง

อาชีพ	สินค้า	บริการ
- ข้าว	- ปลา	- ร้านตัดผม
- ชาวสวน	- ข้าวสาร	- ศูนย์อนามัยชุมชน
- ข้าวราดแกง	- พืชผัก	- ร้านอินเทอร์เน็ต
- ชาวนา	- ผลไม้	- ตู้โทรศัพท์สาธารณะ
- คนขับรถโดยสาร	- ข้าวโพด	- รถโดยสารประจำทาง

4. นักเรียนแบ่งกลุ่ม แต่ละกลุ่มยกตัวอย่างอาชีพที่ตนเองสนใจมา 1 อาชีพ พร้อมอธิบายความสำคัญ และประโยชน์ที่เกิดขึ้นต่อกันในชุมชนเป็นแผนภาพความคิด

5. นักเรียนคิดประเด็นเพื่อเพิ่มคุณค่า แล้วสรุปเป็นความคิดรวบยอด โดยใช้คำถาม ดังนี้

- นักเรียนจะสามารถส่งเสริมระบบเศรษฐกิจของชุมชนให้เกิดการพัฒนาขึ้นได้อย่างไร (ตัวอย่างคำตอบ ผลิตภัณฑ์เพื่อจำหน่ายให้แก่คนในชุมชน และส่งเสริมให้ซื้อสินค้าและใช้บริการภายในชุมชน)

3.ขั้นปฏิบัติและสรุปความรู้หลังการปฏิบัติ (Applying and Constructing the Knowledge)

6. นักเรียนยกตัวอย่างภาพเกี่ยวกับอาชีพ สินค้า และบริการ แล้วเรียงลำดับภาพเหตุการณ์ที่แสดงถึงความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจในชุมชน โดยกำหนดหมายเลข 1-3 เขียนเติมลงใต้ภาพให้ถูกต้อง แล้วสรุปความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจจากภาพ ดังตัวอย่าง

1

- สรุปความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจได้ว่า (ตัวอย่างคำตอบ การปลูกข้าวทำให้ได้ผลผลิตเป็นข้าวสารที่จะนำไปจำหน่าย เพื่อให้ผู้บริโภคได้บริโภคข้าว)

2

- สรุปความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจได้ว่า (ตัวอย่างคำตอบ ช่างตัดเสื้อผ้าตัดเย็บเสื้อผ้าได้ผลผลิตเป็นเสื้อผ้าที่จะนำไปจำหน่ายให้แก่ผู้บริโภคได้สวมใส่เสื้อผ้าที่สวยงาม)

7. นักเรียนตรวจสอบความถูกต้องและความเรียบร้อยของผลงาน หากพบข้อผิดพลาด ควรปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง

8. นักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่เข้าใจเป็นความรู้ร่วมกัน ดังนี้

อาชีพ สินค้า และบริการที่ผลิตในชุมชนมีความแตกต่างกันออกไป ขึ้นอยู่กับลักษณะทางกายภาพของชุมชน และความสามารถของแต่ละบุคคล

4.ขั้นสื่อสารและนำเสนอ (Applying the Communication Skill)

9. นักเรียนนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

10. นักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปเกี่ยวกับวิธีการทำงานให้เห็นการคิดเชิงระบบและวิธีการทำงานที่มีแบบแผน

5.ขั้นประเมินเพื่อเพิ่มคุณค่าบริการสังคมและจิตสาธารณะ (Self-Regulating)

11. นักเรียนนำผลงานของตนเองไปจัดป้ายนิเทศหน้าชั้นเรียน เพื่อเผยแพร่ความรู้ต่อไป

12. นักเรียนประเมินตนเอง โดยเขียนแสดงความรู้สึกละหว่างการเรียนรู้ ในประเด็นต่อไปนี้

- สิ่งที่นักเรียนได้เรียนรู้ในวันนี้คืออะไร
- นักเรียนมีส่วนร่วมกิจกรรมในกลุ่มมากน้อยเพียงใด
- เพื่อนนักเรียนในกลุ่มมีส่วนร่วมกิจกรรมในกลุ่มมากน้อยเพียงใด
- นักเรียนพอใจกับการเรียนรู้ในวันนี้หรือไม่ เพียงใด
- นักเรียนจะนำความรู้ที่ได้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเอง ครอบครัว และสังคมทั่วไปได้อย่างไร

จากนั้นแลกเปลี่ยนตรวจสอบขั้นตอนการทำงานทุกขั้นตอนว่าจะเพิ่มคุณค่าไปสู่สังคม เกิดประโยชน์ต่อสังคมให้มากขึ้นกว่าเดิมในขั้นตอนใดบ้าง สำหรับการทำงานในครั้งต่อไป

สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

1. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
2. บัตรคำเกี่ยวกับอาชีพ สินค้า และบริการ
3. แหล่งการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

การประเมินการเรียนรู้

1. ประเมินความรู้ เรื่อง อาชีพ สินค้า และบริการต่าง ๆ ที่ผลิตในชุมชน (K) ด้วยแบบทดสอบ
2. ประเมินกระบวนการทำงานกลุ่ม (P) ด้วยแบบประเมิน
3. ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านมีวินัย อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน (A) ด้วยแบบประเมิน

แบบประเมินตามสภาพจริง (Rubrics)

แบบประเมินกระบวนการทำงานกลุ่ม

รายการการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	4	3	2	1
กระบวนการทำงานกลุ่ม	มีการกำหนดบทบาทสมาชิกชัดเจน และมีการชี้แจงเป้าหมายการทำงาน มีการปฏิบัติงานร่วมกันอย่างร่วมมือร่วมใจ พร้อมกับการประเมินเป็นระยะ ๆ	มีการกำหนดบทบาทสมาชิกชัดเจน มีการชี้แจงเป้าหมายอย่างชัดเจนและปฏิบัติงานร่วมกัน แต่ไม่มีการประเมินเป็นระยะ ๆ	มีการกำหนดบทบาทเฉพาะหัวหน้า ไม่มีการชี้แจงเป้าหมาย อย่างชัดเจน ปฏิบัติงานร่วมกัน ไม่ครบทุกคน	ไม่มีการกำหนดบทบาทสมาชิก และไม่มี การชี้แจงเป้าหมาย สมาชิกต่างคนต่างทำงาน

แบบบันทึกหลังแผนการสอน

ปัญหา/อุปสรรค

แนวทางการแก้ไข

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

ตำแหน่ง.....

...../...../.....

ความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา

ลงชื่อ.....

(.....)

ตำแหน่ง.....

...../...../.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 52

สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รายวิชาสังคมศึกษา ฯ

รหัสวิชา ส 14101

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ปีการศึกษา 2567

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่องที่ 5 การพึ่งพาอาศัยกันทางเศรษฐกิจของคนในชุมชน

เวลาเรียน 1 ชั่วโมง

ครูผู้สอน นางขวัญพัทธ นิลแก้ว

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 3.2 เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดระหว่างทาง

ส 3.2 ป.4/2 อธิบายหน้าที่เบื้องต้นของเงิน

ตัวชี้วัดปลายทาง

ส 3.2 ป.4/1 อธิบายความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจของคนในชุมชน

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายการพึ่งพาอาศัยกันทางเศรษฐกิจของคนในชุมชน (K)
2. วิเคราะห์การพึ่งพาอาศัยกันทางเศรษฐกิจของคนในชุมชน (P)
3. สนใจศึกษาเรียนรู้ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจของคนในชุมชน (A)

สาระสำคัญ

การดำเนินชีวิตของคนในชุมชนมีการพึ่งพาอาศัยกัน มีความสัมพันธ์กันทางเศรษฐกิจระหว่างผู้คนและสถาบันการเงิน

สาระการเรียนรู้

การพึ่งพาอาศัยกันทางเศรษฐกิจของคนในชุมชน

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. อยู่อย่างพอเพียง
3. มุ่งมั่นในการทำงาน

คำถามสำคัญ

การที่ชุมชนมีความเข้มแข็งด้านอาชีพ มีสินค้าและบริการที่เป็นของชุมชนเอง ส่งผลต่อผู้คนในชุมชนอย่างไรบ้าง

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1.ขั้นสังเกต รวบรวมข้อมูล (Gathering)

1. นักเรียนอ่านตัวอย่างสถานการณ์ต่อไปนี้ จากนั้นร่วมกันสนทนา แล้วตอบคำถาม

“บ้านของเด็กหญิงเอ มีอาชีพทำสวนผลไม้ เมื่อถึงฤดูเก็บเกี่ยวครอบครัวของเด็กหญิงเอก็จะนำผลไม้ปลอดสารพิษไปขายที่ตลาดภายในชุมชนในราคาไม่สูงมาก ทำให้ได้รับความสนใจจากผู้ซื้อเป็นจำนวนมาก”

- จากสถานการณ์มีการพึ่งพาอาศัยกันทางเศรษฐกิจอย่างไร
(ตัวอย่างคำตอบ การซื้อผลไม้ปลอดสารพิษ)
- ระหว่างผู้ขายสินค้ากับผู้ซื้อสินค้ามีการพึ่งพาอาศัยกันอย่างไร
(ตัวอย่างคำตอบ ผู้ขายสินค้าจะคอยให้บริการแก่ผู้ซื้อสินค้า โดยผู้ขายจะได้กำไรจากการขายสินค้าและผู้ซื้อจะได้สินค้าตามที่ตนต้องการ)

- นักเรียนคิดว่าการพึ่งพาอาศัยกันทางเศรษฐกิจดังกล่าวมีประโยชน์อย่างไร

(ตัวอย่างคำตอบ เป็นการสร้างรายได้ให้ตนเองและครอบครัว)

2. นักเรียนศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการพึ่งพาอาศัยกันทางเศรษฐกิจของคนในชุมชนจากหนังสือเรียนและแหล่งการเรียนรู้อื่นเพิ่มเติม

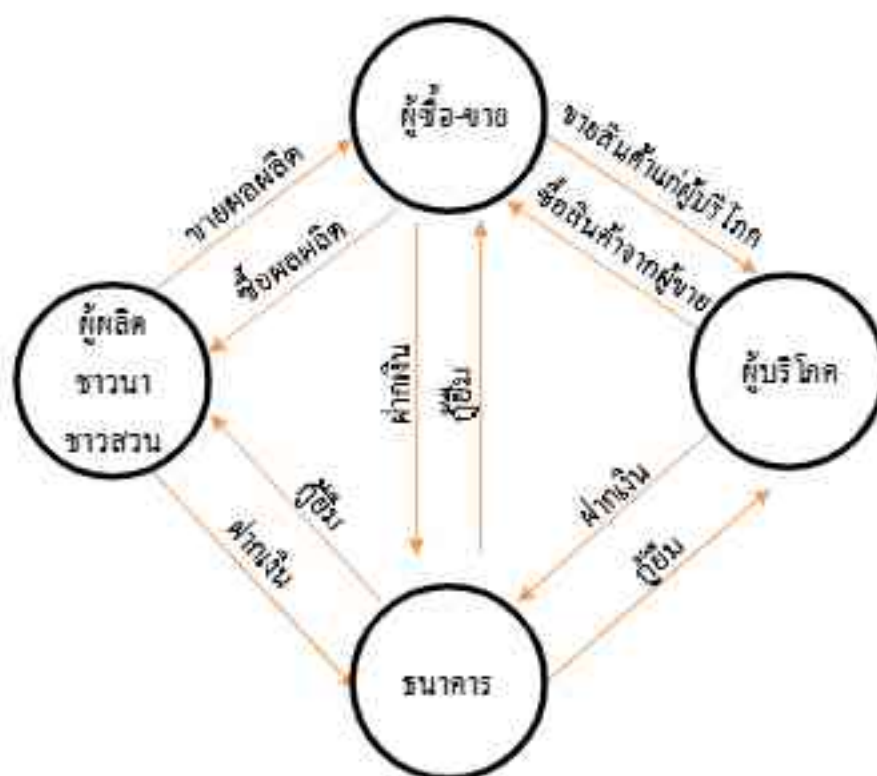
2.ขั้นคิดวิเคราะห์และสรุปความรู้ (Processing)

3. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น แล้วสรุปเป็นความคิดรวบยอด โดยใช้คำถาม ดังนี้

- ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจของคนในชุมชนมีอะไรเป็นสื่อกลาง
(เงิน เป็นสื่อกลางของการซื้อ-ขาย แลกเปลี่ยนทางเศรษฐกิจของคนในชุมชน)
- ผู้ซื้อและผู้ขายมีความสัมพันธ์กันอย่างไร
(ผู้ซื้อรับสินค้าและบริการ ผู้ขายได้เงินเป็นค่าตอบแทน)
- ผู้ที่คอยให้ความสะดวกในการซื้อ-ขายและเป็นศูนย์กลางความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจคือใคร
(ธนาคาร)
- นักเรียนคิดว่าธนาคารทำหน้าที่อย่างไร

(ตัวอย่างคำตอบ ให้การกู้ยืมเงินเพื่อการลงทุนทำการซื้อ-ขายในระบบเศรษฐกิจ ทำให้ระบบเศรษฐกิจในชุมชนเกิดการหมุนเวียน โดยธนาคารเป็นผู้รับฝากและปล่อยกู้แก่คนในชุมชน ซึ่งธนาคารจะกำหนดดอกเบี้ยให้กับผู้ฝาก และเก็บดอกเบี้ยจากผู้ทำการกู้ยืม)

4. นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์แผนภาพความคิดเกี่ยวกับการพึ่งพาอาศัยกันทางเศรษฐกิจของคนในชุมชน

- จากแผนภาพความคิดแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจในชุมชนอย่างไร
(ตัวอย่างคำตอบ ชุมชนมีความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจเป็นระบบทั้งชุมชนในลักษณะพึ่งพาอาศัยกัน เช่น ชาวนา ชาวสวนพึ่งพาธนาคาร และผู้ซื้อ-ขายพึ่งพาธนาคารเป็นเงินทุน ซื้อผลผลิตจากชาวนา ชาวสวน แล้วจำหน่ายสินค้าให้แก่ผู้บริโภค ผู้บริโภคพึ่งพาผู้ซื้อ-ขายในการซื้อสินค้าและบริการ)

- การใช้สิ่งของที่ผลิตในชุมชนมีประโยชน์อย่างไร
(ตัวอย่างคำตอบ ทำให้ชุมชนเข้มแข็ง เศรษฐกิจเกิดการหมุนเวียน)
- นักเรียนมีแนวทางในการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนของตนเองอย่างไร
(ตัวอย่างคำตอบ ใช้สิ่งของหรือผลิตภัณฑ์ที่ผลิตภายในชุมชน สร้างสินค้าที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชน เช่น สินค้า OTOP)

5. นักเรียนร่วมกันสรุปผลของการพึ่งพาอาศัยกันทางเศรษฐกิจของชุมชน โดยบันทึกคำตอบของนักเรียนเป็นแผนภาพความคิดบนกระดาน

6. นักเรียนคิดประเด็นเพื่อเพิ่มคุณค่าแล้วสรุปเป็นความคิดรวบยอด โดยใช้คำถาม ดังนี้

- การที่ชุมชนมีความเข้มแข็งด้านอาชีพ มีสินค้าและบริการที่เป็นของชุมชนเอง ส่งผลดีต่อผู้คนในชุมชนอย่างไรบ้าง
(ตัวอย่างคำตอบ ระบบเศรษฐกิจในชุมชนเกิดการหมุนเวียน ทำให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็ง)

7. นักเรียนสำรวจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจของคนในชุมชนที่นักเรียนอาศัยอยู่
บันทึกผลลงในแบบบันทึก ในชิ้นงานที่ 4 เรื่อง ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ

8. นักเรียนตรวจสอบความถูกต้องและความเรียบร้อยของผลงาน หากพบข้อผิดพลาด
ควรปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง

9. นักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่เข้าใจเป็นความรู้ร่วมกัน ดังนี้

การดำเนินชีวิตของคนในชุมชน มีการพึ่งพาอาศัยกัน มีความสัมพันธ์กันทางเศรษฐกิจระหว่าง
ผู้คนกับสถาบันการเงิน

4.ขั้นสื่อสารและนำเสนอ (Applying the Communication Skill)

10. นักเรียนนำเสนอชิ้นงาน เรื่อง ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ หน้าชั้นเรียน

11. นักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปเกี่ยวกับวิธีการทำงานให้เห็นการคิดเชิงระบบและวิธีการทำงาน
ที่มีแบบแผน

5.ขั้นประเมินเพื่อเพิ่มคุณค่าบริการสังคมและจิตสาธารณะ (Self-Regulating)

12. ครูจัดกิจกรรมให้นักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจในชุมชน คือ
การจัดกิจกรรมตลาดนัดโรงเรียน ตลาดนัดชุมชน โดยให้นักเรียนและผู้ปกครองนำสินค้าและบริการ
ในชุมชนมาจำหน่ายเพื่อสร้างรายได้แก่คนในชุมชน

13. นักเรียนประเมินตนเองหลังการเรียนรู้และหลังการทำกิจกรรม ในประเด็นต่อไปนี้

- สิ่งที่นักเรียนได้เรียนรู้ในวันนี้คืออะไร
- นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้มากน้อยเพียงใด
- นักเรียนพึงพอใจกับการเรียนรู้ในวันนี้หรือไม่ เพียงใด
- นักเรียนจะนำความรู้ที่ได้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเอง ครอบครัว และสังคมทั่วไป
ได้อย่างไร

จากนั้นแลกเปลี่ยนตรวจสอบขั้นตอนการทำงานทุกขั้นตอนว่าจะเพิ่มคุณค่าไปสู่สังคม
เกิดประโยชน์ต่อสังคมให้มากขึ้นกว่าเดิมในขั้นตอนใดบ้าง สำหรับการทำงานในครั้งต่อไป

สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

1. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
2. ตัวอย่างสถานการณ์
3. แผนภาพความคิด การพึ่งพาอาศัยกันทางเศรษฐกิจ
4. แหล่งการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

การประเมินการเรียนรู้

1. ประเมินความรู้ เรื่อง การพึ่งพาอาศัยกันทางเศรษฐกิจของคนในชุมชน (K) ด้วยแบบทดสอบ
2. ประเมินชิ้นงาน เรื่อง ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ (P) ด้วยแบบประเมิน

3. ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านมีวินัย อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน (A)
ด้วยแบบประเมิน

แบบประเมินตามสภาพจริง (Rubrics)

แบบประเมินชิ้นงาน เรื่อง ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ

รายการการ ประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	4	3	2	1
การสำรวจ และเขียนอธิบาย หรือสรุปเกี่ยวกับ ความสัมพันธ์ทาง เศรษฐกิจของตน ในชุมชนของ ตนเอง	สำรวจและเขียน อธิบายหรือสรุป เกี่ยวกับ ความสัมพันธ์ทาง เศรษฐกิจของตน ในชุมชนของตนเอง ได้สัมพันธ์กัน มีการ เชื่อมโยงให้เห็นเป็น ภาพรวม แสดงให้ เห็นถึงความสัมพันธ์ กับตนเองและผู้อื่น	สำรวจและเขียน อธิบายหรือสรุป เกี่ยวกับ ความสัมพันธ์ทาง เศรษฐกิจของตน ในชุมชนของตนเอง ได้มีการจำแนกข้อมูล อธิบายถึง ความสัมพันธ์กับ ตนเอง อย่างเป็นเหตุ เป็นผล	สำรวจและเขียน อธิบายหรือสรุป เกี่ยวกับ ความสัมพันธ์ทาง เศรษฐกิจของตน ในชุมชนของตนเอง ได้สอดคล้องกับ ข้อมูล มีการเขียนขยาย ความละเอียดอย่าง เพิ่มเติมอธิบายให้ เข้าใจง่าย	สำรวจและเขียน อธิบายหรือสรุป เกี่ยวกับ ความสัมพันธ์ทาง เศรษฐกิจของตน ในชุมชนของตนเอง ได้แต่ยังไม่สอดคล้อง กับข้อมูล เขียนตาม ข้อมูล ที่อ่าน ไม่มีการ อธิบายเพิ่มเติม

แบบบันทึกหลังแผนการสอน

ปัญหา/อุปสรรค

แนวทางการแก้ไข

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

ตำแหน่ง.....

...../...../.....

ความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา

ลงชื่อ.....

(.....)

ตำแหน่ง.....

...../...../.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 53

สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รายวิชาสังคมศึกษา ฯ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

รหัสวิชา ส 14101

ปีการศึกษา 2567

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่องที่ 6 การสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนด้วยการใช้สิ่งของที่ผลิตในชุมชน

เวลาเรียน 1 ชั่วโมง

ครูผู้สอน นางขวัญหทัย นิลแก้ว

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 3.2 เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็น
ของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดระหว่างทาง

ส 3.2 ป.4/2 อธิบายหน้าที่เบื้องต้นของเงิน

ตัวชี้วัดปลายทาง

ส 3.2 ป.4/1 อธิบายความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจของคนในชุมชน

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายอาชีพ สินค้า และบริการที่ผลิตในชุมชน (K)
2. เสนอแนวทางการสร้างความเข้มแข็งในชุมชนด้วยการใช้สิ่งของที่ผลิตในชุมชน (P)
3. สนใจศึกษาเรียนรู้อาชีพ สินค้า และบริการที่ผลิตในชุมชนของตนเอง (A)

สาระสำคัญ

การใช้สินค้าและบริการที่ผลิตในชุมชน เป็นการส่งเสริมการประกอบอาชีพ และสร้างรายได้
ให้แก่คนในชุมชน ทำให้คนในชุมชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และชุมชนเกิดการพัฒนา สามารถพึ่งพา
ตนเองได้

สาระการเรียนรู้

การสร้างความเข้มแข็งในชุมชนด้วยการใช้สิ่งของที่ผลิตในชุมชน

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. อยู่อย่างพอเพียง

3. มุ่งมั่นในการทำงาน

คำถามสำคัญ

การใช้ผลิตภัณฑ์ที่ผลิตในชุมชนมีประโยชน์อย่างไร

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1.ขั้นสังเกต รวบรวมข้อมูล (Gathering)

1. นักเรียนร่วมกันอ่านตัวอย่างชุมชนที่พึ่งพาตนเอง จากนั้นร่วมกันสนทนาแล้วตอบคำถาม ดังนี้

ชุมชนอำเภอประจันตคาม สาขาสุ่มไถ่

ชาวบ้านในชุมชนอำเภอประจันตคาม จังหวัดปราจีนบุรี นำไม้ไผ่ซึ่งมีอยู่มากมายในจังหวัดมาจักสานเป็น สุ่มไถ่ เพื่อขายให้คนในท้องถิ่นและคนที่สนใจทั่วประเทศ เป็นรายได้เสริมในช่วงว่างจากการทำนา ทำสวน ส่งผลให้ คนในชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้น

- อาชีพใดที่เป็นอาชีพหลักของชาวบ้านในชุมชนอำเภอประจันตคาม จังหวัดปราจีนบุรี (อาชีพทำนา ทำสวน)
- อาชีพใดเป็นอาชีพเสริมที่สร้างรายได้ให้กับชาวบ้านในชุมชน (การจักสานสุ่มไถ่)
- การที่ชาวบ้านในชุมชนอำเภอประจันตคาม จังหวัดปราจีนบุรี มีการผลิตสิ่งของเพื่อจำหน่าย

ส่งผลให้คุณภาพชีวิตของชาวบ้านในชุมชนเป็นอย่างไร

(ตัวอย่างคำตอบ คนในชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้น และเป็นการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน

ทำให้สามารถพึ่งพาตนเองได้)

2. นักเรียนศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับ การสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนด้วยการใช้สิ่งของ ที่ผลิตในชุมชน จากหนังสือเรียนและแหล่งการเรียนรู้อื่นเพิ่มเติม

2.ขั้นคิดวิเคราะห์และสรุปความรู้ (Processing)

3. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับอาชีพหลักของชุมชนนักเรียน โดยใช้คำถาม ดังนี้

- อาชีพหลักของชุมชนนักเรียนมีอาชีพอะไรบ้าง (ตัวอย่างคำตอบ ทำการเกษตร)
- อาชีพหลักของชุมชนส่งผลให้เกิดระบบเศรษฐกิจในชุมชนของนักเรียนอย่างไรบ้าง

(ตัวอย่างคำตอบ เช่น การทำการเกษตร ทำให้เกิดสินค้าต่าง ๆ ในชุมชน ได้แก่ ข้าว ไข่ไก่ ผลไม้

ส่งผลให้เกิดอาชีพและบริการภายในชุมชน เช่น อาชีพค้าขายที่ขผลทางการเกษตร)

- นักเรียนมีแนวทางสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนของตนเองอย่างไร

(ตัวอย่างคำตอบ ใช้สิ่งของหรือผลิตภัณฑ์ที่ผลิตขึ้นภายในชุมชน ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ

ของชุมชน สร้างสินค้าที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชน เช่น สินค้า OTOP)

- การที่ชุมชนมีความเข้มแข็งทางด้านอาชีพ มีสินค้าและบริการที่เป็นของชุมชนเอง ส่งผลต่อ

ภาพรวมของผู้คนในชุมชนอย่างไรบ้าง

โดยบันทึกคำตอบของนักเรียนเป็นแผนภาพความคิด

4. นักเรียนคิดประเด็นเพื่อเพิ่มคุณค่าแล้วสรุปเป็นความคิดรวบยอด โดยใช้คำถาม ดังนี้

- การใช้ผลิตภัณฑ์ที่ผลิตในชุมชนมีประโยชน์อย่างไร

(ตัวอย่างคำตอบ ทำให้คนในชุมชนมีรายได้ เพราะเป็นการส่งเสริมเศรษฐกิจภายในชุมชน

ทำให้เกิดรายได้หมุนเวียนในชุมชน)

3.ขั้นปฏิบัติและสรุปความรู้หลังการปฏิบัติ (Applying and Constructing the Knowledge)

5. นักเรียนแบ่งกลุ่มยกตัวอย่างอาชีพในชุมชนที่ตนเองสนใจ พร้อมอธิบายให้เห็นถึงความสัมพันธ์

ทางเศรษฐกิจของคนในชุมชน โดยการตอบคำถามลงในแบบบันทึก ดังตัวอย่าง

แบบบันทึก

- อาชีพหลักในชุมชน (ตัวอย่างคำตอบ อาชีพชาวสวน)
- มีความสำคัญอย่างไร (ตัวอย่างคำตอบ ทำให้เกิดสินค้า คือ ผลไม้)
- มีความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจของคนในชุมชนอย่างไร
(ตัวอย่างคำตอบ แม่ค้าพาผลไม้ จี๊ผลไม้จากชาวสวน และนำพาขายให้แก่คนในชุมชน
ชาวสวนนำรายได้ที่ได้จากแม่ค้า ไปใช้จ่ายในครอบครัว และจ่ายเป็นค่าแรงให้กับคนงาน
ในสวน)
- การใช้สินค้าและบริการที่ผลิตในชุมชนช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งทางด้านเศรษฐกิจ
ของชุมชนอย่างไร
(ตัวอย่างคำตอบ เกิดการจ้างงาน สร้างรายได้ให้กับคนในชุมชน)
- การที่ระบบเศรษฐกิจในชุมชนมีความเข้มแข็งส่งผลต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศอย่างไร
(ตัวอย่างคำตอบ เศรษฐกิจของประเทศมีเสถียรภาพ ชะลอให้ระบบเศรษฐกิจเกิดการฟื้นคืน)

6. นักเรียนตรวจสอบความถูกต้องและประเมินผลของผลงาน สักกาทองแดง

ควรปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง

7. นักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่เข้าใจเป็นความรู้ร่วมกัน ดังนี้

การใช้สินค้าและบริการที่ผลิตในชุมชน เป็นการส่งเสริมการประกอบอาชีพ และสร้างรายได้
ให้แก่คนในชุมชน ทำให้คนในชุมชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และชุมชนเกิดการพัฒนา สามารถพึ่งพาตนเองได้

4.ขั้นสื่อสารและนำเสนอ (Applying the Communication Skill)

8. นักเรียนนำเสนอผลงานกลุ่มตนเองหน้าชั้นเรียน

9. นักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปเกี่ยวกับวิธีการทำงานให้เห็นการคิดเชิงระบบและวิธีการทำงาน

ที่มีแบบแผน

5.ขั้นประเมินเพื่อเพิ่มคุณค่าบริการสังคมและจิตสาธารณะ (Self-Regulating)

10. นักเรียนนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาไปเล่าให้กับสมาชิกในครอบครัวและชุมชนฟัง เพื่อให้ทุกคนเห็นความสำคัญของความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจของคนในชุมชนในการเสริมสร้างเศรษฐกิจในชุมชนให้เกิดการพัฒนาต่อไป

11. นักเรียนประเมินตนเอง โดยเขียนแสดงความรู้สึกละหว่างการเรียนรู้ ในประเด็นต่อไปนี้

- สิ่งที่คุณได้เรียนรู้ในวันนี้คืออะไร
- นักเรียนมีส่วนร่วมกิจกรรมในกลุ่มมากน้อยเพียงใด
- เพื่อนนักเรียนในกลุ่มมีส่วนร่วมกิจกรรมในกลุ่มมากน้อยเพียงใด
- นักเรียนพึงพอใจกับการเรียนรู้ในวันนี้หรือไม่ เพียงใด
- นักเรียนจะนำความรู้ที่ได้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเอง ครอบครัว และสังคมทั่วไปได้อย่างไร

จากนั้นแลกเปลี่ยนตรวจสอบขั้นตอนการทำงานทุกขั้นตอนว่าจะเพิ่มคุณค่าไปสู่สังคม เกิดประโยชน์ต่อสังคมให้มากขึ้นกว่าเดิมในขั้นตอนใดบ้าง สำหรับการทำงานในครั้งต่อไป

สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

1. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
2. ตัวอย่างชุมชนท้องถิ่น
3. แหล่งการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

การประเมินการเรียนรู้

1. ประเมินความรู้ เรื่อง การสร้างความเข้มแข็งในชุมชนด้วยการใช้สิ่งของที่ผลิตในชุมชน (K) ด้วยแบบทดสอบ
2. ประเมินกระบวนการทำงานกลุ่ม (P) ด้วยแบบประเมิน
3. ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านมีวินัย อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน (A) ด้วยแบบประเมิน

แบบประเมินตามสภาพจริง (Rubrics)

แบบประเมินกระบวนการทำงานกลุ่ม

รายการการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	4	3	2	1
กระบวนการทำงานกลุ่ม	มีการกำหนดบทบาทสมาชิกชัดเจน และมีการชี้แจงเป้าหมายการทำงาน มีการปฏิบัติงานร่วมกันอย่างร่วมมือร่วมใจ พร้อมกับการประเมินเป็นระยะ ๆ	มีการกำหนดบทบาทสมาชิกชัดเจน มีการชี้แจงเป้าหมายอย่างชัดเจนและปฏิบัติงานร่วมกัน แต่ไม่มีการประเมินเป็นระยะ ๆ	มีการกำหนดบทบาทเฉพาะหัวหน้า ไม่มีการชี้แจงเป้าหมาย อย่างชัดเจน ปฏิบัติงานร่วมกัน ไม่ครบทุกคน	ไม่มีการกำหนดบทบาทสมาชิก และไม่มี การชี้แจงเป้าหมาย สมาชิกต่างคนต่างทำงาน

แบบบันทึกหลังแผนการสอน

ปัญหา/อุปสรรค

แนวทางการแก้ไข

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

ตำแหน่ง.....

...../...../.....

ความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา

ลงชื่อ.....

(.....)

ตำแหน่ง.....

...../...../.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 54

สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รายวิชาสังคมศึกษา ฯ

รหัสวิชา ส 14101

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ปีการศึกษา 2567

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่องที่ 7 กิจกรรมเสริมทักษะความรู้ท้ายหน่วยการเรียนรู้

เวลาเรียน 1 ชั่วโมง

ครูผู้สอน นางขวัญพัทธ นิลแก้ว

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค

การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจ
หลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ

มาตรฐาน ส 3.2 เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็น
ของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดระหว่างทาง

ส 3.1 ป.4/3 อธิบายหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงและนำไปใช้ในชีวิตประจำวันของตนเอง

ส 3.2 ป.4/1 อธิบายความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจของคนในชุมชน

ตัวชี้วัดปลายทาง

ส 3.1 ป.4/3 อธิบายหลักการของ เศรษฐกิจพอเพียงและนำไปใช้ ในชีวิตประจำวันของตนเอง

ส 3.2 ป.4/1 อธิบายความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจของคนในชุมชน

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายและสรุปเศรษฐกิจพอเพียงและความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจลงในแบบกิจกรรม (K)
2. จำแนกและสรุปเศรษฐกิจพอเพียงและความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจลงในแบบกิจกรรม (P)
3. เห็นความสำคัญในการฝึกพัฒนาทักษะการเรียนรู้และทำกิจกรรมในระหว่างเรียน (A)

สาระสำคัญ

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นหลักการดำเนินชีวิตทางสายกลาง รู้จักความพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกัน
ในตัวที่ดี ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจในชุมชน เกิดจากการพึ่งพาอาศัยกันทางเศรษฐกิจของคนในชุมชน

สาระการเรียนรู้

กิจกรรมเสริมทักษะความรู้ท้ายหน่วยการเรียนรู้

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. อยู่อย่างพอเพียง
3. มุ่งมั่นในการทำงาน

คำถามสำคัญ

การเสริมสร้างความเข้มแข็งทางด้านเศรษฐกิจของชุมชนควรทำอย่างไร

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1.ขั้นสังเกต รวบรวมข้อมูล (Gathering)

1. นักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงและความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ

เพื่อทบทวนความรู้ โดยใช้คำถาม ดังนี้

- การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีประโยชน์อย่างไร

(ตัวอย่างคำตอบ ทำให้การดำเนินชีวิตไม่เดือดร้อน เพราะรู้จักการพึ่งพาตนเอง มีความระมัดระวังใน

การดำเนินชีวิต ไม่เป็นคนที่หลงไปตามกระแสวัตถุนิยม)

- นักเรียนจะนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันอย่างไร

(ตัวอย่างคำตอบ ลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นและประหยัดคอตอม)

- นักเรียนจะสามารถส่งเสริมระบบเศรษฐกิจของชุมชนให้เกิดการหมุนเวียนได้อย่างไร

(ตัวอย่างคำตอบ ผลิตสินค้าเพื่อจำหน่ายแก่คนในชุมชน ซื้อสินค้าที่ผลิตภายในชุมชน)

- นักเรียนจะมีแนวทางสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนของตนเองอย่างไร

(ตัวอย่างคำตอบ ใช้สิ่งของหรือผลิตภัณฑ์ที่ผลิตภายในชุมชน พัฒนาอาชีพของคนในชุมชนสร้าง

สินค้าที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชน เช่น สินค้า OTOP)

2.ขั้นคิดวิเคราะห์และสรุปความรู้ (Processing)

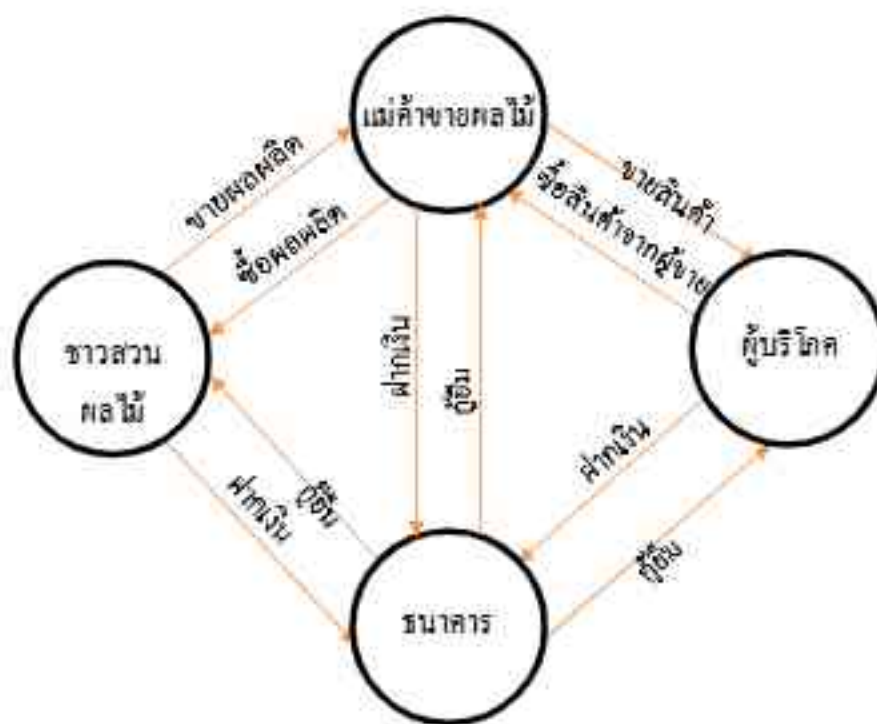
2. นักเรียนแบ่งกลุ่ม แต่ละกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์ภาพเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจในชุมชน

จากนั้นจับคู่ภาพโดยการโยงเส้นให้สัมพันธ์กัน กลุ่มไหนทำถูกต้องและทำเวลาน้อยที่สุดเป็นฝ่ายชนะ

ดังตัวอย่าง

3. นักเรียนร่วมกันยกตัวอย่างการพึ่งพากันทางเศรษฐกิจของคนในชุมชน โดยสรุปเป็นแผนภาพความคิดบนกระดาน ดังตัวอย่าง

4. นักเรียนคิดประเด็นเพื่อเพิ่มคุณค่า แล้วสรุปเป็นความคิดรวบยอด โดยใช้คำถาม ดังนี้

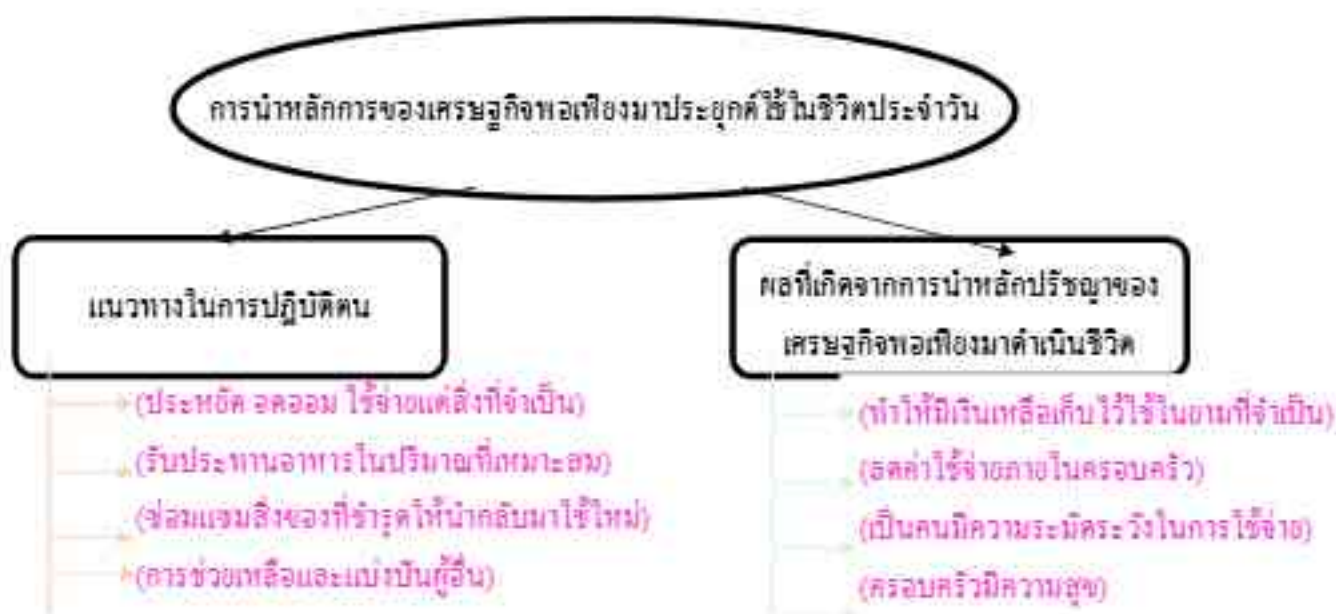
- การเสริมสร้างความเข้มแข็งทางด้านเศรษฐกิจของชุมชนควรทำอย่างไร
(ตัวอย่างคำตอบ ใช้สินค้าและบริการที่ผลิตในชุมชน)

3.ขั้นปฏิบัติและสรุปความรู้หลังการปฏิบัติ (Applying and Constructing the Knowledge)

5. นักเรียนทำแบบกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะความรู้ ดังนี้

กิจกรรมที่ 1

- นักเรียนนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน โดยสรุปแนวทางการปฏิบัติตนลงในแผนภาพที่กำหนดให้ ดังตัวอย่าง

กิจกรรมที่ 2

• นักเรียนระบุถึงความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจของตนเองกับชุมชนและระหว่างคนในชุมชน โดยสรุปลงในแผนภาพที่กำหนดให้ ดังตัวอย่าง

ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ	
• นักเรียนมีความสัมพันธ์กับเศรษฐกิจภายในชุมชนของตนเองอย่างไรบ้าง	
1. (ใช้บริการรถโดยสาร)	_____
2. (ซื้อผักผลไม้จากแม่ค้าที่ตลาด)	_____
3. (ใช้บริการการตัดเย็บเสื้อผ้า)	_____
4. (ไม่ไปเล่นไปมาที่ตลาดชุมชน)	_____
• คนในชุมชนของนักเรียนมีการพึ่งพากันทางเศรษฐกิจอย่างไรบ้าง	
1. (คนขายผลไม้ไปตัดคนที่ร้านตัดผม)	_____
2. (ชาวสวนผู้เป็นเกษตรกร เห็นสมควรซื้อเมล็ดพันธุ์ข้าวและคอกข่อยคลอกเมื่อก่อนให้กับธนาคาร)	_____
3. (แม่ค้าซื้อผลไม้จากชาวสวนและนำมาขายให้กับคนในชุมชน)	_____
4. (คนขายอาหารซื้อผัก เนื้อสัตว์ ข้าว จากตลาด และนำมาปรุงเป็นอาหารขายให้กับผู้ซื้อ)	_____

มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจในชุมชน เกิดการพึ่งพาอาศัยกันทางเศรษฐกิจของ

คนในชุมชน

4.ขั้นสื่อสารและนำเสนอ (Applying the Communication Skill)

8. นักเรียนนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

9. นักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปเกี่ยวกับวิธีการทำงานให้เห็นการคิดเชิงระบบและวิธีการทำงาน

ที่มีแบบแผน

5.ขั้นประเมินเพื่อเพิ่มคุณค่าบริการสังคมและจิตสาธารณะ (Self-Regulating)

10. นักเรียนประเมินตนเอง โดยเขียนแสดงความรู้สึกล้างการเรียน ในประเด็นต่อไปนี้

- สิ่งที่นักเรียนได้เรียนรู้ในวันนี้คืออะไร
- นักเรียนมีส่วนร่วมกิจกรรมในกลุ่มมากน้อยเพียงใด
- เพื่อนนักเรียนในกลุ่มมีส่วนร่วมกิจกรรมในกลุ่มมากน้อยเพียงใด
- นักเรียนพอใจกับการเรียนในวันนี้หรือไม่ เพียงใด
- นักเรียนจะนำความรู้ที่ได้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเอง ครอบครัว และสังคมทั่วไปได้อย่างไร

จากนั้นแลกเปลี่ยนตรวจสอบขั้นตอนการทำงานทุกขั้นตอนว่าจะเพิ่มคุณค่าไปสู่สังคม

เกิดประโยชน์ต่อสังคมให้มากขึ้นกว่าเดิมในขั้นตอนใดบ้าง สำหรับการดำเนินงานในครั้งต่อไป

สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

1. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
2. ภาพเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจในชุมชน
3. แหล่งการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

การประเมินการเรียนรู้

1. ประเมินความรู้ เรื่อง กิจกรรมเสริมทักษะความรู้ท้ายหน่วยการเรียนรู้ (K) ด้วยแบบทดสอบ
2. ประเมินกระบวนการทำงานกลุ่ม (P) ด้วยแบบประเมิน
3. ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านมีวินัย อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน (A) ด้วยแบบประเมิน

แบบประเมินตามสภาพจริง (Rubrics)
แบบประเมินกระบวนการทำงานกลุ่ม

รายการการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	4	3	2	1
กระบวนการทำงานกลุ่ม	มีการกำหนดบทบาทสมาชิกชัดเจน และมีการชี้แจงเป้าหมายการทำงาน มีการปฏิบัติงานร่วมกันอย่างร่วมมือร่วมใจ พร้อมกับการประเมินเป็นระยะ ๆ	มีการกำหนดบทบาทสมาชิกชัดเจน มีการชี้แจงเป้าหมายอย่างชัดเจนและปฏิบัติงานร่วมกัน แต่ไม่มีการประเมินเป็นระยะ ๆ	มีการกำหนดบทบาทเฉพาะหัวหน้า ไม่มีการชี้แจงเป้าหมาย อย่างชัดเจน ปฏิบัติงานร่วมกัน ไม่ครบทุกคน	ไม่มีการกำหนดบทบาทสมาชิก และไม่มี การชี้แจงเป้าหมาย สมาชิกต่างคนต่างทำงาน

แบบบันทึกหลังแผนการสอน

ปัญหา/อุปสรรค

แนวทางการแก้ไข

ลงชื่อ _____ ผู้สอน

(_____)

ตำแหน่ง _____

_____/_____/_____

ความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา

ลงชื่อ _____

(_____)

ตำแหน่ง _____

_____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 55

สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รายวิชาสังคมศึกษา ฯ

รหัสวิชา ส 14101

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ปีการศึกษา 2567

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่องที่ 1 ความหมายและประเภทของเงิน

เวลาเรียน 1 ชั่วโมง

ครูผู้สอน นางขวัญพัทธ นิลแก้ว

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 3.2 เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดระหว่างทาง

ส 3.2 ป.4/2 อธิบายหน้าที่เบื้องต้นของเงิน

ตัวชี้วัดปลายทาง

ส 3.2 ป.4/1 อธิบายความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจของคนในชุมชน

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายความหมายและประเภทของเงิน (K)
2. จำแนกประเภทและค่าของเงิน (P)
3. เห็นคุณค่าและสนใจศึกษาเรียนรู้ระบบการเงินทางเศรษฐกิจ (A)

สาระสำคัญ

เงินเป็นสื่อกลางที่ใช้ในการแลกเปลี่ยน เป็นมาตรฐานในการวัดมูลค่าของสินค้า รวมทั้งสามารถนำไปใช้จ่ายชำระหนี้ระหว่างผู้ผลิตหรือผู้ขายและผู้บริโภค

สาระการเรียนรู้

ความหมายและประเภทของเงิน

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. อยู่อย่างพอเพียง

คำถามสำคัญ

นักเรียนมีวิธีการบริหารจัดการกับเงินที่มีอยู่ของตนเองอย่างไร

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1.ขั้นสังเกต รวบรวมข้อมูล (Gathering)

1. นักเรียนสังเกตธนบัตรและเหรียญกษาปณ์มูลค่าต่าง ๆ จากนั้นร่วมกันสนทนา แล้วตอบคำถาม

ดังนี้

- สิ่งที่นักเรียนเห็นเรียกว่าอะไร (เงิน)
- มีลักษณะอย่างไร

(ตัวอย่างคำตอบ เป็นธนบัตรที่ทำจากกระดาษ และเหรียญกษาปณ์ที่ทำจากโลหะ)

- นักเรียนใช้ประโยชน์จากสิ่งดังกล่าวอย่างไรบ้าง

(ตัวอย่างคำตอบ นำไปใช้จ่ายหรือซื้อสินค้าที่ตนเองต้องการ)

2. นักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับความหมายและประเภทของเงิน โดยใช้คำถาม ดังนี้

- เงินในความเข้าใจของนักเรียนคืออะไร

(ตัวอย่างคำตอบ เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนและเป็นสิ่งที่ได้รับการยอมรับกันโดยทั่วไป

สามารถใช้ชำระหนี้ได้ตามกฎหมาย)

- เงินที่นักเรียนรู้จักมีกี่ประเภท (2 ประเภท คือ ธนบัตรและเหรียญกษาปณ์)

- นักเรียนคิดว่า เงินมีหน้าที่สำคัญอย่างไร

(ตัวอย่างคำตอบ เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน หรือเป็นมาตรฐานในการวัดมูลค่าของสินค้า

และบริการ)

3. นักเรียนศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความหมายและประเภทของเงิน จากหนังสือเรียน

และแหล่งการเรียนรู้อื่นเพิ่มเติม

2.ขั้นคิดวิเคราะห์และสรุปความรู้ (Processing)

4. นักเรียนร่วมกันบอกประเภทของเงินที่ใช้ภายในประเทศในปัจจุบัน โดยบันทึกคำตอบ

ของนักเรียนลงในตาราง ดังตัวอย่าง

เงินเหรียญกษาปณ์	ธนบัตร
1. เหรียญ 25 สตางค์	1. ธนบัตร 20 บาท
2. เหรียญ 50 สตางค์	2. ธนบัตร 50 บาท
3. เหรียญ 1 บาท	3. ธนบัตร 100 บาท
4. เหรียญ 2 บาท	4. ธนบัตร 500 บาท
5. เหรียญ 5 บาท	5. ธนบัตร 1,000 บาท
6. เหรียญ 10 บาท	

5. นักเรียนร่วมกันเล่นเกม “รวมเงิน” โดยมีวิธีการเล่น ดังนี้

- นักเรียนทุกคนยื่นเป็นวงกลมวงใหญ่ แล้วร่วมกันร้องเพลง “รวมเงิน” โดยมีเนื้อเพลง ดังนี้

“รวมเงิน รวมเงินวันนี้ รวมเงินให้திய่าให้เกิน อย่าให้ขาด ผู้หญิงมีค่า 1 บาท ผู้ชายเก่งกาจ 50 สตางค์”
(คำเงินขึ้นอยู่กับผู้จัดกิจกรรม)

• บอกจำนวนเงินที่ต้องการ เช่น รวมเงิน 4 บาท 50 สตางค์ แล้วให้นักเรียนวิ่งมารวมกลุ่มกัน
ให้ครบตามจำนวนเงิน กลุ่มไหนรวมเสร็จแล้วให้นั่งลง กลุ่มไหนรวมไม่ถูกต้อง หรือซ้ำที่สุดออกมา
ทำกิจกรรมหน้าชั้นเรียน

6. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น แล้วสรุปเป็นความคิดรวบยอด โดยใช้คำถาม ดังนี้

- เงินมีประโยชน์ต่อนักเรียนอย่างไร
- นักเรียนจะมีวิธีการใช้เงินให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองมากที่สุดอย่างไร

จากนั้นบันทึกคำตอบของนักเรียนบนกระดาน

- ประโยชน์ของเงิน
- วิธีการใช้จ่ายเงินให้เกิดประโยชน์สูงสุด

7. นักเรียนคิดประเมินเพื่อเพิ่มคุณค่า แล้วสรุปเป็นความคิดรวบยอด โดยใช้คำถาม ดังนี้

- นักเรียนมีวิธีการบริหารจัดการกับเงินที่มีอยู่ของตนเองอย่างไร

(ตัวอย่างคำตอบ นำไปหยอดกระป๋องออมสิน หรือทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย)

3.ขั้นปฏิบัติและสรุปความรู้หลังการปฏิบัติ (Applying and Constructing the Knowledge)

8. นักเรียนจัดทำแผนภาพความคิดเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างของเงินประเภท
ธนบัตรและเหรียญกษาปณ์

9. นักเรียนตรวจสอบความถูกต้องและความเรียบร้อยของผลงาน หากพบข้อผิดพลาดให้ปรับปรุง
แก้ไขให้ถูกต้อง

10. นักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่เข้าใจเป็นความรู้ร่วมกัน ดังนี้

เงินเป็นสื่อกลางที่ใช้ในการแลกเปลี่ยน เป็นมาตรฐานในการวัดมูลค่าของสินค้า รวมทั้งสามารถ
นำไปใช้จ่ายชำระหนี้ระหว่างผู้ผลิตหรือผู้ขายและผู้บริโภค

4.ขั้นสื่อสารและนำเสนอ (Applying the Communication Skill)

11. นักเรียนออกมานำเสนอการเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างของเงินประเภทธนบัตร
และเหรียญกษาปณ์หน้าชั้นเรียน

12. นักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปเกี่ยวกับวิธีการทำงานให้เห็นการคิดเชิงระบบและวิธีการทำงาน
ที่มีแบบแผน

5.ขั้นประเมินเพื่อเพิ่มคุณค่าบริการสังคมและจิตสาธารณะ (Self-Regulating)

13. นักเรียนแบ่งกลุ่มร่วมกันประดิษฐ์กระป๋องออมสินจากวัสดุเหลือใช้อย่างสร้างสรรค์
โดยการเขียนแผนขั้นตอนการประดิษฐ์ในรูปแบบโครงงาน แล้วนำเสนอผลงานและร่วมกันเผยแพร่ชิ้นงาน

14. นักเรียนประเมินตนเอง โดยเขียนแสดงความรู้สึกลหลังการเรียน ในประเด็นต่อไปนี้

- สิ่งที่นักเรียนได้เรียนรู้ในวันนี้คืออะไร
- นักเรียนมีส่วนร่วมกิจกรรมในกลุ่มมากน้อยเพียงใด

- เพื่อนักเรียนในกลุ่มมีส่วนร่วมกิจกรรมในกลุ่มมาน้อยเพียงใด
- นักเรียนพึงพอใจกับการเรียนรู้ในวันนี้หรือไม่ เพียงใด
- นักเรียนจะนำความรู้ที่ได้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเอง ครอบครัว และสังคมทั่วไปได้อย่างไร

จากนั้นแลกเปลี่ยนตรวจสอบขั้นตอนการทำงานทุกขั้นตอนว่าจะเพิ่มคุณค่าไปสู่สังคม
เกิดประโยชน์ต่อสังคมให้มากขึ้นกว่าเดิมในขั้นตอนใดบ้าง สำหรับการทำงานในครั้งต่อไป

สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

1. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
2. ตัวอย่างธนบัตรและเหรียญกษาปณ์
3. เพลง รถม้า
4. แหล่งการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

การประเมินการเรียนรู้

1. ประเมินความรู้ เรื่อง ความหมายและประเภทของเงิน (K) ด้วยแบบทดสอบ
2. ประเมินกระบวนการทำงานกลุ่ม (P) ด้วยแบบประเมิน
3. ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านมีวินัย อยู่อย่างพอเพียง (A) ด้วยแบบประเมิน

แบบประเมินตามสภาพจริง (Rubrics)

แบบประเมินกระบวนการทำงานกลุ่ม

รายการการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	4	3	2	1
กระบวนการทำงานกลุ่ม	มีการกำหนดบทบาทสมาชิกชัดเจน และมีการชี้แจงเป้าหมายการทำงาน มีการปฏิบัติงานร่วมกันอย่างร่วมมือร่วมใจ พร้อมกับการประเมินเป็นระยะ ๆ	มีการกำหนดบทบาทสมาชิกชัดเจน มีการชี้แจงเป้าหมายอย่างชัดเจนและปฏิบัติงานร่วมกัน แต่ไม่มีการประเมินเป็นระยะ ๆ	มีการกำหนดบทบาทเฉพาะหัวหน้า ไม่มีการชี้แจงเป้าหมาย อย่างชัดเจน ปฏิบัติงานร่วมกัน ไม่ครบทุกคน	ไม่มีการกำหนดบทบาทสมาชิก และไม่มีการชี้แจงเป้าหมาย สมาชิกต่างคนต่างทำงาน

แบบบันทึกหลังแผนการสอน

ปัญหา/อุปสรรค

แนวทางการแก้ไข

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

ตำแหน่ง.....

...../...../.....

ความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา

ลงชื่อ.....

(.....)

ตำแหน่ง.....

...../...../.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 56

สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รายวิชาสังคมศึกษา ฯ

รหัสวิชา ส 14101

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ปีการศึกษา 2567

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่องที่ 2 หน้าที่เบื้องต้นของเงินในระบบเศรษฐกิจ

เวลาเรียน 1 ชั่วโมง

ครูผู้สอน นางขวัญพัทธย นิลแก้ว

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 3.2 เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดระหว่างทาง

ส 3.2 ป.4/2 อธิบายหน้าที่เบื้องต้นของเงิน

ตัวชี้วัดปลายทาง

ส 3.2 ป.4/1 อธิบายความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจของคนในชุมชน

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายหน้าที่เบื้องต้นของเงินในระบบเศรษฐกิจ (K)
2. วิเคราะห์ความสำคัญของเงินในระบบเศรษฐกิจ (P)
3. สนใจศึกษาเรียนรู้ความสำคัญของเงินในระบบเศรษฐกิจ (A)

สาระสำคัญ

เงินเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนการซื้อขาย และการบริการเป็นตัวขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ

สาระการเรียนรู้

หน้าที่เบื้องต้นของเงินในระบบเศรษฐกิจ

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. อยู่อย่างพอเพียง

คำถามสำคัญ

การใช้เงินก่อให้เกิดประโยชน์อย่างไร

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1.ขั้นสังเกต รวบรวมข้อมูล (Gathering)

1. ตัวแทนนักเรียนออกมาเล่า เรื่อง การใช้จ่ายเงินของตนเองในแต่ละวัน หน้าชั้นเรียน
2. นักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับการใช้เงินในชีวิตประจำวัน โดยการตอบคำถาม ดังนี้
 - นักเรียนนำเงินมาโรงเรียนวันละกี่บาท (ตัวอย่างคำตอบ วันละ 25 บาท)
 - เงินที่นักเรียนนำติดตัวมาเป็นเงินประเภทใดบ้าง (ตัวอย่างคำตอบ เหรียญกษาปณ์ และธนบัตร)
 - นักเรียนนำเงินดังกล่าวไปใช้ทำอะไรบ้าง (ตัวอย่างคำตอบ ซื้ออาหารกลางวันมารับประทาน เป็นค่าขนม เงินที่เหลือนำไปหยอด

กระปุกออมสิน)

- นักเรียนคิดว่า เงินมีหน้าที่สำคัญอย่างไร (ตัวอย่างคำตอบ ช่วยให้เกิดความสะดวกสบายในการใช้จ่าย)

3. นักเรียนศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับหน้าที่เบื้องต้น และความสำคัญของเงินในระบบเศรษฐกิจ จากหนังสือเรียนและแหล่งการเรียนรู้อื่นเพิ่มเติม

2.ขั้นคิดวิเคราะห์และสรุปความรู้ (Processing)

4. นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ภาพเกี่ยวกับหน้าที่ของเงินในระบบเศรษฐกิจ จากนั้นร่วมกันแสดงความคิดเห็น โดยคำถาม ดังนี้

การแลกเปลี่ยนสินค้าด้วยเงิน

- คนในภาพใช้เงินทำอะไร (ตัวอย่างคำตอบ ซื้อของ)
- นักเรียนคิดว่า การซื้อสินค้าและบริการส่งผลต่อระบบเศรษฐกิจอย่างไร (ตัวอย่างคำตอบ ทำให้มีเงินหมุนเวียนภายในประเทศ และมีการดำเนินกิจการหรือธุรกิจเป็นไปอย่างต่อเนื่อง และเกิดการพัฒนา)
- ถ้าไม่มีเงิน นักเรียนคิดว่า จะเกิดผลอย่างไร (ตัวอย่างคำตอบ ไม่สามารถทำการซื้อขายได้ ทำให้เกิดความยุ่งยากและลำบาก)
- นักเรียนมีวิธีการบริหารจัดการเงินที่มีอยู่ของตนเองอย่างไร (ตัวอย่างคำตอบ แบ่งเป็นส่วนต่าง ๆ ได้แก่ ค่าขนม ค่าอาหาร เงินออมเผื่อฉุกเฉิน)

4. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น แล้วสรุปเป็นความคิดรวบยอด โดยใช้คำถาม ดังนี้

- หน้าที่เบื้องต้นของเงินเป็นอย่างไร
- เงินมีความสำคัญในระบบเศรษฐกิจอย่างไร

จากนั้นสรุปคำตอบของนักเรียนเป็นแผนภาพความคิด

- หน้าที่เบื้องต้นของเงิน
- ความสำคัญของเงินในระบบเศรษฐกิจ

5. นักเรียนคิดประเมนเพื่อเพิ่มคุณค่า แล้วสรุปเป็นความคิดรวบยอด โดยใช้คำถาม ดังนี้

- การใช้เงินก่อให้เกิดประโยชน์อย่างไร

(ตัวอย่างคำตอบ ช่วยให้เศรษฐกิจหมุนเวียนดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง และได้รับความสะดวกสบาย

ในการดำเนินชีวิต)

3.ขั้นปฏิบัติและสรุปความรู้หลังการปฏิบัติ (Applying and Constructing the Knowledge)

6. นักเรียนสำรวจเกี่ยวกับเงินที่นำมาโรงเรียน แล้วตอบคำถามลงในแบบบันทึก ในชิ้นงานที่ 5 เรื่อง หน้าที่เบื้องต้นของเงิน

7. นักเรียนตรวจสอบความถูกต้องและความเรียบร้อยของชิ้นงาน หากพบข้อผิดพลาดควรปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง

8. นักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่เข้าใจเป็นความรู้ร่วมกัน ดังนี้

เงินเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนการซื้อขายและการบริการ เป็นตัวขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ

4.ขั้นสื่อสารและนำเสนอ (Applying the Communication Skill)

9. นักเรียนนำเสนอชิ้นงาน เรื่อง หน้าที่เบื้องต้นของเงิน หน้าชั้นเรียน

10. นักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปเกี่ยวกับวิธีการทำงานให้เห็นการคิดเชิงระบบและวิธีการทำงานที่มีแบบแผน

5.ขั้นประเมินเพื่อเพิ่มคุณค่าบริการสังคมและจิตสาธารณะ (Self-Regulating)

11. ครูจัดกิจกรรมออมเงินสร้างอนาคต เพื่อให้ นักเรียนรู้จักการออมโดยเชิญผู้ปกครอง และคนในชุมชนเข้าร่วมกิจกรรมด้วย

12. นักเรียนประเมินตนเองหลังการเรียนรู้และหลังการทำกิจกรรม ในประเด็นต่อไปนี้

- สิ่ง que นักเรียนได้เรียนรู้ในวันนี้คืออะไร
- นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้มากน้อยเพียงใด
- นักเรียนพึงพอใจกับการเรียนรู้ในวันนี้หรือไม่ เพียงใด
- นักเรียนจะนำความรู้ที่ได้นี้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเอง ครอบครัว และสังคมทั่วไปได้อย่างไร

จากนั้นแลกเปลี่ยนตรวจสอบขั้นตอนการทำงานทุกขั้นตอนว่าจะเพิ่มคุณค่าไปสู่สังคม เกิดประโยชน์ต่อสังคมให้มากขึ้นกว่าเดิมในขั้นตอนต่อไป สำหรับการทำงานในครั้งต่อไป

สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

1. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
2. ภาพการแลกเปลี่ยนสินค้าด้วยเงิน
3. แหล่งการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

การประเมินการเรียนรู้

1. ประเมินความรู้ เรื่อง หน้าที่เบื้องต้นของเงินในระบบเศรษฐกิจ (K) ด้วยแบบทดสอบ
2. ประเมินชิ้นงาน เรื่อง หน้าที่เบื้องต้นของเงิน (P) ด้วยแบบประเมิน
3. ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านมีวินัย อยู่อย่างพอเพียง (A) ด้วยแบบประเมิน

แบบประเมินตามสภาพจริง (Rubrics)

แบบประเมินชิ้นงาน เรื่อง หน้าที่เบื้องต้นของเงิน

รายการการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	4	3	2	1
การสำรวจและเขียนอธิบายสรุปเกี่ยวกับความสำคัญของเงินที่นำมาโรงเรียน	สำรวจและเขียนอธิบายสรุปความสำคัญของเงินที่นำมาโรงเรียนได้สัมพันธ์กันมีการเชื่อมโยงให้เห็นถึงความสัมพันธ์กับตนเองและผู้อื่น	สำรวจและเขียนอธิบายสรุปเกี่ยวกับความสำคัญของเงินที่นำมาโรงเรียนได้มีการจำแนกข้อมูลอธิบายถึงความสัมพันธ์กับตนเองอย่างเป็นเหตุเป็นผล	สำรวจและเขียนอธิบายสรุปเกี่ยวกับความสำคัญของเงินที่นำมาโรงเรียนได้สอดคล้องกับข้อมูล มีการเขียนขยายความ และยกตัวอย่างเพิ่มเติมอธิบายให้เข้าใจง่าย	สำรวจและเขียนอธิบายสรุปเกี่ยวกับความสำคัญของเงินที่นำมาโรงเรียนได้แต่ยังไม่สอดคล้องกับข้อมูล เขียนตามข้อมูลที่อ่านไม่มีการอธิบายเพิ่มเติม

แบบบันทึกหลังแผนการสอน

ปัญหา/อุปสรรค

แนวทางการแก้ไข

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

ตำแหน่ง.....

...../...../.....

ความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา

ลงชื่อ.....

(.....)

ตำแหน่ง.....

...../...../.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 57

สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รายวิชาสังคมศึกษา ฯ

รหัสวิชา ส 14101

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ปีการศึกษา 2567

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่องที่ 3 สกุลเงินสำคัญที่ใช้ในการซื้อขายแลกเปลี่ยนระหว่างประเทศ

เวลาเรียน 1 ชั่วโมง

ครูผู้สอน นางขวัญหทัย นิลแก้ว

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 3.2 เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดระหว่างทาง

ส 3.2 ป.4/2 อธิบายหน้าที่เบื้องต้นของเงิน

ตัวชี้วัดปลายทาง

ส 3.2 ป.4/1 อธิบายความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจของคนในชุมชน

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายสกุลเงินที่ใช้ซื้อขายแลกเปลี่ยนระหว่างประเทศ (K)
2. จำแนกสกุลเงินที่ใช้ทำการซื้อขายแลกเปลี่ยนระหว่างประเทศ (P)
3. สนใจศึกษาเรียนรู้สกุลเงินที่ใช้ทำการซื้อขายแลกเปลี่ยนระหว่างประเทศ (A)

สาระสำคัญ

การแลกเปลี่ยนเงิน การซื้อสินค้าหรือบริการระหว่างประเทศจะใช้สกุลเงินที่แตกต่างกัน

สาระการเรียนรู้

สกุลเงินสำคัญที่ใช้ในการซื้อขายแลกเปลี่ยนระหว่างประเทศ

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

ไม่เรียนรู้

คำถามสำคัญ

นักเรียนจะมีแนวทางในการเพิ่มมูลค่าเงินของตนเองให้มากขึ้นอย่างไร

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1.ขั้นสังเกต รวบรวมข้อมูล (Gathering)

1. นักเรียนร่วมกันอ่านข้อความบนกระดานแล้วตอบคำถาม

“เงินทองเป็นของมีค่า”

- นักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไรกับข้อความข้างต้น
(ตัวอย่างคำตอบ เงิน เป็นปัจจัยที่อำนวยความสะดวกให้กับชีวิต)
- การใช้เงินอย่างรู้คุณค่า ส่งผลต่อนักเรียนอย่างไร
(ตัวอย่างคำตอบ ทำให้มีเงินเหลือเก็บไว้ใช้เป็นทุนสำรองในอนาคต)

2. นักเรียนศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสกุลเงินสำคัญที่ใช้ในการซื้อขายแลกเปลี่ยนระหว่างประเทศ จากหนังสือเรียนและแหล่งการเรียนรู้อื่นเพิ่มเติม

2.ขั้นคิดวิเคราะห์และสรุปความรู้ (Processing)

3. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสกุลเงินสำคัญที่ใช้ในการซื้อขายแลกเปลี่ยนระหว่างประเทศ โดยใช้คำถาม ดังนี้

- สกุลเงินของต่างประเทศมีความเหมือนหรือความแตกต่างจากสกุลเงินบาทของไทยอย่างไร
(ตัวอย่างคำตอบ แตกต่างกัน คือ จำนวนค่าเงินไม่เท่ากัน เช่น เงินต่างประเทศ 1 ดอลลาร์สหรัฐ เทียบกับเงินไทย 31 บาท)
- นักเรียนคิดว่าความแตกต่างของค่าเงินเกิดจากอะไร
(ตัวอย่างคำตอบ มาจากมวลรวมอัตราดอกเบี้ยเงินฝากทางเศรษฐกิจมากกว่าประเทศไทย สกุลเงินดอลลาร์สหรัฐ จึงมีค่าเงินแข็งกว่าเงินบาทไทย)
- ถ้านักเรียนเดินทางไปท่องเที่ยวต่างประเทศมาเลเซียหรือสิงคโปร์ นักเรียนจะต้องใช้เงินสกุลอะไร
(ใช้เงินริงกิต หรือดอลลาร์สิงคโปร์ โดยการนำเงินบาทแลกเป็นสกุลเงินริงกิต หรือดอลลาร์สิงคโปร์)
- ถ้านักเรียนต้องไปเที่ยวต่างประเทศที่ต้องใช้เงินบาทให้น้อยลง นักเรียนควรเดินทางไปประเทศใด

(ตัวอย่างคำตอบ เดินทางไปประเทศที่มีค่าเงินอ่อนกว่าประเทศไทย เช่น ประเทศลาว เวียดนาม กัมพูชา เพราะอัตราการแลกเปลี่ยนมูลค่าเงินบาทจะสูงกว่าและจะทำให้การแลกเงินได้มูลค่าเพิ่มมากขึ้น)

4. นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ภาพเกี่ยวกับสกุลเงินที่สำคัญของแต่ละประเทศ จากนั้นร่วมกันจับคู่ให้ถูกต้อง ดังตัวอย่าง

1. ประเทศจีน
2. ประเทศลาว
3. ประเทศอินเดีย
4. ประเทศมาเลเซีย
5. ประเทศญี่ปุ่น
6. ประเทศเกาหลีใต้
7. ประเทศสมาชิกสหภาพยุโรป
เช่น ฝรั่งเศส เยอรมนี
8. สหรัฐอเมริกา
9. สหราชอาณาจักร
10. ประเทศไทย

5.นักเรียนวิเคราะห์สถานการณ์ที่กำหนดให้ จากนั้นนำสกุลเงินของประเทศต่าง ๆ มาเติมให้สัมพันธ์กับสถานการณ์ ดังตัวอย่าง

นิรมลไปเที่ยวที่ประเทศลาว และต้องการซื้อของกลับมาฝากเพื่อนที่ประเทศไทย

- นิรมลต้องใช้เงินสกุลอะไร (กีบ)

กฤตพรเดินทางไปประเทศสหรัฐอเมริกาเพื่อไปเที่ยว

- กฤตพรต้องใช้เงินสกุลอะไร (ดอลลาร์สหรัฐ)

พรตภาจะเดินทางไปเที่ยวที่ประเทศเกาหลีใต้เพื่อไปเสริมจมูก และกลับมาเป็นนางแบบที่ประเทศไทย

- พรตภาต้องใช้เงินสกุลอะไร (วอน)

เมธิดาเดินทางไปติดต่อธุรกิจที่ประเทศญี่ปุ่นกับเพื่อนนักธุรกิจที่รู้จักกัน

- เมธิดาต้องใช้เงินสกุลอะไร (เยน)

6. นักเรียนคิดประเด็นเพื่อเพิ่มคุณค่า แล้วสรุปเป็นความคิดรวบยอด โดยใช้คำถาม ดังนี้

- นักเรียนจะมีแนวทางในการเพิ่มมูลค่าเงินของตนเองให้มากขึ้นได้อย่างไร

(ตัวอย่างคำตอบ เพื่อใช้แลกเปลี่ยนซื้อขายสินค้าระหว่างประเทศ)

3.ขั้นปฏิบัติและสรุปความรู้หลังการปฏิบัติ (Applying and Constructing the Knowledge)

7. นักเรียนแบ่งกลุ่ม แต่ละกลุ่มร่วมกันสืบค้นอัตราแลกเปลี่ยนเงินของไทยกับต่างประเทศที่ตนสนใจ หรือต้องการเดินทางไป 5 ประเทศ บันทึกผลลงในตาราง ดังตัวอย่าง

อัตราแลกเปลี่ยนเงินไทยกับต่างประเทศ		
ประเทศ	สกุลเงิน	อัตราแลกเปลี่ยน
1. (สหรัฐอเมริกา)	(ดอลลาร์)	(31-32)
2. (สหภาพยุโรป)	(ยูโร)	(38.65)
3. (มาเลเซีย)	(ริงกิต)	(8.62)
4. (สิงคโปร์)	(ดอลลาร์สิงคโปร์)	(25.80)
5. (จีน)	(หยวน)	(5.20)

8. นักเรียนตรวจสอบความถูกต้องและความเรียบร้อยของผลงาน หากพบข้อผิดพลาดควรปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง

9. นักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่เข้าใจเป็นความรู้ร่วมกัน ดังนี้

การแลกเปลี่ยนเงิน การซื้อสินค้าหรือบริการระหว่างประเทศจะใช้สกุลเงินที่แตกต่างกัน

4.ขั้นสื่อสารและนำเสนอ (Applying the Communication Skill)

10. นักเรียนนำเสนออัตราแลกเปลี่ยนเงินของไทยกับต่างประเทศที่ตนเองสนใจหน้าชั้นเรียน

11. ตัวแทนนักเรียน 3 คน ออกมาแสดงบทบาทสมมติหน้าชั้นเรียน โดยแสดงวิธีแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ดังนี้

- นักเรียน ก. กำนเงินสกุลเงินดอลลาร์สหรัฐ
- นักเรียน จ. กำนเงินสกุลเงินบาทของไทย
- นักเรียน ค. กำนเงินสกุลทองของเวียดนาม

จากนั้นให้แต่ละคนนำเงินสกุลของตนเองไปแลกกับเงินสกุลของผู้อื่นจนครบ 3 คน

อธิบายให้เพื่อนฟังว่าเงินมีมูลค่ามากน้อยต่างกันอย่างไร (ให้ใช้กระดาษสมมุติเป็นค่าเงิน)

12. นักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปเกี่ยวกับวิธีการทำงานให้เห็นการคิดเชิงระบบและวิธีการทำงานที่มีแบบแผน

5.ขั้นประเมินเพื่อเพิ่มคุณสำบริการสังคมและจิตสาธารณะ (Self-Regulating)

13. นักเรียนนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาเรื่อง สกุลเงินต่าง ๆ รวมถึงอัตราแลกเปลี่ยนเงินไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตต่อไป

14. นักเรียนประเมินตนเอง โดยเขียนแสดงความรู้สึกล้างการเรียน ในประเด็นต่อไปนี้

- สิ่งที่นักเรียนได้เรียนรู้ในวันนี้คืออะไร
- นักเรียนมีส่วนร่วมกิจกรรมในกลุ่มมากน้อยเพียงใด
- เพื่อนนักเรียนในกลุ่มมีส่วนร่วมกิจกรรมในกลุ่มมากน้อยเพียงใด
- นักเรียนพอใจกับการเรียนในวันนี้หรือไม่ เพียงใด
- นักเรียนจะนำความรู้ที่ได้นี้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเอง ครอบครัว และสังคมทั่วไปได้อย่างไร

จากนั้นแลกเปลี่ยนตรวจสอบขั้นตอนการทำงานทุกขั้นตอนว่าจะเพิ่มคุณค่าไปสู่สังคม
เกิดประโยชน์ต่อสังคมให้มากขึ้นกว่าเดิมในขั้นตอนใดบ้าง สำหรับการทำงานในครั้งต่อไป

สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

1. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
2. ข้อความ
3. ภาพเกี่ยวกับสกุลเงินที่สำคัญของประเทศต่าง ๆ
4. สถานการณ์
5. แหล่งการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

การประเมินการเรียนรู้

1. ประเมินความรู้ เรื่อง สกุลเงินสำคัญที่ใช้ในการซื้อขายแลกเปลี่ยนระหว่างประเทศ (K) ด้วยแบบทดสอบ
2. ประเมินกระบวนการทำงานกลุ่ม (P) ด้วยแบบประเมิน
3. ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านใฝ่เรียนรู้ (A) ด้วยแบบประเมิน

แบบประเมินตามสภาพจริง (Rubrics)

แบบประเมินกระบวนการทำงานกลุ่ม

รายการการ ประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	4	3	2	1
กระบวนการ ทำงานกลุ่ม	มีการกำหนดบทบาท สมาชิกชัดเจน และ มีการชี้แจงเป้าหมาย การทำงาน มีการ ปฏิบัติงานร่วมกัน อย่างร่วมมือร่วมใจ พร้อมกับการประเมิน เป็นระยะ ๆ	มีการกำหนดบทบาท สมาชิกชัดเจน มีการชี้แจงเป้าหมาย อย่างชัดเจนและ ปฏิบัติงานร่วมกัน แต่ไม่มีการประเมิน เป็นระยะ ๆ	มีการกำหนดบทบาท เฉพาะหัวหน้า ไม่มีการชี้แจง เป้าหมาย อย่างชัดเจน ปฏิบัติงานร่วมกัน ไม่ครบทุกคน	ไม่มีการกำหนด บทบาทสมาชิก และไม่มีการชี้แจง เป้าหมาย สมาชิก ต่างคนต่างทำงาน

แบบบันทึกหลังแผนการสอน

ปัญหา/อุปสรรค

แนวทางการแก้ไข

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

ตำแหน่ง.....

...../...../.....

ความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา

ลงชื่อ.....

(.....)

ตำแหน่ง.....

...../...../.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 58

สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รายวิชาสังคมศึกษา ฯ

รหัสวิชา ส 14101

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ปีการศึกษา 2567

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่องที่ 4 กิจกรรมเสริมทักษะความรู้ท้ายหน่วยการเรียนรู้

เวลาเรียน 1 ชั่วโมง

ครูผู้สอน นางขวัญพัทธ นิลแก้ว

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 3.2 เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดระหว่างทาง

ส 3.2 ป.4/2 อธิบายหน้าที่เบื้องต้นของเงิน

ตัวชี้วัดปลายทาง

ส 3.2 ป.4/1 อธิบายความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจของคนในชุมชน

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายและสรุปความรู้หน้าที่เบื้องต้นของเงินลงในแบบกิจกรรม (K)
2. จำแนกและสรุปความรู้หน้าที่เบื้องต้นของเงินลงในแบบกิจกรรม (P)
3. เห็นความสำคัญในการพัฒนาทักษะความรู้และกิจกรรมระหว่างเรียน (A)

สาระสำคัญ

เงินเป็นสื่อกลางที่ใช้ในการแลกเปลี่ยน เป็นมาตรฐานวัดมูลค่าของสินค้าและบริการ เป็นมูลค่าวัดความเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจ

สาระการเรียนรู้

กิจกรรมเสริมทักษะความรู้ท้ายหน่วยการเรียนรู้

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. อยู่อย่างพอเพียง

คำถามสำคัญ

นักเรียนคิดว่า ถ้าไม่มีเงินเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการจะส่งผลอย่างไร

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1.ขั้นสังเกต รวบรวมข้อมูล (Gathering)

1. นักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับหน้าที่ของเงิน เพื่อเป็นการทบทวนความรู้ โดยใช้คำถาม ดังนี้

- นักเรียนเข้าใจ เรื่อง หน้าที่เบื้องต้นของเงิน ได้ว่าอย่างไร

(ตัวอย่างคำตอบ เงินเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนสินค้าและชำระหนี้ได้ตามกฎหมาย

ทำให้มนุษย์เกิดความสะดวกสบาย ทั้งในด้านเศรษฐกิจและการดำเนินชีวิต)

2.ขั้นคิดวิเคราะห์และสรุปความรู้ (Processing)

2. นักเรียนร่วมกันบอกชนิดและค่าของธนบัตรต่อไปนี้

- ธนบัตรชนิดโตบ้าง (20 บาท)

- รวมเป็นเงิน (60 บาท)

- ธนบัตรชนิดโตบ้าง (100 บาท)

- รวมเป็นเงิน (500 บาท)

- ธนบัตรชนิดโตบ้าง (100 บาท และ 50 บาท)

- รวมเป็นเงิน (250 บาท)

- ธนบัตรชนิดโตบ้าง (1,000 บาท 500 บาท และ 50 บาท)

- รวมเป็นเงิน (1,550 บาท)

3. นักเรียนแบ่งกลุ่มร่วมกิจกรรมนันทนาการ โดยครูนำกระดาษมาตัดเท่ากับแผ่นของธนบัตรจริง แล้วเขียนชื่อสกุลเงินลงในแผ่นกระดาษ แล้วร่วมกันทำกิจกรรม ดังนี้

1. เขียนชื่อประเทศของสกุลเงินเรียงบนกระดานเป็นแถวยาวจากซ้ายไปขวา
2. นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมาทำกิจกรรมหน้าชั้นเรียนตามจำนวนสกุลเงินที่กำหนดให้ โดยครูแจกบัตรกระดาษที่เขียนชื่อสกุลเงินไว้บนโต๊ะกลางห้อง แล้วให้นักเรียนไปหยิบมาคนละ 1 แผ่น ห้ามดูจนกว่าจะให้สัญญาณ แล้วนำสกุลเงินที่อยู่ในมือไปติดให้ตรงกับชื่อประเทศนั้น ๆ
3. ใครติดผิดให้ยืนอยู่หน้าชั้นเรียนจนกว่าเพื่อนในชั้นเรียนจะเล่นครบทุกคน
4. สุดท้ายให้กลุ่มที่ติดผิดเล่นใหม่จนกว่าจะติดได้ถูกต้อง
4. นักเรียนคิดประเมินเพื่อเพิ่มคุณค่าแล้วสรุปเป็นความคิดรวบยอด โดยใช้คำถาม ดังนี้
 - นักเรียนคิดว่า ถ้าไม่มีเงินเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการจะส่งผลอย่างไร (ตัวอย่างคำตอบ การซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการเกิดความไม่สะดวก)

3.ขั้นปฏิบัติและสรุปความรู้หลังการปฏิบัติ (Applying and Constructing the Knowledge)

5. นักเรียนเขียนอธิบายและสรุปความรู้เกี่ยวกับความหมาย ประเภท และหน้าที่เบื้องต้น และความสำคัญของเงิน
6. นักเรียนตรวจสอบความถูกต้องและความเรียบร้อยของผลงาน หากพบข้อผิดพลาดควรปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง
7. นักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่เข้าใจเป็นความรู้ร่วมกัน ดังนี้
 - เงินเป็นสื่อกลางที่ใช้ในการแลกเปลี่ยน เป็นมาตรฐานวัดมูลค่าของสินค้าและบริการ เป็นมูลค่าวัดความเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจ

4.ขั้นสื่อสารและนำเสนอ (Applying the Communication Skill)

8. นักเรียนนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน
9. นักเรียนนำเสนอ “การใช้เงินอย่างไรให้รู้คุณค่า” โดยตอบคำถามคนละ 1 คำตอบ
10. นักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปเกี่ยวกับวิธีการทำงานให้เห็นการคิดเชิงระบบและวิธีการทำงานที่มีแบบแผน

5.ขั้นประเมินเพื่อเพิ่มคุณค่าบริการสังคมและจิตสาธารณะ (Self-Regulating)

11. นักเรียนประเมินตนเอง โดยเขียนแสดงความรู้สึกหลังการเรียนรู้ ในประเด็นต่อไปนี้
 - สิ่งที่นักเรียนได้เรียนรู้ในวันนี้คืออะไร
 - นักเรียนมีส่วนร่วมกิจกรรมในกลุ่มมากน้อยเพียงใด
 - เพื่อนนักเรียนในกลุ่มมีส่วนร่วมกิจกรรมในกลุ่มมากน้อยเพียงใด
 - นักเรียนพอใจกับการเรียนในวันนี้หรือไม่ เพียงใด
 - นักเรียนจะนำความรู้ที่ได้นี้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเอง ครอบครัว และสังคมทั่วไปได้อย่างไร

จากนั้นแลกเปลี่ยนตรวจสอบขั้นตอนการทำงานทุกขั้นตอนว่าจะเพิ่มคุณค่าไปสู่สังคม
เกิดประโยชน์ต่อสังคมให้มากขึ้นกว่าเดิมในขั้นตอนใดบ้าง สำหรับการทำงานในครั้งต่อไป

สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

1. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
2. ภาพธนบัตร
3. แหล่งการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

การประเมินการเรียนรู้

1. ประเมินความรู้ เรื่อง กิจกรรมเสริมทักษะความรู้ท้ายหน่วยการเรียนรู้ (K) ด้วยแบบทดสอบ
2. ประเมินกระบวนการทำงานกลุ่ม (P) ด้วยแบบประเมิน
3. ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านวินัย ไม่เรียนรู้อยู่อย่างพอเพียง (A) ด้วยแบบประเมิน

แบบประเมินตามสภาพจริง (Rubrics)

แบบประเมินกระบวนการทำงานกลุ่ม

รายการการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	4	3	2	1
กระบวนการทำงานกลุ่ม	มีการกำหนดบทบาทสมาชิกชัดเจน และมีการชี้แจงเป้าหมายการทำงาน มีการปฏิบัติงานร่วมกันอย่างร่วมมือร่วมใจ พร้อมกับการประเมินเป็นระยะ ๆ	มีการกำหนดบทบาทสมาชิกชัดเจน มีการชี้แจงเป้าหมายอย่างชัดเจนและ ปฏิบัติงานร่วมกัน แต่ไม่มีการประเมินเป็นระยะ ๆ	มีการกำหนดบทบาทเฉพาะหัวหน้า ไม่มีการชี้แจงเป้าหมาย อย่างชัดเจน ปฏิบัติงานร่วมกัน ไม่ครบทุกคน	ไม่มีการกำหนดบทบาทสมาชิก และไม่มีการชี้แจงเป้าหมาย สมาชิกต่างคนต่างทำงาน

แบบบันทึกหลังแผนการสอน

ปัญหา/อุปสรรค

แนวทางการแก้ไข

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

ตำแหน่ง.....

...../...../.....

ความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา

ลงชื่อ.....

(.....)

ตำแหน่ง.....

...../...../.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 59

สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รายวิชาสังคมศึกษา ฯ

รหัสวิชา ส 14101

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ปีการศึกษา 2567

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องที่ 1 การเข้าใจพื้นที่จังหวัด

เวลาเรียน 1 ชั่วโมง

ครูผู้สอน นางขวัญพัทธย นิลแก้ว

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้

- มาตรฐาน ส 5.1 เข้าใจลักษณะทางกายภาพของโลกและความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกัน
ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ และสรุปข้อมูล
ตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ ตลอดจนใช้ภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ
- มาตรฐาน ส 5.2 เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์
วิถีการดำเนินชีวิต มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม
เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดระหว่างทาง

- ส 5.1 ป.4/1 สืบค้นและอธิบายข้อมูลลักษณะทางกายภาพในจังหวัดของตน ด้วยแผนที่และรูปถ่าย
- ส 5.2 ป.4/1 วิเคราะห์สิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของคนในจังหวัด

ตัวชี้วัดปลายทาง

- ส 5.2 ป.4/1 วิเคราะห์ สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิต ของคนในจังหวัด
- ส 5.2 ป.4/3 นำเสนอแนวทาง การจัดการสิ่งแวดล้อมในจังหวัด

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายลักษณะพื้นที่จังหวัด (K)
2. วิเคราะห์ลักษณะพื้นที่จังหวัด (P)
3. เห็นความสำคัญของการศึกษาลักษณะพื้นที่ของจังหวัด (A)

สาระสำคัญ

การเข้าใจพื้นที่จังหวัดของตนเองมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิต การเห็น การรู้ และเข้าใจสิ่งที่เป็นอยู่
ว่ามีความสัมพันธ์กับอย่างไร จะช่วยให้สามารถดำเนินชีวิตอยู่ในพื้นที่จังหวัดได้อย่างเหมาะสม

สาระการเรียนรู้

การเข้าใจพื้นที่จังหวัด

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด

3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
4. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ไม่เรียนรู้
2. มุ่งมั่นในการทำงาน

คำถามสำคัญ

การเข้าใจพื้นที่ก่อให้เกิดผลดีอย่างไร

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1. ขั้นสังเกต รวบรวมข้อมูล (Gathering)

1. นักเรียนร่วมกันสังเกตแผนที่จังหวัดกำแพงเพชร จากนั้นร่วมกันสนทนา แล้วตอบคำถาม
 - แผนที่ดังกล่าวเป็นแผนที่จังหวัดอะไร
(จังหวัดกำแพงเพชร)
 - จังหวัดดังกล่าวมีอาณาเขตติดกับจังหวัดใดบ้าง
(จังหวัดตาก จังหวัดสุโขทัย จังหวัดพิษณุโลก จังหวัดพิจิตร จังหวัดนครสวรรค์)
 - แผนที่จังหวัดมีประโยชน์ต่อนักเรียนอย่างไร
(ตัวอย่างคำตอบ ทำให้ทราบตำแหน่งที่ตั้งของจังหวัดต่าง ๆ)

2. นักเรียนศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการเข้าใจพื้นที่จังหวัดจากหนังสือเรียนและแหล่งการเรียนรู้อื่นเพิ่มเติม

2. ขั้นคิดวิเคราะห์และสรุปความรู้ (Processing)

3. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับพื้นที่จังหวัดของตนเอง โดยใช้แผนที่แล้วตอบคำถาม
 - ปัจจุบันนักเรียนอาศัยอยู่ในจังหวัดใด
(ตัวอย่างคำตอบ จังหวัดอุตรดิตถ์)
 - ลักษณะพื้นที่ของจังหวัดส่วนใหญ่เป็นอย่างไร
(ตัวอย่างคำตอบ ที่ราบและภูเขาสูงปานกลาง)
 - ประชากรในพื้นที่ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพอะไร
(ตัวอย่างคำตอบ ทำนา ปลูกพืชไร่)
 - นักเรียนคิดว่ามีปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อการตั้งถิ่นฐานของประชากรในจังหวัด
(ตัวแทนนักเรียนบันทึกคำตอบเป็นแผนภาพความคิดบนกระดาน)
4. นักเรียนวิเคราะห์ปัจจัยสำคัญเกี่ยวกับลักษณะของจังหวัด แล้วตอบคำถาม
 - ปัจจัยสำคัญเกี่ยวกับลักษณะของจังหวัดมีอะไรบ้าง
(ลักษณะทางกายภาพ ลักษณะทางวัฒนธรรม และลักษณะทางสังคม)
 - ลักษณะทางกายภาพส่งผลต่อลักษณะทางวัฒนธรรมและสังคมอย่างไร

(ตัวอย่างคำตอบ ลักษณะทางกายภาพมีผลต่อการดำเนินชีวิตของคนในพื้นที่ เพราะแต่ละพื้นที่มีสภาพภูมิประเทศแตกต่างกัน การดำรงอยู่ของผู้คนในพื้นที่จะต้องปรับตัวให้เข้ากับลักษณะทางกายภาพ)

5. นักเรียนคิดประเมิณเพื่อเพิ่มคุณค่าเกี่ยวกับการเข้าใจพื้นที่จังหวัด โดยร่วมกันตอบคำถาม ดังนี้

- การเข้าใจพื้นที่จังหวัดก่อให้เกิดผลอย่างไร

(ตัวอย่างคำตอบ ทำให้การดำเนินชีวิตอยู่ในพื้นที่จังหวัดได้อย่างเหมาะสม)

3.ขั้นปฏิบัติและสรุปความรู้หลังการปฏิบัติ (Applying and Constructing the Knowledge)

6. นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น 2 กลุ่ม วิเคราะห์ข้อความที่กำหนดให้ แ่งชั้นการจำแนกข้อความที่กำหนดให้ลงในตารางให้สัมพันธ์กับปัจจัยสำคัญเกี่ยวกับลักษณะของจังหวัดให้ถูกต้อง กลุ่มไหนเสร็จก่อนเป็นฝ่ายชนะ

อากาศหนาวเย็น บ้าน 2 ชั้น ยกพื้นสูง สวมเสื้อม่อฮ่อม	อาชีพทำนา ดินอุดมสมบูรณ์ อาชีพเลี้ยงสัตว์	ประเพณีสงกรานต์ อาชีพชาวประมง ภูเขาสูง
---	---	--

ลักษณะทางกายภาพ	ลักษณะทางวัฒนธรรม	ลักษณะทางสังคม
อากาศหนาวเย็น	ประเพณีสงกรานต์	อาชีพทำนา
ดินอุดมสมบูรณ์	บ้าน 2 ชั้น ยกพื้นสูง	อาชีพชาวประมง
ภูเขาสูง	สวมเสื้อม่อฮ่อม	อาชีพเลี้ยงสัตว์

7. นักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่เข้าใจเป็นความรู้ร่วมกัน ดังนี้

การเข้าใจพื้นที่จังหวัดของตนเองมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิต การเห็น การรู้ และเข้าใจสิ่งที่เป็นอย่าง มีความสัมพันธ์กันอย่างไร จะช่วยให้สามารถดำเนินชีวิตอยู่ในพื้นที่จังหวัดได้อย่างเหมาะสม

4.ขั้นสื่อสารและนำเสนอ (Applying the Communication Skill)

8. ตัวแทนกลุ่มออกมาสรุปปัจจัยสำคัญเกี่ยวกับลักษณะของจังหวัดหน้าชั้นเรียน

9. นักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปเกี่ยวกับวิธีการทำงานให้เห็นการคิดเชิงระบบและวิธีการทำงานที่มีแบบแผน

5.ขั้นประเมินเพื่อเพิ่มคุณค่าบริการสังคมและจิตสาธารณะ (Self-Regulating)

10. นักเรียนร่วมกันนำความรู้จากการศึกษาข้อมูลพื้นที่จังหวัดตนเองไปเผยแพร่ให้กับผู้อื่น

11. นักเรียนประเมินตนเอง โดยเขียนแสดงความรู้สึกลหลังการเรียน ในประเด็นต่อไปนี้

- สิ่งนี้นักเรียนได้เรียนรู้ในวันนี้คืออะไร
- นักเรียนมีส่วนร่วมกิจกรรมในกลุ่มมากน้อยเพียงใด
- เพื่อนนักเรียนในกลุ่มมีส่วนร่วมกิจกรรมในกลุ่มมากน้อยเพียงใด

- นักเรียนพอใจกับการเรียนในวันนี้หรือไม่ เพียงใด
- นักเรียนจะนำความรู้ที่ได้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเอง ครอบครัว และสังคมทั่วไปได้อย่างไร

จากนั้นแลกเปลี่ยนตรวจสอบชิ้นตอนการทำงานทุกชิ้นตอนว่าจะเพิ่มคุณค่าไปสู่สังคม
เกิดประโยชน์ต่อสังคมให้มากขึ้นกว่าเดิมในชิ้นตอนใดบ้าง สำหรับการทำงานในครั้งต่อไป

สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

1. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
2. แผนที่จังหวัดกำแพงเพชร
3. แหล่งการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

การประเมินการเรียนรู้

1. ประเมินความรู้ เรื่อง การเข้าใจพื้นที่จังหวัด (K) ด้วยแบบทดสอบ
2. ประเมินกระบวนการทำงานกลุ่ม (P) ด้วยแบบประเมิน
3. ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน (A) ด้วยแบบประเมิน

แบบประเมินตามสภาพจริง (Rubrics)

แบบประเมินกระบวนการทำงานกลุ่ม

รายการการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	4	3	2	1
กระบวนการทำงานกลุ่ม	มีการกำหนดบทบาทสมาชิกชัดเจน และมีการชี้แจงเป้าหมายการทำงาน มีการปฏิบัติงานร่วมกันอย่างร่วมมือร่วมใจ พร้อมกับการประเมินเป็นระยะ ๆ	มีการกำหนดบทบาทสมาชิกชัดเจน มีการชี้แจงเป้าหมายอย่างชัดเจนและปฏิบัติงานร่วมกัน แต่ไม่มีการประเมินเป็นระยะ ๆ	มีการกำหนดบทบาทเฉพาะหัวหน้า ไม่มีการชี้แจงเป้าหมาย อย่างชัดเจน ปฏิบัติงานร่วมกัน ไม่ครบทุกคน	ไม่มีการกำหนดบทบาทสมาชิก และไม่มีการชี้แจงเป้าหมาย สมาชิกต่างคนต่างทำงาน

แบบบันทึกหลังแผนการสอน

ปัญหา/อุปสรรค

แนวทางการแก้ไข

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

ตำแหน่ง.....

...../...../.....

ความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา

ลงชื่อ.....

(.....)

ตำแหน่ง.....

...../...../.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 60

สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รายวิชาสังคมศึกษา ฯ

รหัสวิชา ส 14101

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ปีการศึกษา 2567

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องที่ 2 การดำเนินชีวิตของคนในจังหวัดภูมิประเทศภูเขา

เวลาเรียน 1 ชั่วโมง

ครูผู้สอน นางขวัญพัทธ นิลแก้ว

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้

- มาตรฐาน ส 5.1 เข้าใจลักษณะทางกายภาพของโลกและความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกัน
ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ และสรุปข้อมูล
ตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ ตลอดจนใช้ภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ
- มาตรฐาน ส 5.2 เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์
วิถีการดำเนินชีวิต มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม
เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดระหว่างทาง

- ส 5.1 ป.4/1 สืบค้นและอธิบายข้อมูลลักษณะทางกายภาพในจังหวัดของตน ด้วยแผนที่และรูปถ่าย
- ส 5.2 ป.4/1 วิเคราะห์สิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของคนในจังหวัด

ตัวชี้วัดปลายทาง

- ส 5.2 ป.4/1 วิเคราะห์ สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิต ของคนในจังหวัด
- ส 5.2 ป.4/3 นำเสนอแนวทาง การจัดการสิ่งแวดล้อมในจังหวัด

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายลักษณะทางกายภาพที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของคนในจังหวัดภูมิประเทศภูเขา (K)
2. วิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของคนในจังหวัดภูมิประเทศภูเขา (P)
3. สนใจศึกษาและทำความเข้าใจลักษณะทางกายภาพที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของคนในจังหวัด
ภูมิประเทศภูเขา (A)

สาระสำคัญ

ภูมิประเทศแบบภูเขาเป็นพื้นที่ที่มีลักษณะทางภูมิประเทศเป็นที่สูง ภูมิอากาศหนาวเย็น การดำเนินชีวิต
ของผู้อยู่อาศัยปรับตัวตามลักษณะทางกายภาพของภูมิประเทศและภูมิอากาศ โดยการนำทรัพยากรที่มีอยู่ตาม
ลักษณะของภูมิประเทศมาใช้ในการดำเนินชีวิต

สาระการเรียนรู้

ลักษณะการดำเนินชีวิตของคนในจังหวัดภูมิประเทศภูเขา

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
4. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ใฝ่เรียนรู้
2. มุ่งมั่นในการทำงาน

คำถามสำคัญ

ในอนาคตนักเรียนจะประกอบอาชีพอะไรที่สามารถช่วยอนุรักษ์สภาพแวดล้อมของภูมิประเทศภูเขาให้คงอยู่ได้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1.ขั้นสังเกต รวบรวมข้อมูล (Gathering)

1. นักเรียนร่วมกันสังเกตแผนที่แสดงลักษณะทางกายภาพของประเทศไทยและแผนที่แสดงลักษณะทางกายภาพจังหวัดตนเอง จากนั้นร่วมกันสนทนาแล้วตอบคำถาม

- จากแผนที่แสดงลักษณะทางกายภาพของประเทศไทย พื้นที่บริเวณใดมีลักษณะภูมิประเทศเป็น

ภูเขา

(ตัวอย่างคำตอบ จังหวัดทหภาคเหนือของประเทศไทย)

- ภูมิประเทศภูเขา มีลักษณะเป็นอย่างไร

(ตัวอย่างคำตอบ เป็นพื้นที่ที่มีระดับสูงชันจากบริเวณโดยรอบ ระหว่างสันเขามีหุบเขาแทรกสลับอยู่เบื้องล่าง ในหุบเขามีลำห้วยเป็นทางน้ำ พื้นที่เขาส่วนใหญ่มีป่าไม้ปกคลุมเป็นต้นน้ำลำธารและเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า)

2. นักเรียนร่วมกันศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะภูมิประเทศภูเขาจากหนังสือเรียนและแหล่งการเรียนรู้อื่นเพิ่มเติม

2.ขั้นคิดวิเคราะห์และสรุปความรู้ (Processing)

3. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะภูมิประเทศภูเขาที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตของคนในจังหวัดในด้านต่าง ๆ ดังนี้

- ที่อยู่อาศัย
- อาหาร
- การประกอบอาชีพ

4. นักเรียนคิดประเมินเพื่อเพิ่มคุณค่า แล้วสรุปเป็นความคิดรวบยอด โดยใช้คำถาม ดังนี้

- ในอนาคตนักเรียนจะประกอบอาชีพอะไรที่สามารถช่วยอนุรักษ์สภาพแวดล้อมของ

ภูมิประเทศแบบภูเขาให้คงอยู่ได้

(ตัวอย่างคำตอบ: ปลุกพืชเมืองหนาวตามฤดูกาลเพื่อลดปัญหาแมลงศัตรูพืช งดใช้สารเคมี หันมาใช้สารชีวภาพที่เป็นมิตรต่อธรรมชาติ)

3.ขั้นปฏิบัติและสรุปความรู้หลังการปฏิบัติ (Applying and Constructing the Knowledge)

5. นักเรียนแบ่งกลุ่ม แต่ละกลุ่มเลือกจังหวัดที่มีลักษณะภูมิประเทศเป็นภูเขาмаกลุ่มละ 1 จังหวัด ไม่ให้ซ้ำกัน บันทึกผลการศึกษาลงในแบบบันทึก แล้วสรุปเป็นความคิดรวบยอด

ชุมชนในจังหวัด	(ตัวอย่างคำตอบ: นครราชสีมา)
ภูมิประเทศ	(ตัวอย่างคำตอบ: ส่วนใหญ่เป็นที่ดอน)
ภูมิอากาศ	(ตัวอย่างคำตอบ: ร้อนและแห้งแล้ง)
ลักษณะดิน	(ตัวอย่างคำตอบ: ดินร่วนปนทราย)
แหล่งน้ำสำคัญ	(ตัวอย่างคำตอบ: แม่น้ำมูล-เขื่อนลำตะคอง)
จากลักษณะทางกายภาพของจังหวัด ควรเลือกประกอบอาชีพใด	
(ทำไร่)	

6. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันตรวจสอบความถูกต้องและความเรียบร้อยของผลงาน หากพบข้อผิดพลาดให้ปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง

7. นักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่เข้าใจเป็นความรู้ร่วมกัน ดังนี้

ภูมิประเทศแบบภูเขาเป็นพื้นที่ที่มีลักษณะทางภูมิประเทศเป็นที่สูง ภูมิอากาศหนาวเย็น การดำเนินชีวิตของผู้คนปรับตัวตามลักษณะทางกายภาพของภูมิประเทศและภูมิอากาศ โดยการนำทรัพยากรที่มีอยู่ตามลักษณะของภูมิประเทศมาใช้ในการดำเนินชีวิต

4.ขั้นสื่อสารและนำเสนอ (Applying the Communication Skill)

8. นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอผลการศึกษาจังหวัดที่มีภูมิประเทศเป็นภูเขาหน้าชั้นเรียน

9. นักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปเกี่ยวกับวิธีการทำงานให้เห็นการคิดเชิงระบบและวิธีการทำงานที่มีแบบแผน

5.ขั้นประเมินเพื่อเพิ่มคุณค่าบริการสังคมและจิตสาธารณะ (Self-Regulating)

10. นักเรียนสืบค้นคำขวัญสถานที่ท่องเที่ยวของจังหวัดที่อยู่ในภูมิประเทศภูเขา แล้วนำมาจัดป้ายนิเทศเผยแพร่ความรู้

11. นักเรียนประเมินตนเอง โดยเขียนแสดงความรู้สึกลหลังการเรียนรู้ ในประเด็นต่อไปนี้

- สิ่งที่นักเรียนได้เรียนรู้ในวันนี้คืออะไร
- นักเรียนมีส่วนร่วมกิจกรรมในกลุ่มมากน้อยเพียงใด
- เพื่อนนักเรียนในกลุ่มมีส่วนร่วมกิจกรรมในกลุ่มมากน้อยเพียงใด

- นักเรียนพอใจกับการเรียนในวันนี้หรือไม่ เพียงใด
- นักเรียนจะนำความรู้ที่ได้นี้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเอง ครอบครัว และสังคมทั่วไปได้อย่างไร

จากนั้นแลกเปลี่ยนตรวจสอบขั้นตอนการทำงานทุกขั้นตอนว่าจะเพิ่มคุณค่าไปสู่สังคม เกิดประโยชน์ต่อสังคมให้มากขึ้นกว่าเดิมในขั้นตอนใดบ้าง สำหรับการทำงานในครั้งต่อไป

สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

1. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
2. แผนที่ประเทศไทย
3. แหล่งการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

การประเมินการเรียนรู้

1. ประเมินความรู้ เรื่อง ลักษณะการดำเนินชีวิตของคนในจังหวัดภูมิประเทศภูเขา (K) ด้วยแบบทดสอบ
2. ประเมินกระบวนการทำงานกลุ่ม (P) ด้วยแบบประเมิน
3. ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน (A) ด้วยแบบประเมิน

แบบประเมินตามสภาพจริง (Rubrics)

แบบประเมินกระบวนการทำงานกลุ่ม

รายการการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	4	3	2	1
กระบวนการทำงานกลุ่ม	มีการกำหนดบทบาทสมาชิกชัดเจน และมีการชี้แจงเป้าหมายการทำงาน มีการปฏิบัติงานร่วมกันอย่างร่วมมือร่วมใจ พร้อมกับการประเมินเป็นระยะ ๆ	มีการกำหนดบทบาทสมาชิกชัดเจน มีการชี้แจงเป้าหมายอย่างชัดเจนและปฏิบัติงานร่วมกัน แต่ไม่มีการประเมินเป็นระยะ ๆ	มีการกำหนดบทบาทเฉพาะหัวหน้า ไม่มีการชี้แจงเป้าหมาย อย่างชัดเจน ปฏิบัติงานร่วมกัน ไม่ครบทุกคน	ไม่มีการกำหนดบทบาทสมาชิก และไม่มีการชี้แจงเป้าหมาย สมาชิกต่างคนต่างทำงาน

แบบบันทึกหลังแผนการสอน

ปัญหา/อุปสรรค

แนวทางการแก้ไข

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

ตำแหน่ง.....

...../...../.....

ความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา

ลงชื่อ.....

(.....)

ตำแหน่ง.....

...../...../.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 61

สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รายวิชาสังคมศึกษา ฯ

รหัสวิชา ส 14101

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ปีการศึกษา 2567

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องที่ 3 การดำเนินชีวิตของคนในจังหวัดภูมิประเทศที่ลาดเชิงเขาและที่ดอน

และภูมิประเทศที่ราบลุ่ม

เวลาเรียน 1 ชั่วโมง

ครูผู้สอน นางขวัญหทัย นิลแก้ว

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 5.1 เข้าใจลักษณะทางกายภาพของโลกและความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกัน
ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ และสรุปข้อมูล

ตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ ตลอดจนใช้ภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐาน ส 5.2 เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์
วิถีการดำเนินชีวิต มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม
เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดระหว่างทาง

ส 5.1 ป.4/1 สืบค้นและอธิบายข้อมูลลักษณะทางกายภาพในจังหวัดของตน ด้วยแผนที่และรูปถ่าย

ส 5.2 ป.4/1 วิเคราะห์สิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของคนในจังหวัด

ตัวชี้วัดปลายทาง

ส 5.2 ป.4/1 วิเคราะห์ สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิต ของคนในจังหวัด

ส 5.2 ป.4/3 นำเสนอแนวทาง การจัดการสิ่งแวดล้อมในจังหวัด

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายลักษณะทางกายภาพที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของคนในจังหวัดภูมิประเทศที่ลาดเชิงเขา
และที่ดอน และภูมิประเทศที่ราบลุ่ม (K)
2. วิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของคนในจังหวัดภูมิประเทศที่ลาดเชิงเขา
และที่ดอน และภูมิประเทศที่ราบลุ่ม (P)
3. เห็นความสำคัญของการศึกษาลักษณะทางกายภาพที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของคนในจังหวัด
ภูมิประเทศที่ลาดเชิงเขาและที่ดอน และภูมิประเทศที่ราบลุ่ม (A)

สาระสำคัญ

ลักษณะภูมิประเทศเป็นปัจจัยสำคัญที่ผู้อยู่ในพื้นที่จะต้องรู้และเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งต่าง ๆ
เพื่อให้สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม

สาระการเรียนรู้

ลักษณะการดำเนินชีวิตของคนในจังหวัดภูมิประเทศที่ลาดเชิงเขาและที่ดอน และลักษณะภูมิประเทศแบบที่ราบลุ่ม

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
4. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ใฝ่เรียนรู้
2. มุ่งมั่นในการทำงาน

คำถามสำคัญ

ลักษณะภูมิประเทศที่ลาดเชิงเขาและที่ดอน และภูมิประเทศที่ราบลุ่มมีผลต่อการดำเนินชีวิตของคนในพื้นที่บริเวณนี้อย่างไร

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1.ขั้นสังเกต รวบรวมข้อมูล (Gathering)

1. นักเรียนร่วมกันสังเกตแผนที่แสดงลักษณะทางกายภาพของประเทศไทย และแผนที่แสดงลักษณะทางกายภาพจังหวัดตนเอง จากนั้นร่วมกันระบุว่าในบริเวณพื้นที่ใดบ้างที่เป็นลักษณะภูมิประเทศที่เป็นพื้นที่ลาดเชิงเขาและที่ดอน บริเวณพื้นที่ใดบ้างที่เป็นลักษณะภูมิประเทศที่เป็นพื้นที่ราบ แล้วตอบคำถาม

- พื้นที่บริเวณจังหวัดใดบ้างที่มีลักษณะเป็นพื้นที่ลาดเชิงเขาและที่ดอน

(ตัวอย่างคำตอบ พบเกือบทุกพื้นที่ในภูมิภาคของไทย โดยเฉพาะพื้นที่บริเวณที่เป็นที่ลาดเชิงเขาที่พบมากที่สุดคือ พื้นที่เขตจังหวัดนครราชสีมา สระบุรี ประจวบคีรีขันธ์)

- พื้นที่บริเวณใดบ้างในภูมิภาคของไทยที่มีลักษณะเป็นพื้นที่ราบลุ่ม

(ตัวอย่างคำตอบ พื้นที่ราบบริเวณภาคกลาง และพื้นที่ราบลุ่มแม่น้ำที่พบตามภูมิภาคต่าง ๆ ของประเทศไทย)

2. นักเรียนร่วมกันศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะภูมิประเทศที่เป็นพื้นที่ลาดเชิงเขาและที่ดอน และลักษณะภูมิประเทศที่ราบลุ่มที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตของคนในจังหวัดในบริเวณพื้นที่ทั้งสองแห่งในด้านต่าง ๆ ดังนี้

- ที่อยู่อาศัย
- อาหาร
- การประกอบอาชีพ

2.ขั้นคิดวิเคราะห์และสรุปความรู้ (Processing)

3. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นแล้วสรุปเป็นความคิดรวบยอด โดยใช้คำถาม ดังนี้

- ลักษณะภูมิประเทศที่ลาดเชิงเขาและที่ดอน และภูมิประเทศที่ราบลุ่มมีผลต่อการดำเนินชีวิตของคนในจังหวัดในบริเวณนี้อย่างไรบ้าง

- ลักษณะการดำเนินชีวิตของคนในภูมิประเทศที่ลาดเชิงเขาและที่ดอน
- ลักษณะการดำเนินชีวิตของคนในภูมิประเทศที่ราบลุ่ม

4. นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ ดังนี้

- ภูมิประเทศที่ลาดเชิงเขาและที่ดอน เป็นลักษณะของพื้นที่ลาดเอียง ผู้ที่อาศัยอยู่บริเวณนี้ จะสร้างที่อยู่บนที่ดอนยกพื้นสูง ทำการเกษตรเลี้ยงชีพแบบพืชไร่ และทำการปศุสัตว์

- ภูมิประเทศพื้นที่ราบลุ่ม เป็นพื้นที่อุดมสมบูรณ์ที่มีผู้คนตั้งถิ่นฐานอยู่เป็นจำนวนมาก ผู้ที่อาศัยอยู่บริเวณนี้จะปลูกบ้านใต้ถุนสูง เพื่อป้องกันน้ำหลาก ทำการเกษตรปลูกข้าวและเลี้ยงสัตว์

5. นักเรียนคิดประชันเพื่อเพิ่มคุณค่า แล้วสรุปเป็นความคิดรวบยอด โดยใช้คำถาม ดังนี้

- นักเรียนคิดว่าลักษณะภูมิประเทศที่ราบลุ่มมีจุดเด่น-จุดด้อยอย่างไร

(ตัวอย่างคำตอบ เป็นพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์ เหมาะแก่การทำการเกษตร แต่มีความเสี่ยงต่ออุทกภัยได้ง่าย)

- ลักษณะเด่นของคนที่ดำเนินชีวิตในบริเวณภูมิประเทศที่ลาดเชิงเขาและที่ดอนอย่างไร

(ตัวอย่างคำตอบ ผู้คนมักประกอบอาชีพทำไร่ ปลูกพืชอายุสั้นและทนแล้ง)

3.ขั้นปฏิบัติและสรุปความรู้หลังการปฏิบัติ (Applying and Constructing the Knowledge)

6. นักเรียนแบ่งกลุ่ม ร่วมกันวาดภาพหรือติดภาพลักษณะการดำเนินชีวิตของคนในจังหวัดที่มีผลจากภูมิประเทศที่ลาดเชิงเขาและที่ดอน และภูมิประเทศที่ราบลุ่ม แล้วเขียนอธิบายความสัมพันธ์ของภาพกับลักษณะภูมิประเทศดังกล่าว โดยการเลือกภูมิประเทศที่สนใจ 1 ภูมิประเทศ ดังตัวอย่าง

ภูมิประเทศ
(ที่ราบ)

ลักษณะการดำเนินชีวิต ที่อยู่อาศัย

(สร้างบ้านอยู่ริมแม่น้ำ ยกพื้นบนสูง เพื่อป้องกันน้ำท่วม)

อาหาร

(รับประทานอาหารที่สดและอร่อย เช่น ปลา น้ำพริกของเรือ)

การประกอบอาชีพ

7. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันตรวจสอบความถูกต้องและความเรียบร้อยของผลงาน หากพบข้อผิดพลาดให้ปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง

8. นักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่เข้าใจเป็นความรู้ร่วมกัน ดังนี้

ลักษณะภูมิประเทศเป็นปัจจัยสำคัญที่ผู้อยู่ในพื้นที่จะต้องรู้และเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งต่าง ๆ เพื่อให้สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม

4.ขั้นสื่อสารและนำเสนอ (Applying the Communication Skill)

9. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมานำเสนอเกี่ยวกับลักษณะภูมิประเทศที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตด้านต่าง ๆ หน้าชั้นเรียน

10. นักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปเกี่ยวกับวิธีการทำงานให้เห็นการคิดเชิงระบบและวิธีการทำงานที่มีแบบแผน

5.ขั้นประเมินเพื่อเพิ่มคุณค่าบริการสังคมและจิตสาธารณะ (Self-Regulating)

11. นักเรียนร่วมกันคัดเลือกผลงานของแต่ละกลุ่มไปจัดป้ายนิเทศเพื่อเผยแพร่ความรู้

12. นักเรียนประเมินตนเอง โดยเขียนแสดงความรู้สึกละหลังการเรียนรู้ ในประเด็นต่อไปนี้

- สิ่งที่นักเรียนได้เรียนรู้ในวันนี้คืออะไร
- นักเรียนมีส่วนร่วมกิจกรรมในกลุ่มมากน้อยเพียงใด
- เพื่อนนักเรียนในกลุ่มมีส่วนร่วมกิจกรรมในกลุ่มมากน้อยเพียงใด
- นักเรียนพอใจกับการเรียนในวันนี้หรือไม่ เพียงใด
- นักเรียนจะนำความรู้ที่ได้นี้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเอง ครอบครัว และสังคมทั่วไปได้อย่างไร

จากนั้นแลกเปลี่ยนตรวจสอบขั้นตอนการทำงานทุกขั้นตอนว่าจะเพิ่มคุณค่าไปสู่สังคมเกิดประโยชน์ต่อสังคมให้มากขึ้นกว่าเดิมในขั้นตอนใดบ้าง สำหรับการทำงานในครั้งต่อไป

สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

1. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
2. แผนที่ประเทศไทยและแผนที่แสดงลักษณะทางกายภาพจังหวัดตนเอง

3. แหล่งการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

การประเมินการเรียนรู้

1. ประเมินความรู้ เรื่อง ลักษณะการดำเนินชีวิตของคนในจังหวัดภูมิประเทศที่ลาดเชิงเขาและที่ดอน และลักษณะภูมิประเทศแบบที่ราบลุ่ม (K) ด้วยแบบทดสอบ
2. ประเมินกระบวนการทำงานกลุ่ม (P) ด้วยแบบประเมิน
3. ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน (A) ด้วยแบบประเมิน

แบบประเมินตามสภาพจริง (Rubrics)

แบบประเมินกระบวนการทำงานกลุ่ม

รายการการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	4	3	2	1
กระบวนการทำงานกลุ่ม	มีการกำหนดบทบาทสมาชิกชัดเจน และมีการชี้แจงเป้าหมายการทำงาน มีการปฏิบัติงานร่วมกันอย่างร่วมมือร่วมใจ พร้อมกับการประเมินเป็นระยะ ๆ	มีการกำหนดบทบาทสมาชิกชัดเจน มีการชี้แจงเป้าหมายอย่างชัดเจนและปฏิบัติงานร่วมกัน แต่ไม่มีการประเมินเป็นระยะ ๆ	มีการกำหนดบทบาทเฉพาะหัวหน้า ไม่มีการชี้แจงเป้าหมาย อย่างชัดเจน ปฏิบัติงานร่วมกัน ไม่ครบทุกคน	ไม่มีการกำหนดบทบาทสมาชิก และไม่มีการชี้แจงเป้าหมาย สมาชิกต่างคนต่างทำงาน

แบบบันทึกหลังแผนการสอน

ปัญหา/อุปสรรค

แนวทางการแก้ไข

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

ตำแหน่ง.....

...../...../.....

ความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา

ลงชื่อ.....

(.....)

ตำแหน่ง.....

...../...../.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 62

สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รายวิชาสังคมศึกษา ฯ

รหัสวิชา ส 14101

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ปีการศึกษา 2567

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องที่ 4 การดำเนินชีวิตของคนในภูมิประเทศชายฝั่งทะเล

เวลาเรียน 1 ชั่วโมง

ครูผู้สอน นางขวัญพัทธ นิลแก้ว

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้

- มาตรฐาน ส 5.1 เข้าใจลักษณะทางกายภาพของโลกและความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกัน
ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ และสรุปข้อมูล
ตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ ตลอดจนใช้ภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ
- มาตรฐาน ส 5.2 เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์
วิถีการดำเนินชีวิต มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม
เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดระหว่างทาง

- ส 5.1 ป.4/1 สืบค้นและอธิบายข้อมูลลักษณะทางกายภาพในจังหวัดของตน ด้วยแผนที่และรูปถ่าย
- ส 5.2 ป.4/1 วิเคราะห์สิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของคนในจังหวัด

ตัวชี้วัดปลายทาง

- ส 5.2 ป.4/1 วิเคราะห์ สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิต ของคนในจังหวัด
- ส 5.2 ป.4/3 นำเสนอแนวทาง การจัดการสิ่งแวดล้อมในจังหวัด

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายลักษณะทางกายภาพที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของคนในจังหวัดภูมิประเทศชายฝั่งทะเล (K)
2. วิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของคนในจังหวัดภูมิประเทศชายฝั่งทะเล (P)
3. เห็นความสำคัญและมีความสนใจศึกษาเรียนรู้ลักษณะทางกายภาพที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของคนในจังหวัดภูมิประเทศชายฝั่งทะเล (A)

สาระสำคัญ

ภูมิประเทศชายฝั่งทะเลในประเทศไทยมีอยู่ 4 ภาค คือ ภาคตะวันออก ภาคกลาง ภาคตะวันตก และภาคใต้ ตั้งบ้านเรือนอยู่บนสันทราย ประกอบด้วยอาชีพประมง และบริการทางด้านการท่องเที่ยว

สาระการเรียนรู้

ลักษณะการดำเนินชีวิตของคนในภูมิประเทศชายฝั่งทะเล

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
4. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ไม่เรียนรู้อย่างไร
2. มุ่งมั่นในการทำงาน

คำถามสำคัญ

ลักษณะภูมิประเทศชายฝั่งทะเลมีผลต่อการดำเนินชีวิตของคนในพื้นที่บริเวณนี้ได้อย่างไร

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1. ขั้นสังเกต รวบรวมข้อมูล (Gathering)

1. นักเรียนร่วมกันสังเกตแผนที่ประเทศไทยและแผนที่ภูมิประเทศชายฝั่งทะเล จากนั้นร่วมกันสนทนา

แล้วตอบคำถาม

- นักเรียนเคยไปเที่ยวทะเลหรือไม่ ทะเลมีลักษณะอย่างไร
(ตัวอย่างคำตอบ มีหาดทรายที่ทอดยาว มีน้ำทะเลที่มีคลื่นกระทบหาดทรายอยู่ตลอดเวลา)
- จากแผนที่ภูมิประเทศชายฝั่งทะเลจะพบได้บริเวณใด
(ตัวอย่างคำตอบ ภาคใต้ของประเทศไทย)
- นักเรียนชอบลักษณะภูมิประเทศชายฝั่งทะเลแบบใด
(ตัวอย่างคำตอบ มีหาดทรายและทะเลที่งดงาม มีการทำสวนมะพร้าวและสวนไม้ยืนต้นต่าง ๆ

มีเมืองท่าและท่าเทียบเรือ สามารถติดต่อกับประเทศต่าง ๆ ได้โดยสะดวก)

2. นักเรียนศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับภูมิประเทศชายฝั่งทะเล จากหนังสือเรียนหรือแหล่งการเรียนรู้อื่นเพิ่มเติม

2. ขั้นคิดวิเคราะห์และสรุปความรู้ (Processing)

3. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น แล้วสรุปเป็นความคิดรวบยอด โดยใช้คำถาม ดังนี้

- ลักษณะภูมิประเทศชายฝั่งทะเลมีผลต่อการดำเนินชีวิตของคนในพื้นที่บริเวณนี้ได้อย่างไร

ในด้าน

- ที่อยู่อาศัย
- อาหาร
- การประกอบอาชีพ

4. นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์คำขวัญจังหวัดที่ตั้งอยู่ภูมิประเทศชายฝั่งทะเลบนกระดาน จากนั้นร่วมกันแสดงความคิดเห็น โดยใช้คำถาม ดังนี้

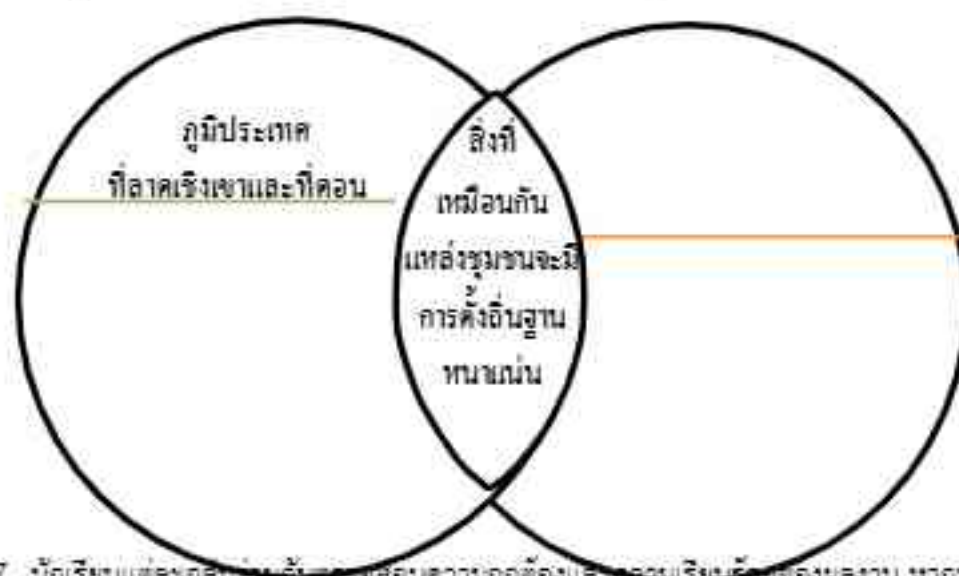
ตัวอย่างคำขวัญ

คำขวัญประจำจังหวัดศรีสะเกษ
เมืองพระยารัษฎา ชาวประชาใจกว้าง หม้อย่างรลเลิศ ถิ่นกำเนิดยางพารา เด่นสง่าดอกศรียะรัง ปะการังใต้ทะเล เส้นไหมทอดเหยียดทั่วแดน

- จากคำขวัญจังหวัด มีภูมิประเทศอย่างไร
(ตัวอย่างคำตอบ มีลักษณะเป็นชายฝั่งทะเล มีหาดทราย มีน้ำตกสวยงาม)
 - จากคำขวัญจังหวัด มีการปลูกพืชที่สำคัญอะไรบ้าง
(ตัวอย่างคำตอบ ยางพารา)
 - จากคำขวัญจังหวัดแสดงให้เห็นถึงวิถีการดำเนินชีวิตอย่างไร
(ตัวอย่างคำตอบ ประชาชนมีการประกอบอาชีพปลูกยางพารา)
5. นักเรียนคิดประเมินเพื่อเพิ่มคุณค่า แล้วสรุปเป็นความคิดรวบยอด โดยใช้คำถาม ดังนี้
- จุดเด่นสำคัญของพื้นที่ภูมิประเทศชายฝั่งทะเลคืออะไร
(ตัวอย่างคำตอบ ทะเล เกาะ หาดทรายต่าง ๆ ที่สวยงาม ซึ่งเป็นสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญของประเทศ)

3.ขั้นปฏิบัติและสรุปความรู้หลังการปฏิบัติ (Applying and Constructing the Knowledge)

6. นักเรียนแบ่งกลุ่ม แต่ละกลุ่มเปรียบเทียบลักษณะการดำเนินชีวิตของคนในจังหวัดในภูมิประเทศที่ตนเองสนใจกับภูมิประเทศชายฝั่งทะเลเป็นแผนภาพความคิด แล้วสรุปเป็นความคิดรวบยอด ดังตัวอย่าง

7. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอและตรวจสอบความถูกต้องและเหมาะสมของผลงาน หากพบข้อผิดพลาดให้ปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง

8. นักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่เข้าใจเป็นความรู้ร่วมกัน ดังนี้

ภูมิประเทศชายฝั่งทะเลในประเทศไทยมีอยู่ 4 ภาค คือ ภาคตะวันออก ภาคกลาง ภาคตะวันตก และภาคใต้ ตั้งบ้านเรือนอยู่บนสันทราย ประกอบอาชีพประมง และบริการทางด้านการท่องเที่ยว

4.ขั้นสื่อสารและนำเสนอ (Applying the Communication Skill)

9. นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอการเปรียบเทียบลักษณะการดำเนินชีวิตของคนในจังหวัด ในภูมิภาคต่าง ๆ หน้าชั้นเรียน

10. นักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปเกี่ยวกับวิธีการทำงานให้เห็นการคิดเชิงระบบและวิธีการทำงาน ที่มีแบบแผน

5.ขั้นประเมินเพื่อเพิ่มคุณค่าบริการสังคมและจิตสาธารณะ (Self-Regulating)

11. นักเรียนร่วมกันเสนอแนวทางการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวทางทะเลของประเทศไทยให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลที่สำคัญสืบไป

12. นักเรียนประเมินตนเอง โดยเขียนแสดงความรู้สึกลังการเรียน ในประเด็นต่อไปนี้

- สิ่งนี้นักเรียนได้เรียนรู้ในวันนี้คืออะไร
- นักเรียนมีส่วนร่วมกิจกรรมในกลุ่มมากน้อยเพียงใด
- เพื่อนนักเรียนในกลุ่มมีส่วนร่วมกิจกรรมในกลุ่มมากน้อยเพียงใด
- นักเรียนพอใจกับการเรียนในวันนี้หรือไม่ เพียงใด
- นักเรียนจะนำความรู้ที่ได้นี้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเอง ครอบครัว และสังคมทั่วไปได้อย่างไร

จากนั้นแลกเปลี่ยนตรวจสอบขั้นตอนการทำงานทุกขั้นตอนว่าจะเพิ่มคุณค่าไปสู่สังคม เกิดประโยชน์ต่อสังคมให้มากขึ้นกว่าเดิมในขั้นตอนใดบ้าง สำหรับการทำงานในครั้งต่อไป

สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

1. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
2. แผนที่ประเทศไทยและแผนที่ภูมิประเทศชายฝั่งทะเล
3. แหล่งการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

การประเมินการเรียนรู้

1. ประเมินความรู้ เรื่อง ลักษณะการดำเนินชีวิตของคนในภูมิภาคชายฝั่งทะเล (K) ด้วยแบบทดสอบ
2. ประเมินกระบวนการทำงานกลุ่ม (P) ด้วยแบบประเมิน
3. ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน (A) ด้วยแบบประเมิน

แบบประเมินตามสภาพจริง (Rubrics)

แบบประเมินกระบวนการทำงานกลุ่ม

รายการการ ประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	4	3	2	1
กระบวนการ ทำงานกลุ่ม	มีการกำหนดบทบาท สมาชิกชัดเจน และ มีการชี้แจงเป้าหมาย การทำงาน มีการ ปฏิบัติงานร่วมกัน อย่างร่วมมือร่วมใจ พร้อมกับการประเมิน เป็นระยะ ๆ	มีการกำหนดบทบาท สมาชิกชัดเจน มีการชี้แจงเป้าหมาย อย่างชัดเจนและ ปฏิบัติงานร่วมกัน แต่ไม่มีการประเมิน เป็นระยะ ๆ	มีการกำหนดบทบาท เฉพาะหัวหน้า ไม่มีการชี้แจง เป้าหมาย อย่างชัดเจน ปฏิบัติงานร่วมกัน ไม่ครบทุกคน	ไม่มีการกำหนด บทบาทสมาชิก และไม่มีการชี้แจง เป้าหมาย สมาชิก ต่างคนต่างทำงาน

แบบบันทึกหลังแผนการสอน

ปัญหา/อุปสรรค

แนวทางการแก้ไข

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

ตำแหน่ง.....

...../...../.....

ความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา

ลงชื่อ.....

(.....)

ตำแหน่ง.....

...../...../.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 63

สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รายวิชาสังคมศึกษา ฯ

รหัสวิชา ส 14101

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ปีการศึกษา 2567

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องที่ 5 การประกอบอาชีพของคนในจังหวัด

เวลาเรียน 1 ชั่วโมง

ครูผู้สอน นางขวัญพัทธย นิลแก้ว

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 5.2 เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์
วิถีการดำเนินชีวิต มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรสิ่งแวดล้อม
เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดระหว่างทาง

ส 5.2 ป.4/1 วิเคราะห์สิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของคนในจังหวัด

ตัวชี้วัดปลายทาง

ส 5.2 ป.4/1 วิเคราะห์ สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ที่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิต ของคนในจังหวัด

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ส่งผลกระทบต่อการประกอบอาชีพของประชากรในจังหวัด (K)
2. วิเคราะห์สิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ส่งผลกระทบต่อการประกอบอาชีพของประชากรในจังหวัด (P)
3. เห็นความสำคัญของการศึกษาสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ส่งผลกระทบต่อการประกอบอาชีพของ
ประชากรในจังหวัด (A)

สาระสำคัญ

ลักษณะทางกายภาพมีผลกระทบต่อการประกอบอาชีพของประชากรในแต่ละจังหวัดตามลักษณะภูมิประเทศ

และภูมิอากาศ

สาระการเรียนรู้

ลักษณะทางกายภาพที่ส่งผลกระทบต่อการประกอบอาชีพของคนในจังหวัด

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
4. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ไม่เรียนรู้
 2. มุ่งมั่นในการทำงาน
- คำถามสำคัญ

นักเรียนชอบลักษณะภูมิประเทศแบบใดมากที่สุดทางด้านการประกอบอาชีพ
การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1.ขั้นสังเกต รวบรวมข้อมูล (Gathering)

1. นักเรียนร่วมกันสังเกตแผนที่แสดงลักษณะทางกายภาพของจังหวัดตนเอง จากนั้นร่วมกันสนทนาแล้ว
ตอบคำถาม

- จากแผนที่แสดงลักษณะทางกายภาพจังหวัด นักเรียนได้ข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องใด
(ตัวอย่างคำตอบ ทราบข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะภูมิประเทศ เช่น แม่น้ำ คลอง ภูเขา ป่าไม้)
- ลักษณะภูมิประเทศของจังหวัดที่นักเรียนอาศัยอยู่เป็นแบบใด
(ตัวอย่างคำตอบ เป็นที่ราบสูงจากที่ราบสูง พื้นที่ตอนกลางมาทางใต้เป็นที่ราบและตอนใต้

เป็นที่ลุ่ม)

- นักเรียนคิดว่าลักษณะภูมิประเทศดังกล่าวเหมาะสมแก่การประกอบอาชีพใด เพราะเหตุใด
(ตัวอย่างคำตอบ เหมาะแก่การทำนาและการเกษตรอื่น ๆ เนื่องจากอยู่ใกล้แหล่งน้ำและพื้นที่

ที่มีความอุดมสมบูรณ์)

2. นักเรียนศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพที่ส่งผลต่อการประกอบอาชีพของ
ประชากรในจังหวัด จากหนังสือเรียนและแหล่งการเรียนรู้อื่นเพิ่มเติม

2.ขั้นคิดวิเคราะห์และสรุปความรู้ (Processing)

3. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพของจังหวัดตนเอง โดยใช้คำถาม
ดังนี้

- ลักษณะทางกายภาพของจังหวัดนักเรียนเป็นอย่างไร และควรประกอบอาชีพอะไรจึงจะ

เหมาะสม

4. นักเรียนคิดประเมินเพื่อเพิ่มคุณค่าเกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพของจังหวัดที่ส่งผลต่อการ
ประกอบอาชีพของคนในพื้นที่ โดยใช้คำถาม ดังนี้

- นักเรียนชอบลักษณะภูมิประเทศแบบใดมากที่สุดทางด้านการประกอบอาชีพ

(ตัวอย่างคำตอบ ลักษณะภูมิประเทศที่เป็นพื้นที่ราบ พื้นที่ราบลุ่ม เพราะเหมาะสมแก่การ
ประกอบอาชีพทำนา และมีความอุดมสมบูรณ์ของน้ำและธาตุอาหารต่าง ๆ)

3.ขั้นปฏิบัติและสรุปความรู้หลังการปฏิบัติ (Applying and Constructing the Knowledge)

5. นักเรียนแบ่งกลุ่มศึกษาและรวบรวมอาชีพต่าง ๆ ของประชากรที่มีในจังหวัดของตนเอง
แล้วเขียนอธิบายให้เห็นความสัมพันธ์กับลักษณะสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่กำหนดให้อย่างใดอย่างหนึ่ง
จากนั้นบันทึกลงในแบบบันทึก ดังตัวอย่าง

ภูมิประเทศ ธรณี แหล่งน้ำ ดิน ภูมิอากาศ พืชพรรณ สัตว์ป่า

แบบบันทึก

- ประชากรจังหวัด (เลือก)
- อาชีพ (กำหนด)
- การประกอบอาชีพมีความสัมพันธ์กับลักษณะสิ่งแวดล้อมทางกายภาพอย่างไร
(ตัวอย่างคำตอบ การประกอบอาชีพเพาะนา ลักษณะภูมิประเทศคือเนินพื้นที่ราบลุ่ม
มีแหล่งน้ำที่อุดมสมบูรณ์ มีดินตะกอนที่อุดมสมบูรณ์ด้วยธาตุอาหาร และมีสภาพภูมิอากาศ
ที่เหมาะสม)

6. นักเรียนแต่ละกลุ่มตรวจสอบความถูกต้องและความเรียบร้อยของผลงาน หากพบข้อผิดพลาดให้ปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง

7. นักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่เข้าใจเป็นความรู้ร่วมกัน ดังนี้

ลักษณะทางกายภาพมีผลต่อการประกอบอาชีพของประชากรในแต่ละจังหวัดตามลักษณะภูมิประเทศและภูมิอากาศ

4.ขั้นสื่อสารและนำเสนอ (Applying the Communication Skill)

8. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมานำเสนอเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่มีผลต่อการประกอบอาชีพของประชากรในจังหวัดตนเอง

9. นักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปเกี่ยวกับวิธีการทำงานให้เห็นการคิดเชิงระบบและวิธีการทำงานที่มีแบบแผน

5.ขั้นประเมินเพื่อเพิ่มคุณสมบัติการสังคมและจิตสาธารณะ (Self-Regulating)

10. นักเรียนร่วมกันเสนอแนวทางการนำความรู้จากการศึกษาแผนที่และรูปถ่ายลักษณะทางกายภาพมาพัฒนาชุมชน ท้องถิ่น จังหวัดของตนเองให้เกิดประโยชน์สูงสุดในด้านต่าง ๆ

11. นักเรียนประเมินตนเอง โดยเขียนแสดงความรู้สึกละหว่างการเรียนรู้ ในประเด็นต่อไปนี้

- สิ่ง que นักเรียนได้เรียนรู้ในวันนี้คืออะไร
- นักเรียนมีส่วนร่วมกิจกรรมในกลุ่มมากน้อยเพียงใด
- เพื่อนนักเรียนในกลุ่มมีส่วนร่วมกิจกรรมในกลุ่มมากน้อยเพียงใด
- นักเรียนพอใจกับการเรียนในวันนี้หรือไม่ เพียงใด
- นักเรียนจะนำความรู้ที่ได้นี้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเอง ครอบครัว และสังคมทั่วไป

ได้อย่างไร

จากนั้นแลกเปลี่ยนตรวจสอบชิ้นตอนการทำงานทุกชิ้นตอนว่าจะเพิ่มคุณค่าไปสู่สังคม
เกิดประโยชน์ต่อสังคมให้มากขึ้นกว่าเดิมในขั้นตอนใดบ้าง สำหรับการทำงานในครั้งต่อไป

สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

1. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
2. แผนที่แสดงลักษณะทางกายภาพของจังหวัดตนเอง
3. แหล่งการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

การประเมินการเรียนรู้

1. ประเมินความรู้ เรื่อง ลักษณะทางกายภาพที่ส่งผลต่อการประกอบอาชีพของประชากรในจังหวัด (K) ด้วยแบบทดสอบ
2. ประเมินกระบวนการทำงานกลุ่ม (P) ด้วยแบบประเมิน
3. ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน (A) ด้วยแบบประเมิน

แบบประเมินตามสภาพจริง (Rubrics)

แบบประเมินกระบวนการทำงานกลุ่ม

รายการการ ประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	4	3	2	1
กระบวนการ ทำงานกลุ่ม	มีการกำหนดบทบาท สมาชิกชัดเจน และ มีการชี้แจงเป้าหมาย การทำงาน มีการ ปฏิบัติงานร่วมกัน อย่างร่วมมือร่วมใจ พร้อมกับการประเมิน เป็นระยะ ๆ	มีการกำหนดบทบาท สมาชิกชัดเจน มีการชี้แจงเป้าหมาย อย่างชัดเจนและ ปฏิบัติงานร่วมกัน แต่ไม่มีการประเมิน เป็นระยะ ๆ	มีการกำหนดบทบาท เฉพาะหัวหน้า ไม่มีการชี้แจง เป้าหมาย อย่างชัดเจน ปฏิบัติงานร่วมกัน ไม่ครบทุกคน	ไม่มีการกำหนด บทบาทสมาชิก และไม่มีการชี้แจง เป้าหมาย สมาชิก ต่างคนต่างทำงาน

แบบบันทึกหลังแผนการสอน

ปัญหา/อุปสรรค

แนวทางการแก้ไข

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

ตำแหน่ง.....

...../...../.....

ความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา

ลงชื่อ.....

(.....)

ตำแหน่ง.....

...../...../.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 64

สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รายวิชาสังคมศึกษา ฯ

รหัสวิชา ส 14101

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ปีการศึกษา 2567

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องที่ 6 การสร้างบ้านเรือนของประชากรในจังหวัด

เวลาเรียน 1 ชั่วโมง

ครูผู้สอน นางขวัญพัทธย นิลแก้ว

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 5.2 เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์
วิถีการดำเนินชีวิต มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม
เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดระหว่างทาง

ส 5.2 ป.4/1 วิเคราะห์สิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของคนในจังหวัด

ตัวชี้วัดปลายทาง

ส 5.2 ป.4/1 วิเคราะห์ สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิต ของคนในจังหวัด

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ส่งผลต่อการสร้างบ้านเรือนของประชากรในจังหวัด (K)
2. วิเคราะห์สิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ส่งผลต่อการสร้างบ้านเรือนของประชากรในจังหวัด (P)
3. เห็นความสำคัญของการศึกษาสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ส่งผลต่อการสร้างบ้านเรือนของ
ประชากรในจังหวัด (A)

สาระสำคัญ

ลักษณะทางกายภาพ เช่น ภูมิประเทศ ภูมิอากาศ หิน ดิน แหล่งน้ำ และพืชพรรณ เป็นปัจจัยสำคัญใน
การกำหนดลักษณะของบ้านเรือนในแต่ละจังหวัด

สาระการเรียนรู้

ลักษณะทางกายภาพที่ส่งผลต่อการสร้างบ้านเรือนของประชากรในจังหวัด

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
4. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ไม่เรียนรู้อย่างดี

2. มุ่งมั่นในการทำงาน

คำถามสำคัญ

นักเรียนมีแนวคิดในการสร้างบ้านเรือนที่ไม่ให้ไปกระทบต่อสภาพแวดล้อมได้อย่างไร

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1.ขั้นสังเกต รวบรวมข้อมูล (Gathering)

1. นักเรียนร่วมกันสังเกตภาพบ้านเรือนที่มีลักษณะต่าง ๆ กันบนกระดาน เช่น บ้านชั้นเดียว บ้านสองชั้น และตึกสูง จากนั้นร่วมกันสนทนา แล้วตอบคำถาม

- บ้านมีความสำคัญต่อนักเรียนหรือไม่ อย่างไร
(ตัวอย่างคำตอบ สำคัญ เพราะบ้านเป็นที่อยู่อาศัย ที่หลบร้อน ที่พักผ่อน)
- บ้านของนักเรียนมีลักษณะอย่างไร
(ตัวอย่างคำตอบ บ้านสองชั้น มีบริเวณพื้นที่โดยรอบ มีหน้าต่างเป็นกระจก)
- บ้านของนักเรียนเหมาะสมกับสภาพภูมิประเทศแบบใด
(ตัวอย่างคำตอบ ที่ราบ)
- บ้านของนักเรียนเหมาะสมกับสภาพภูมิอากาศแบบใด เพราะเหตุใด
(ตัวอย่างคำตอบ อากาศหนาว เพราะหน้าต่างที่เป็นกระจกจะให้ความอบอุ่นในฤดูหนาว)

2. นักเรียนศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะภูมิประเทศ ภูมิอากาศ และทรัพยากรภายในจังหวัด จากหนังสือเรียน หรือแหล่งการเรียนรู้อื่นเพิ่มเติม

2.ขั้นคิดวิเคราะห์และสรุปความรู้ (Processing)

3. นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ แล้วสรุปความรู้ร่วมกันว่า ถ้าลักษณะทางกายภาพในจังหวัดมีลักษณะแตกต่างกันควรสร้างบ้านเรือนให้มีลักษณะอย่างไร โดยใช้คำถาม ดังนี้

- ถ้าพื้นที่ภูมิประเทศเป็นที่ดอน และภูมิประเทศเป็นที่ราบนักเรียนควรจะปลูกบ้านในลักษณะใด
(ตัวอย่างคำตอบ พื้นที่ดอนสามารถปลูกบ้านชั้นเดียวได้ แต่ถ้าพื้นที่ราบควรปลูกบ้านยกพื้นสูงเพื่อป้องกันน้ำท่วม)

- ถ้าพื้นที่ภูมิประเทศเป็นที่ลุ่ม ภูมิประเทศเป็นภูเขา ภูมิประเทศเป็นชายฝั่งทะเล นักเรียนควรปลูกบ้านในลักษณะใด

(ตัวอย่างคำตอบ พื้นที่ลุ่มควรปลูกบ้านยกพื้นสูง ภูมิประเทศภูเขาควรปลูกบ้านชั้นเดียว ภูมิประเทศชายฝั่งทะเลควรปลูกบ้านยกพื้นสูง)

- ถ้าบ้านของนักเรียนอยู่ในเขตภูมิอากาศร้อนตลอดปี บ้านควรจะมีลักษณะอย่างไร
(ตัวอย่างคำตอบ ควรสร้างบ้านที่มีหน้าต่างมาก หรือมีระเบียงโล่งเพื่อถ่ายเทอากาศ)

- ทรัพยากรที่มีอยู่ในจังหวัดมีความสำคัญอย่างไรในการสร้างบ้าน

(ตัวอย่างคำตอบ การนำทรัพยากรที่มีอยู่ในพื้นที่มาใช้ในการสร้างบ้านเป็นการประหยัดต้นทุนในการสร้าง เพราะราคาถูกกว่านำมาจากที่อื่น)

4. นักเรียนร่วมกันสรุปปัจจัยสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่มีผลต่อการกำหนดลักษณะของบ้านเรือนเป็นแผนภาพความคิด

5. นักเรียนคิดประเด็นเพื่อเพิ่มคุณค่า แล้วสรุปเป็นความคิดรวบยอดเกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพของจังหวัดที่ส่งผลต่อการสร้างบ้านเรือนของคนในพื้นที่ โดยใช้คำถาม ดังนี้

- นักเรียนมีแนวคิดในการสร้างบ้านเรือนที่ไม่ให้ไปกระทบต่อสภาพแวดล้อมได้อย่างไร (ตัวอย่างคำตอบ ใช้พื้นที่ในการสร้างบ้านแบบพอเหมาะ และใช้ทรัพยากรทางธรรมชาติ

ไม่มากจนเกินไป)

3.ขั้นปฏิบัติและสรุปความรู้หลังการปฏิบัติ (Applying and Constructing the Knowledge)

6. นักเรียนแบ่งกลุ่มวาดภาพบ้านเรือนที่เหมาะสมกับลักษณะทางกายภาพที่สนใจมา 1 ตัวอย่าง แล้วตอบคำถามโดยการเติมข้อความ ดังตัวอย่าง

(ตัวอย่างบ้านเรือนที่เหมาะสมกับลักษณะทางกายภาพ)

- บ้านมีจำนวนหน้าต่างบาน (6 บาน)
- บ้านมุงหลังคาด้วยวัสดุที่ทำจากอะไร (กระเบื้อง)
- บ้านส่วนใหญ่ใช้วัสดุที่ทำจากอะไร (ปูนซีเมนต์)
- บ้านมีทั้งหมดกี่ชั้น (ชั้นเดียว)
- ผนังด้านนอกทาสีอะไร (สีฟ้า)
- บ้านตั้งอยู่ในภูมิประเทศแบบใด (ที่ดอน)
- อากาศที่บ้านในรอบปีเป็นอย่างไร (เย็นสบาย)
- ลักษณะบ้านมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมหรือไม่ เพราะอะไร (เหมาะสม เพราะมีการสร้างบ้านที่สอดคล้องกับลักษณะภูมิประเทศ)

7. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันตรวจสอบความถูกต้องและความเรียบร้อยของผลงาน หากพบข้อผิดพลาดให้ปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง

8. นักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่เข้าใจเป็นความรู้ร่วมกัน ดังนี้

ลักษณะทางกายภาพ เช่น ภูมิประเทศ ภูมิอากาศ หิน ดิน แหล่งน้ำ และพืชพรรณ เป็นปัจจัยสำคัญในการกำหนดลักษณะของบ้านเรือนในแต่ละจังหวัด

4.ขั้นสื่อสารและนำเสนอ (Applying the Communication Skill)

9. นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอภาพบ้านเรือนที่เหมาะสมกับลักษณะทางกายภาพ

10. นักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปเกี่ยวกับวิธีการทำงานให้เห็นการคิดเชิงระบบและวิธีการทำงานที่มีแบบแผน

5.ขั้นประเมินเพื่อเพิ่มคุณค่าบริการสังคมและจิตสาธารณะ (Self-Regulating)

11. นักเรียนร่วมกันคัดเลือกผลงานของแต่ละกลุ่มนำไปจัดนิทรรศน์ เพื่อเผยแพร่ความรู้ต่อไป

12. นักเรียนประเมินตนเอง โดยเขียนแสดงความรู้สึกละหว่างการเรียนรู้ ในประเด็นต่อไปนี้

- สิ่งที่คุณได้เรียนรู้ในวันนี้คืออะไร
- คุณมีส่วนร่วมกิจกรรมในกลุ่มมากน้อยเพียงใด
- เพื่อนนักเรียนในกลุ่มมีส่วนร่วมกิจกรรมในกลุ่มมากน้อยเพียงใด
- คุณพอใจกับการเรียนในวันนี้หรือไม่ เพียงใด
- คุณจะนำความรู้ที่ได้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเอง ครอบครัว และสังคมทั่วไปได้อย่างไร

จากนั้นแลกเปลี่ยนตรวจสอบขั้นตอนการทำงานทุกขั้นตอนว่าจะเพิ่มคุณค่าไปสู่สังคม เกิดประโยชน์ต่อสังคมให้มากขึ้นกว่าเดิมในขั้นตอนใดบ้าง สำหรับการทำงานในครั้งต่อไป

สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

1. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
2. ภาพบ้านเรือน
3. แหล่งการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

การประเมินการเรียนรู้

1. ประเมินความรู้ เรื่อง ลักษณะทางกายภาพที่ส่งผลต่อการสร้างบ้านเรือนของประชากรในจังหวัด (K) ด้วยแบบทดสอบ
2. ประเมินกระบวนการทำงานกลุ่ม (P) ด้วยแบบประเมิน
3. ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน (A) ด้วยแบบประเมิน

แบบประเมินตามสภาพจริง (Rubrics)
แบบประเมินกระบวนการทำงานกลุ่ม

รายการการ ประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	4	3	2	1
กระบวนการ ทำงานกลุ่ม	มีการกำหนดบทบาท สมาชิกชัดเจน และ มีการชี้แจงเป้าหมาย การทำงาน มีการ ปฏิบัติงานร่วมกัน อย่างร่วมมือร่วมใจ พร้อมกับการประเมิน เป็นระยะ ๆ	มีการกำหนดบทบาท สมาชิกชัดเจน มีการชี้แจงเป้าหมาย อย่างชัดเจนและ ปฏิบัติงานร่วมกัน แต่ไม่มีการประเมิน เป็นระยะ ๆ	มีการกำหนดบทบาท เฉพาะหัวหน้า ไม่มีการชี้แจง เป้าหมาย อย่างชัดเจน ปฏิบัติงานร่วมกัน ไม่ครบทุกคน	ไม่มีการกำหนด บทบาทสมาชิก และไม่มีการชี้แจง เป้าหมาย สมาชิก ต่างคนต่างทำงาน

แบบบันทึกหลังแผนการสอน

ปัญหา/อุปสรรค

แนวทางการแก้ไข

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

ตำแหน่ง.....

...../...../.....

ความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา

ลงชื่อ.....

(.....)

ตำแหน่ง.....

...../...../.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 65

สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รายวิชาสังคมศึกษา ฯ

รหัสวิชา ส 14101

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ปีการศึกษา 2567

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องที่ 7 การใช้แผนที่และรูปถ่าย

เวลาเรียน 1 ชั่วโมง

ครูผู้สอน นางขวัญพัทธ นิลแก้ว

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 5.1 เข้าใจลักษณะทางกายภาพของโลกและความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกัน

ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ และสรุปข้อมูล

ตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ ตลอดจนใช้ภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐาน ส 5.2 เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์

วิถีการดำเนินชีวิต มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม

เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดระหว่างทาง

ส 5.1 ป.4/1 สืบค้นและอธิบายข้อมูลลักษณะทางกายภาพในจังหวัดของตน ด้วยแผนที่และรูปถ่าย

ส 5.2 ป.4/1 วิเคราะห์สิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของคนในจังหวัด

ตัวชี้วัดปลายทาง

ส 5.2 ป.4/1 วิเคราะห์ สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิต ของคนในจังหวัด

ส 5.2 ป.4/3 นำเสนอแนวทาง การจัดการสิ่งแวดล้อมในจังหวัด

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายลักษณะทางกายภาพของจังหวัดตนเองโดยใช้แผนที่และรูปถ่าย (K)
2. วิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพของจังหวัดตนเองโดยใช้แผนที่และรูปถ่าย (P)
3. เห็นความสำคัญของการศึกษาลักษณะทางกายภาพของจังหวัดตนเองโดยใช้แผนที่และรูปถ่าย (A)

สาระสำคัญ

สภาพแวดล้อมทางกายภาพเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดการดำเนินชีวิตของคนในท้องถิ่น หรือชุมชน

ในจังหวัดต่าง ๆ มีความเหมือนและแตกต่างกัน โดยภูมิประเทศเป็นสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่มีอิทธิพล

และความสัมพันธ์กับวิถีชีวิตของมนุษย์

สาระการเรียนรู้

ลักษณะทางกายภาพของจังหวัดตนเองโดยใช้แผนที่และรูปถ่าย

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร

2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
4. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ไม่เรียนรู้
2. มุ่งมั่นในการทำงาน

คำถามสำคัญ

จากแผนที่แสดงรูปถ่ายจังหวัดของตนมีลักษณะทางกายภาพอย่างไร

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1.ขั้นสังเกต รวบรวมข้อมูล (Gathering)

1. นักเรียนสังเกตภาพลักษณะภูมิประเทศของจังหวัด เพื่อเป็นการทบทวนความรู้เดิม จากนั้นร่วมกันสนทนาแล้วตอบคำถาม

- ที่ราบเชิงเขาและที่ดอน เป็นลักษณะพื้นที่ภูมิประเทศแบบโต
(ตัวอย่างคำตอบ เป็นพื้นที่ที่มีความลาดเอียงต่อจากภูเขา)
- ภูเขา มีลักษณะพื้นที่ภูมิประเทศแบบโต
(ตัวอย่างคำตอบ เป็นภูมิประเทศที่มีความสูงจากพื้นที่บริเวณโดยรอบ)
- ชายฝั่งทะเล มีลักษณะพื้นที่ภูมิประเทศแบบโต
(ตัวอย่างคำตอบ เป็นแผ่นดินนับจากแนวชายทะเลขึ้นไปบนบก)
- ที่ราบลุ่ม มีลักษณะพื้นที่ภูมิประเทศแบบโต
(ตัวอย่างคำตอบ เป็นเขตที่อยู่ถัดจากที่ลาดเชิงเขาและที่ดอนลงมา มีลักษณะราบเรียบและมีแม่น้ำไหลผ่าน)

- ลักษณะทางกายภาพของจังหวัดต้องศึกษาจากสิ่งใด
(ตัวอย่างคำตอบ แผนที่แสดงลักษณะภูมิประเทศของจังหวัด)

2. นักเรียนศึกษาและรวบรวมข้อมูลลักษณะทางกายภาพของจังหวัดจากหนังสือเรียนหรือแหล่งการเรียนรู้อื่นเพิ่มเติม

2.ขั้นคิดวิเคราะห์และสรุปความรู้ (Processing)

3. นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์แผนที่แสดงลักษณะทางกายภาพของจังหวัด และแผนที่แสดงภูมิประเทศของจังหวัด แล้วร่วมกันแสดงความคิดเห็นโดยใช้คำถาม ดังนี้

- แผนที่ภูมิประเทศของจังหวัดให้ข้อมูลอย่างไรบ้าง
- แผนที่ลักษณะทางกายภาพให้ข้อมูลอย่างไรบ้าง
- แผนที่แสดงภูมิประเทศ
- แผนที่แสดงลักษณะทางกายภาพ

4. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพของจังหวัดตนเอง โดยใช้คำถาม ดังนี้

- จากแผนที่และรูปถ่าย จังหวัดของเรามีลักษณะทางกายภาพอย่างไร

(ตัวอย่างคำตอบ ลักษณะภูมิประเทศเป็นพื้นที่ราบลุ่ม บางส่วนเป็นที่ราบสูง ภูเขา มีป่าอุดมสมบูรณ์ สภาพภูมิอากาศมีฝนตกชุกในฤดูฝน อากาศร้อนชื้น พืชพรรณเป็นป่าดิบชื้น สภาพดินบางพื้นที่เป็นดินร่วนปนทราย มีดินตงกอนกับถมจำนวนมาก แหล่งน้ำที่สำคัญมีอ่างแอ่งเขื่อนเก็บกักน้ำขนาดใหญ่ และมีแม่น้ำไหลผ่าน)

5. นักเรียนบอกประโยชน์ที่ได้จากการศึกษาแผนที่แสดงลักษณะทาง

6. นักเรียนคิดประเมินเพื่อเพิ่มคุณค่า แล้วสรุปเป็นความคิดรวบยอด โดยใช้คำถาม ดังนี้

- ลักษณะทางกายภาพของจังหวัดส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของคนในพื้นที่อย่างไร

(ตัวอย่างคำตอบ ส่งผลต่อการประกอบอาชีพ เช่น บริเวณที่เป็นพื้นที่ลาดเชิงเขาและที่ดอน มักจะมีการปลูกพืชอายุสั้นที่ทนแล้งได้ดี และมีการเลี้ยงสัตว์)

3.ขั้นปฏิบัติและสรุปความรู้หลังการปฏิบัติ (Applying and Constructing the Knowledge)

7. นักเรียนศึกษาและสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะของจังหวัดตนเองโดยใช้แผนที่และรูปถ่าย แล้วตอบคำถามลงในแบบบันทึก ลงในชิ้นงานที่ 1 เรื่อง แบบบันทึกการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะของจังหวัด

8. นักเรียนตรวจสอบความถูกต้องและความเรียบร้อยของชิ้นงาน หากพบข้อผิดพลาดให้ปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง

9. นักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่เข้าใจเป็นความรู้ร่วมกัน ดังนี้

สภาพแวดล้อมทางกายภาพเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดการดำเนินชีวิตของคนในท้องถิ่น หรือชุมชนในจังหวัดต่าง ๆ มีความเหมือนและแตกต่างกัน โดยภูมิประเทศเป็นสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่มีอิทธิพลและความสัมพันธ์กับวิถีชีวิตของมนุษย์

4.ขั้นสื่อสารและนำเสนอ (Applying the Communication Skill)

10. นักเรียนออกมานำเสนอชิ้นงานที่ 1 เรื่อง บันทึกการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับจังหวัดหน้าชั้นเรียน

11. นักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปเกี่ยวกับวิธีการทำงานให้เห็นการคิดเชิงระบบและวิธีการทำงานที่มีแบบแผน

5. ขั้นตอนประเมินเพื่อเพิ่มคุณค่าบริการสังคมและจิตสาธารณะ (Self-Regulating)

12. นักเรียนร่วมกันคัดเลือกชิ้นงานที่ทำได้สมบูรณ์ไปจัดป้ายนิเทศ เพื่อเผยแพร่ความรู้ให้ผู้อื่นต่อไป

13. นักเรียนประเมินตนเองหลังการเรียนรู้ ในประเด็นต่อไปนี้

- สิ่งที่นักเรียนได้เรียนรู้ในวันนี้คืออะไร
- นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้มากน้อยเพียงใด
- นักเรียนพึงพอใจกับการเรียนรู้ในวันนี้หรือไม่ เพียงใด
- นักเรียนจะนำความรู้ที่ได้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเอง ครอบครัว และสังคมทั่วไปได้อย่างไร

จากนั้นแลกเปลี่ยนตรวจสอบขั้นตอนการทำงานทุกขั้นตอนว่าจะเพิ่มคุณค่าไปสู่สังคม เกิดประโยชน์ต่อสังคมให้มากขึ้นกว่าเดิมในขั้นตอนใดบ้าง สำหรับการทำงานในครั้งต่อไป

สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

1. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
2. ภาพลักษณ์ภูมิประเทศของจังหวัด
3. แผนที่แสดงลักษณะทางกายภาพของจังหวัด
4. แผนที่แสดงลักษณะภูมิประเทศ
5. แหล่งการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

การประเมินการเรียนรู้

1. ประเมินความรู้ เรื่อง ลักษณะทางกายภาพของจังหวัดตนเองโดยใช้แผนที่และรูปถ่าย (K) ด้วยแบบทดสอบ
2. ประเมินชิ้นงาน เรื่อง แบบบันทึกการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะของจังหวัด (P) ด้วยแบบประเมิน
3. ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน (A) ด้วยแบบประเมิน

แบบประเมินตามสภาพจริง (Rubrics)

แบบประเมินชิ้นงาน เรื่อง แบบบันทึกการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะของจังหวัด

รายการการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	4	3	2	1
1. ความสามารถทางภูมิศาสตร์ • ความเข้าใจระบบธรรมชาติและมนุษย์ • การให้เหตุผลทางภูมิศาสตร์	สำรวจ สืบค้นและอธิบายข้อมูลที่แสดงถึงความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพในจังหวัดของตนด้วยแผนที่และรูปถ่าย พร้อมทั้งให้เหตุผลอย่างถูกต้อง และชัดเจน ในระดับที่เป็นแบบอย่างให้แก่ผู้อื่นได้	สำรวจ สืบค้นและอธิบายข้อมูลที่แสดงถึงความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพในจังหวัดของตนด้วยแผนที่และรูปถ่าย ได้อย่างถูกต้องตามประเด็นที่กำหนดให้	สำรวจ สืบค้นและอธิบายข้อมูลที่แสดงถึงความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพในจังหวัดของตนด้วยแผนที่และรูปถ่าย ได้อย่างถูกต้องเพียงบางส่วน	สำรวจ สืบค้นและอธิบายข้อมูลที่แสดงถึงความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพในจังหวัดของตนด้วยแผนที่และรูปถ่าย ได้ตามคำแนะนำของครู
2. กระบวนการทางภูมิศาสตร์ • การตั้งคำถามเชิงภูมิศาสตร์ • การรวบรวมข้อมูล • การจัดการข้อมูล • การวิเคราะห์ข้อมูล • การสรุปเพื่อตอบคำถาม	ดำเนินการตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ได้ถูกต้องและครบถ้วนทุกขั้นตอน	ดำเนินการตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ได้ถูกต้องแต่ไม่ครบถ้วนทุกขั้นตอน	ดำเนินการตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ได้ถูกต้องบางส่วน แต่ไม่ครบถ้วน	ดำเนินการตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ได้บ้าง

รายการการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	4	3	2	1

3. ทักษะทางภูมิศาสตร์ • การสังเกต • การแปลความข้อมูล ทางภูมิศาสตร์ • การใช้เทคนิคและเครื่องมือทางภูมิศาสตร์	สังเกตและแปลความลักษณะจุดเด่น ในด้านต่าง ๆ ที่เป็นข้อมูลของจังหวัด โดยใช้เทคนิคและเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ในการศึกษาและรวบรวมข้อมูลได้ถูกต้องครบถ้วน	สังเกตและแปลความลักษณะจุดเด่น ในด้านต่าง ๆ ที่เป็นข้อมูลของจังหวัด โดยใช้เทคนิคและเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ในการศึกษาและรวบรวมข้อมูลได้ถูกต้องแต่ไม่ครบถ้วน	สังเกตและแปลความลักษณะจุดเด่น ในด้านต่าง ๆ ที่เป็นข้อมูลของจังหวัด โดยใช้เทคนิคและเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ในการศึกษาและรวบรวมข้อมูลได้ถูกต้องเพียงบางส่วนและไม่ครบถ้วน	สังเกตและแปลความลักษณะจุดเด่น ในด้านต่าง ๆ ที่เป็นข้อมูลของจังหวัด โดยใช้เทคนิคและเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ในการศึกษาและรวบรวมข้อมูลได้ตามคำแนะนำของครู
--	--	--	--	--

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

รายการการประเมิน	ระดับคุณภาพ							
1. ความสามารถทางภูมิศาสตร์	☐	4	☐	3	☐	2	☐	1
2. กระบวนการทางภูมิศาสตร์	☐	4	☐	3	☐	2	☐	1
3. ทักษะทางภูมิศาสตร์	☐	4	☐	3	☐	2	☐	1

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
11-12	4 (ดีมาก)
9-10	3 (ดี)
7-8	2 (พอใช้)
1-6	1 (ควรปรับปรุง)

แบบบันทึกหลังแผนการสอน

ปัญหา/อุปสรรค

แนวทางการแก้ไข

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

ตำแหน่ง.....

...../...../.....

ความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา

ลงชื่อ.....

(.....)

ตำแหน่ง.....

...../...../.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 66

สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รายวิชาสังคมศึกษา ฯ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

รหัสวิชา ส 14101

ปีการศึกษา 2567

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องที่ 8 พื้นที่ภูมิสัมพันธ์สร้างสรรค์สิ่งแวดล้อม

ทรัพยากรธรรมชาติ และการดำเนินชีวิต : 1

เวลาเรียน 1 ชั่วโมง

ครูผู้สอน นางขวัญพัทธ นิลแก้ว

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 5.2 เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์
วิถีการดำเนินชีวิต มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม
เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดระหว่างทาง

ส 5.2 ป.4/1 วิเคราะห์สิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของคนในจังหวัด

ตัวชี้วัดปลายทาง

ส 5.2 ป.4/1 วิเคราะห์ สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิต ของคนในจังหวัด

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของคนในจังหวัด (K)
2. วิเคราะห์สิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของคนในจังหวัด (P)
3. เห็นความสำคัญของการศึกษาสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ส่งผลต่อแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ
และการดำเนินชีวิตของคนในจังหวัด (A)

สาระสำคัญ

สภาพแวดล้อมทางกายภาพในแต่ละจังหวัดที่แตกต่างกัน ทำให้มีการดำเนินชีวิตที่แตกต่างกัน

สาระการเรียนรู้

สิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของคนในจังหวัด

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
4. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ไม่เรียนรู้
2. มุ่งมั่นในการทำงาน

คำถามสำคัญ

นักเรียนภาคภูมิใจในภูมิประเทศของจังหวัดตนเองหรือไม่ เพราะเหตุใด
การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1.ขั้นสังเกต รวบรวมข้อมูล (Gathering)

1. นักเรียนสังเกตภาพลักษณะภูมิประเทศแบบต่าง ๆ ของจังหวัด จากนั้นร่วมกันสนทนา แล้วตอบคำถาม

- จากภาพ นักเรียนชอบภูมิประเทศแบบใดมากที่สุด เพราะเหตุใด
(ตัวอย่างคำตอบ ภูมิประเทศภูเขาและที่สูง เพราะเป็นแหล่งต้นน้ำลำธาร เป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า และมีความอุดมสมบูรณ์)

2. นักเรียนศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทางภูมิประเทศแบบต่าง ๆ จากหนังสือเรียนหรือแหล่งการเรียนรู้อื่นเพิ่มเติม

2.ขั้นคิดวิเคราะห์และสรุปความรู้ (Processing)

3. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะภูมิประเทศแบบต่าง ๆ เพื่อทบทวนความรู้เดิม แล้วตอบคำถาม

- ลักษณะภูมิประเทศแบบภูเขาและที่สูงมีลักษณะอย่างไร
(เป็นภูเขาสลับกันที่ราบระหว่างภูเขา มีทรัพยากรอุดมสมบูรณ์ มีอากาศเย็นสบาย)
- ลักษณะภูมิประเทศแบบภูเขาและที่สูงส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของคนในพื้นที่อย่างไร
(ตัวอย่างคำตอบ ผู้คนในพื้นที่มีความผูกพันใกล้ชิดกับธรรมชาติ มีการประกอบอาชีพหาของป่า)

มีการปลูกพืชแบบขึ้นบันได)

- ลักษณะภูมิประเทศที่ลาดเชิงเขาและที่ดอนมีลักษณะอย่างไร
(เป็นพื้นที่ที่มีความลาดเอียงต่อจากภูเขา)
- ลักษณะภูมิประเทศที่ลาดเชิงเขาและที่ดอนส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของคนในพื้นที่อย่างไร
(ตัวอย่างคำตอบ ผู้คนในพื้นที่มักประกอบอาชีพทำไร่ ถ้าอยู่ใกล้แหล่งน้ำจะทำสวน)
- ลักษณะภูมิประเทศแบบที่ราบมีลักษณะอย่างไร
(เป็นเขตที่อยู่ถัดจากที่ลาดเชิงเขาและที่ดอนลงมา มีลักษณะราบเรียบ พื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์ และมีแม่น้ำไหลผ่าน)

- ลักษณะภูมิประเทศแบบที่ราบส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของผู้คนในพื้นที่อย่างไร
(ตัวอย่างคำตอบ ผู้คนในพื้นที่ประกอบอาชีพเพาะปลูก เช่น ข้าว บริเวณริมแม่น้ำจะทำสวน)
- ลักษณะภูมิประเทศแบบที่ลุ่มมีลักษณะอย่างไร
(เป็นพื้นที่ต่ำ มีน้ำขัง)
- ลักษณะภูมิประเทศแบบที่ราบส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของผู้คนในพื้นที่อย่างไร
(ตัวอย่างคำตอบ ผู้คนในพื้นที่มักประกอบอาชีพเลี้ยงปลา เลี้ยงกุ้ง)
- ลักษณะภูมิประเทศแบบชายฝั่งทะเล มีลักษณะอย่างไร
(พื้นที่ล้อมรอบชายฝั่งทะเล)
- ลักษณะภูมิประเทศแบบชายฝั่งทะเลส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของผู้คนในพื้นที่อย่างไร
(ตัวอย่างคำตอบ ผู้คนในพื้นที่ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพประมง และอาชีพบริการนักท่องเที่ยว)

4. นักเรียนวิเคราะห์คำขวัญประจำจังหวัดต่าง ๆ แล้วตอบคำถาม

ตัวอย่างคำขวัญ

คำขวัญประจำจังหวัดเลย
เมืองแห่งทะเลภูเขา สุดหนาวในสยาม ดอกไม้งามสามฤดู
ถิ่นที่อยู่อริยสงฆ์ มั่นคงความสะอาด

- จากคำขวัญจังหวัด มีลักษณะภูมิประเทศเป็นอย่างไร
(มีภูเขามาก เรียงสลับกัน)
- จากคำขวัญจังหวัด มีลักษณะภูมิอากาศเป็นอย่างไร
(หนาวเย็น)
- ถ้านักเรียนอาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดนี้ จะเลือกประกอบอาชีพใด เพราะเหตุใด
(ตัวอย่างคำตอบ ขายดอกไม้ เพราะเป็นจังหวัดที่มีอากาศหนาวเย็นทำให้มีดอกไม้

ออกทุกฤดูกาล)

5. นักเรียนคิดประเมินเพื่อเพิ่มคุณค่า แล้วสรุปเป็นความคิดรวบยอดเกี่ยวกับลักษณะภูมิประเทศ โดยใช้คำถาม ดังนี้

- นักเรียนภาคภูมิใจในภูมิประเทศของจังหวัดตนเองหรือไม่ เพราะเหตุใด

(ตัวอย่างคำตอบ ภาคภูมิใจ เพราะภูมิประเทศมีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตและการประกอบอาชีพของผู้อยู่ในจังหวัด)

3.ขั้นปฏิบัติและสรุปความรู้หลังการปฏิบัติ (Applying and Constructing the Knowledge)

6. นักเรียนวิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพของจังหวัดที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของคนในจังหวัด ลงในแผนภาพความคิด ในชิ้นงานที่ 2 เรื่อง ลักษณะทางกายภาพของจังหวัดที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของคนในจังหวัด

7. นักเรียนตรวจสอบความถูกต้องและความเรียบร้อยของชิ้นงานตนเอง หากพบข้อผิดพลาดให้ปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง

8. นักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่เข้าใจเป็นความรู้ร่วมกัน ดังนี้

สภาพแวดล้อมทางกายภาพในแต่ละจังหวัดที่แตกต่างกัน ทำให้มีการดำเนินชีวิตที่แตกต่างกัน

4.ขั้นสื่อสารและนำเสนอ (Applying the Communication Skill)

9. นักเรียนแต่ละคนออกมานำเสนอชิ้นงานที่ 2 เรื่อง ลักษณะทางกายภาพของจังหวัดที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของคนในจังหวัดหน้าชั้นเรียน

10. นักเรียนร่วมกันอภิปรายและสรุปเกี่ยวกับวิธีการทำงานให้เห็นการคิดเชิงระบบและวิธีการทำงานที่มีแบบแผน

5.ขั้นประเมินเพื่อเพิ่มคุณค่าบริการสังคมและจิตสาธารณะ (Self-Regulating)

11. นักเรียนร่วมกันคัดเลือกชิ้นงานที่ทำได้ดีสมบูรณ์ไปจัดป้ายนิเทศ เพื่อเผยแพร่ความรู้

12. นักเรียนประเมินตนเอง โดยเขียนแสดงความรู้สึกละหลังการเรียน ในประเด็นต่อไปนี้

- สิ่งที่นักเรียนได้เรียนรู้ในวันนี้คืออะไร
- นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้มากน้อยเพียงใด
- นักเรียนพึงพอใจกับการเรียนรู้ในวันนี้หรือไม่ เพียงใด
- นักเรียนจะนำความรู้ที่ได้นี้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเอง ครอบครัว และสังคมทั่วไปได้อย่างไร

จากนั้นแลกเปลี่ยนตรวจสอบขั้นตอนการทำงานทุกขั้นตอนว่าจะเพิ่มคุณค่าไปสู่สังคม เกิดประโยชน์ต่อสังคมให้มากขึ้นกว่าเดิมในขั้นตอนใดบ้าง สำหรับการทำงานในครั้งต่อไป

สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

1. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
2. ภาพลักษณะภูมิประเทศของจังหวัดแบบต่าง ๆ
3. แหล่งการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

การประเมินการเรียนรู้

1. ประเมินความรู้ เรื่อง สิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของคนในจังหวัด (K) ด้วยแบบทดสอบ
2. ประเมินชิ้นงาน เรื่อง ลักษณะทางกายภาพของจังหวัดที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของคนในจังหวัด (P) ด้วยแบบประเมิน
3. ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน (A) ด้วยแบบประเมิน

แบบประเมินตามสภาพจริง (Rubrics)

แบบประเมินชิ้นงาน เรื่อง ลักษณะทางกายภาพของจังหวัดที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของคนในจังหวัด

รายการการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	4	3	2	1
1. ความสามารถทางภูมิศาสตร์ • ความเข้าใจระบบธรรมชาติและมนุษย์	สืบค้นและสืบค้นข้อมูลทางกายภาพที่สำคัญภายในจังหวัดโดยใช้แผนที่และรูปถ่ายระบุรายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลทางกายภาพได้อย่างถูกต้องครบถ้วน	สืบค้นและสืบค้นข้อมูลทางกายภาพที่สำคัญภายในจังหวัดโดยใช้แผนที่และรูปถ่ายระบุรายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลทางกายภาพได้อย่างถูกต้องแต่ไม่ครบถ้วน	สืบค้นและสืบค้นข้อมูลทางกายภาพที่สำคัญภายในจังหวัดโดยใช้แผนที่และรูปถ่ายระบุรายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลทางกายภาพได้เพียงบางส่วน	สืบค้นและสืบค้นข้อมูลทางกายภาพที่สำคัญภายในจังหวัดโดยใช้แผนที่และรูปถ่ายระบุรายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลทางกายภาพได้ตามคำแนะนำของครู
2. กระบวนการทางภูมิศาสตร์ • การตั้งคำถามเชิงภูมิศาสตร์ • การรวบรวมข้อมูล • การจัดการข้อมูล • การวิเคราะห์ข้อมูล • การสรุปเพื่อตอบคำถาม	ดำเนินการตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ได้ถูกต้องและครบถ้วนทุกขั้นตอน	ดำเนินการตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ได้ถูกต้องแต่ไม่ครบถ้วนทุกขั้นตอน	ดำเนินการตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ได้ถูกต้องบางส่วน แต่ไม่ครบถ้วน	ดำเนินการตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ได้บ้าง
3. ทักษะทางภูมิศาสตร์ • การสังเกต • การแปลความข้อมูลทางภูมิศาสตร์	สังเกตและแปลความข้อมูลทางกายภาพที่สำคัญภายในจังหวัดโดยใช้เทคนิคและเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการศึกษาและ	สังเกตและแปลความข้อมูลทางกายภาพที่สำคัญภายในจังหวัดโดยใช้เทคนิคและเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการศึกษาและ	สังเกตและแปลความข้อมูลทางกายภาพที่สำคัญภายในจังหวัดโดยใช้เทคนิคและเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการศึกษาและ	สังเกตและแปลความข้อมูลทางกายภาพที่สำคัญภายในจังหวัดโดยใช้เทคนิคและเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการศึกษาและ

• การใช้เทคนิค และเครื่องมือ ทางภูมิศาสตร์	รวบรวมข้อมูลได้ถูกต้อง ครบถ้วน	รวบรวมข้อมูลได้ถูกต้อง แต่ไม่ครบถ้วน	รวบรวมข้อมูลได้ถูกต้อง เพียงบางส่วน และไม่ครบถ้วน	รวบรวมข้อมูลได้ตาม คำแนะนำ ของครู
--	-----------------------------------	---	---	---

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

รายการการประเมิน	ระดับคุณภาพ							
1. ความสามารถทางภูมิศาสตร์	☐	4	☐	3	☐	2	☐	1
2. กระบวนการทางภูมิศาสตร์	☐	4	☐	3	☐	2	☐	1
3. ทักษะทางภูมิศาสตร์	☐	4	☐	3	☐	2	☐	1

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
11-12	4 (ดีมาก)
9-10	3 (ดี)
7-8	2 (พอใช้)
1-6	1 (ควรปรับปรุง)

แบบบันทึกหลังแผนการสอน

ปัญหา/อุปสรรค

แนวทางการแก้ไข

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

ตำแหน่ง.....

...../...../.....

ความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา

ลงชื่อ.....

(.....)

ตำแหน่ง.....

...../...../.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 68

สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รายวิชาสังคมศึกษา ฯ

รหัสวิชา ส 14101

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ปีการศึกษา 2567

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องที่ 10 การใช้แผนที่และรูปถ่ายเพื่อการเรียนรู้พื้นที่จังหวัด : 1

เวลาเรียน 1 ชั่วโมง

ครูผู้สอน นางขวัญหทัย นิลแก้ว

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 5.1 เข้าใจลักษณะทางกายภาพของโลกและความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกัน
ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ และสรุปข้อมูล
ตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ ตลอดจนใช้ภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดระหว่างทาง

ส 5.1 ป.4/1 สืบค้นและอธิบายข้อมูลลักษณะทางกายภาพในจังหวัดของตน ด้วยแผนที่และรูปถ่าย

ส 5.1 ป.4/2 ระบุแหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญในจังหวัดของตนด้วยแผนที่และรูปถ่าย

ตัวชี้วัดปลายทาง

ส 5.2 ป.4/1 วิเคราะห์ สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิต ของคนในจังหวัด

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายการใช้แผนที่ การใช้แผนที่เพื่อการเรียนรู้พื้นที่จังหวัด (K)
2. จำแนกองค์ประกอบสำคัญของแผนที่จังหวัด (P)
3. เห็นประโยชน์และความสำคัญของการศึกษาเรียนรู้แผนที่จังหวัด (A)

สาระสำคัญ

แผนที่จังหวัดแสดงลักษณะพื้นที่ ตำแหน่งที่ตั้ง ทำเลที่ตั้ง เส้นทาง ภูมิประเทศ แม่น้ำ ลำคลอง
ครอบคลุมพื้นที่จริงของจังหวัด

สาระการเรียนรู้

การใช้แผนที่เพื่อศึกษาลักษณะทางกายภาพ แหล่งทรัพยากร และสถานที่สำคัญในพื้นที่จังหวัด

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

4. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ไม่เรียนรู้
2. มุ่งมั่นในการทำงาน

คำถามสำคัญ

นักเรียนจะใช้แผนที่เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคมอย่างไร

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1. ขั้นสังเกต รวบรวมข้อมูล (Gathering)

1. นักเรียนร่วมกันศึกษาและสังเกตสัญลักษณ์แสดงลักษณะภูมิประเทศ และสัญลักษณ์ที่ใช้แทนสิ่งต่าง ๆ ในแผนที่ จากนั้นร่วมกันแลกเปลี่ยนความรู้ แล้วตอบคำถาม

คำอธิบายสัญลักษณ์

	เขตประเทศ
	เขตจังหวัด
	เขตอำเภอ
	ถนนสายหลัก
	
	
	ถนนสายรอง
	ทางรถไฟ
	แม่น้ำ ลำคลอง ห้วย
	อ่างเก็บน้ำ
	ที่ตั้งจังหวัด ที่ตั้งอำเภอ
	อาคารสำคัญ
	สนามบินภายในประเทศ
	ที่ตั้งอุทยานแห่งชาติ
	วัด พระธาตุ กู่หรือปราสาท
	น้ำตก แก่ง อ้า
	สถานที่สำคัญ
	แหล่งหัตถกรรมท้องถิ่น
	แหล่งเครื่องบินดินเผา

สัญลักษณ์แสดงลักษณะภูมิประเทศ
สีเขียวแทนภูมิประเทศที่ราบ
สีเหลืองแทนภูมิประเทศที่ดอน
สีน้ำเงินแทนภูมิประเทศภูเขา

- นักเรียนจะพบสัญลักษณ์ดังกล่าวได้จากแผนที่ประเภทใด

(ตัวอย่างคำตอบ แผนที่แสดงลักษณะทางกายภาพ แผนที่แสดงเขตรัฐกิจของจังหวัด)

2. นักเรียนศึกษาและทำความเข้าใจสัญลักษณ์ที่พบบนแผนที่แล้ว จากนั้นศึกษาแผนที่จังหวัด

ของตนเอง จากแหล่งการเรียนรู้อื่นเพิ่มเติม

2.ขั้นคิดวิเคราะห์และสรุปความรู้ (Processing)

3. นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์แผนที่จังหวัดของตนเองที่มีรายละเอียดครบถ้วนบนกระดานโดยให้นักเรียนฝึกใช้และแปลความหมายจากแผนที่จังหวัดของตนเอง จากนั้นระบุสิ่งที่พบในแผนที่ว่ามีอะไรบ้าง และใช้สัญลักษณ์อะไร โดยใช้คำถาม ดังนี้

- ปัจจุบันนักเรียนอาศัยอยู่จังหวัดอะไร สัญลักษณ์ที่บ่งบอกตัวจังหวัดมีลักษณะอย่างไร

(ตัวอย่างคำตอบ จังหวัดสงขลา สัญลักษณ์ที่บ่งบอกตัวจังหวัด คือ รูปสี่เหลี่ยมเรขาคณิต 2 ชั้นซ้อนกัน รอบนอกสีขาว ตรงกลางทึบ)

- อ่างเก็บน้ำ เขื่อน หนอง บึง ที่สำคัญของจังหวัดมีชื่อว่าอะไร และใช้สัญลักษณ์อย่างไร

(ตัวอย่างคำตอบ อ่างเก็บน้ำป่าบ่อ ใช้รูปสัญลักษณ์คล้ายอ่างเก็บน้ำ บอกที่ตั้งของอ่างเก็บน้ำในแผนที่)

- แหล่งทรัพยากรที่สำคัญของจังหวัดมีอะไรบ้าง และใช้สัญลักษณ์อย่างไร

(ตัวอย่างคำตอบ อุทยานแห่งชาติเขาน้ำค้าง เป็นสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ มีรูปต้นไม้และสัตว์ป่า คือ กวาง เป็นสัญลักษณ์บอกที่ตั้งของอุทยาน)

- สถานที่สำคัญในจังหวัดมีอะไรบ้าง และใช้สัญลักษณ์อย่างไร

(ตัวอย่างคำตอบ วัดถ้ำลอด มีพระพุทธรูปเป็นสัญลักษณ์ในแผนที่)

4. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น แล้วสรุปเป็นความคิดรวบยอด โดยใช้คำถาม ดังนี้

- นักเรียนคิดว่าแผนที่มีความสำคัญอย่างไร

(เป็นเครื่องมือทางภูมิศาสตร์)

- แผนที่ใช้สำหรับประโยชน์ทางด้านใดบ้าง

(สรุปคำตอบของนักเรียนเป็นแผนภาพความคิด)

5. นักเรียนคิดประเมินเพื่อเพิ่มคุณค่า แล้วสรุปเป็นความคิดรวบยอด โดยใช้คำถาม ดังนี้

- นักเรียนจะใช้แผนที่เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคมอย่างไร

(ตัวอย่างคำตอบ ศึกษาแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและอนุรักษ์ให้คงอยู่ต่อไป)

3.ขั้นปฏิบัติและสรุปความรู้หลังการปฏิบัติ (Applying and Constructing the Knowledge)

6. นักเรียนแบ่งกลุ่มวาดแผนที่แสดงลักษณะทางกายภาพ แหล่งทรัพยากร และสถานที่สำคัญภายในชุมชนของตนเองว่ามีอะไรบ้าง และกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้แทนสิ่งต่าง ๆ ดังตัวอย่าง

7. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันตรวจสอบความถูกต้องและความเรียบร้อยของผลงาน หากพบข้อผิดพลาดให้ปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง

8. นักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่เข้าใจเป็นความรู้ร่วมกัน ดังนี้

แผนที่จังหวัดแสดงลักษณะพื้นที่ ตำแหน่งที่ตั้ง ท่าเรือที่ตั้ง เส้นทาง ภูมิประเทศ แม่น้ำ ลำคลอง ครอบคลุมพื้นที่จริงของจังหวัด

4. ขั้นสื่อสารและนำเสนอ (Applying the Communication Skill)

9. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอภาพวาดแผนที่แสดงลักษณะทางกายภาพ แหล่งทรัพยากร และสถานที่สำคัญภายในชุมชนของตนเองหน้าชั้นเรียน

10. นักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปเกี่ยวกับวิธีการทำงานให้เห็นการคิดเชิงระบบและวิธีการทำงานที่มีแบบแผน

5.ขั้นประเมินเพื่อเพิ่มคุณค่าบริการสังคมและจิตสาธารณะ (Self-Regulating)

11. นักเรียนนำผลงานของแต่ละกลุ่มจัดป้ายนิเทศ เพื่อเป็นการเผยแพร่ความรู้ให้กับผู้อื่นต่อไป

12. นักเรียนประเมินตนเองโดยเขียนแสดงความรู้สึกละหว่างการเรียนรู้ ในประเด็นต่อไปนี้

- สิ่งที่นักเรียนได้เรียนรู้ในวันนี้คืออะไร
- นักเรียนมีส่วนร่วมกิจกรรมในกลุ่มมากน้อยเพียงใด
- เพื่อนนักเรียนในกลุ่มมีส่วนร่วมกิจกรรมในกลุ่มมากน้อยเพียงใด
- นักเรียนพอใจกับการเรียนในวันนี้หรือไม่ เพียงใด
- นักเรียนจะนำความรู้ที่ได้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเอง ครอบครัว และสังคมทั่วไปได้อย่างไร

จากนั้นแลกเปลี่ยนตรวจสอบขั้นตอนการทำงานทุกขั้นตอนว่าจะเพิ่มคุณค่าไปสู่สังคม เกิดประโยชน์ต่อสังคมให้มากขึ้นกว่าเดิมในขั้นตอนใดบ้าง สำหรับการทำงานในครั้งต่อไป

สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

1. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
2. แผนที่จังหวัด
3. แหล่งการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

การประเมินการเรียนรู้

1. ประเมินความรู้ เรื่อง การใช้แผนที่เพื่อศึกษาลักษณะทางกายภาพ แหล่งทรัพยากร และสถานที่สำคัญ ในพื้นที่จังหวัด (K) ด้วยแบบทดสอบ
2. ประเมินกระบวนการทำงานกลุ่ม (P) ด้วยแบบประเมิน
3. ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน (A) ด้วยแบบประเมิน

แบบประเมินตามสภาพจริง (Rubrics)

แบบประเมินกระบวนการทำงานกลุ่ม

รายการการ ประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	4	3	2	1
กระบวนการ ทำงานกลุ่ม	มีการกำหนดบทบาท สมาชิกชัดเจน และ มีการชี้แจงเป้าหมาย การทำงาน มีการ ปฏิบัติงานร่วมกัน อย่างร่วมมือร่วมใจ พร้อมกับการประเมิน เป็นระยะ ๆ	มีการกำหนดบทบาท สมาชิกชัดเจน มีการชี้แจงเป้าหมาย อย่างชัดเจนและ ปฏิบัติงานร่วมกัน แต่ไม่มีการประเมิน เป็นระยะ ๆ	มีการกำหนดบทบาท เฉพาะหัวหน้า ไม่มีการชี้แจง เป้าหมาย อย่างชัดเจน ปฏิบัติงานร่วมกัน ไม่ครบทุกคน	ไม่มีการกำหนด บทบาทสมาชิก และไม่มีการชี้แจง เป้าหมาย สมาชิก ต่างคนต่างทำงาน

แบบบันทึกหลังแผนการสอน

ปัญหา/อุปสรรค

แนวทางการแก้ไข

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

ตำแหน่ง.....

...../...../.....

ความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา

ลงชื่อ.....

(.....)

ตำแหน่ง.....

...../...../.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 69

สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รายวิชาสังคมศึกษา ฯ

รหัสวิชา ส 14101

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ปีการศึกษา 2567

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องที่ 11 การใช้แผนที่และรูปถ่ายเพื่อการเรียนรู้พื้นที่จังหวัด : 2

เวลาเรียน 1 ชั่วโมง

ครูผู้สอน นางขวัญหทัย นิลแก้ว

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 5.1 เข้าใจลักษณะทางกายภาพของโลกและความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกัน
ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ และสรุปข้อมูล
ตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ ตลอดจนใช้ภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดระหว่างทาง

ส 5.1 ป.4/1 สืบค้นและอธิบายข้อมูลลักษณะทางกายภาพในจังหวัดของตน ด้วยแผนที่และรูปถ่าย

ส 5.1 ป.4/2 ระบุแหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญในจังหวัดของตนด้วยแผนที่และรูปถ่าย

ตัวชี้วัดปลายทาง

ส 5.2 ป.4/1 วิเคราะห์ สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิต ของคนในจังหวัด

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ รูปถ่ายทางอากาศ ภาพจากดาวเทียม (K)
2. ใช้รูปถ่ายทางอากาศ ภาพจากดาวเทียม ในการเรียนรู้พื้นที่จังหวัด (P)
3. สนใจเรียนรู้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการพัฒนาความรู้ (A)

สาระสำคัญ

การศึกษา สํารวจภูมิประเทศในพื้นที่จังหวัด มีความสำคัญต่อการวางแผนการใช้ที่ดิน การรวบรวม

ลักษณะพื้นที่ด้วยรูปถ่ายมาแปลความหมายจะช่วยให้เข้าใจสภาพแวดล้อมในพื้นที่ที่สัมพันธ์กับภูมิประเทศ

สาระการเรียนรู้

การใช้รูปถ่ายเพื่อศึกษาลักษณะทางกายภาพ แหล่งทรัพยากร และสถานที่สำคัญในจังหวัด

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
4. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ไม่เรียนรู้
2. มุ่งมั่นในการทำงาน

คำถามสำคัญ

นักเรียนสามารถนำข้อมูลรูปถ่ายทางอากาศ ภาพจากดาวเทียม ไปใช้ในการพัฒนาชุมชนของนักเรียน
อย่างไรจึงจะได้ประโยชน์สูงสุด

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1.ขั้นสังเกต รวบรวมข้อมูล (Gathering)

1. นักเรียนสังเกตรูปถ่ายทางอากาศ ภาพจากดาวเทียม จากนั้นนักเรียนร่วมกันสนทนา แล้วตอบ

คำถาม:

- สิ่งที่นักเรียนเห็นมีชื่อเรียกว่าอะไร

(ตัวอย่างคำตอบ รูปถ่ายทางอากาศ ภาพจากดาวเทียม)

- ภาพจากดาวเทียมต่างจากแผนที่อย่างไร

(ตัวอย่างคำตอบ เป็นภาพที่แสดงรายละเอียดของพื้นที่เหมือนกัน แต่ภาพจากดาวเทียมจะให้
ข้อมูลครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมดบนพื้นผิวโลกตามสภาพจริง แต่แผนที่จะให้ข้อมูลของพื้นที่โดยใช้สัญลักษณ์)

- รูปถ่ายทางอากาศต่างจากแผนที่อย่างไร

(ตัวอย่างคำตอบ เป็นภาพที่แสดงรายละเอียดของพื้นที่เหมือนกัน แต่รูปถ่ายทางอากาศจะให้รายละเอียด
ของลักษณะภูมิประเทศที่ปรากฏบนผิวโลกตามสภาพจริง)

2. นักเรียนศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับรูปถ่ายทางอากาศ ภาพจากดาวเทียม จากหนังสือเรียน
หรือแหล่งการเรียนรู้อื่นเพิ่มเติม

2.ขั้นคิดวิเคราะห์และสรุปความรู้ (Processing)

3. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น แล้วสรุปเป็นความคิดรวบยอด โดยใช้คำถาม ดังนี้

- รูปถ่ายทางอากาศและภาพจากดาวเทียมมีประโยชน์ทางด้านใด

4. นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับรูปถ่ายทางอากาศ ภาพจากดาวเทียม โดยใช้คำถาม ดังนี้

- รูปถ่ายทางอากาศ มีความสำคัญอย่างไรในการจัดทำแผนที่

(ตัวอย่างคำตอบ ทำให้ข้อมูลทางด้านกายภาพบนพื้นผิวโลกตรงกับสภาพความเป็นจริง)

- ภาพจากดาวเทียม มีความสำคัญอย่างไรกับมนุษย์ยุคปัจจุบัน

(ตัวอย่างคำตอบ ภาพจากดาวเทียม เป็นเทคโนโลยีขั้นสูงที่มนุษย์พัฒนาขึ้นโดยการส่งยานออกไป

สำรวจพื้นที่นอกโลกแล้วแปรเป็นภาพสัญญาณลงสู่พื้นโลก ซึ่งปัจจุบันมีการนำมาใช้อย่างกว้างขวาง

เช่น ใช้สำรวจหาทรัพยากรธรรมชาติ)

5. นักเรียนคิดประเมินเพื่อเพิ่มคุณค่า แล้วสรุปเป็นความคิดรวบยอด โดยใช้คำถาม ดังนี้

• นักเรียนสามารถนำข้อมูลเกี่ยวกับรูปถ่ายทางอากาศ ภาพจากดาวเทียมไปใช้ในการพัฒนาชุมชนของนักเรียนอย่างไรจึงจะได้ประโยชน์สูงสุด

(ตัวอย่างคำตอบ ใช้สำรวจข้อมูลพื้นฐานต่าง ๆ ของชุมชน เช่น จำนวนครัวเรือน การประกอบอาชีพ ถนน และอื่น ๆ เพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาชุมชนต่อไป)

3.ขั้นปฏิบัติและสรุปความรู้หลังการปฏิบัติ (Applying and Constructing the Knowledge)

6. นักเรียนแบ่งกลุ่ม จากนั้นแต่ละกลุ่มเลือกใช้แผนที่ รูปถ่ายทางอากาศ ภาพจากดาวเทียม ศึกษาข้อมูลทางกายภาพ แหล่งทรัพยากร และสถานที่สำคัญในพื้นที่จังหวัดตนเอง บันทึกผลลงในแบบบันทึก ดังตัวอย่าง

แบบบันทึกลักษณะทางกายภาพ แหล่งทรัพยากร และสถานที่สำคัญของจังหวัด	
ชื่อจังหวัด (ประจวบคีรีขันธ์)	
อ่างเก็บน้ำ เขื่อน ท้อง บึง ได้แก่	(ตัวอย่างคำตอบ อ่างเก็บน้ำเขาเต่า อ่างเก็บน้ำเขื่อนปราณบุรี)
ห้วย คลอง แม่น้ำ ได้แก่	(ตัวอย่างคำตอบ คลองเขาเต่า)
แหล่งทรัพยากรที่สำคัญ ได้แก่	(ตัวอย่างคำตอบ อุทยานแห่งชาติน้ำตกห้วยยาง)
สถานที่สำคัญ ได้แก่	(ตัวอย่างคำตอบ วัดธรรมนิการามวรวิหาร)
ลักษณะภูมิประเทศ ได้แก่	(ตัวอย่างคำตอบ เป็นพื้นที่ภูเขา และพื้นที่ราบชายฝั่งทะเล)
ผลจากการศึกษาข้อมูลที่ได้จากแผนที่ รูปถ่ายทางอากาศ ภาพจากดาวเทียม นักเรียนจะสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินชีวิตได้อย่างไร	
(ตัวอย่างคำตอบ วางแผนพัฒนาท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ)	

7. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันตรวจสอบความถูกต้องและความเรียบร้อยของผลงาน หากพบข้อผิดพลาดให้ปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง

8. นักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่เข้าใจเป็นความรู้ร่วมกัน ดังนี้

การศึกษา สำรวจภูมิประเทศในพื้นที่จังหวัด มีความสำคัญต่อการวางแผนการใช้ที่ดิน การรวบรวมลักษณะพื้นที่ด้วยรูปถ่ายมาแปลความหมายจะช่วยให้เข้าใจสภาพแวดล้อมในพื้นที่ที่สัมพันธ์กับภูมิประเทศ

4.ขั้นสื่อสารแลกเปลี่ยน (Applying the Communication Skill)

9. นักเรียนส่งตัวแทนนำเสนอการศึกษาข้อมูลทางกายภาพ แหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญในพื้นที่จังหวัดของตนเองหน้าชั้นเรียน

10. นักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปเกี่ยวกับวิธีการทำงานให้เห็นการคิดเชิงระบบและวิธีการทำงานที่มีแบบแผน

5.ขั้นประเมินเพื่อเพิ่มคุณค่าบริการสังคมและจิตสาธารณะ (Self-Regulating)

11. นักเรียนร่วมกันเสนอแนะว่า จากลักษณะทางกายภาพและลักษณะทางสังคมที่ปรากฏในรูปถ่ายทางอากาศ ภาพจากดาวเทียม ในพื้นที่จังหวัดของตนนั้น ควรปรับปรุงแก้ไขในเรื่องใดบ้าง เพื่อให้ทุกคนสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข

12. นักเรียนประเมินตนเองโดยเขียนแสดงความรู้สึกละหลังการเรียนรู้ ในประเด็นต่อไปนี้

- สิ่งที่นักเรียนได้เรียนรู้ในวันนี้คืออะไร
- นักเรียนมีส่วนร่วมกิจกรรมในกลุ่มมากนักน้อยเพียงใด
- เพื่อนนักเรียนในกลุ่มมีส่วนร่วมกิจกรรมในกลุ่มมากนักน้อยเพียงใด
- นักเรียนพอใจกับการเรียนในวันนี้หรือไม่ เพียงใด
- นักเรียนจะนำความรู้ที่ได้มีไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเอง ครอบครัว และสังคมทั่วไปได้อย่างไร

จากนั้นแลกเปลี่ยนตรวจสอบขั้นตอนการทำงานทุกขั้นตอนว่าจะเพิ่มคุณค่าไปสู่สังคม เกิดประโยชน์ต่อสังคมให้มากขึ้นกว่าเดิมในขั้นตอนใดบ้าง สำหรับการทำงานในครั้งต่อไป

สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

1. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
2. รูปถ่ายทางอากาศ ภาพจากดาวเทียมจังหวัด
3. แหล่งการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

การประเมินการเรียนรู้

1. ประเมินความรู้ เรื่อง การใช้รูปถ่ายเพื่อศึกษาลักษณะทางกายภาพ แหล่งทรัพยากร และสถานที่สำคัญในจังหวัด (K) ด้วยแบบทดสอบ
2. ประเมินกระบวนการทำงานกลุ่ม (P) ด้วยแบบประเมิน
3. ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน (A) ด้วยแบบประเมิน

แบบประเมินตามสภาพจริง (Rubrics)
แบบประเมินกระบวนการทำงานกลุ่ม

รายการการ ประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	4	3	2	1
กระบวนการ ทำงานกลุ่ม	มีการกำหนดบทบาท สมาชิกชัดเจน และ มีการชี้แจงเป้าหมาย การทำงาน มีการ ปฏิบัติงานร่วมกัน อย่างร่วมมือร่วมใจ พร้อมกับการประเมิน เป็นระยะ ๆ	มีการกำหนดบทบาท สมาชิกชัดเจน มีการชี้แจงเป้าหมาย อย่างชัดเจนและ ปฏิบัติงานร่วมกัน แต่ไม่มีการประเมิน เป็นระยะ ๆ	มีการกำหนดบทบาท เฉพาะหัวหน้า ไม่มีการชี้แจง เป้าหมาย อย่างชัดเจน ปฏิบัติงานร่วมกัน ไม่ครบทุกคน	ไม่มีการกำหนด บทบาทสมาชิก และไม่มีการชี้แจง เป้าหมาย สมาชิก ต่างคนต่างทำงาน

แบบบันทึกหลังแผนการสอน

ปัญหา/อุปสรรค

แนวทางการแก้ไข

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

ตำแหน่ง.....

...../...../.....

ความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา

ลงชื่อ.....

(.....)

ตำแหน่ง.....

...../...../.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 70

สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รายวิชาสังคมศึกษา ฯ

รหัสวิชา ส 14101

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ปีการศึกษา 2567

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องที่ 12 การใช้แผนที่และรูปถ่ายอธิบายความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ ที่มีอยู่ใน

จังหวัด

เวลาเรียน 1 ชั่วโมง

ครูผู้สอน นางขวัญหทัย นิลแก้ว

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 5.1 เข้าใจลักษณะทางกายภาพของโลกและความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกัน
ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ และสรุปข้อมูล
ตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ ตลอดจนใช้ภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดระหว่างทาง

ส 5.1 ป.4/2 ระบุแหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญในจังหวัดของตนด้วยแผนที่และรูปถ่าย

ส 5.1 ป.4/3 อธิบายลักษณะทางกายภาพที่ส่งผลต่อแหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญในจังหวัด

ตัวชี้วัดปลายทาง

ส 5.2 ป.4/1 วิเคราะห์ สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิต ของคนในจังหวัด

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายการใช้แผนที่และรูปถ่ายอธิบายความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ ที่มีอยู่ในจังหวัด (K)
2. วิเคราะห์การใช้แผนที่และรูปถ่ายอธิบายความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ ที่มีอยู่ในจังหวัด (P)
3. มีความสนใจ ศึกษาเรียนรู้แผนที่จังหวัดของตนเองและจังหวัดอื่น ๆ (A)

สาระสำคัญ

แผนที่และรูปถ่ายทางกายภาพจังหวัด เป็นเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหาข้อมูลทางกายภาพ
แหล่งทรัพยากร และความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ

สาระการเรียนรู้

การใช้แผนที่และรูปถ่ายอธิบายความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ ที่มีอยู่ในจังหวัด

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
4. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ใฝ่เรียนรู้
2. มุ่งมั่นในการทำงาน

คำถามสำคัญ

นักเรียนศึกษาแผนที่จังหวัดของตนเองแล้วจะใช้ข้อมูลทางการศึกษานำไปพัฒนาชุมชนของตนเองทางด้านใด

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1.ขั้นสังเกต รวบรวมข้อมูล (Gathering)

1. นักเรียนแบ่งกลุ่มตามความเหมาะสมเพื่อทบทวนความรู้เดิม โดยร่วมกันสืบค้นแผนที่จังหวัดในประเทศไทย มากลุ่มละ 1 จังหวัด ศึกษาการใช้แผนที่อธิบายความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ ที่มีอยู่ในแต่ละจังหวัด จากนั้นนำเสนอหน้าชั้นเรียน โดยศึกษาข้อมูลตามที่กำหนดให้ ดังนี้

- เขตอำเภอ
- สถานที่สำคัญของจังหวัด เช่น สถานที่ราชการ
- แหล่งท่องเที่ยว
- เส้นทางคมนาคม
- เขตติดต่อกับจังหวัดอื่น
- ลักษณะภูมิประเทศ

2. นักเรียนศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการใช้แผนที่อธิบายความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ ที่มีอยู่ในจังหวัด จากหนังสือเรียน หรือแหล่งการเรียนรู้อื่นเพิ่มเติม

2.ขั้นคิดวิเคราะห์และสรุปความรู้ (Processing)

3. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ ที่มีอยู่ในจังหวัด โดยใช้คำถาม ดังนี้

- ลักษณะภูมิประเทศที่นักเรียนอาศัยอยู่เป็นอย่างไร

(ตัวอย่างคำตอบ ลักษณะภูมิประเทศของจังหวัด ทางตอนเหนือและตอนกลางเป็นเขตทิวเขาสูงและที่ราบสูง พื้นที่ตอนกลางมาทางใต้เป็นที่ราบ และตอนใต้เป็นที่ลุ่ม)

- นักเรียนคิดว่าจากลักษณะภูมิประเทศดังกล่าวเหมาะสมแก่การประกอบอาชีพใด เพราะเหตุใด

(ตัวอย่างคำตอบ เหมาะแก่การทำนา และการเกษตรอื่น ๆ เนื่องจากอยู่ใกล้แหล่งน้ำ และพื้นที่อุดมสมบูรณ์)

- ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพกับภูมิประเทศมีความสัมพันธ์กันอย่างไร

(ตัวอย่างคำตอบ พื้นที่ราบ พื้นที่ลุ่ม เหมาะแก่การประกอบอาชีพทำนา เพราะมีความอุดมสมบูรณ์ของน้ำและธาตุอาหารต่าง ๆ)

4. นักเรียนวิเคราะห์เปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างระหว่างลักษณะสำคัญทางกายภาพของจังหวัดหรือชุมชนของตนเอง กับลักษณะสำคัญทางกายภาพของจังหวัดหรือชุมชนใกล้เคียงเป็นแผนภาพความคิด

5. นักเรียนคิดประเมินเพื่อเพิ่มคุณค่า แล้วสรุปเป็นความคิดรวบยอด โดยใช้คำถาม ดังนี้

- นักเรียนศึกษาแผนที่จังหวัดของตนเองแล้วจะใช้ข้อมูลทางการศึกษานำไปพัฒนาชุมชนของตนเองทางด้านใด

(ตัวอย่างคำตอบ วางแผนการเพาะปลูกพืชให้มีความเหมาะสมกับพื้นที่)

3.ขั้นปฏิบัติและสรุปความรู้หลังการปฏิบัติ (Applying and Constructing the Knowledge)

6.นักเรียนค้นคว้าข้อมูลจากแผนที่ทางกายภาพของจังหวัดตนเองจากหนังสือแผนที่ต่าง ๆ และระบุชื่อของแหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญลงในแบบบันทึกลงในชิ้นงานที่ 4 เรื่อง การสำรวจแหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญของจังหวัด

7. นักเรียนตรวจสอบความถูกต้องและความเรียบร้อยของผลงาน หากพบข้อผิดพลาดให้ปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง

8. นักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่เข้าใจเป็นความรู้ร่วมกัน ดังนี้

แผนที่และรูปถ่ายทางกายภาพจังหวัด เป็นเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหาข้อมูลทางกายภาพ แหล่งทรัพยากร และความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ

4.ขั้นสื่อสารและนำเสนอ (Applying the Communication Skill)

9. นักเรียนนำเสนอชิ้นงาน การวาดภาพหรือติดภาพแหล่งทรัพยากรหรือสถานที่สำคัญในจังหวัด พร้อมทั้งอธิบายลักษณะทางกายภาพที่ส่งผลต่อแหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญ

10. นักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปเกี่ยวกับวิธีการทำงานให้เห็นการคิดเชิงระบบและวิธีการทำงานที่มีแบบแผน

5.ขั้นประเมินเพื่อเพิ่มคุณค่าบริการสังคมและจิตสาธารณะ (Self-Regulating)

11. นักเรียนร่วมกันคัดเลือกชิ้นงานที่สมบูรณ์ไปจัดป้ายนิเทศ เพื่อเผยแพร่ความรู้และประชาสัมพันธ์ข้อมูลแหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญในจังหวัดของตนเอง

12. นักเรียนประเมินตนเองโดยเขียนแสดงความรู้สึกละหลังการเรียนรู้ ในประเด็นต่อไปนี้

- สิ่งที่นักเรียนได้เรียนรู้ในวันนี้คืออะไร
- นักเรียนมีส่วนร่วมกิจกรรมในกลุ่มมากน้อยเพียงใด
- เพื่อนนักเรียนในกลุ่มมีส่วนร่วมกิจกรรมในกลุ่มมากน้อยเพียงใด
- นักเรียนพอใจกับการเรียนในวันนี้หรือไม่ เพียงใด
- นักเรียนจะนำความรู้ที่ได้นี้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเอง ครอบครัว และสังคมทั่วไปได้อย่างไร

จากนั้นแลกเปลี่ยนตรวจสอบขั้นตอนการทำงานทุกขั้นตอนว่าจะเพิ่มคุณค่าไปสู่สังคม เกิดประโยชน์ต่อสังคมให้มากขึ้นกว่าเดิมในขั้นตอนใดบ้าง สำหรับการทำงานในครั้งต่อไป

สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

1. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
2. แผนที่จังหวัด
3. แหล่งการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

การประเมินการเรียนรู้

1. ประเมินความรู้ เรื่อง การใช้แผนที่และรูปถ่ายอธิบายความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ ที่มีอยู่ในจังหวัด (K) ด้วยแบบทดสอบ
2. ประเมินกระบวนการทำงานกลุ่ม (P) ด้วยแบบประเมิน
3. ประเมินชิ้นงาน เรื่อง วาดภาพหรือติดภาพแหล่งทรัพยากรหรือสถานที่สำคัญในจังหวัด (P) ด้วยแบบประเมิน
4. ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน (A) ด้วยแบบประเมิน

แบบประเมินตามสภาพจริง (Rubrics)

แบบประเมินกระบวนการทำงานกลุ่ม

รายการการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	4	3	2	1
กระบวนการทำงานกลุ่ม	มีการกำหนดบทบาทสมาชิกชัดเจน และมีการชี้แจงเป้าหมายการทำงาน มีการปฏิบัติงานร่วมกันอย่างร่วมมือร่วมใจ พร้อมกับการประเมินเป็นระยะ ๆ	มีการกำหนดบทบาทสมาชิกชัดเจน มีการชี้แจงเป้าหมายอย่างชัดเจนและปฏิบัติงานร่วมกัน แต่ไม่มีการประเมินเป็นระยะ ๆ	มีการกำหนดบทบาทเฉพาะหัวหน้า ไม่มีการชี้แจงเป้าหมาย อย่างชัดเจน ปฏิบัติงานร่วมกัน ไม่ครบทุกคน	ไม่มีการกำหนดบทบาทสมาชิก และไม่มีการชี้แจงเป้าหมาย สมาชิกต่างคนต่างทำงาน

แบบประเมินชิ้นงาน เรื่อง การสำรวจแหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญของจังหวัด

รายการการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	4	3	2	1
1. ความสามารถทางภูมิศาสตร์	ค้นคว้าและสรุปข้อมูลจากแผนที่ทางกายภาพ	ค้นคว้าและสรุปข้อมูลจากแผนที่ทางกายภาพ	ค้นคว้าและสรุปข้อมูลจากแผนที่ทางกายภาพ	ค้นคว้าและสรุปข้อมูลจากแผนที่ทางกายภาพ
• ความเข้าใจ				

ระบบธรรมชาติ และมนุษย์ • การให้เหตุผลทางภูมิศาสตร์	ของจังหวัดที่เกี่ยวข้อง แหล่งทรัพยากรและ สถานที่สำคัญ ด้วยแผนที่และรูปถ่าย ได้อย่างถูกต้อง และครบถ้วน	ของจังหวัดที่เกี่ยวข้อง แหล่งทรัพยากรและ สถานที่สำคัญ ด้วยแผนที่และรูปถ่าย ได้อย่างถูกต้อง แต่ยังไม่ครบถ้วน	ของจังหวัดที่เกี่ยวข้อง แหล่งทรัพยากรและ สถานที่สำคัญ ด้วยแผนที่และรูปถ่าย ได้อย่างถูกต้อง เพียงบางส่วน	ของจังหวัดที่เกี่ยวข้อง แหล่งทรัพยากรและ สถานที่สำคัญ ด้วยแผนที่และรูปถ่าย ได้ตามคำแนะนำของ ครู
2. กระบวนการทาง ภูมิศาสตร์ • การตั้งคำถามเชิงภูมิศาสตร์ • การรวบรวมข้อมูล • การจัดการข้อมูล • การวิเคราะห์ข้อมูล • การสรุปเพื่อตอบคำถาม	ดำเนินการตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ได้อย่างถูกต้องและครบถ้วนทุกขั้นตอน	ดำเนินการตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ได้อย่างถูกต้องแต่ไม่ครบถ้วนทุกขั้นตอน	ดำเนินการตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ได้อย่างถูกต้องบางส่วน แต่ไม่ครบถ้วน	ดำเนินการตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ได้บ้าง
3. ทักษะทางภูมิศาสตร์ • การสังเกต • การแปลความข้อมูล ทางภูมิศาสตร์ • การใช้เทคนิคและเครื่องมือทางภูมิศาสตร์	สังเกตและแปลความข้อมูลจากแผนที่ทางกายภาพของจังหวัดโดยใช้เทคนิคและเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการศึกษาและรวบรวมข้อมูลแหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญในจังหวัดได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน	สังเกตและแปลความข้อมูลจากแผนที่ทางกายภาพของจังหวัดโดยใช้เทคนิคและเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการศึกษาและรวบรวมข้อมูลแหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญในจังหวัดได้อย่างถูกต้อง แต่ไม่ครบถ้วน	สังเกตและแปลความข้อมูลจากแผนที่ทางกายภาพของจังหวัดโดยใช้เทคนิคและเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการศึกษาและรวบรวมข้อมูลแหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญในจังหวัดได้อย่างถูกต้องเพียงบางส่วน	สังเกตและแปลความข้อมูลจากแผนที่ทางกายภาพของจังหวัดโดยใช้เทคนิคและเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการศึกษาและรวบรวมข้อมูลแหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญในจังหวัดได้ตามคำแนะนำของครู

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

รายการการประเมิน	ระดับคุณภาพ							
1. ความสามารถทางภูมิศาสตร์	☐	4	☐	3	☐	2	☐	1
2. กระบวนการทางภูมิศาสตร์	☐	4	☐	3	☐	2	☐	1
3. ทักษะทางภูมิศาสตร์	☐	4	☐	3	☐	2	☐	1

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
11-12	4 (ดีมาก)
9-10	3 (ดี)
7-8	2 (พอใช้)
1-6	1 (ควรปรับปรุง)

แบบบันทึกหลังแผนการสอน

ปัญหา/อุปสรรค

แนวทางการแก้ไข

ลงชื่อ _____ ผู้สอน

(_____)

ตำแหน่ง _____

_____/_____/_____

ความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา

ลงชื่อ _____

(_____)

ตำแหน่ง _____

_____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 71

สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รายวิชาสังคมศึกษา ฯ

รหัสวิชา ส 14101

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ปีการศึกษา 2567

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องที่ 13 กิจกรรมเสริมทักษะความรู้ท้ายหน่วยการเรียนรู้

เวลาเรียน 1 ชั่วโมง

ครูผู้สอน นางขวัญพัทธ นิลแก้ว

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 5.1 เข้าใจลักษณะทางกายภาพของโลกและความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกัน
ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ และสรุปข้อมูล
ตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ ตลอดจนใช้ภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดระหว่างทาง

- ส 5.1 ป.4/1 สืบค้นและอธิบายข้อมูลลักษณะทางกายภาพในจังหวัดของตน ด้วยแผนที่และรูปถ่าย
- ส 5.1 ป.4/2 ระบุแหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญในจังหวัดของตนด้วยแผนที่และรูปถ่าย
- ส 5.1 ป.4/3 อธิบายลักษณะทางกายภาพที่ส่งผลต่อแหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญในจังหวัด

ตัวชี้วัดปลายทาง

- ส 5.2 ป.4/1 วิเคราะห์ สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิต ของคนในจังหวัด

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายและสรุปความรู้การใช้แผนที่และรูปถ่ายเพื่อเรียนรู้จังหวัดลงในแบบกิจกรรม (K)
2. จำแนกและสรุปการใช้แผนที่และภาพถ่ายเพื่อเรียนรู้จังหวัดลงในแบบกิจกรรม (P)
3. เห็นความสำคัญในการทำกิจกรรมพัฒนาทักษะความรู้ในระหว่างเรียน (A)

สาระสำคัญ

แผนที่และรูปถ่ายเป็นเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ที่ใช้ในการศึกษาสภาพแวดล้อมทางกายภาพ
แหล่งทรัพยากร ภูมิอากาศ เพื่อใช้ศึกษาเรียนรู้จังหวัด

สาระการเรียนรู้

กิจกรรมเสริมทักษะความรู้ การใช้แผนที่และรูปถ่ายเพื่อการเรียนรู้จังหวัด

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
4. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ไม่เรียนรู้
2. มุ่งมั่นในการทำงาน

คำถามสำคัญ

ถ้านักเรียนเป็นนักสำรวจทางภูมิศาสตร์ นักเรียนจะมีแนวทางดูแลรักษาลักษณะทางกายภาพ
ทรัพยากร และสถานที่สำคัญของประเทศอย่างไร

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1.ขั้นสังเกต รวบรวมข้อมูล (Gathering)

1. นักเรียนร่วมกันศึกษาเกี่ยวกับการใช้แผนที่และรูปถ่ายเพื่อการเรียนรู้จังหวัดตนเอง เพื่อทบทวน
ความรู้ที่เรียนมา โดยกำหนดกิจกรรมคือ

- นักเรียนฝึกใช้และแปลความหมายจากแผนที่และรูปถ่ายจังหวัดของตนเอง
- นักเรียนร่วมกันระบุสิ่งที่พบในแผนที่และรูปถ่ายว่ามีอะไรบ้าง

จากนั้นนักเรียนร่วมกันสนทนา โดยใช้คำถาม ดังนี้

- ในแผนที่และรูปถ่าย บอกลักษณะของพื้นที่อะไรบ้าง
(ตัวอย่างคำตอบ ตำแหน่งที่ตั้ง เส้นทาง ภูมิประเทศ แม่น้ำ ลำคลอง พื้นที่ป่าไม้ ฯลฯ)

2.ขั้นคิดวิเคราะห์และสรุปความรู้ (Processing)

2. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น แล้วสรุปเป็นความคิดรวบยอด โดยครูใช้คำถาม ดังนี้

- การใช้แผนที่เพื่อการศึกษาลักษณะทางกายภาพ แหล่งทรัพยากร และสถานที่สำคัญ

ในจังหวัดต่างจากการใช้รูปถ่ายเพื่อการศึกษาลักษณะทางกายภาพ แหล่งทรัพยากร และสถานที่สำคัญ
ในจังหวัดอย่างไร

(ตัวอย่างคำตอบ แผนที่และรูปถ่ายให้ข้อมูลถูกต้องชัดเจนเหมือนกัน แต่รูปถ่ายจะให้ข้อมูล
รายละเอียดที่เป็นภาพปรากฏบนผิวโลกตามสภาพจริง)

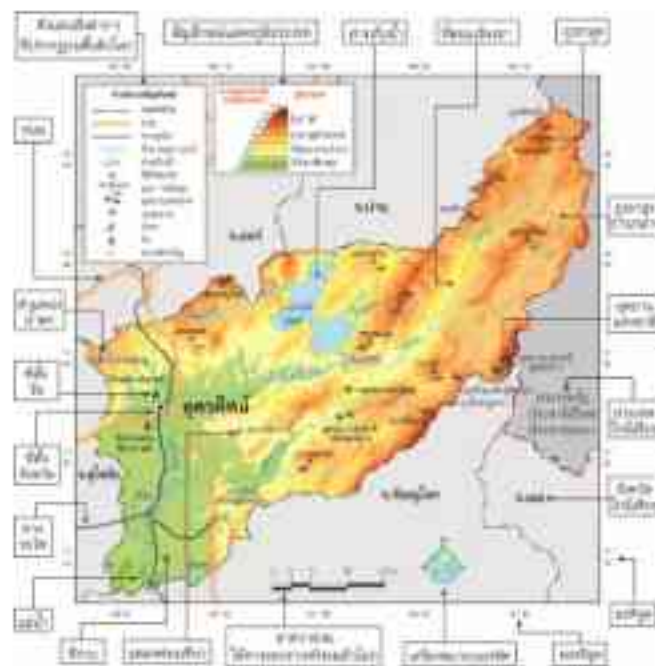
- การใช้แผนที่และรูปถ่ายเพื่อการเรียนรู้จังหวัดก่อให้เกิดประโยชน์ต่อนักเรียนอย่างไร

3.ขั้นปฏิบัติและสรุปความรู้หลังการปฏิบัติ (Applying and Constructing the Knowledge)

3. นักเรียนแบ่งกลุ่มทำแบบกิจกรรมเสริมทักษะความรู้ท้ายหน่วยการเรียนรู้ ดังนี้

- นักเรียนแต่ละกลุ่มเลือกศึกษาแผนที่จังหวัดต่าง ๆ แล้วตอบคำถาม

ตัวอย่างแผนที่จังหวัด

1. แผนที่จังหวัดของนักเรียนให้ข้อมูลลักษณะทางกายภาพอะไรบ้าง
 - (ตัวอย่างคำตอบ คำแทนที่ตั้งของสิ่งต่าง ๆ ที่ปรากฏในแผนที่จังหวัด)
 - (ตัวอย่างคำตอบ ลักษณะภูมิประเทศของพื้นที่จังหวัด)
 - (ตัวอย่างคำตอบ แหล่งทรัพยากรทางธรรมชาติ)
 - (ตัวอย่างคำตอบ สถานที่สำคัญต่าง ๆ ภายในพื้นที่จังหวัด)
2. ยกตัวอย่างชื่อของลักษณะทางกายภาพและข้อมูลที่ปรากฏในแผนที่ที่สำคัญของจังหวัด
 - ห้วย ลำคลอง อ่างเก็บน้ำ แม่น้ำตามธรรมชาติ
(ตัวอย่างคำตอบ อ่างเก็บน้ำสิริกิติ์ แม่น้ำน่าน)
 - แหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญ
(ตัวอย่างคำตอบ บ่อเกลือสินเธาว์ วัดพระแท่นศิลาอาสน์)
 - มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใดบ้าง
(ตัวอย่างคำตอบ น่าน แพร่ สุโขทัย พิษณุโลก)
 - อำนวยความสะดวกต่อการไปเที่ยวในพื้นที่จังหวัด สามารถเดินทางด้วยวิธีใดบ้าง โดยดูจากสัญลักษณ์ที่ปรากฏบนแผนที่
(ตัวอย่างคำตอบ สามารถเดินทางด้วยรถยนต์ส่วนตัว รถโดยสาร รถไฟ)

สัญลักษณ์ที่ปรากฏบนแผนที่

(ตัวอย่างคำขอรับ สามารถเดินทางด้วยรถยนต์ส่วนตัว รถโดยสาร รถไฟฟ้า)

4. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันตรวจสอบความถูกต้องและความเรียบร้อยของผลงาน หากพบข้อผิดพลาดให้ปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง

5. นักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่เข้าใจเป็นความรู้ร่วมกัน ดังนี้

แผนที่และรูปถ่ายเป็นเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ที่ใช้ในการศึกษาสภาพแวดล้อมทางกายภาพ แหล่งทรัพยากร ภูมิอากาศ เพื่อใช้ศึกษาเรียนรู้จังหวัด

4.ขั้นสื่อสารและนำเสนอ (Applying the Communication Skill)

6. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมานำเสนอกิจกรรมเสริมทักษะความรู้ท้ายหน่วยการเรียนรู้หน้าชั้นเรียน

7. นักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปเกี่ยวกับวิธีการทำงานให้เห็นการคิดเชิงระบบและวิธีการทำงานที่มีแบบแผน

5.ขั้นประเมินเพื่อเพิ่มคุณค่าบริการสังคมและจิตสาธารณะ (Self-Regulating)

8. นักเรียนร่วมกันคัดเลือกผลงานไปจัดแสดงนิทรรศการเพื่อให้ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับการใช้แผนที่และภาพถ่ายเพื่อการเรียนรู้จังหวัดแก่ผู้สนใจ

9. นักเรียนประเมินตนเองโดยเขียนแสดงความรู้สึกละหลังการเรียนรู้และหลังการทำกิจกรรมในประเด็นต่อไปนี้

- สิ่งที่นักเรียนได้เรียนรู้ในวันนี้คืออะไร
- นักเรียนมีส่วนร่วมกิจกรรมในกลุ่มมากน้อยเพียงใด
- เพื่อนนักเรียนในกลุ่มมีส่วนร่วมกิจกรรมในกลุ่มมากน้อยเพียงใด
- นักเรียนพอใจกับการเรียนในวันนี้หรือไม่ เพียงใด
- นักเรียนจะนำความรู้ที่ได้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเอง ครอบครัว และสังคมทั่วไปได้อย่างไร

จากนั้นแลกเปลี่ยนตรวจสอบขั้นตอนการทำงานทุกขั้นตอนว่าจะเพิ่มคุณค่าไปสู่สังคมเกิดประโยชน์ต่อสังคมให้มากขึ้นกว่าเดิมในขั้นตอนใดบ้าง สำหรับการทำงานในครั้งต่อไป

สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

1. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
2. ตัวอย่างแผนที่จังหวัด
3. แหล่งการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

การประเมินการเรียนรู้

1. ประเมินความรู้ เรื่อง กิจกรรมเสริมทักษะความรู้ การใช้แผนที่และรูปถ่ายเพื่อการเรียนรู้จังหวัด (K) ด้วยแบบทดสอบ
2. ประเมินกระบวนการทำงานกลุ่ม (P) ด้วยแบบประเมิน

3. ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านไม่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน (A) ด้วยแบบประเมิน

แบบประเมินตามสภาพจริง (Rubrics)

แบบประเมินกระบวนการทำงานกลุ่ม

รายการการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	4	3	2	1
กระบวนการทำงานกลุ่ม	มีการกำหนดบทบาทสมาชิกชัดเจน และมีการชี้แจงเป้าหมายการทำงาน มีการปฏิบัติงานร่วมกันอย่างร่วมมือร่วมใจ พร้อมกับการประเมินเป็นระยะ ๆ	มีการกำหนดบทบาทสมาชิกชัดเจน มีการชี้แจงเป้าหมายอย่างชัดเจนและปฏิบัติงานร่วมกัน แต่ไม่มีการประเมินเป็นระยะ ๆ	มีการกำหนดบทบาทเฉพาะหัวหน้า ไม่มีการชี้แจงเป้าหมาย อย่างชัดเจน ปฏิบัติงานร่วมกัน ไม่ครบทุกคน	ไม่มีการกำหนดบทบาทสมาชิก และไม่มีการชี้แจงเป้าหมาย สมาชิกต่างคนต่างทำงาน

แบบบันทึกหลังแผนการสอน

ปัญหา/อุปสรรค

แนวทางการแก้ไข

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

ตำแหน่ง.....

...../...../.....

ความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา

ลงชื่อ.....

(.....)

ตำแหน่ง.....

...../...../.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 72

สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รายวิชาสังคมศึกษา ฯ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

รหัสวิชา ส 14101

ปีการศึกษา 2567

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่องที่ 1 สิ่งแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมในจังหวัดเวลาเรียน 1 ชั่วโมง
ครูผู้สอน นางขวัญพัทธย นิลแก้ว

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 5.2 เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์
วิถีการดำเนินชีวิต มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรสิ่งแวดล้อม
เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดระหว่างทาง

ส 5.2 ป.4/2 อธิบายการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมในจังหวัดและผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลง

ตัวชี้วัดปลายทาง

ส 5.2 ป.4/3 นำเสนอแนวทาง การจัดการสิ่งแวดล้อมในจังหวัด

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายสิ่งแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมในจังหวัด (K)
2. วิเคราะห์สิ่งแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมในจังหวัด (P)
3. สนใจศึกษาสิ่งแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมในจังหวัด (A)

สาระสำคัญ

การเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมในจังหวัดส่งผลกระทบต่อมนุษย์ทั้งด้านบวกและด้านลบ

สาระการเรียนรู้

สิ่งแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมในจังหวัด

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการแก้ปัญหา
4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ไม่เรียนรู้อย่างดี
2. มุ่งมั่นในการทำงาน

คำถามสำคัญ

สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติในจังหวัด มีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์อย่างไร

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1.ขั้นสังเกต รวบรวมข้อมูล (Gathering)

1. นักเรียนร่วมกันสังเกตสิ่งแวดล้อมรอบตัว จากนั้นร่วมกันสนทนาแล้วตอบคำถาม

- นักเรียนเข้าใจความหมายของสิ่งแวดล้อมหรือไม่ อย่างไร

(ตัวอย่างคำตอบ เข้าใจ สิ่งแวดล้อม คือ สิ่งที่อยู่รอบตัวเรา มีทั้งสิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ และสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น)

- สิ่งแวดล้อมใดบ้างที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ

(ตัวอย่างคำตอบ พื้นดิน อากาศ ต้นไม้ แหล่งน้ำ แสงแดด)

- สิ่งแวดล้อมใดบ้างที่มนุษย์สร้างขึ้น

(ตัวอย่างคำตอบ อาคารเรียน ห้องน้ำ โรงจอดรถ สนามฟุตบอล)

2. นักเรียนร่วมกันศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในจังหวัด จากหนังสือเรียน

และแหล่งการเรียนรู้อื่นเพิ่มเติม

2.ขั้นคิดวิเคราะห์และสรุปความรู้ (Processing)

3. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น แล้วสรุปเป็นความคิดรวบยอด โดยใช้คำถาม ดังนี้

- จังหวัดที่นักเรียนอาศัยอยู่มีสิ่งแวดล้อมเป็นอย่างไรบ้าง

(ตัวอย่างคำตอบ สภาพแวดล้อมดี มีความอุดมสมบูรณ์ ใกล้แหล่งน้ำ ผู้คนต่างพึ่งพาอาศัยและช่วยเหลือกันและกัน)

• นักเรียนคิดว่าในอีก 5-10 ปีข้างหน้า สิ่งแวดล้อมในจังหวัดจะมีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมหรือไม่ อย่างไร

(ตัวอย่างคำตอบ เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม เพราะมนุษย์มีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติเพื่อสร้างสรรค์วัฒนธรรมและสังคม เมื่อมนุษย์มีการเพิ่มจำนวนขึ้น ความต้องการก็จะเพิ่มขึ้นตามไปด้วย ส่งผลให้เกิดการเบียดเบียนทรัพยากรทางธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมในจังหวัดก็จะเสื่อมโทรมลง)

4. นักเรียนวิเคราะห์สิ่งแวดล้อมในจังหวัด จากนั้นร่วมกันแสดงความคิดเห็นเป็นแผนภาพความคิด

5. นักเรียนคิดประเด็นเพื่อเพิ่มคุณค่า แล้วสรุปเป็นความคิดรวบยอด โดยใช้คำถาม ดังนี้

- สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติในจังหวัดมีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์

อย่างไร

(ตัวอย่างคำตอบ มนุษย์ใช้ทรัพยากรธรรมชาติเพื่อสร้างสรรค์วัฒนธรรมและสังคม ถ้าจังหวัดใด ๆ มีทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ ย่อมใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างคุ้มค่าและสร้างคุณค่าทางวัฒนธรรมให้กับสังคมในจังหวัดให้เจริญก้าวหน้าและเกิดประโยชน์)

3.ขั้นปฏิบัติและสรุปความรู้หลังการปฏิบัติ (Applying and Constructing the Knowledge)

6. นักเรียนแบ่งกลุ่มสำรวจการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน พร้อมบอกผลดีและผลเสียจากการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมในแบบบันทึก ดังตัวอย่าง

แบบบันทึก		
การเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน	ผลดี	ผลเสีย
(1. การสร้างห้องน้ำเพิ่มขึ้น)	(มีห้องน้ำเพียงพอต่อจำนวนนักเรียนและบุคลากรในโรงเรียน)	(ต้นไม้ในโรงเรียนถูกตัดเพื่อขยายพื้นที่ส่งผลให้ต้นไม้ลดจำนวนลง)
(2. การหาขยะในบ่อขยะ)	(จำนวนขยะในโรงเรียนน้อยลง)	(อากาศเป็นพิษ)
(3. ขยายสนามฟุตบอล)	(มีสนามฟุตบอลที่กว้างขึ้น และเป็นมาตรฐาน)	(ตัดต้นไม้เพื่อขยายพื้นที่ส่งผลให้ต้นไม้ลดจำนวนลงและอากาศร้อนขึ้น)

7. นักเรียนร่วมกันตรวจสอบความถูกต้องและความเรียบร้อยของผลงาน หากพบข้อผิดพลาดให้ปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง

8. นักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่เข้าใจเป็นความรู้ร่วมกัน ดังนี้

การเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมในจังหวัดส่งผลต่อมนุษย์ทั้งด้านบวกและด้านลบ

4.ขั้นสื่อสารและนำเสนอ (Applying the Communication Skill)

9. นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอแบบบันทึกการสำรวจการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมในโรงเรียนหน้าชั้นเรียน

10. นักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปเกี่ยวกับวิธีการทำงานให้เห็นการคิดเชิงระบบและวิธีการทำงานที่มีแบบแผน

5.ขั้นประเมินเพื่อเพิ่มคุณค่าบริการสังคมและจิตสาธารณะ (Self-Regulating)

11. นักเรียนร่วมกันเสนอแนวทางเพื่อการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมในท้องถิ่นของตนเองให้มีสภาพที่น่าอยู่อาศัย โดยเขียนแผนขั้นตอนดังกล่าวในรูปแบบของโครงการ แล้วนำเสนอเพื่อนำไปปฏิบัติได้จริง

12. นักเรียนประเมินตนเอง โดยเขียนแสดงความรู้สึกละหว่างการเรียนรู้ ในประเด็นต่อไปนี้

- สิ่ง que นักเรียนได้เรียนรู้ในวันนี้คืออะไร
- นักเรียนมีส่วนร่วมกิจกรรมในกลุ่มมากน้อยเพียงใด
- เพื่อนนักเรียนในกลุ่มมีส่วนร่วมกิจกรรมในกลุ่มมากน้อยเพียงใด

- นักเรียนพอใจกับการเรียนในวันนี้หรือไม่ เพียงใด
- นักเรียนจะนำความรู้ที่ได้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเอง ครอบครัว และสังคมทั่วไปได้อย่างไร

จากนั้นแลกเปลี่ยนตรวจสอบขั้นตอนการทำงานทุกขั้นตอนว่าจะเพิ่มคุณค่าไปสู่สังคม
เกิดประโยชน์ต่อสังคมให้มากขึ้นกว่าเดิมในขั้นตอนใดบ้าง สำหรับการทำงานในครั้งต่อไป

สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

1. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
2. แหล่งการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

การประเมินการเรียนรู้

1. ประเมินความรู้ เรื่อง สิ่งแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมในจังหวัด (K) ด้วยแบบทดสอบ
2. ประเมินกระบวนการทำงานกลุ่ม (P) ด้วยแบบประเมิน
3. ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน (A) ด้วยแบบประเมิน

แบบประเมินตามสภาพจริง (Rubrics)

แบบประเมินกระบวนการทำงานกลุ่ม

รายการการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	4	3	2	1
กระบวนการทำงานกลุ่ม	มีการกำหนดบทบาทสมาชิกชัดเจน และมีการชี้แจงเป้าหมายการทำงาน มีการปฏิบัติงานร่วมกันอย่างร่วมมือร่วมใจ พร้อมกับการประเมินเป็นระยะ ๆ	มีการกำหนดบทบาทสมาชิกชัดเจน มีการชี้แจงเป้าหมายอย่างชัดเจนและปฏิบัติงานร่วมกัน แต่ไม่มีการประเมินเป็นระยะ ๆ	มีการกำหนดบทบาทเฉพาะหัวหน้า ไม่มีการชี้แจงเป้าหมาย อย่างชัดเจน ปฏิบัติงานร่วมกัน ไม่ครบทุกคน	ไม่มีการกำหนดบทบาทสมาชิก และไม่มีการชี้แจงเป้าหมาย สมาชิกต่างคนต่างทำงาน

แบบบันทึกหลังแผนการสอน

ปัญหา/อุปสรรค

แนวทางการแก้ไข

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

ตำแหน่ง.....

...../...../.....

ความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา

ลงชื่อ.....

(.....)

ตำแหน่ง.....

...../...../.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 73

สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รายวิชาสังคมศึกษา ฯ

รหัสวิชา ส 14101

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ปีการศึกษา 2567

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่องที่ 2 การเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากธรรมชาติ เวลาเรียน 1 ชั่วโมง

ครูผู้สอน นางขวัญหทัย นิลแก้ว

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้

- มาตรฐาน ส 5.2 เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์
วิถีการดำเนินชีวิต มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม
เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดระหว่างทาง

- ส 5.2 ป.4/2 อธิบายการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมในจังหวัดและผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลง

ตัวชี้วัดปลายทาง

- ส 5.2 ป.4/3 นำเสนอแนวทาง การจัดการสิ่งแวดล้อมในจังหวัด

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายปัจจัยที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากธรรมชาติ (K)
2. วิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากธรรมชาติ (P)
3. เห็นความสำคัญของการศึกษาปัจจัยที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อม (A)

สาระสำคัญ

การเรียนรู้การเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากธรรมชาติเป็นสิ่งสำคัญ เพื่อมนุษย์จะได้ปรับตัวและรู้เท่าทัน
การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

สาระการเรียนรู้

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากธรรมชาติ

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการแก้ปัญหา
4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ใฝ่เรียนรู้
2. มุ่งมั่นในการทำงาน

คำถามสำคัญ

นักเรียนมีแนวทางในการรับมือการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากธรรมชาติอย่างไร เพื่อให้เกิดความเสียหาย
น้อยที่สุด

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1.ขั้นสังเกต รวบรวมข้อมูล (Gathering)

1. นักเรียนสังเกตภาพการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากธรรมชาติบนกระดาน จากนั้นร่วมกันสนทนา แล้วตอบคำถาม

- การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในภาพ เกิดจากสาเหตุใด
(ตัวอย่างคำตอบ การกระทำของธรรมชาติ)
 - การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวส่งผลต่อความเป็นอยู่ของมนุษย์อย่างไร
(ตัวอย่างคำตอบ ส่งผลต่อการประกอบอาชีพ เช่น ถ้าฝนตกหนักจนทำให้เกิดน้ำท่วม จะทำให้พืชผลทางการเกษตรเสียหาย และเสียหายได้)
 - จากการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น มีสาเหตุมาจากมนุษย์หรือไม่ อย่างไร
(ตัวอย่างคำตอบ มีสาเหตุมาจากมนุษย์ เพราะมนุษย์เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ทรัพยากรธรรมชาติถูกทำลายลงอย่างรวดเร็ว เช่น การตัดไม้ทำลายป่า ทำให้ไม่มีต้นไม้สำหรับยึดหน้าดินและดูดซับน้ำ ส่งผลให้เกิดน้ำป่าไหลหลากและดินโคลนถล่ม)
 - การเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ที่นักเรียนเคยพบเจอมีอะไรบ้าง
(ตัวอย่างคำตอบ การทำให้ผืนป่าตามธรรมชาติลดน้อยลง การทำลายป่าเพื่อขยายพื้นที่เพาะปลูก)
2. นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น 2 กลุ่ม ตามแถวที่นั่ง จากนั้นส่งตัวแทนร่วมแข่งขันจัดเรียงแถบข้อความที่กำหนดให้บนกระดานกลุ่มละ 6 คน โดยแบ่งกระดานเป็น 2 ส่วน ส่วนที่ 1 เขียนว่าการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ ส่วนที่ 2 เขียนว่าการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากธรรมชาติ กลุ่มไหนติดเสร็จก่อนและถูกต้อง และทำเวลาน้อยที่สุดเป็นฝ่ายชนะ
- ตัวอย่างแถบข้อความ

แผ่นดินไหว

การตัดต้นไม้

สึนามิ

น้ำฝน

การระเบิดหิน	การคัดอนน	การสร้างเขื่อน	น้ำไหลบ่าหน้าดิน
คลื่นทะเล	การถมที่ดิน	การทิ้งขยะ	แสงแดด

3. นักเรียนศึกษา และรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากธรรมชาติ จากหนังสือเรียน และแหล่งการเรียนรู้อื่นเพิ่มเติม

2.ขั้นคิดวิเคราะห์และสรุปความรู้ (Processing)

4. นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์โดยการยกตัวอย่างการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากธรรมชาติ แล้วสรุปสาเหตุ และผลกระทบที่เกิดขึ้น เป็นแผนภาพความคิด

5. นักเรียนคิดประเมนเพื่อเพิ่มคุณค่า แล้วสรุปเป็นความคิดรวบยอด โดยใช้คำถาม ดังนี้

- นักเรียนมีแนวทางในการรับมือการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากธรรมชาติอย่างไร เพื่อให้เกิดความเสียหายน้อยที่สุด

(ตัวอย่างคำตอบ ติดตามข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับภัยธรรมชาติอย่างใกล้ชิด เพื่อเตรียมตัวรับมือกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น)

3.ขั้นปฏิบัติและสรุปความรู้หลังการปฏิบัติ (Applying and Constructing the Knowledge)

6. นักเรียนวาดภาพหรือตีภาพการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากธรรมชาติแล้วตอบคำถาม ดังตัวอย่าง

(ภาพนี้ทำรวม)

7. นักเรียนตรวจสอบความถูกต้องและความเรียบร้อยของผลงาน หากพบข้อผิดพลาด ให้ปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง

8. นักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่เข้าใจเป็นความรู้ร่วมกัน ดังนี้

การเรียนรู้การเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากธรรมชาติเป็นสิ่งสำคัญ เพื่อมนุษย์จะได้ปรับตัว และรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

4.ขั้นสื่อสารและนำเสนอ (Applying the Communication Skill)

9. นักเรียนนำเสนอผลงานเกี่ยวกับการวาดภาพหรือติดภาพการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากธรรมชาติหน้าชั้นเรียน

10. นักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปเกี่ยวกับวิธีการทำงานให้เห็นการคิดเชิงระบบและวิธีการทำงานที่มีแบบแผน

5.ขั้นประเมินเพื่อเพิ่มคุณค่าบริการสังคมและจิตสาธารณะ (Self-Regulating)

11. นักเรียนร่วมกันคัดเลือกผลงานไปจัดนิทรรศน์ เพื่อเป็นการเผยแพร่ความรู้ต่อไป

12. นักเรียนประเมินตนเอง โดยเขียนแสดงความรู้สึกล้างการเรียนรู้ ในประเด็นต่อไปนี้

- สิ่ง queนักเรียนได้เรียนรู้ในวันนี้คืออะไร
- นักเรียนมีส่วนร่วมกิจกรรมในกลุ่มมากน้อยเพียงใด
- เพื่อนนักเรียนในกลุ่มมีส่วนร่วมกิจกรรมในกลุ่มมากน้อยเพียงใด
- นักเรียนพอใจกับการเรียนในวันนี้หรือไม่ เพียงใด
- นักเรียนจะนำความรู้ที่ได้นี้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเอง ครอบครัว และสังคมทั่วไปได้อย่างไร

จากนั้นแลกเปลี่ยนตรวจสอบขั้นตอนการทำงานทุกขั้นตอนว่าจะเพิ่มคุณค่าไปสู่สังคม

เกิดประโยชน์ต่อสังคมให้มากขึ้นกว่าเดิมในขั้นตอนใดบ้าง สำหรับการทำงานในครั้งต่อไป
สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

1. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
2. ภาพการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากธรรมชาติ
3. แล็บข้อความ
4. แหล่งการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

การประเมินการเรียนรู้

1. ประเมินความรู้ เรื่อง การเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากธรรมชาติ (K) ด้วยแบบทดสอบ
2. ประเมินกระบวนการทำงานกลุ่ม (P) ด้วยแบบประเมิน
3. ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน (A) ด้วยแบบประเมิน

แบบประเมินตามสภาพจริง (Rubrics)

แบบประเมินกระบวนการทำงานกลุ่ม

รายการการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	4	3	2	1
กระบวนการทำงานกลุ่ม	มีการกำหนดบทบาทสมาชิกชัดเจน และมีการชี้แจงเป้าหมายการทำงาน มีการปฏิบัติงานร่วมกันอย่างร่วมมือร่วมใจ พร้อมกับการประเมินเป็นระยะ ๆ	มีการกำหนดบทบาทสมาชิกชัดเจน มีการชี้แจงเป้าหมายอย่างชัดเจนและปฏิบัติงานร่วมกัน แต่ไม่มีการประเมินเป็นระยะ ๆ	มีการกำหนดบทบาทเฉพาะหัวหน้า ไม่มีการชี้แจงเป้าหมาย อย่างชัดเจน ปฏิบัติงานร่วมกัน ไม่ครบทุกคน	ไม่มีการกำหนดบทบาทสมาชิก และไม่มีการชี้แจงเป้าหมาย สมาชิกต่างคนต่างทำงาน

แบบบันทึกหลังแผนการสอน

ปัญหา/อุปสรรค

แนวทางการแก้ไข

.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

ตำแหน่ง.....

...../...../.....

ความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา

.....
.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ตำแหน่ง.....

...../...../.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 74

สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รายวิชาสังคมศึกษา ฯ

รหัสวิชา ส 14101

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ปีการศึกษา 2567

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่องที่ 3 การเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์

เวลาเรียน 1 ชั่วโมง

ครูผู้สอน นางขวัญพัทธย นิลแก้ว

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 5.2 เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วิถีการดำเนินชีวิต มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดระหว่างทาง

ส 5.2 ป.4/2 อธิบายการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมในจังหวัดและผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลง

ตัวชี้วัดปลายทาง

ส 5.2 ป.4/3 นำเสนอแนวทาง การจัดการสิ่งแวดล้อมในจังหวัด

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายปัจจัยที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ (K)
2. วิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ (P)
3. เห็นความสำคัญของการศึกษาปัจจัยที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อม (A)

สาระสำคัญ

มนุษย์เป็นตัวเร่งการเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติ ทำให้เกิดความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อมทั้งที่เป็นธรรมชาติ สังคม และวัฒนธรรมในพื้นที่

สาระการเรียนรู้

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการแก้ปัญหา
4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ไม่เรียนรู้อย่างดี

2. มุ่งมั่นในการทำงาน

คำถามสำคัญ

การกระทำของมนุษย์ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมอย่างไร

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1. ขั้นสังเกต รวบรวมข้อมูล (Gathering)

1. ตัวแทนนักเรียนออกมาอ่านข่าวการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมให้เพื่อนที่หน้าชั้นเรียน จากนั้นร่วมกันสนทนา แล้วตอบคำถาม

นำข่าวภาคใต้ 9 จังหวัด

ปก. รายงานสถานการณ์อุทกภัยในพื้นที่ภาคใต้ 9 จังหวัด ตั้งแต่วันที่ 25 พ.ย. - 2 ธ.ค. 2560 เค็ดร้อนกว่า 255,519 ศรัทธาเรือ 5 ราย เจ้าหน้าที่ระดมเครื่องจักรกลแก้ไขปัญหายุทกภัย และเร่งระบายน้ำออกจากพื้นที่โดยเร็ว

วันที่ 2 ธ.ค. 2560 นายชยพล อธิติศักดิ์ อธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ปภ.) เปิดเผยว่า สถานการณ์อุทกภัยในพื้นที่ภาคใต้ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ทำให้เกิดน้ำไหลหลากในพื้นที่ ทั้งนี้ ปภ. ได้ประสานจังหวัด หน่วยทหาร องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ เร่งให้การช่วยเหลือผู้ประสบภัยอย่างเต็มที่กำลัง พร้อมจัดตั้งศูนย์พักพิงชั่วคราวตามแผนเผชิญเหตุ รวมถึงสนับสนุนการแก้ปัญหาอุทกภัยและช่วยเหลือผู้ประสบภัยรวมทั้งสิ่งเตรียมพร้อมเจ้าหน้าที่เพื่อเข้าให้ความช่วยเหลือตลอด 24 ชม.

- เนื้อหาข่าวกล่าวถึงเรื่องใด

(ตัวอย่างคำตอบ ผ่นตกหนัก เกิดน้ำป่าไหลหลาก ทำให้บ้านเรือนประชาชนเสียหาย และมีผู้เสียชีวิต)

- เนื้อหาข่าวพูดถึงปัญหาอะไร

(ตัวอย่างคำตอบ ปัญหาสิ่งแวดล้อม)

- ปัญหานี้เกิดจากการกระทำของธรรมชาติอย่างไร

(ตัวอย่างคำตอบ เกิดผ่นตกหนักทำให้เกิดน้ำป่าไหลหลาก ส่งผลให้บ้านเรือนของชาวบ้านเสียหายและมีผู้เสียชีวิต)

- สาเหตุที่ทำให้เกิดน้ำป่าและดินโคลนถล่ม มีสาเหตุมาจากมนุษย์หรือไม่ อย่างไร

(ตัวอย่างคำตอบ มี เพราะมนุษย์บุกรุกธรรมชาติ เช่น ตัดไม้ทำลายป่า ทำให้ไม่มีต้นไม้สำหรับยึดหน้าดินและดูดซับน้ำ ส่งผลให้เกิดน้ำป่าไหลหลาก บ้านเรือนได้รับความเสียหาย)

2. นักเรียนศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ จากหนังสือเรียนและแหล่งการเรียนรู้อื่นเพิ่มเติม

2.ขั้นคิดวิเคราะห์และสรุปความรู้ (Processing)

3. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ โดยใช้คำถาม ดังนี้

- การเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมในปัจจุบันมาจากสาเหตุใดมากที่สุด (การกระทำของมนุษย์)
- การเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมใดบ้างที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ (ตัวอย่างคำตอบ การตัดไม้ทำลายป่า การทิ้งขยะลงแม่น้ำลำคลอง การสร้างเขื่อน การระเบิดหิน

การระเบิดภูเขา ฯลฯ)

• นักเรียนคิดว่า การกระทำของมนุษย์ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางบวกและทางลบอย่างไร

4. นักเรียนคิดประเมินเพื่อเพิ่มคุณค่า แล้วสรุปเป็นความคิดรวบยอด โดยใช้คำถาม ดังนี้

- การกระทำของมนุษย์ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมอย่างไร (ตัวอย่างคำตอบ ทรัพยากรธรรมชาติเสื่อมโทรม สัตว์ป่าสูญพันธุ์ และเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติ)

3.ขั้นปฏิบัติและสรุปความรู้หลังการปฏิบัติ (Applying and Constructing the Knowledge)

5. นักเรียนแบ่งกลุ่มวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ที่ส่งผลต่อสิ่งอื่น ๆ ไปอย่างต่อเนื่อง เป็นแผนภาพความคิด

6. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันตรวจสอบความถูกต้องของผลงาน หากพบข้อผิดพลาดให้ปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง

7. นักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่เข้าใจเป็นความรู้ร่วมกัน ดังนี้

มนุษย์เป็นตัวเร่งการเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติ ทำให้เกิดความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อมทั้งที่เป็นธรรมชาติ สิ่งทวม และวัฒนธรรมในพื้นที่

4.ขั้นสื่อสารและนำเสนอ (Applying the Communication Skill)

8. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนมานำเสนอผลงานเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์หน้าชั้นเรียน

9. นักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปเกี่ยวกับวิธีการทำงานให้เห็นการคิดเชิงระบบและวิธีการทำงานที่มีแบบแผน

5.ขั้นประเมินเพื่อเพิ่มคุณค่าบริการสังคมและจิตสาธารณะ (Self-Regulating)

10. นักเรียนร่วมกันรณรงค์เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในจังหวัด พร้อมเสนอแนวทางการป้องกันและแก้ปัญหา โดยการจัดทำแผ่นพับแจกเพื่อเป็นการส่งต่อความรู้ต่อไป

11. นักเรียนประเมินตนเอง โดยเขียนแสดงความรู้สึกหลังการเรียนรู้ ในประเด็นต่อไปนี้

- สิ่ง queนักเรียนได้เรียนรู้ในวันนี้คืออะไร

- นักเรียนมีส่วนร่วมกิจกรรมในกลุ่มอย่างน้อยเพียงใด
- เพื่อนนักเรียนในกลุ่มมีส่วนร่วมกิจกรรมในกลุ่มอย่างน้อยเพียงใด
- นักเรียนพอใจกับการเรียนในวันนี้หรือไม่ เพียงใด
- นักเรียนจะนำความรู้ที่ได้นี้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเอง ครอบครัว และสังคมทั่วไปได้อย่างไร

จากนั้นแลกเปลี่ยนตรวจสอบขั้นตอนการทำงานทุกขั้นตอนว่าจะเพิ่มคุณค่าไปสู่สังคม
เกิดประโยชน์ต่อสังคมให้มากขึ้นกว่าเดิมในขั้นตอนใดบ้าง สำหรับการดำเนินงานในครั้งต่อไป

สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

1. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
2. ข่าวการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อม
3. แหล่งการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

การประเมินการเรียนรู้

1. ประเมินความรู้ เรื่อง การเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ (K) ด้วยแบบทดสอบ
2. ประเมินกระบวนการทำงานกลุ่ม (P) ด้วยแบบประเมิน
3. ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน (A) ด้วยแบบประเมิน

แบบประเมินตามสภาพจริง (Rubrics)

แบบประเมินกระบวนการทำงานกลุ่ม

รายการการ ประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	4	3	2	1
กระบวนการ	มีการกำหนดบทบาท	มีการกำหนดบทบาท	มีการกำหนดบทบาท	ไม่มีการกำหนด

ทำงานกลุ่ม	สมาชิกชัดเจน และ มีการชี้แจงเป้าหมาย การทำงาน มีการ ปฏิบัติงานร่วมกัน อย่างร่วมมือร่วมใจ พร้อมกับการประเมิน เป็นระยะ ๆ	สมาชิกชัดเจน มีการชี้แจงเป้าหมาย อย่างชัดเจนและ ปฏิบัติงานร่วมกัน แต่ไม่มีการประเมิน เป็นระยะ ๆ	เฉพาะหัวหน้า ไม่มีการชี้แจง เป้าหมาย อย่างชัดเจน ปฏิบัติงานร่วมกัน ไม่ครบทุกคน	บทบาทสมาชิก และไม่มีการชี้แจง เป้าหมาย สมาชิก ต่างคนต่างทำงาน
------------	--	--	---	--

แบบบันทึกหลังแผนการสอน

ปัญหา/อุปสรรค

แนวทางการแก้ไข

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

ตำแหน่ง.....

...../...../.....

ความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา

ลงชื่อ.....

(.....)

ตำแหน่ง.....

...../...../.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 75

สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รายวิชาสังคมศึกษา ฯ

รหัสวิชา ส 14101

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ปีการศึกษา 2567

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่องที่ 4 ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อม

เวลาเรียน 1 ชั่วโมง

ครูผู้สอน นางขวัญหทัย นิลแก้ว

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้

- มาตรฐาน ส 5.2 เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วิถีการดำเนินชีวิต มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดระหว่างทาง

- ส 5.2 ป.4/2 อธิบายการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมในจังหวัดและผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลง

ตัวชี้วัดปลายทาง

- ส 5.2 ป.4/3 นำเสนอแนวทาง การจัดการสิ่งแวดล้อมในจังหวัด

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมและผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลง (K)
2. วิเคราะห์สาเหตุและผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อม (P)
3. สนใจศึกษาการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมและผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงในจังหวัดของตนเอง (A)

สาระสำคัญ

การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อม เกิดจากการเปลี่ยนแปลงโดยธรรมชาติ และเกิดจากการเปลี่ยนแปลงโดยมนุษย์ ซึ่งล้วนส่งผลกระทบต่อมนุษย์ทั้งสิ้น

สาระการเรียนรู้

ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อม

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการแก้ปัญหา
4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ใฝ่เรียนรู้
2. มุ่งมั่นในการทำงาน

คำถามสำคัญ

นักเรียนจะปฏิบัติตนอย่างไรจึงจะทำให้ชุมชนของตนเองมีสภาพแวดล้อมที่ดี ไม่เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อม

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1.ขั้นสังเกต รวบรวมข้อมูล (Gathering)

1. นักเรียนสังเกตภาพภูเขาที่ไม่มีป่าไม้ปกคลุม หรือภาพเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม จากนั้นร่วมกันสนทนา แล้วตอบคำถาม

- จากภาพ ลักษณะทางกายภาพเป็นอย่างไร
(ตัวอย่างคำตอบ เป็นภูเขาหัวโล้น ไม่มีต้นไม้และหญ้าปกคลุม)
- นักเรียนคิดว่า การไม่มีป่าไม้ส่งผลกระทบต่อวิถีการดำเนินชีวิตของชาวบ้านอย่างไร
(ตัวอย่างคำตอบ ไม่มีร่มเงา ไม่มีอากาศ น้ำท่วม ฝนแล้ง ดินโคลนถล่ม)
- นักเรียนจะมีวิธีป้องกันไม่ให้เกิดผลกระทบอย่างไร
(ตัวอย่างคำตอบ รณรงค์ให้ทุกคนช่วยกันปลูกและดูแลรักษาต้นไม้ให้คงอยู่ต่อไป)

2. นักเรียนศึกษาและรวบรวมข้อมูลผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อม จากหนังสือเรียน และแหล่งการเรียนรู้อื่นเพิ่มเติม

2.ขั้นคิดวิเคราะห์และสรุปความรู้ (Processing)

3. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น แล้วสรุปเป็นความคิดรวบยอด โดยใช้คำถาม ดังนี้

- ผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมมาจากสาเหตุใดมากที่สุด
(มาจากการกระทำของมนุษย์)
- การกระทำของมนุษย์ทำให้สิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลงอย่างไร
(ตัวอย่างคำตอบ การตัดไม้ทำลายป่า ทำให้เกิดความแห้งแล้งมากขึ้น ถ้าเกิดฝนตกหนักไม่มีรากไม้ช่วยยึดเกาะหน้าดิน อาจทำให้เกิดดินโคลนถล่มตามมา)

- มนุษย์ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมอย่างไร

4. นักเรียนแบ่งกลุ่มวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ พร้อมแสดงให้เห็นถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นแบบต่อเนื่อง โดยแต่ละกลุ่มนำเสนอเป็นแผนภาพความคิด

5. นักเรียนคิดประหมื่นเพื่อเพิ่มคุณค่า แล้วสรุปเป็นความคิดรวบยอด โดยใช้คำถาม ดังนี้

- นักเรียนจะปฏิบัติตนอย่างไร จึงจะทำให้ชุมชนของตนเองมีสภาพแวดล้อมที่ดี ไม่เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อม

(ตัวอย่างคำตอบ ใส่ใจในสภาพแวดล้อม ช่วยกันรักษาสิ่งแวดล้อมเพื่อป้องกันแก้ไขปัญหาสีงแวดล้อม)

3.ขั้นปฏิบัติและสรุปความรู้หลังการปฏิบัติ (Applying and Constructing the Knowledge)

6. นักเรียนวาดภาพเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมในจังหวัดตนเองจำนวน 1 ภาพ แล้วตอบคำถาม ดังตัวอย่าง

(ภาพน้ำในลำคลองน้ำเสีย)

- สาเหตุการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม คือ (มนุษย์)
- ผลกระทบที่เกิดขึ้น คือ (น้ำเน่าเสีย สัตว์น้ำตาย)
- แนวทางการป้องกันและแก้ไข (ไม่ทิ้งขยะ ฝึกปฏิบัติค่าฯฯ ลงสู่แม่น้ำลำคลอง)

8. นักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่เข้าใจเป็นความรู้ร่วมกัน ดังนี้

การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อม เกิดจากการเปลี่ยนแปลงโดยธรรมชาติ และเกิดจากการเปลี่ยนแปลงโดยมนุษย์ ซึ่งล้วนส่งผลกระทบต่อมนุษย์ทั้งสิ้น

4.ขั้นสื่อสารและนำเสนอ (Applying the Communication Skill)

9. นักเรียนนำเสนอภาพวาดเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมในจังหวัดตนเองหน้าชั้นเรียน

10. นักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปเกี่ยวกับวิธีการทำงานให้เห็นการคิดเชิงระบบและวิธีการทำงานที่มีแบบแผน

5.ขั้นประเมินเพื่อเพิ่มคุณค่าบริการสังคมและจิตสาธารณะ (Self-Regulating)

11. นักเรียนร่วมกันคัดเลือกผลงานไปจัดนิทรรศน์ที่แสดงให้เห็นถึงอันตรายของการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมและผลกระทบที่เกิดขึ้น เพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในชุมชน

12. นักเรียนประเมินตนเอง โดยเขียนแสดงความรู้สึกละหว่างการเรียนรู้ ในประเด็นต่อไปนี้

- สิ่ง que นักเรียนได้เรียนรู้ในวันนี้คืออะไร
- นักเรียนมีส่วนร่วมกิจกรรมในกลุ่มมากน้อยเพียงใด
- เพื่อนนักเรียนในกลุ่มมีส่วนร่วมกิจกรรมในกลุ่มมากน้อยเพียงใด

- นักเรียนพอใจกับการเรียนในวันนี้หรือไม่ เพียงใด
- นักเรียนจะนำความรู้ที่ได้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเอง ครอบครัว และสังคมทั่วไปได้อย่างไร

จากนั้นแลกเปลี่ยนตรวจสอบขั้นตอนการทำงานทุกขั้นตอนว่าจะเพิ่มคุณค่าไปสู่สังคม
เกิดประโยชน์ต่อสังคมให้มากขึ้นกว่าเดิมในขั้นตอนใดบ้าง สำหรับการทำงานในครั้งต่อไป

สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

1. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
2. ภาพภูเขาหัวโล้น หรือภาพเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม
3. แหล่งการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

การประเมินการเรียนรู้

1. ประเมินความรู้ เรื่อง ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อม (K) ด้วยแบบทดสอบ
2. ประเมินกระบวนการทำงานกลุ่ม (P) ด้วยแบบประเมิน
3. ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน (A) ด้วยแบบประเมิน

แบบประเมินตามสภาพจริง (Rubrics)

แบบประเมินกระบวนการทำงานกลุ่ม

รายการการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	4	3	2	1
กระบวนการทำงานกลุ่ม	มีการกำหนดบทบาทสมาชิกชัดเจน และมีการชี้แจงเป้าหมายการทำงาน มีการปฏิบัติงานร่วมกันอย่างร่วมมือร่วมใจ	มีการกำหนดบทบาทสมาชิกชัดเจน มีการชี้แจงเป้าหมายอย่างชัดเจนและปฏิบัติงานร่วมกัน แต่ไม่มีการประเมิน	มีการกำหนดบทบาทเฉพาะหัวหน้า ไม่มีการชี้แจงเป้าหมาย อย่างชัดเจน ปฏิบัติงานร่วมกัน	ไม่มีการกำหนดบทบาทสมาชิก และไม่มีการชี้แจงเป้าหมาย สมาชิกต่างคนต่างทำงาน

	พร้อมกับการประเมิน เป็นระยะ ๆ	เป็นระยะ ๆ	ไม่ครบทุกคน	
--	----------------------------------	------------	-------------	--

แบบบันทึกหลังแผนการสอน

ปัญหา/อุปสรรค

แนวทางการแก้ไข

ลงชื่อ _____ ผู้สอน

(_____)

ตำแหน่ง _____

_____/_____/_____

ความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา

ลงชื่อ _____

(_____)

ตำแหน่ง _____

_____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 76

สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รายวิชาสังคมศึกษา ฯ

รหัสวิชา ส 14101

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ปีการศึกษา 2567

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่องที่ 5 การเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อม

เวลาเรียน 1 ชั่วโมง

ครูผู้สอน นางขวัญพัทธย นิลแก้ว

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 5.2 เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์
วิถีการดำเนินชีวิต มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรสิ่งแวดล้อม
เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดระหว่างทาง

ส 5.2 ป.4/2 อธิบายการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมในจังหวัดและผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลง

ตัวชี้วัดปลายทาง

ส 5.2 ป.4/3 นำเสนอแนวทาง การจัดการสิ่งแวดล้อมในจังหวัด

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมและผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงนั้น (K)
2. วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมและผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงนั้น (P)
3. เห็นความสำคัญของการศึกษาการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมและผลกระทบที่เกิดขึ้น

(A)

สาระสำคัญ

การเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมเกิดจากปัจจัยในธรรมชาติและปัจจัยจากมนุษย์ ซึ่งส่งผลกระทบต่อ
ทั้งด้านบวกและลบต่อการดำรงถิ่นฐาน การย้ายถิ่นฐาน และการประกอบอาชีพของผู้คน

สาระการเรียนรู้

การเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อม

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการแก้ปัญหา
4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ไม่เรียนรู้อย่างดี

2. มุ่งมั่นในการทำงาน

คำถามสำคัญ

นักเรียนจะมีส่วนในการช่วยให้สภาพแวดล้อมในชุมชนเกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางบวกได้อย่างไร
การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1.ขั้นสังเกต รวบรวมข้อมูล (Gathering)

1. นักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมเพื่อเป็นการ
ทบทวนความรู้เดิม แล้วตอบคำถาม

- การเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมเกิดจากปัจจัยอะไร

(ตัวอย่างคำตอบ การเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากการกระทำของธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงที่เกิด
จากการกระทำของมนุษย์)

2. นักเรียนศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อม จากหนังสือเรียนและ
แหล่งการเรียนรู้อื่นเพิ่มเติม

2.ขั้นคิดวิเคราะห์และสรุปความรู้ (Processing)

3. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น แล้วสรุปเป็นความคิดรวบยอด โดยใช้คำถาม ดังนี้

- การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้นในปัจจุบันมาจากสาเหตุใดมากที่สุด

(การกระทำของมนุษย์)

- การกระทำของมนุษย์ทำให้สิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลงไปอย่างไรบ้าง

(ตัวอย่างคำตอบ ทรัพยากรทางธรรมชาติเกิดความเสื่อมโทรมเพราะมนุษย์บุกรุกพื้นที่ป่า สัตว์ป่าไร้ที่
อยู่อาศัย)

4. นักเรียนวิเคราะห์ภาพการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อม แล้วตอบคำถาม

ภาพที่ 1

ภาพที่ 2

- ภาพที่ 1 กับภาพที่ 2 เป็นภาพเกี่ยวกับอะไร

(ตัวอย่างคำตอบ ภาพที่ 1 คือ ภาพน้ำท่วม ภาพที่ 2 คือ ภาพภูเขาที่ไม่มีป่าไม้)

- การเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมในภาพเกิดจากปัจจัยใด

(ตัวอย่างคำตอบ ภาพที่ 1 เกิดจากการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากธรรมชาติ ภาพที่ 2 เกิดจากการกระทำของมนุษย์)

- ภาพที่ 1 มีสาเหตุมาจากอะไร

(ตัวอย่างคำตอบ ผ่นตัดติดต่อกันเป็นเวลานาน คลองระบายน้ำไม่ทัน ไม่มีคันไม้คอกุดซับน้ำ)

- ภาพที่ 2 มีสาเหตุมาจากอะไร

(ตัวอย่างคำตอบ การตัดไม้ทำลายป่า)

- การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตามภาพส่งผลกระทบอย่างไร

(ตัวอย่างคำตอบ เหตุการณ์ตามภาพที่ 1 ทรัพย์สินเสียหาย เกิดการขาดแคลนอาหารและน้ำดื่ม เหตุการณ์ตามภาพที่ 2 พื้นที่ป่าลดลง สัตว์ป่าไม่มีที่อยู่อาศัย)

- การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตามภาพที่ 1 มีแนวทางแก้ไขอย่างไร

(ตัวอย่างคำตอบ สร้างบ้านยกพื้นสูง สร้างเขื่อนเพื่อกักเก็บน้ำ ฟื้นฟูประกาศเตือนจากกรมอุตุนิยมวิทยา และปฏิบัติตนให้ถูกต้อง)

- การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตามภาพที่ 2 มีแนวทางแก้ไขอย่างไร

(ตัวอย่างคำตอบ ไม่ตัดไม้ทำลายป่า ปลูกป่าทดแทน)

5. นักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมเป็นแผนภาพความคิด

6. นักเรียนคิดประมุขเพื่อเพิ่มคุณค่า แล้วสรุปเป็นความคิดรวบยอด โดยใช้คำถาม ดังนี้

- นักเรียนจะมีส่วนในการช่วยให้สภาพแวดล้อมในชุมชนเกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางบวกได้อย่างไร

(ตัวอย่างคำตอบ ร่วมกันหยุดทำลายทรัพยากรทางธรรมชาติ ปลูกต้นไม้เพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียว คัดแยกขยะก่อนทิ้ง ไม่ตัดไม้ทำลายป่า)

3.ขั้นปฏิบัติและสรุปความรู้หลังการปฏิบัติ (Applying and Constructing the Knowledge)

7. นักเรียนยกตัวอย่างการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมในจังหวัดตนเองที่เกิดจากธรรมชาติและการกระทำของมนุษย์มาอย่างละ 1 ตัวอย่าง พร้อมวิเคราะห์สาเหตุและผลกระทบลงในแผนภาพความคิด แล้วตอบคำถามลงในชิ้นงานที่ 5 เรื่อง การเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมในจังหวัดของตนเองที่เกิดจากธรรมชาติและการกระทำของมนุษย์

8. นักเรียนตรวจสอบความถูกต้องและความเรียบร้อยของชิ้นงาน หากพบข้อผิดพลาดให้ปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง

9. นักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่เข้าใจเป็นความรู้ร่วมกัน ดังนี้

การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมเกิดจากปัจจัยในธรรมชาติและปัจจัยจากมนุษย์ ซึ่งส่งผลกระทบต่อทั้งด้านบวกและลบต่อการตั้งถิ่นฐาน การย้ายถิ่นฐาน และการประกอบอาชีพของผู้นั้น

4.ขั้นสื่อสารและนำเสนอ (Applying the Communication Skill)

10. นักเรียนออกมานำเสนอชิ้นงาน เรื่อง การเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมในจังหวัดของตนเอง

ที่เกิดจากธรรมชาติและการกระทำของมนุษย์หน้าชั้นเรียน

11. นักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปเกี่ยวกับวิธีการทำงานให้เห็นการคิดเชิงระบบและวิธีการทำงานที่มีแบบแผน

5.ขั้นประเมินเพื่อเพิ่มคุณค่าบริการสังคมและจิตสาธารณะ (Self-Regulating)

12. นักเรียนร่วมกันคัดเลือกชิ้นงานการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมไปจัดป้ายนิเทศ เพื่อให้ทุกคนตระหนักและกระตุ้นจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

13. นักเรียนประเมินตนเอง โดยเขียนแสดงความรู้สึกล้างการเรียน ในประเด็นต่อไปนี้

- สิ่งที่คุณเรียนได้เรียนรู้ในวันนี้คืออะไร
- นักเรียนมีส่วนร่วมกิจกรรมในกลุ่มมากน้อยเพียงใด
- เพื่อนนักเรียนในกลุ่มมีส่วนร่วมกิจกรรมในกลุ่มมากน้อยเพียงใด
- นักเรียนพอใจกับการเรียนในวันนี้หรือไม่ เพียงใด
- นักเรียนจะนำความรู้ที่ได้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเอง ครอบครัว และสังคมทั่วไปได้อย่างไร

จากนั้นแลกเปลี่ยนตรวจสอบชิ้นตอนการทำงานทุกชิ้นตอนว่าจะเพิ่มคุณค่าไปสู่สังคม
เกิดประโยชน์ต่อสังคมให้มากขึ้นกว่าเดิมในชิ้นตอนใดบ้าง สำหรับการทำงานในครั้งต่อไป

สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

1. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
2. ภาพการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อม
3. แหล่งการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

การประเมินการเรียนรู้

1. ประเมินความรู้ เรื่อง การเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อม (K) ด้วยแบบทดสอบ
2. ประเมินชิ้นงาน เรื่อง การเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมในจังหวัดของตนเองที่เกิดจากธรรมชาติและ
และการกระทำของมนุษย์ (P) ด้วยแบบประเมิน
3. ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน (A) ด้วยแบบประเมิน

แบบประเมินตามสภาพจริง (Rubrics)

แบบประเมินชิ้นงาน เรื่อง การเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมในจังหวัดของตนเองที่เกิดจากธรรมชาติและ
และการกระทำของมนุษย์

รายการการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	4	3	2	1
1. ความสามารถทางภูมิศาสตร์ • ความเข้าใจระบบธรรมชาติและมนุษย์ • การให้เหตุผลทางภูมิศาสตร์	อธิบายข้อมูลที่แสดงถึง ความเข้าใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมในจังหวัดของตนเองที่เกิดจากธรรมชาติและการกระทำของมนุษย์ พร้อมทั้งให้เหตุผลอย่างถูกต้องและชัดเจนแตกต่างจากที่ครูยกตัวอย่าง	อธิบายข้อมูลที่แสดงถึง ความเข้าใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมในจังหวัดของตนเองที่เกิดจากธรรมชาติและการกระทำของมนุษย์ได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน	อธิบายข้อมูลที่แสดงถึง ความเข้าใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมในจังหวัดของตนเองที่เกิดจากธรรมชาติและการกระทำของมนุษย์ได้อย่างถูกต้องเพียงบางส่วน	อธิบายข้อมูลที่แสดงถึง ความเข้าใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมในจังหวัดของตนเองที่เกิดจากธรรมชาติและการกระทำของมนุษย์ได้ตามคำแนะนำของครู
2. กระบวนการทางภูมิศาสตร์ • การตั้งคำถามเชิงภูมิศาสตร์ • การรวบรวมข้อมูล • การจัดการข้อมูล • การวิเคราะห์ข้อมูล • การสรุปเพื่อตอบคำถาม	ดำเนินการตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ได้ถูกต้องและครบถ้วนทุกขั้นตอน	ดำเนินการตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ได้ถูกต้องแต่ไม่ครบถ้วนทุกขั้นตอน	ดำเนินการตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ได้ถูกต้องบางส่วน แต่ไม่ครบถ้วน	ดำเนินการตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ได้บ้าง

รายการการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	4	3	2	1
3. ทักษะทางภูมิศาสตร์ • การสังเกต • การแปลความข้อมูล ทางภูมิศาสตร์ • การใช้เทคนิคและเครื่องมือทางภูมิศาสตร์	สังเกตและบอกด้วย การแปลความข้อมูลทางภูมิศาสตร์ของ การเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมในจังหวัดของตนเอง โดยการใช้เทคนิคและเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ในการศึกษาและรวบรวมข้อมูลได้ถูกต้อง ครบถ้วน	สังเกตและบอกด้วย การแปลความข้อมูลทางภูมิศาสตร์ของ การเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมในจังหวัดของตนเอง โดยการใช้เทคนิคและเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ในการศึกษาและรวบรวมข้อมูลได้ถูกต้อง แต่ไม่ครบถ้วน	สังเกตและบอกด้วย การแปลความข้อมูลทางภูมิศาสตร์ของ การเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมในจังหวัดของตนเอง โดยการใช้เทคนิคและเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ในการศึกษาและรวบรวมข้อมูลได้ถูกต้อง เพียงบางส่วน และไม่ครบถ้วน	สังเกตและบอกด้วย การแปลความข้อมูลทางภูมิศาสตร์ของ การเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมในจังหวัดของตนเอง โดยการใช้เทคนิคและเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ในการศึกษาและรวบรวมข้อมูลได้ตามคำแนะนำของครู

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

รายการการประเมิน	ระดับคุณภาพ							
1. ความสามารถทางภูมิศาสตร์	☐	4	☐	3	☐	2	☐	1
2. กระบวนการทางภูมิศาสตร์	☐	4	☐	3	☐	2	☐	1
3. ทักษะทางภูมิศาสตร์	☐	4	☐	3	☐	2	☐	1

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
11-12	4 (ดีมาก)
9-10	3 (ดี)
7-8	2 (พอใช้)
1-6	1 (ควรปรับปรุง)

แบบบันทึกหลังแผนการสอน

ปัญหา/อุปสรรค

แนวทางการแก้ไข

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

ตำแหน่ง.....

...../...../.....

ความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา

ลงชื่อ.....

(.....)

ตำแหน่ง.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 77

สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รายวิชาสังคมศึกษา ฯ

รหัสวิชา ส 14101

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ปีการศึกษา 2567

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่องที่ 6 การเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อม

เวลาเรียน 1 ชั่วโมง

ครูผู้สอน นางขวัญหทัย นิลแก้ว

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 5.2 เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วิถีการดำเนินชีวิต มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดระหว่างทาง

ส 5.2 ป.4/2 อธิบายการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมในจังหวัดและผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลง

ตัวชี้วัดปลายทาง

ส 5.2 ป.4/3 นำเสนอแนวทาง การจัดการสิ่งแวดล้อมในจังหวัด

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายความสำคัญและปัจจัยที่ส่งผลต่อการตั้งถิ่นฐานและการย้ายถิ่นฐานของประชากร (K)
2. วิเคราะห์ความสำคัญและปัจจัยที่ส่งผลต่อการตั้งถิ่นฐานและการย้ายถิ่นฐานของประชากร (P)
3. เห็นความสำคัญของการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อการตั้งถิ่นฐานและการย้ายถิ่นฐานของประชากร (A)

สาระสำคัญ

สิ่งแวดล้อมที่อุดมสมบูรณ์ ส่งผลให้มีคนไปตั้งถิ่นฐานอาศัยอยู่อย่างหนาแน่น การตั้งถิ่นฐานและการย้ายถิ่นฐานส่งผลให้สิ่งแวดล้อมเกิดการเปลี่ยนแปลงไป

สาระการเรียนรู้

ความสำคัญและปัจจัยที่ส่งผลต่อการตั้งถิ่นฐานและการย้ายถิ่นฐานของประชากร

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการแก้ปัญหา
4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ใฝ่เรียนรู้
2. มุ่งมั่นในการทำงาน

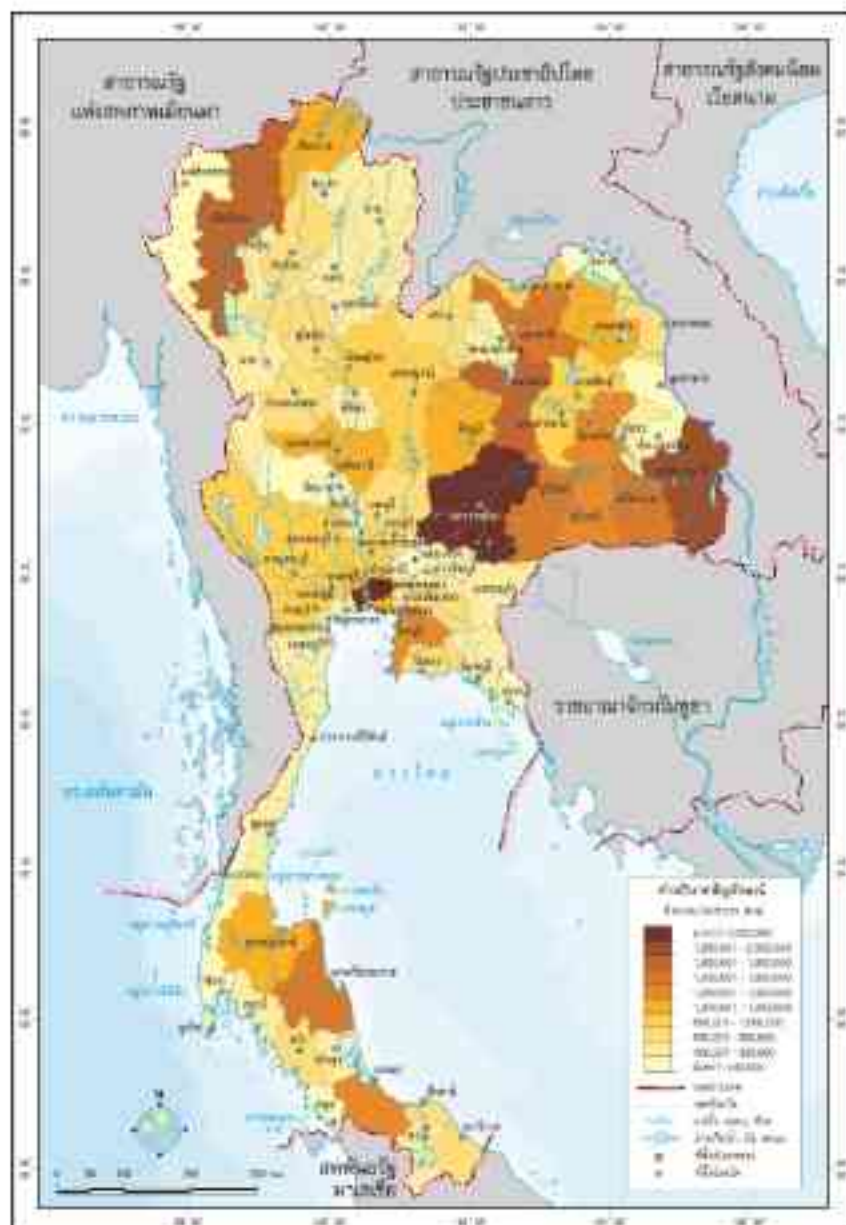
คำถามสำคัญ

การเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อม ส่งผลต่อการตั้งถิ่นฐานและการย้ายถิ่นฐานของประชากรหรือไม่
เพราะเหตุใด

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1.ขั้นสังเกต รวบรวมข้อมูล (Gathering)

1. นักเรียนร่วมกันสังเกตแผนที่แสดงความหนาแน่นของประชากรในประเทศไทยบนกระดาน

แผนที่แสดงความหนาแน่นของประชากรในประเทศไทย

จากนั้นนักเรียนร่วมกันสนทนา แล้วตอบคำถาม

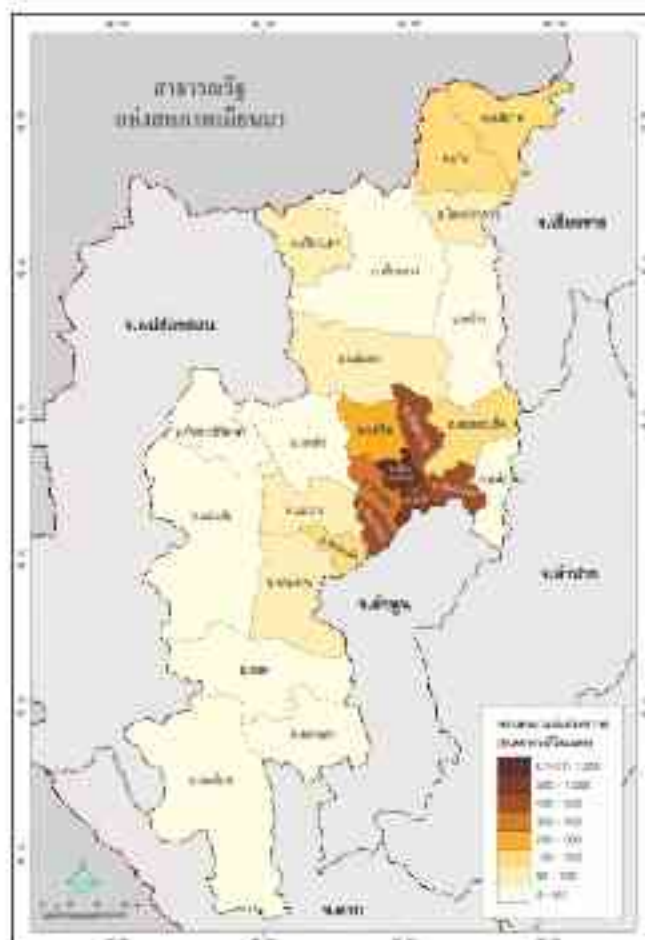
- จากแผนที่ นักเรียนสังเกตความหนาแน่นของประชากรได้จากสิ่งใด
(ตัวอย่างคำตอบ ลักษณะของสีในแผนที่)
- ลักษณะของสีแบบใดในแผนที่ที่แสดงถึงความหนาแน่นของประชากร
(ตัวอย่างคำตอบ สีที่มีลักษณะเข้มกว่าสีบริเวณอื่น ๆ)
- จากแผนที่ บริเวณภูมิภาคใดแสดงความหนาแน่นของประชากรมากที่สุด
(ตัวอย่างคำตอบ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ)
- ถ้านักเรียนต้องการตั้งถิ่นฐาน หรือต้องการย้ายถิ่นฐาน นักเรียนสามารถศึกษาข้อมูลได้จากแผนที่ชนิดใด

(ตัวอย่างคำตอบ แผนที่แสดงลักษณะทางกายภาพของจังหวัด)

2. นักเรียนศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการตั้งถิ่นฐานและการย้ายถิ่นฐานของประชากร จากหนังสือเรียนและแหล่งการเรียนรู้อื่นเพิ่มเติม เช่น แผนที่แสดงความหนาแน่นของประชากรในจังหวัดตนเอง

2.ขั้นคิดวิเคราะห์และสรุปความรู้ (Processing)

3. นักเรียนวิเคราะห์แผนที่แสดงความหนาแน่นของประชากรจังหวัดตนเอง จากนั้นร่วมกันแสดงความคิดเห็น แล้วตอบคำถาม

แผนที่ความหนาแน่นของประชากรในจังหวัดเชียงใหม่

- ความหนาแน่นของประชากรสังเกตได้จากอะไรในแผนที่
(ตัวอย่างคำตอบ ลักษณะของสี)
- จากแผนที่แสดงความหนาแน่นของประชากรในจังหวัด บริเวณพื้นที่ใดมีจำนวนประชากรมากที่สุด

(ตัวอย่างคำตอบ บริเวณอำเภอเมือง เชียงใหม่)

- ลักษณะของสีที่แสดงถึงความหนาแน่นของประชากรเป็นอย่างไร

(ตัวอย่างคำตอบ บริเวณที่มีประชากรอยู่หนาแน่นจะมีสีน้ำตาลเข้ม ส่วนบริเวณที่มีสีน้ำตาลแสงสีอ่อนรองลงมาเป็นบริเวณที่มีความหนาแน่นของประชากรลดหลั่นลงมา)

- นักเรียนคิดว่า เพราะเหตุใดจำนวนประชากรในจังหวัดมีความหนาแน่นไม่เท่ากัน

(ตัวอย่างคำตอบ เพราะว่ามีลักษณะภูมิประเทศบางพื้นที่ไม่เหมาะสมต่อการตั้งถิ่นฐานของประชากร และไม่มีความสะดวกสบายทางธรรมชาติ)

- ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตั้งถิ่นฐาน และการย้ายถิ่นฐานของประชากรในจังหวัดมีอะไรบ้าง

4. นักเรียนคิดประเมินเพื่อเพิ่มคุณค่า แล้วสรุปเป็นความคิดรวบยอด โดยใช้คำถาม ดังนี้

- การเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมส่งผลต่อการตั้งถิ่นฐาน การย้ายถิ่นฐานของประชากรหรือไม่

เพราะเหตุใด

(ตัวอย่างคำตอบ ส่งผลต่อการตั้งถิ่นฐานและการย้ายถิ่นฐานของประชากร เพราะประชากรส่วนใหญ่จะเลือกตั้งถิ่นฐานในพื้นที่ที่มีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ดี มีอาชีพที่หลากหลาย เพื่อให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น)

3. ขั้นปฏิบัติและสรุปความรู้หลังการปฏิบัติ (Applying and Constructing the Knowledge)

5. นักเรียนแบ่งกลุ่มสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับการตั้งถิ่นฐานในจังหวัดของตนเองและบันทึกผลลงในแบบบันทึก ดังตัวอย่าง

แบบบันทึกการตั้งถิ่นฐานในจังหวัด (เลือก)

- ขุมชนของนักเรียนมีลักษณะเป็นแบบใด

ชุมชนเมือง

ชุมชนชนบท

- ขุมชนของนักเรียนมีการตั้งถิ่นฐาน

6. นักเรียนแต่ละกลุ่มตรวจสอบความถูกต้องและความเรียบร้อยของผลงาน หากพบข้อผิดพลาดให้ปรับปรุงแก้ไขให้ออกต้อง

7. นักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่เข้าใจเป็นความรู้ร่วมกัน ดังนี้

สิ่งแวดล้อมที่อุดมสมบูรณ์ ส่งผลให้มีคนไปตั้งถิ่นฐานอาศัยอยู่อย่างหนาแน่น การตั้งถิ่นฐานการย้ายถิ่นฐานส่งผลให้สิ่งแวดล้อมเกิดการเปลี่ยนแปลงไป

4.ขั้นสื่อสารและนำเสนอ (Applying the Communication Skill)

8. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับการตั้งถิ่นฐานในจังหวัดของตนเองหน้าชั้นเรียน

9. นักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปเกี่ยวกับวิธีการทำงานให้เห็นการคิดเชิงระบบและวิธีการทำงานที่มีแบบแผน

5.ขั้นประเมินเพื่อเพิ่มคุณค่าบริการสังคมและจิตสาธารณะ (Self-Regulating)

10. นักเรียนนำความรู้ที่ได้จากการศึกษา เรื่อง การตั้งถิ่นฐาน และการย้ายถิ่นฐานไปเล่าให้สมาชิกในครอบครัวหรือชุมชนฟัง เพื่อเผยแพร่ความรู้ที่เรียนมา

11. นักเรียนประเมินตนเอง โดยเขียนแสดงความรู้สึกละหว่างการเรียนรู้ ในประเด็นต่อไปนี้

- สิ่งที่นักเรียนได้เรียนรู้ในวันนี้คืออะไร
- นักเรียนมีส่วนร่วมกิจกรรมในกลุ่มมากน้อยเพียงใด
- เพื่อนนักเรียนในกลุ่มมีส่วนร่วมกิจกรรมในกลุ่มมากน้อยเพียงใด
- นักเรียนพอใจกับการเรียนในวันนี้หรือไม่ เพียงใด
- นักเรียนจะนำความรู้ที่ได้นี้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเอง ครอบครัว และสังคมทั่วไป

ได้อย่างไร

จากนั้นแลกเปลี่ยนตรวจสอบขั้นตอนการทำงานทุกขั้นตอนว่าจะเพิ่มคุณค่าไปสู่สังคม
เกิดประโยชน์ต่อสังคมให้มากขึ้นกว่าเดิมในขั้นตอนใดบ้าง สำหรับการทำงานในครั้งต่อไป

สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

1. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
2. แผนที่แสดงความหนาแน่นของประชากรในประเทศไทย
3. แผนที่แสดงความหนาแน่นของประชากรในจังหวัด
4. แหล่งการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

การประเมินการเรียนรู้

1. ประเมินความรู้ เรื่อง ความสำคัญและปัจจัยที่ส่งผลต่อการตั้งถิ่นฐานและการย้ายถิ่นฐานของ
ประชากร (IQ) ด้วยแบบทดสอบ
2. ประเมินกระบวนการทำงานกลุ่ม (P) ด้วยแบบประเมิน
3. ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน (A) ด้วยแบบประเมิน

แบบประเมินตามสภาพจริง (Rubrics)

แบบประเมินกระบวนการทำงานกลุ่ม

รายการการ ประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	4	3	2	1
กระบวนการ ทำงานกลุ่ม	มีการกำหนดบทบาท สมาชิกชัดเจน และ มีการชี้แจงเป้าหมาย การทำงาน มีการ ปฏิบัติงานร่วมกัน	มีการกำหนดบทบาท สมาชิกชัดเจน มีการชี้แจงเป้าหมาย อย่างชัดเจนและ ปฏิบัติงานร่วมกัน	มีการกำหนดบทบาท เฉพาะหัวหน้า ไม่มีการชี้แจง เป้าหมาย อย่างชัดเจน	ไม่มีการกำหนด บทบาทสมาชิก และไม่มีการชี้แจง เป้าหมาย สมาชิก ต่างคนต่างทำงาน

	อย่างร่วมมือร่วมใจ พร้อมกับการประเมิน เป็นระยะ ๆ	แต่ไม่มีการประเมิน เป็นระยะ ๆ	ปฏิบัติงานร่วมกัน ไม่ครบทุกคน	
--	--	----------------------------------	----------------------------------	--

แบบบันทึกหลังแผนการสอน

ปัญหา/อุปสรรค

แนวทางการแก้ไข

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

ตำแหน่ง.....

...../...../.....

ความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา

ลงชื่อ.....

(.....)

ตำแหน่ง.....

...../...../.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 78

สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รายวิชาสังคมศึกษา ฯ

รหัสวิชา ส 14101

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ปีการศึกษา 2567

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่องที่ 7 การตั้งถิ่นฐานและการย้ายถิ่นฐาน : 2

เวลาเรียน 1 ชั่วโมง

ครูผู้สอน นางขวัญพัทธ นิลแก้ว

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 5.2 เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วิถีการดำเนินชีวิต มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดระหว่างทาง

ส 5.2 ป.4/2 อธิบายการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมในจังหวัดและผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลง

ตัวชี้วัดปลายทาง

ส 5.2 ป.4/3 นำเสนอแนวทาง การจัดการสิ่งแวดล้อมในจังหวัด

จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.อธิบายการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อการตั้งถิ่นฐาน และการย้ายถิ่นฐานของประชากร (K)
- 2.วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อการตั้งถิ่นฐาน และการย้ายถิ่นฐานของประชากร (P)
- 3.ตระหนักถึงการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อการตั้งถิ่นฐาน และการย้ายถิ่นฐานของประชากร (A)

สาระสำคัญ

การเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อม เกิดจากปัจจัยของธรรมชาติและการกระทำของมนุษย์ ซึ่งส่งผลกระทบต่อทั้งด้านบวกและด้านลบต่อการตั้งถิ่นฐาน การย้ายถิ่นฐาน และการประกอบอาชีพของประชากร

สาระการเรียนรู้

การเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อการตั้งถิ่นฐาน และการย้ายถิ่นฐานของประชากร

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการแก้ปัญหา
4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ไม่เรียนรู้
2. มุ่งมั่นในการทำงาน

คำถามสำคัญ

การเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของคนในจังหวัดเป็นอย่างไร

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1.ขั้นสังเกต รวบรวมข้อมูล (Gathering)

1. นักเรียนร่วมกันสังเกตภาพการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อม จากนั้นร่วมกันสนทนาแล้วตอบคำถาม

ภาพที่ 1

ภาพที่ 2

- จากภาพนักเรียนจะเลือกตั้งถิ่นฐานในภาพใด เพราะเหตุใด

(ภาพที่ 1 เพราะเป็นพื้นที่ราบอยู่ใกล้แม่น้ำ ทำให้เหมาะต่อการเพาะปลูก ติดต่อกับชุมชนอื่นได้สะดวก)

- ถ้านักเรียนเลือกตั้งถิ่นฐานในภาพที่ 2 จะส่งผลอย่างไร

(ตัวอย่างคำตอบ ดำเนินชีวิตด้วยความยากลำบาก เพราะขาดแคลนน้ำ ไม่สามารถเพาะปลูกพืชได้ ทำให้เกิดการอพยพย้ายถิ่นฐานไปอยู่ที่อื่น)

2. นักเรียนศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดจากการย้ายถิ่นฐานของประชากร จากหนังสือเรียนและแหล่งการเรียนรู้เพิ่มเติม

2.ขั้นคิดวิเคราะห์และสรุปความรู้ (Processing)

3. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดจากการย้ายถิ่นฐานของประชากร โดยใช้คำถาม ดังนี้

- เพราะเหตุใดประชากรส่วนใหญ่จึงอพยพย้ายถิ่นฐานไปอยู่ในเมืองจำนวนมาก

(ตัวอย่างคำตอบ เลิกไปทำงาน เพื่อหาเงินมาจุนเจือครอบครัว)

- การย้ายถิ่นฐานของประชากร ส่งผลต่อประชากรในพื้นที่อย่างไร

- นักเรียนมีแนวทางในการแก้ปัญหาการเคลื่อนย้ายประชากรในพื้นที่อย่างไร

4. นักเรียนคิดประเด็นเพื่อเพิ่มคุณค่า แล้วสรุปเป็นความคิดรวบยอด โดยใช้คำถาม ดังนี้

- การเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของคนในจังหวัดเป็นอย่างไร

(ตัวอย่างคำตอบ มีการขยายตัวทางเศรษฐกิจที่ดี และมีอาชีพที่หลากหลายทั้งด้านการเกษตร อุตสาหกรรม การค้าขายและการบริการ ทำให้ประชากรในพื้นที่เข้าไปประกอบอาชีพเป็นจำนวนมาก เพื่อเป็นการเพิ่มรายได้และยกระดับฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของตนเองและครอบครัวให้สูงขึ้น เพื่อให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น)

3. ขั้นปฏิบัติและสรุปความรู้หลังการปฏิบัติ (Applying and Constructing the Knowledge)

5. นักเรียนแบ่งกลุ่มวิเคราะห์สาเหตุ ผลกระทบ และแนวทางการแก้ปัญหาการเคลื่อนย้ายประชากร เป็นแผนภาพความคิด

6. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันตรวจสอบความถูกต้องและความเรียบร้อยของผลงาน หากพบ ข้อผิดพลาดให้ปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง

7. นักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่เข้าใจเป็นความรู้ร่วมกัน ดังนี้

การเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อม เกิดจากปัจจัยของธรรมชาติและการกระทำของมนุษย์ ซึ่งส่งผลกระทบต่อทั้งด้านบวกและด้านลบต่อการตั้งถิ่นฐาน การย้ายถิ่นฐาน และการประกอบอาชีพของประชากร

4. ขั้นสื่อสารและนำเสนอ (Applying the Communication Skill)

8. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอสาเหตุ ผลกระทบ และแนวทางการแก้ปัญหาการเคลื่อนย้ายประชากรเป็นแผนภาพความคิดหน้าชั้นเรียน

9. นักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปเกี่ยวกับวิธีการทำงานให้เห็นการคิดเชิงระบบและวิธีการทำงาน ที่มีแบบแผน

5. ขั้นประเมินเพื่อเพิ่มคุณค่าบริการสังคมและจิตสาธารณะ (Self-Regulating)

10. นักเรียนร่วมกันเสนอแนวทางหรือกิจกรรมเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติใน จังหวัดหรือชุมชนของตนเอง โดยเชิญชวนสมาชิกในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมดังกล่าว

11. นักเรียนประเมินตนเอง โดยเขียนแสดงความรู้สึกละหลังการเรียนรู้ ในประเด็นต่อไปนี้

- สิ่งที่นักเรียนได้เรียนรู้ในวันนี้คืออะไร
- นักเรียนมีส่วนร่วมกิจกรรมในกลุ่มมากน้อยเพียงใด
- เพื่อนนักเรียนในกลุ่มมีส่วนร่วมกิจกรรมในกลุ่มมากน้อยเพียงใด
- นักเรียนพอใจกับการเรียนในวันนี้หรือไม่ เพียงใด
- นักเรียนจะนำความรู้ที่ได้มีไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเอง ครอบครัว และสังคมทั่วไป ได้อย่างไร

จากนั้นแลกเปลี่ยนตรวจสอบขั้นตอนการทำงานทุกขั้นตอนว่าจะเพิ่มคุณค่าไปสู่สังคม เกิดประโยชน์ต่อสังคมให้มากขึ้นกว่าเดิมในขั้นตอนใดบ้าง สำหรับการทำงานในครั้งต่อไป

1. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
2. ภาพการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อม
3. แหล่งการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

การประเมินการเรียนรู้

1. ประเมินความรู้ เรื่อง การเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อการตั้งถิ่นฐาน และการย้ายถิ่นฐาน ของประชากร (K) ด้วยแบบทดสอบ
2. ประเมินกระบวนการทำงานกลุ่ม (P) ด้วยแบบประเมิน
3. ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน (A) ด้วยแบบประเมิน

แบบประเมินตามสภาพจริง (Rubrics)

แบบประเมินกระบวนการทำงานกลุ่ม

รายการการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	4	3	2	1
กระบวนการทำงานกลุ่ม	มีการกำหนดบทบาทสมาชิกชัดเจน และมีการชี้แจงเป้าหมายการทำงาน มีการปฏิบัติงานร่วมกันอย่างร่วมมือร่วมใจ พร้อมกับการประเมินเป็นระยะ ๆ	มีการกำหนดบทบาทสมาชิกชัดเจน มีการชี้แจงเป้าหมายอย่างชัดเจนและปฏิบัติงานร่วมกัน แต่ไม่มีการประเมินเป็นระยะ ๆ	มีการกำหนดบทบาทเฉพาะหัวหน้า ไม่มีการชี้แจงเป้าหมาย อย่างชัดเจน ปฏิบัติงานร่วมกัน ไม่ครบทุกคน	ไม่มีการกำหนดบทบาทสมาชิก และไม่มีการชี้แจงเป้าหมาย สมาชิกต่างคนต่างทำงาน

แบบบันทึกหลังแผนการสอน

ปัญหา/อุปสรรค

แนวทางการแก้ไข

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

ตำแหน่ง

...../...../.....

ความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา

ลงชื่อ.....

(.....)

ตำแหน่ง

...../...../.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗๑

สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รายวิชาสังคมศึกษา ฯ

รหัสวิชา ส 14101

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ปีการศึกษา 2567

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่องที่ 8 การจัดการสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ

เวลาเรียน 1 ชั่วโมง

ครูผู้สอน นางขวัญพัทธย นิลแก้ว

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 5.2 เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์
วิถีการดำเนินชีวิต มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม
เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดระหว่างทาง

ส 5.2 ป.4/2 อธิบายการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมในจังหวัดและผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลง

ตัวชี้วัดปลายทาง

ส 5.2 ป.4/3 นำเสนอแนวทาง การจัดการสิ่งแวดล้อมในจังหวัด

จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.อธิบายการจัดการสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ (K)
- 2.วิเคราะห์การจัดการสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ (P)
- 3.เห็นคุณค่าและประโยชน์ในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ (A)

สาระสำคัญ

สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติมีความสำคัญในการใช้ประโยชน์เพื่อการดำเนินชีวิต มนุษย์จึงควร เห็น
คุณค่าและร่วมกันอนุรักษ์ไว้

สาระการเรียนรู้

การจัดการสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการแก้ปัญหา
4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ไม่เร่ร่อน
2. มุ่งมั่นในการทำงาน

3. มีจิตสาธารณะ

คำถามสำคัญ

แนวทางในการจัดการสิ่งแวดล้อมในจังหวัดมืองโระบั้ง

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1.ขั้นสังเกต รวบรวมข้อมูล (Gathering)

1. นักเรียนสังเกตภาพปัญหาสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ เช่น ปัญหาป่าเสื่อมโทรม ปัญหา น้ำเน่าเสียตามลำคลอง จากนั้นนักเรียนร่วมกันสนทนา แล้วตอบคำถาม

- เพราะเหตุใดสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติจึงเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว (ตัวอย่างคำตอบ เกิดจากมนุษย์นำมาใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิตและขาดจิตสำนึกในการอนุรักษ์)
- ผลจากการนำสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติมาใช้ประโยชน์เกินขอบเขตมีผลกระทบอย่างไร

บ้าง

(ตัวอย่างคำตอบ สภาพแวดล้อมเสื่อมโทรม ทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่เริ่มจะหมดไป)

2. นักเรียนศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ จากหนังสือเรียนและแหล่งการเรียนรู้อื่นเพิ่มเติม

2.ขั้นคิดวิเคราะห์และสรุปความรู้ (Processing)

3. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น แล้วสรุปเป็นความคิดรวบยอด โดยใช้คำถาม ดังนี้

- ปัญหาสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติในจังหวัดมืองโระบั้ง
- แนวทางในการจัดการสิ่งแวดล้อมในจังหวัดมืองโระบั้ง

4. นักเรียนคิดประเมินเพื่อเพิ่มคุณค่า แล้วสรุปเป็นความคิดรวบยอด โดยใช้คำถาม ดังนี้

• หากทุกคนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติจะก่อให้เกิดประโยชน์อย่างไร

(ตัวอย่างคำตอบ ได้อากาศบริสุทธิ์ มีสถานที่พักผ่อน เป็นสถานที่ท่องเที่ยว)

3.ขั้นปฏิบัติและสรุปความรู้หลังการปฏิบัติ (Applying and Constructing the Knowledge)

5. นักเรียนยกตัวอย่างสิ่งแวดล้อมในจังหวัดของตนเองมา 1 ตัวอย่าง พร้อมเสนอแนวทางการจัดการ และผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติและไม่ปฏิบัติลงในแผนภาพความคิด และตอบคำถามลงในชิ้นงานที่ 6 เรื่อง แนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อมในจังหวัด

6. นักเรียนตรวจสอบความถูกต้องและความเรียบร้อยของผลงาน หากพบข้อผิดพลาดให้ปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง

7. นักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่เข้าใจเป็นความรู้ร่วมกัน ดังนี้

สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติมีความสำคัญในการใช้ประโยชน์เพื่อการดำเนินชีวิต มนุษย์จึงควรเห็นคุณค่าและร่วมกันอนุรักษ์ไว้

4.ขั้นสื่อสารและนำเสนอ (Applying the Communication Skill)

8. นักเรียนออกมานำเสนอชิ้นงานที่ 6 เรื่อง แนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อมในจังหวัด

9. นักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปเกี่ยวกับวิธีการทำงานให้เห็นการคิดเชิงระบบและวิธีการทำงานที่มีแบบแผน

5.ขั้นประเมินเพื่อเพิ่มคุณค่าบริการสังคมและจิตสาธารณะ (Self-Regulating)

10. นักเรียนและครูร่วมกันจัดกิจกรรมการปฏิบัติเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติภายในโรงเรียนและชุมชน

11. นักเรียนประเมินตนเอง โดยเขียนแสดงความรู้สึกล้างการเรียน ในประเด็นต่อไปนี้

- สิ่งที่นักเรียนได้เรียนรู้ในวันนี้คืออะไร
- นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้มากน้อยเพียงใด
- นักเรียนพึงพอใจกับการเรียนรู้ในวันนี้หรือไม่ เพียงใด
- นักเรียนจะนำความรู้ที่ได้มีไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเอง ครอบครัว และสังคมทั่วไปได้อย่างไร

จากนั้นแลกเปลี่ยนตรวจสอบขั้นตอนการทำงานทุกขั้นตอนว่าจะเพิ่มคุณค่าไปสู่สังคม เกิดประโยชน์ต่อสังคมให้มากขึ้นกว่าเดิมในขั้นตอนใดบ้าง สำหรับการทำงานในครั้งต่อไป

สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

1. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
2. ภาพปัญหาสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ
3. แหล่งการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

การประเมินการเรียนรู้

1. ประเมินความรู้ เรื่อง การจัดการสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ (K) ด้วยแบบทดสอบ
2. ประเมินชิ้นงาน เรื่อง แนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อมในจังหวัด (P) ด้วยแบบประเมิน
3. ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน มีจิตสาธารณะ (A) ด้วยแบบประเมิน

แบบประเมินตามสภาพจริง (Rubrics)

แบบประเมินชิ้นงาน เรื่อง แนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อมในจังหวัด

รายการการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	4	3	2	1
1. ความสามารถทางภูมิศาสตร์	สำรวจและอธิบายข้อมูล	สำรวจและอธิบายข้อมูล	สำรวจและอธิบายข้อมูล	สำรวจและอธิบายข้อมูล
• ความเข้าใจระบบธรรมชาติ	เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในจังหวัด พร้อมเสนอ	เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในจังหวัด พร้อมเสนอ	เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในจังหวัด พร้อมเสนอ	เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในจังหวัด พร้อมเสนอ

และมนุษย์ • การให้เหตุผลทางภูมิศาสตร์ • การตัดสินใจอย่างเป็นระบบ	แนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อมในจังหวัดได้อย่างถูกต้องครบถ้วน	แนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อมในจังหวัดได้ถูกต้องแต่ไม่ครบถ้วน	แนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อมในจังหวัดได้เพียงบางส่วน	แนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อมในจังหวัดได้ตามคำแนะนำของครู
2. กระบวนการทางภูมิศาสตร์ • การตั้งคำถามเชิงภูมิศาสตร์ • การรวบรวมข้อมูล • การจัดการข้อมูล • การวิเคราะห์ข้อมูล • การสรุปเพื่อตอบคำถาม	ดำเนินการตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ได้ถูกต้องและครบทุกขั้นตอน	ดำเนินการตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ได้ถูกต้องแต่ไม่ครบทุกขั้นตอน	ดำเนินการตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ได้ถูกต้องบางส่วน และไม่ครบถ้วน	ดำเนินการตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ได้บ้าง
3. ทักษะทางภูมิศาสตร์ • การสังเกต • การแปลความข้อมูลทางภูมิศาสตร์	สังเกตและบอกด้วยการแปลความข้อมูลทางภูมิศาสตร์เกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อมในจังหวัดที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตได้อย่างถูกต้องครบถ้วน	สังเกตและบอกด้วยการแปลความข้อมูลทางภูมิศาสตร์เกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อมในจังหวัดที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตได้อย่างถูกต้องแต่ไม่ครบถ้วน	สังเกตและบอกด้วยการแปลความข้อมูลทางภูมิศาสตร์เกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อมในจังหวัดที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตได้เพียงบางส่วน	สังเกตและบอกด้วยการแปลความข้อมูลทางภูมิศาสตร์เกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อมในจังหวัดที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตได้ตามคำแนะนำของครู

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

รายการการประเมิน	ระดับคุณภาพ							
1. ความสามารถทางภูมิศาสตร์	☐	4	☐	3	☐	2	☐	1
2. กระบวนการทางภูมิศาสตร์	☐	4	☐	3	☐	2	☐	1
3. ทักษะทางภูมิศาสตร์	☐	4	☐	3	☐	2	☐	1

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
11-12	4 (ดีมาก)
9-10	3 (ดี)
7-8	2 (พอใช้)

1-6	1 (ควร ปรับปรุง)
-----	---------------------

แบบบันทึกหลังแผนการสอน :

ปัญหา/อุปสรรค

.....
.....
.....

แนวทางการแก้ไข

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

ตำแหน่ง.....

...../...../.....

ความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา

.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ตำแหน่ง.....

...../...../.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 80

สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รายวิชาสังคมศึกษา ฯ

รหัสวิชา ส 14101

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ปีการศึกษา 2567

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่องที่ 9 กิจกรรมเสริมทักษะความรู้ท้ายหน่วยการเรียนรู้

เวลาเรียน 1 ชั่วโมง

ครูผู้สอน นางขวัญหทัย นิลแก้ว

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้

- มาตรฐาน ส 5.2 เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วิถีการดำเนินชีวิต มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดระหว่างทาง

- ส 5.2 ป.4/2 อธิบายการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมในจังหวัดและผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลง

ตัวชี้วัดปลายทาง

- ส 5.2 ป.4/3 นำเสนอแนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อมในจังหวัด

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายและสรุปความรู้การเปลี่ยนแปลงและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรในจังหวัด (K)
2. วิเคราะห์และสรุปความรู้เกี่ยวกับการน้อมนำศาสตร์พระราชามาเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (P)
3. เห็นความสำคัญในการพัฒนาทักษะความรู้และการทำกิจกรรมระหว่างเรียน (A)

สาระสำคัญ

การเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ มีสาเหตุมาจากการกระทำของมนุษย์และการเปลี่ยนแปลงตามธรรมชาติ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ มนุษย์จะต้องหยุดทำลายและใส่ใจดูแลรักษาฟื้นฟูให้กลับสู่สภาพเดิม

สาระการเรียนรู้

กิจกรรมเสริมความรู้ การเปลี่ยนแปลงและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการแก้ปัญหา
4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ใฝ่เรียนรู้
2. มุ่งมั่นในการทำงาน
3. มีจิตสาธารณะ

คำถามสำคัญ

นักเรียนคิดว่า หากเราไม่ช่วยกันอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม อีก 1 ปีข้างหน้าโลกของเราจะเป็นอย่างไร

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1.ขั้นสังเกต รวบรวมข้อมูล (Gathering)

1. นักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรในจังหวัด เพื่อเป็นการทบทวนความรู้เดิม โดยการตอบคำถาม
 - เพราะเหตุใดสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติจึงเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว (ตัวอย่างคำตอบ เกิดจากการกระทำของมนุษย์นำมาใช้ประโยชน์ในการดำเนินชีวิต และขาดจิตสำนึกในการอนุรักษ์)
 - ผลจากการนำสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติมาใช้ประโยชน์เกินขอบเขตมีผลกระทบอย่างไร (ตัวอย่างคำตอบ สภาพแวดล้อมเสื่อมโทรม ทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่เริ่มหมดไป)
2. นักเรียนศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ จากหนังสือเรียนเพื่อทบทวนความรู้

2.ขั้นคิดวิเคราะห์และสรุปความรู้ (Processing)

3. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น แล้วสรุปเป็นความคิดรวบยอด โดยใช้คำถาม ดังนี้
 - การศึกษาความรู้เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติในจังหวัดก่อให้เกิดผลดีอย่างไร (ตัวอย่างคำตอบ สามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ทางสิ่งแวดล้อมได้ และรู้วิธีการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรที่ถูกต้องเหมาะสม)
4. นักเรียนวิเคราะห์ข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม

“...หลักสำคัญว่าต้องมีน้ำบริโภค น้ำใช้ น้ำเพื่อการเพาะปลูก เพราะว่าชีวิตอยู่ที่นั่น ถ้ามีน้ำ คนอยู่ได้ ถ้าไม่มีน้ำ คนอยู่ไม่ได้ ไม่มีไฟฟ้าคนอยู่ไม่ได้ แต่ถ้ามีไฟฟ้าไม่มีน้ำคนอยู่ไม่ได้...”

พระบรมราโชวาท พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

- จากข้อความ เกี่ยวข้องกับเรื่องใด (เรื่องน้ำ)
- เพราะเหตุใด พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงให้ความสำคัญเกี่ยวกับเรื่องน้ำ เป็นอันดับแรกสุด (ตัวอย่างคำตอบ เพราะน้ำคือชีวิต และเพื่อขจัดปัญหาความแห้งแล้ง เพื่อให้ประชาชนได้มีน้ำสะอาดเพียงพอสำหรับการอุปโภค บริโภค ไปจนถึงการประกอบอาชีพเกษตรกรรม และอุตสาหกรรม)
- โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เรื่อง “น้ำ” ที่สำคัญมีอะไรบ้าง

- นักเรียนจะน้อมนำศาสตร์พระราชาเป็นแนวทางแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติอย่างไร

(ตัวอย่างคำตอบ การใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างชาญฉลาด เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางการปฏิบัติควบคู่กับการอนุรักษ์ เพื่อพัฒนาสิ่งแวดล้อมไปด้วย และเป็นหนทางที่จะช่วยลดปัญหาสิ่งแวดล้อมที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้อย่างยั่งยืน)

5. นักเรียนคิดประเมินเพื่อเพิ่มคุณค่า แล้วสรุปเป็นความคิดรวบยอด โดยใช้คำถาม ดังนี้

- นักเรียนคิดว่า หากเราไม่ช่วยกันอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม อีก 1 ปีข้างหน้าโลกของเราจะเป็นอย่างไร

(ตัวอย่างคำตอบ สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติเสื่อมโทรม เกิดความแห้งแล้ง อุณหภูมิของโลกสูงขึ้น เกิดภัยพิบัติต่าง ๆ ตามมา ซึ่งส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ทั้งสิ้น)

3.ขั้นปฏิบัติและสรุปความรู้หลังการปฏิบัติ (Applying and Constructing the Knowledge)

6. นักเรียนแบ่งกลุ่มทำกิจกรรมเสริมความรู้ท้ายหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง การเปลี่ยนแปลงและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ ดังตัวอย่าง

- การเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติที่นักเรียนพบเห็นในปัจจุบัน

- ① (ความแห้งแล้ง)
- ② (ไฟไหม้ป่า)
- ③ (อุณหภูมิโลกสูงขึ้น)

- สาเหตุของปัญหาสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ

- ① (การตัดไม้ทำลายป่า)
- ② (การเผาขยะ)
- ③ (การปล่อยของเสียลงสู่แม่น้ำ ลำคลอง)

- ผลกระทบจากปัญหาสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ

- 1 (สภาพอากาศเปลี่ยนแปลง เช่น อากาศร้อนขึ้น)
- 2 (ดินถล่ม เนื่องจากฝนตกหนักและ ไม่มีรากไม้ยึดเกาะหน้าดิน)

7. นักเรียนตรวจสอบความถูกต้องและความเรียบร้อยของผลงาน หากพบข้อผิดพลาดให้ปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง

8. นักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่เข้าใจเป็นความรู้ร่วมกัน ดังนี้

การเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ มีสาเหตุมาจากการกระทำของมนุษย์และการเปลี่ยนแปลงตามธรรมชาติ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ มนุษย์จะต้องหยุดทำลาย และใส่ใจดูแลรักษาฟื้นฟูให้กลับสู่สภาพเดิม

4.ขั้นสื่อสารและนำเสนอ (Applying the Communication Skill)

9. นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอกิจกรรมเสริมทักษะความรู้ท้ายหน่วยการเรียนรู้หน้าขึ้นเรียน

10. นักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปเกี่ยวกับวิธีการทำงานให้เห็นการคิดเชิงระบบและวิธีการทำงานที่มีแบบแผน

5.ขั้นประเมินเพื่อเพิ่มคุณค่าบริการสังคมและจิตสาธารณะ (Self-Regulating)

11. นักเรียนแต่งคำขวัญหรือคำกลอนเพื่อเชิญชวนให้ทุกคนร่วมกันอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ แล้วนำไปจัดป้ายนิเทศ เพื่อเป็นการเผยแพร่ความรู้

12. นักเรียนประเมินตนเอง โดยเขียนแสดงความรู้สึกละหว่างการเรียนรู้ ในประเด็นต่อไปนี้

- สิ่งที่นักเรียนได้เรียนรู้ในวันนี้คืออะไร
- นักเรียนมีส่วนร่วมกิจกรรมในกลุ่มมากน้อยเพียงใด
- เพื่อนนักเรียนในกลุ่มมีส่วนร่วมกิจกรรมในกลุ่มมากน้อยเพียงใด
- นักเรียนพอใจกับการเรียนในวันนี้หรือไม่ เพียงใด
- นักเรียนจะนำความรู้ที่ได้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเอง ครอบครัว และสังคมทั่วไปได้อย่างไร

จากนั้นแลกเปลี่ยนตรวจสอบขั้นตอนการทำงานทุกขั้นตอนว่าจะเพิ่มคุณค่าไปสู่สังคม เกิดประโยชน์ต่อสังคมให้มากขึ้นกว่าเดิมในขั้นตอนใดบ้าง สำหรับการทำงานในครั้งต่อไป

สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

1. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
2. พระบรมราโชวาทในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช
3. แหล่งการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

การประเมินการเรียนรู้

1. ประเมินความรู้ เรื่อง กิจกรรมเสริมความรู้ การเปลี่ยนแปลงและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ (K) ด้วยแบบทดสอบ
2. ประเมินกระบวนการทำงานกลุ่ม (P) ด้วยแบบประเมิน
3. ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน มีจิตสาธารณะ (A) ด้วยแบบประเมิน

ประเมินตามสภาพจริง (Rubrics)

แบบประเมินกระบวนการทำงานกลุ่ม

รายการการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	4	3	2	1
กระบวนการทำงานกลุ่ม	มีการกำหนดบทบาทสมาชิกชัดเจน และมีการชี้แจงเป้าหมายการทำงาน มีการปฏิบัติงานร่วมกันอย่างร่วมมือร่วมใจ พร้อมกับการประเมินเป็นระยะ ๆ	มีการกำหนดบทบาทสมาชิกชัดเจน มีการชี้แจงเป้าหมายอย่างชัดเจนและปฏิบัติงานร่วมกัน แต่ไม่มีการประเมินเป็นระยะ ๆ	มีการกำหนดบทบาทเฉพาะหัวหน้า ไม่มีการชี้แจงเป้าหมาย อย่างชัดเจน ปฏิบัติงานร่วมกัน ไม่ครบทุกคน	ไม่มีการกำหนดบทบาทสมาชิก และไม่มีการชี้แจงเป้าหมาย สมาชิกต่างคนต่างทำงาน

แบบบันทึกหลังแผนการสอน

ปัญหา/อุปสรรค

แนวทางการแก้ไข

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

ตำแหน่ง.....

...../...../.....

ความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา

ลงชื่อ.....

(.....)

ตำแหน่ง.....

...../...../.....

**แผนการจัดการเรียนการสอน
รายวิชาสังคมศึกษา
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4**

